

Ivan Maček na obisku v Posavju

V torek zjutraj je obiskal brežiško občino predsednik skupščine SRS Ivan Maček. Spremljali so ga predsednik odbora za proračun in finance republiškega zbora skupščine SRS Miran Košmelj, predsednik odbora za proizvodnjo in promet Stane Dolenc in republiški sekretar Alojz Zokalj. Gostje so si ogledali topolove nasade v Vrbini, hleve KZ Brežice v Trnju, tovarno pohištva, Posavski muzej in nove vinarne gradniške nasade KZ na Bizeljskem. Predsednik Ivan Maček se je povsod zanimal za gospodarjenje in perspektive delovnih organizacij, kakor tudi za probleme, s katerimi se kolektivni srečujejo.

Ob zaključku naše današnje številke v torek popoldne so bili gostje še na obisku v brežiški občini. Zato bomo o drugem delu obiska v krški občini obširneje poročali prihodnji teden J. TEPPEY

Ob burnem ploskanju s tribun so stopili na zmagovalne stopničke predstavniki športnih ekip, ki so bile v delavskih športnih igrah novomeške občine najbolj uspešne. PIONIR, v imenu katerega je sprejel prehodni pokal predsednika športne ekipe podjetja Tone Furlan, je s 152 točkami pustil za seboj KRKO (137 točk), NOVO-TEKS (128 točk) in še 17 drugih sindikalnih podružnic. Poročilo o tekmovanju objavljamo na 18. strani (Foto: M. Moškon)

V soboto podelitev Trdinovih nagrad

V okviru prireditve za letošnji občinski praznik Novega mesta bodo v soboto zvečer ob 18. uri v Dolenjski galeriji slovesno podelili letošnje Trdinove nagrade. Svet za kulturo pri občinski skupščini vabi prebivalce k svečanosti.

Z novim letom 3259 manj zavarovancev?

Pričakujemo, da bo novomeška komunalna skupnost s 1. januarjem prihodnje leto izločila iz zdravstvenega zavarovanja kmetov vse, ki živijo na gospodarstvih, katerih glavarji niso kmečko zavarovani. O tem bo v prihodnjih dneh razpravljala izvršilni odbor socialnega zavarovanja kmetov.

V črnomaljski, krški, metliški, novomeški in trebanjski občini uživa osnovno kmečko zavarovanje (po podatkih 30. septembra) 40.931 oseb v 12.948 družinah.

Manj kot 15 let je starih 9909 zavarovancev, od 15 do 55 let jih je 17.895, nad 55 let pa 13.127. Stiri ali več zavarovanih oseb ima 4852

družin, 3088 družin pa ima po enega zavarovanca.

2067 zavarovancev živi na kmečkih gospodarstvih z manj kot 50.000 S din katastrskega dohodka. Največ — 30.012 — jih imajo gospodarstva s katastrskim dohodkom 120.100 do 700.000 S din. Gospodarstva z več kot 1 milijon 500.000 S din katastrskega dohodka imajo le 10 zavarovancev.

Podatki komunalnega zavoda za socialno zavarovanje v Novem mestu povedo, da se več kot leto dni zdravi 46 zavarovancev, živečih na domačijah, ki imajo do 700.000 S din katastrskega dohodka.

Kot vemo, je v kmečkem zavarovanju uvedeno načelo samoplačevanja, prispevke pa je treba plačati za gospodarstvo in osebe, ki žive na njem.

Na območju novomeške komunalne skupnosti je 1598 kmečkih gospodarstev, ki ne uživajo kmečkega zavarovanja, uživa pa ga 3259 oseb, ki živijo pri njih.

Kot pravi zakon, so dolžni prispevek plačati vsi, ki uživajo zdravstveno varstvo kmetov, medtem ko tistim, ki so delavsko ali pokojninsko zavarovani, kmečkega prispevka ni treba plačati. Pri številnih gospodarstvih, ki kmečkega za-

varovanja ne uživajo, žive te, strici in drugi sorodniki, in zaradi njih se zastavlja vprašanje, ali bodo mogli še biti kmečko zavarovani. Kot si lahko razlagamo zakonska načela, ne bodo mogli biti. Vse kaže, da bo novomeška komunalna skupnost že s 1. januarjem 1967 izločila iz kmečkega zavarovanja vseh 3295 oseb, bivajočih pri gozdarstvih, ki ne uživajo kmečkega varstva.

Z ZADNJE OBČINSKE SEJE V ČRNOMLJU

Tu: brez krede, tam: na morje...

»Prav zares ne bomo več trpeli tolikih razlik glede možnosti šolanja,« so v soboto dejali črnomaljski odborniki — Na njihovem področju po šolah varčujejo s kredo, v nekaterih ljubljanskih občinah pa osnovne šole pripravljajo plavalne tečaje na morju — Tudi zdravstvo na seji ni bilo deležno ravno laskavih pohval

Učni uspehi so bili lani na črnomaljskem področju precej boljši kot prejšnja leta, vseno pa z njimi še zdaleč niso zadovoljni. Učne uspehe

je treba povezovati z materialnimi, kadrovske in socialnimi problemi. Materialna baza šolstva je zelo slaba, neprimerna za reformirano

osnovno šolo in ne daje možnosti za modernizacijo pouka. Prav tako je strokovnost predmetnih predavateljev na šolah šibka, saj večina učiteljev v višjih razredih osem-

letke nima ustrezne izobrazbe. Se večje težave, posebno kadrovske pa je šole pričakovati z novim zakonom, ker bo treba v petih letih na vseh šolah zagotoviti ustrezno kadrovske zasedbe. S tem v zvezi je nujna gradnja stanovanj za prosvetne delavce, saj doslej niso mogli dobiti stro-

(Nadaljevanje na 4. str.)

MLADINA IN PIONIRJI, SODELUJTE V AKCIJI MIRU!

Z roko v roki na poti miru

Za dan združenih narodov na Vinici svečan začetek velike akcije miru — Pričakujejo odziv vse mladine v Jugoslaviji in tudi vrstnikov izven meja naše domovine

Dvorana viniške osnovne šole je bila 24. oktobra dopoldne prizorišče svečanega začetka velike akcije miru med mladino in pionirji vse Jugoslavije. Vpricho gostov iz republiškega centra klubov OZN, predstavnikov občinske skupščine, občinskega komiteja mladine, pedagoškega zavoda in drugih so viniški šolarji izvedli kulturni program, zatem pa prebrali listino miru, ki jo bodo te dni poslali vsem osnovnim šolam v državi. Ob tej priložnosti so poslali pismo tudi generalnemu sekretarju Združenih narodov — U-Tantu ter ga obvestili o začetki akciji.

Ne da bi viniški pionirji vedeli za U-Tantovo poslanico, s katero je za letošnji 24. oktober pozval mladino vsega sveta v odločne proteste zoper vojne, so v krožku OZN že prej začeli pripravljati akcijo miru. Kot da bi uganili željo velikega borca za mir na svetu, so se viniški pionirji prvi odzvali njegovi poslanici.

Pričakujejo, da bo pobuda pionirskega odreda, ki nosi častno ime našega velikega pesnika Otona Župančiča, naletela na največje razumevanje in da bodo šole, organizacije in

posamezniki v pisemnih odgovorih izrazili svoje mi-

»Cankarjevci, še vedno vas imamo radi!«

22. oktobra so na popoldanskem delu občinske seje v Črnomlju odborniki v prisotnosti delegacije Cankarjeve brigade na lepo pripravljene svečanosti sprejeli sklep o podelitvi domicila Cankarjevi brigadi, ustanovljeni na črnomaljskem področju. Cankarjevci so doživeli svoj ognjeni krst na Planini, se poslavlili v bojih za Suhor, Primskovo, Polico, Pleterje, Starnetov most ter sodelovali pri osvoboditvi Kočevja, Ribnice in Ljubljane.

Številnih zmag Cankarjeve brigade, katere III. bataljon so sestavljali pretežno Belokranjci, v Beli krajini niso in ne bodo nikdar pozabili. Predsednik skupščine je spominsko listino o domicilu predal Alojzu Zokalju-Zišuju, ki se je v imenu brigade srčno zahvalil ter obljubil, da se bodo Cankarjevci pogosteje srečevali s svojimi prijatelji Belokranjci.

sli o miru in vojnah. Najboljša in najbolj pretresljiva pisma mladih bodo v sodelovanju z republiškim centrom klubov OZN izdali v posebni knjigi. Poslali jo bodo vsem vplivnim državnikom sveta, da bi jih morda ganili golob miru iz otroških rok.

Za tretjino manj priznavalnin

Pred kratkim sta se sestali na skupni seji komisija za priznavalnino pri ObS Ribnica in komisija za borbe pri občinskem odboru ZZB. Pregledali sta dokumentacijo dosedanjih uveljavljenih priznavalnin. Ko so priznavalnino uskladili z občinskim odlokom, se je število zmanjšalo skoraj za eno tretjino. Hkrati sta komisiji ugotovili, da je odlok o priznavalninah v nekaterih primerih preveč tog in dela krivico posebno partizanskim materam, ki nimajo priznanega dvojnega štetja let za udeležbo v NOB.

Za občinski ozir. krajevni praznik

Brežic, Novega mesta in Semiča

prisrčne čestitke vsem občanom!

VREME
OD 27. X. DO 6. XI.
Do 31. oktobra deževno in hladno, sneg včasih do nižin. Od 1. novembra dalje suho, lepo in sprva hladno vreme, pozneje topleje. Okrog 5. novembra prehodne padavine. Dr. V. M.

V TIH SPOMIN VSEM, KI JIH NI VEČ MED NAMI...

Sindikati mora ostati ORGANIZACIJA ČLANSTVA

Udeleženci posveta predsednikov občinskih sindikalnih svetov Dolenjske, ki je bil 20. oktobra v Trebnjem, so enodušno sprejeli ugotovitev, o kateri je izčrpnio govoril član republiškega sindikalnega sveta Slavko Bohanec in ki pravi, da je bodočnost sindikata v tem, da se bo od obravnavanja načelnih in sistemskih rešitev, za katere se je predvsem zavzemal v višjih organih, preusmeril k

problemom svojih članov v vsaki delovni organizaciji, v katerih bo pogumneje zastopal njihove interese. Bodočnost bo imel le tak sindikat, ki bo organizacija članstva in ne vodstev, njegov program pa bo javno predstavljal želje proizvajalcev. Da bo to poslanstvo lahko opravljal, se bo moral okrepiti predvsem v osnovnih enotah — sindikalnih podružnicah, ki so se doslej v mnogih delovnih organizacijah ukvarjale le z manj pomembnimi stvarmi.

Te misli so povedali udeleženci posveta, ko so govorili o vsebini in programih, ki naj jih sindikalne podružnice sprejmejo na bližnjih občinskih zbora. Na njih naj obravnavajo predvsem tisto, kar jih najbolj tare, da bodo člani spoznavali, da stoji za njimi politična organizacija proizvajalcev, ki se bori predvsem za delovnega človeka. V današnjih zaostrenih odnosih, ko ponekod odpuščajo ljudi in ko stopa ekonomika vse bolj v ospredje, ljudje upravičeno pričakujejo od sindikata več, kot so nekoč pričakovali. Sindikat pa s tem dobiva novo vsebino dela in se rešuje iz nekakšne stiske, v katero je lezel, ko je bil predvsem organizacija vodstev in ni živel dovolj s svojim članstvom. Marsikje so njegovo vlogo razumeli tako, da je le podaljšek organov samoupravljanja, ne pa samostojen zastopnik proizvajalcev.

Njegova moč pa za razliko od delavskih svetov seže preko tovarniških vrat, saj združuje proizvajalce posameznih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti in zastopa njihove interese. Da bi bil kos vsem tem nalogam, morajo vodstva sindikatov pri novih volitvah, ki so pred durmi, dobiti v svoje vrste več strokovnih in uglednih ljudi, ki bodo tudi voljni delati. Predvsem se mora izboljšati sestav izvršnih odborov sindikalnih podružnic, na katerih sloni organizacija. Najvažnejše pa je, da bodo z novo vlogo sindikata proizvajalci vse bolj spoznavali, da je to njihova organizacija, ki ima moč in ugled. Potem bo odveč vprašanje, ali je ta organizacija v naših razmerah samoupravljanja potrebna.

M. L.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Prav ob enajdvajseti obletnici ustanovitve Organizacije združenih narodov se je v indijskem glavnem mestu New Delhiju končal sestanek treh državnikov neodvisnih in nevezanih dežel: predsednice indijske vlade Indire Gandhi, predsednika Združene arabske republike Abdela Gamala Naserja in predsednika Socialistične federativne republike Jugoslavije Josipa Broza Tita.

Morda je prav to tisto, kar daje temu trojnemu sestanku v sedanjih mednarodnih odnosih še poseben pomen. Generalni sekretar OZN U Tant je v svoji poslanici ob obletnici svetovne organizacije dejal, da se je OZN porodila iz nemira in da je njena glavna funkcija, da se spopriema s problemi in krizami. Sam je opozoril, da dandanes zavedamo v mednarodni politiki na pomankanje zaupanja in na obnavljanje politike sile, ki še naprej prevladuje v mednarodnih odnosih. »Moramo se spoprijeti z velikimi nevarnostmi atomske oborožitve in širjenja atomskega orožja, hkrati pa tudi z dejstvom, da je vojna v Vietnamu katastrofalna ne samo za vietnamsko ljudstvo, ampak je tudi stalna grožnja svetovnemu miru«, je dejal U Tant. Ob tej obletnici svetovne organizacije so tudi drugi državniiki, ki jim je mir res pri srcu, opozarjali na krizo v mednarodnih odnosih in vsekakor je tudi trojni sestanek v New Delhiju prispeval k temu, da bi se človeštvo streznilo ter se zavedelo velike nevarnosti, ki mu preti.

Iz skupnega sporočila o sestanku veje iskrena želja, da bi mednarodne spore urejali po mirni poti, da bi se vsak narod razvijal svobodno brez vsakršnega pritiska od zunaj in da bi uresničili vsaj tisto, kar je bi-

lo na mednarodnih konferencah že sprejeto. Poglavitni vzrok za sedanje težave je v tem, tako je rečeno v skupnem sporočilu, ker se imperialistične in neokolonialistične sile postavljajo po robu hotenjem in boju narodov in držav, da bi se povsem politično in gospodarsko osamosvojile.

Trije državniki so izrazili globoko prepričanje milijonov ljudi po svetu, da je politika nepovezovanja najrealnejša politika, ki edino lahko pripelje do tega, da bi spore urejali na miren način, da se prepreči nova vojna katastrofa in ki lahko zagotovi svobodno gospodarski razvoj vsake dežele posebej. V sporočilu ugotavljamo, da dobiva taka

TROJNI SESTANEK

politika čedalje večjo podporo po svetu, da pa seveda mlade svobodne države nalete pri tem na velike težave, ker so izpostavljene hudemu političnemu in gospodarskemu pritisku imperialističnih in neokolonialističnih sil. Zato je ena izmed glavnih nalog nevezanih držav, da iščejo pota, kako bi čimprej preostili prepad med razvitimi in nerazvitimi delj sveta, ki poraja nenehno mednarodne zaplete in nova žarišča mednarodne napetosti.

Trije državniki, ki so se zato zavzeli, naj bi že na sedanjem zasedanju generalne skupščine OZN sprejeli ukrepe, da bi uresničili sklepe svetovne konferenca o trgovini in razvoju, kjer so med drugim sprejeli tudi sklep, naj bi razvite dežele prispevale vsaj en odstotek svojega nacionalnega dohodka za razvoj ne-

razvitega dela sveta, kajti niti tega tako malenkostnega deleža te države niso dale za razvoj nerazvitih. Hkrati pa še tisto, kar dajejo, vežejo na politične pogoje, kar vsekakor ne prispeva k osamosvojitvi dežel v razvoju. Predsedniki izražajo zato mnenje, da bi morale države v razvoju uskladiti svoja prizadevanja ter strniti svoje sile, saj je le tako mogoče doseči pomembnejše mednarodne uspehe.

Seveda so trije državniki povsem točno opredelili svoje stališče do vietnamske vojne. Zahtevajo, naj ZDA takoj ustavijo bombardiranje Severnega Vietnama in da je pot k miru v tem delu sveta le ob spoštovanju ženevskih sporazumov iz leta 1954, kar pomeni, da je stvar vietnamskega ljudstva samega, kako si bo krojilo svojo usodo. Povsem določno so tudi povedali, da je treba osvobodilni fronti južnega Vietnama priznati pravico vojujoče se strani in ji priznati enakopravnost na morebitnih pogajanjih o ustavitvi v Vietnamu.

Indira Gandhi, Naser in Tito ponovno izražajo svojo privrženost načelom, vsebovanim v ustanovni listini OZN, ki je kot organizirana vest človeštva poklicana, da varuje mir in sodelovanje med narodi. Zavzeli pa so se tudi za sprejem LR Kitajske v OZN, da bi le-ta postala zares univerzalna svetovna organizacija, in da bi s tem popravili krivico, ki je LR Kitajski storjena, ker ji ne priznajo mesta v OZN.

Trojni sestanek v New Delhiju je vsekakor pomemben mednarodni dogodek, saj so prek njega nevezane države dvignile svoj glas, ki poziva k trezni presoji mednarodnih problemov, hkrati pa tudi kaže realne poti, da bi mednarodne krize tudi prebredli.

Priprave na konferenco SZDL

Za članstvo Socialistične zveze se začena razgibano obdobje. V krški občini je izvršni odbor obč. odbora SZDL že razpravljal o pripravi na krajevno konferenco, ki bodo v novembru in decembru.

Med drugim bodo na njih obravnavali tudi osnutek pravilnika občinske konference SZDL. V občini Krško predlagajo, da bi konferenca štela 65 članov. Tekoče naloge bo opravljal 11-članski izvršni odbor. Konferenca bo najvišji predstavniški organ SZDL v občini. Člani Socialistične zveze bodo volili svoje zastopnike za konferenco neposredno na konferencah krajevnih organizacij.

O osnutku so 22. oktobra med prvimi razpravljali na Senovem. Občinski odbor bo skrbno zbiral vse pripombe članstva. Pričakujejo jih pred 2. Zed za se jih je veliko nabralo. To dokazuje, da članom ni vseeno, kakšen bo pravilnik bodoče obč. konference SZDL. Zelja vseh je, da bi delo organizacije zares dobilo novo vsebino v splošni demokratizaciji našega sistema.

JUGOSLAVIJA JE SEPTEMBRA izvožila za 1.258.000.000 N-din blaga, Slovenija pa za 215.169.000 N-din, kar je 17,1 odst. jugoslovanskega izvoza. V tem času je zveza uvozila za 1.453.000.000 N-din blaga, Slovenija pa za 230.000.000 N-din, kar pomeni v jugoslovanskem uvozu 15,9 odstotka.

PROIZVODNJA SLOVENSKE INDUSTRIJE in rudnikov je bila v prvih osmih mesecih letos za 9 odstotkov večja od letanske v enakem času.

VOLITVE V ORGANE SOCIALNEGA ZAVAROVANJA KONČANE

V skupščini delavcev 23 novih članov

Prvo zasedanje skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev, sklicano za četrtek, 27. oktobra, ob 8. uri v dvorani KZSZ

Na volitvah, ki so bile od 15. septembra do 15. oktobra, so zavarovanci izvolili v skupščino komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev 23 novih članov: iz črnomaljske občine 4, iz krške 6, metliške 1, novomeške 10 in iz trebanjske občine 2. Volitve so bile opravljene ob tričetrtinski udeležbi zavarovancev.

V novoizvoljeni polovici skupščine so predstavniki zavarovancev iz podjetij, družbenih služb in upokojenecv.

V črnomaljski občini so bili izvoljeni: Rajko Skočir, BEGRAD, inž. Jože Vidervol, GG Črnomelj, Franc Kočevar, rudnik Kanižarica, in

Marcel Skočir, društvo upokojenecv Črnomelj;

v krški občini: inž. Alojz Mustar, AGROKOMBINAT Krško, Franc Artnak, obrtnik, Zofija Longo, Papirkonfekcija, Kristijan Paviha, CELULOZA, Franc Pušnik, rudnik Senovo, in Jože Bukovec, upokojenec;

v metliški občini: Anton Vrančič, Gradec;

v novomeški občini: inž. Edo Tavčar, NOVOLES, Simon Simoniti, IMV, Joža Miklič, KRKA, Vlado Avsec, Cestno podjetje, Anton Krastec, GG Novo mesto, Ciril Jarnovič, trg. podjetje Standard, Veljko Troha, gimnazija, Vera Papež, občinska skupščina, Marcel Godnik in Franc Rožič, upokojenec;

v trebanjski občini: Anton Sever, občinska skupščina, in Anton Praznik, upokojenec.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

V SKUPŠČINI O SLUŽBI DRŽAVNE VARNOSTI. Te dni so v republiški skupščini razpravljali o organizacijskih in sistemskih vprašanjih službe notranjih zadev. Referat je je imel predsednik komisije Janko Smole. Uvodoma je poudaril, da je bilo glede položaja te službe mnogo nerazčiščenih vprašanj in da je zato bila lahko oporišče etatizmu in birokratizmu. Služba je uporabljala metode, ki so bile nujne in učinkovite v drugačnih zgodovinskih okoliščinah. Zato je nujno temeljito proučiti mesto, naloge, vsebino in delovne metode službe v novih razmerah — v razmerah samoupravljanja. Službo je treba organizirati tako, da bo delovala učinkovito in kvalitetno — v boju proti resničnemu razrednemu sovražniku. V Sloveniji je pomen te naloge še večji, ker so v bližini slovenskih meja številni tuji obveščevalni in emigrantski centri.

Za novega sekretarja za notranje zadeve so izvolili dosedanjega člana izvršnega sveta Slavka Furlana. Dosedanji sekretar Riko Kolenc bo prevzel novo dolžnost.

IZVRŠNI ODBOR O USPEHIH GO-SPODARSKE REFORME. Izvršni odbor glavnega odbora SZDL Slovenije je ugotovil, da smo po reformi povečali proizvodnost dela, družbeni proizvod in zunanjo trgovino. Obseg porabe se je stabiliziral. Investicije so se občutno zmanjšale. So pa tudi problemi, kot so pomanjkljivosti notranje delitve v delovnih organizacijah, neustrezna kadrovska sestava itd. Čimprej se je treba usposobiti za zahtevnejše gospodarjenje, kajti težav še ni konec, saj se bodo delovne organi-

zacije kmalu znašle sredi mnogo zahtevnejših razmer od tistih, v katerih delujejo zdaj.

USTAVNO SODIŠČE O PRIMANJKLJAJU SOCIALNEGA ZAVAROVANJA. Ustavno sodišče Jugoslavije je te dni obravnavalo probleme in težave glede primanjkljaja v socialnem zavarovanju. Pred javno obravnavo na ustavnem sodišču je republiška skupnost socialnega zavarovanja Slovenije

Službo državne varnosti organizirati za učinkovito in kvalitetno delo

predlagala, naj bi ugotavljali ustavnost nekaterih določb temeljnega zakona o financiranju socialnega zavarovanja. Po teh določbah je federacija prenesla na skupnosti naloge, ki jih te ne morejo izpolnjevati.

DOKLEJ ZDRAVILIŠČA PRAZNA? Stane Selih, republiški sekretar za zdravstvo in socialno varstvo je na tiskovni konferenci govoril o vprašanju, zakaj so zdravilišča tako rekoč prazna, medtem ko so bolnišnice nabito polne. To je posledica tega, da je naenkrat usahnil dotok napotnic. Zato je treba pohiteti z dogovarjanjem in sporazumevanjem med zdravstveno službo, bolnišnicami, komunalnimi skupnostmi socialnega zava-

rovanja in zdravilišči, da bi tako čimprej razvozlati ta zares čudni gordijski vozeli.

KONEC AGONIJE MLADINSKEGA ZDRAVILIŠČA »DEBELI RTIČ«. Občinska skupščina Koper je sklepala o odpravi mladinskega zdravilišča »Debeli rtič«. Tega niso radi storili. Roke so dvignili šele takrat, ko so ugotovili, da ni druge poti, potem ko je tudi glavni odbor RK storil vse, da bi rešil zdravilišče. Vse zama. Odborniki so v razpravi grajali sistem financiranja zdravstvenega zavarovanja, ki dopušča tako škodo za zdravljenje otrok.

SLOVESNA ZAVEZA VOJAKOV. Na ploščadi pred skupščino SRS oziroma grobnico narodnih herojev v Ljubljani so opravili slovesno zavezo vojaki — novinci iz vojašnice ljubljanske garnizije. Slovesnosti so prisostvovali mnogi ljubljanci, šolska mladina, predstavniki družbeno-političnih organizacij in drugi.

SREČANJE SAMOUPRAVLJAVCEV. Občinski sindikalni sveti Varaždina, Ptuja, Čakovca in Ormoža so organizirali srečanje samoupravljavcev, da bi se pomenili o svojih problemih in izmenjali izkušnje samoupravljanja. Predstavniki samoupravljavcev so se zavzeli za hitrejši razvoj delovnih enot.

PRIZNANJE JOSIPU VIDMARJU. Ljubljanska univerza je podelila akademiku in kritiku Josipu Vidmarju častni doktorat za dosežke v literarnih vedah. To visoko priznanje si je nagrajenec zaslužil s svojimi neprecenljivimi prizadevanji za razvoj slovenske literarne vede in bogatim prispevkom slovenski literarni kulturi.

KRATKE Z RAZNIH STRANI

HAILE SELASIE V BEOGRADU. Etiopski cesar Haile Selasie I. je prispel v sredo na uradni obisk v Jugoslavijo, se pravi takoj potem, ko se je predsednik Tito vrnil iz New Delhija.

PREDSEDNIK ZIS SE JE VRNIL IZ GRČINE. Predsednik zveznega izvršnega sveta Petar Stambolić se je v ponedeljek vrnil z uradnega obiska v Grčiji, kjer se je pogovarjal z grškimi državniki o nadaljnjem razvoju sodelovanja med obema državama.

JUGOSLOVANSKI PARLAMENTARCI V SOVJETSKI ZVEZI. Po Sovjetski zvezi potuje delegacija zvezne skupščine pod vodstvom predsednika skupščine Edvarda Kardelja.

HUDA NESREČA V ANGLIJI. V južnem Walesu v Veliki Britaniji se je pri mestu Aberfan sprožil zemeljski plaz ter zasul soto, v kateri je bilo okrog 200 otrok in učiteljev. Izpod ruševin so do torka potegnili že 143 trupel, računajo pa, da jih je zakopanih še okrog 50. Aberfan je rudniško mesto ter so zemljo iz rovov vozili na velji kup. Ob deževju se je sprožil plaz, ki je zasul soto in še nekaj hiš.

PROTISOVJETSKA DEMONSTRACIJE NA KITAJSKEM. Na Kitajskem so odslavili iz Sol vse tje študente za eno leto, češ, da jih motijo pri izvajanju sedanje tako imenovane kulturne revolucije. Seveda so med njimi odslavili tudi vse sovjetske študente. Sovjetska zveza je zato sporočila vsem kitajskim študentom na sovjetskih šolah, naj pobere šila in kopita, kakor so to morali storiti sovjetski študentje na Kitajskem. Na Kitajskem je ta korak Sovjetske zveze sprožil velike demonstracije pripadnikov rdeče garde.

DISKRIMINACIJA. Ameriški kongres je po dolgi razpravi sklenil, da ZDA ne bodo prodajale nobenega živeža državam, ki izgubijo v Severni Vietnamu. Med temi deželami je tudi Jugoslavija.

DRŽAVNI UDAR V LAOSU. V Laosu (eni izmed treh držav Indokine — Kambodža, Laos in Vietnam) je skušal poveljnik vojnega letalstva prevzeti oblast, kar pa se mu ni posrečilo. Najprej so se vneli hudi boji, potem pa je uporni poveljnik odnehal na priogovarjanje desničarskega princa Bun Uma in pobegnil na Tajsko, kamor so pobegnili tudi drugi uporniki.

RESOLUCIJA O JUŽNI RO-DEZIJI. Generalna skupščina OZN je sprejela resolucijo o Južni Rodoziji, s katero zahteva, naj se prepreči sklenitev kakršnegakoli sporazuma med Veliko Britanijo in rodezijskim rasističnim režimom, ki bi okrnili pravice Afrikanov v tej deželi. Za resolucijo je glasovalo 86 držav, 18 se jih je vzdržalo (med njimi tudi Velika Britanija in ZDA), delegata Por-tugalske in Južnoafriške republike pa sta glasovala proti.

8 milijonov škode v »PODGORJU«

21. oktobra je okoli 14. ure izbruhnil požar v lakirnici mizarskega podjetja PODGORJE v Sentjerneju. 28-letni delavec Alojz Kuhelj je čistil lakirnico, in ko je z lopatico strgal lak s stene, je začela lahko vnetljiva snov goreti. Čeprav so takoj začeli gasiti, je nastala eksplozija, od katere se je podrla stranska stena, ogenj pa se je razširil na polirnico in razdelilnico. Škodo so ocenili na 8 milijonov Sdin. To je bil v zadnjem času že tretji požar v mizarskih podjetjih zaradi neprevidnosti in malomarnosti v lakirnicah.

Proizvodni uspehi TEKSTILANE

Podatki občasnega obračuna delovne skupnosti tovarne sukna »Tekstilana« iz Kočevja za devetmesečno obdobje kažejo, da so delavci v tem času ustvarili 11,42 milijonov Ndin celotnega dohodka, kar je za okoli tretino več kot v istem obdobju lani. Dohodek se je v tem obdobju povečal za 18 odst. in znaša 4,16 milijonov Ndin, osebni dohodki pa so večji za 47 odstotkov in znašajo dobro četrtino celotnega dohodka. Razmerje med osebnimi dohodki in skladi se je od lanskega razmerja 67:33 povečalo na 74:26. Podatki o gospodarjenju o katerih je sklepal tudi delavski svet skupnosti, zgovorno pričajo, da kolektiv kočevske »Tekstilane« dosega uspehe v skladu z ukrepi gospodarske reforme.

Kaj se vsak tečen zgodi pri nas, vam pove DOLENSKI LIST!

Kmetijski nasveti

SKRB ZA SADOVNJAKE PO OBIRANJU

Na žalost ugotavljamo, da niso kmečki sadovnjaki delni skrbi niti v času rasti, kaj šele po obiranju. Roko na srce: s prstom kažemo na zadruge ali družbeno posestvo, če slabo gospodarita, svojih pomanjkljivosti pa ne vidimo. Upravne organe pripravimo do tega, da se morajo poslužiti zadnje možnosti — odredb in odlokov, ki pod težo kazni določajo, kaj morajo n. pr. sadjarji narediti, da ne bodo šli sadovnjaki rakovo pot. Priznati je treba: ni vsega kriv kmetovalec, ker so ga že velikokrat izgnale cene, pa tudi premalo smo imeli razumevanja zanj. Tako lahko rečemo, da se za sadovnjake malo ali nič skrbi; če dajo kaj pridelka, je dobro, če nič, pa tudi ne preveč hudo. Na takem drevju je leglo okužb tudi za resnejše sadjarje in družbene sadjarje obrate. Bolje bi bilo, da takih sadovnjakov sploh ne bi bilo. Ne navdušujemo se za kmetovalca, ki bo sadil in redil vse, temveč za takega, ki se bo lotil predvsem ene dejavnosti, to tudi obvladal in zanj skrbel. Tako bo precej bolj potreboval tudi strokovno, tehnično in komercialno pomoč zadruge.

Ta malce dolgi uvod je imel namen vsaj malo prispevati k temu, da ne bomo mislili, da za sadovnjake ni treba skrbeti, češ da skrbi ne poplačajo.

Kot človek in žival se tudi rastlinske bolezni in škodljivci v jeseni pripravljajo na zimo. Kaj mislite, kako prezimijo največji škodljivci: kaparji in bolezniki škrlup ter monilija, da jih ne pobere mróz? Ličinke kaparja se obdajo s črnkastimi ščitki, škrlup in monilija pa prezimita v obliki odpornih zimskih trosov v odpadnem listju in gnilih plodovih. Zato moramo odpadlo listje pograbit in sežgati, prav tako pa ne pustiti gnile plodove, da ležijo po sadovnjaku. Če le vreme dopušča, je nadvse koristno zimsko škropljenje že v pozni jeseni. Drevje pa je treba s škropivom dobesedno oprati, ker je le tako učinkovit zanesljiv, ni pa dobro škropiti neprestano z isto vrsto škropiva. Ker smo o zaščiti pred voluharji že pisali, se bomo tokrat lotili najhujšega zimskega škodljivca zajca. Ta si nakopal smrtno sovraštvo sadjarjev in drevesničarjev. Ker ga ščiti lovski zakon, si sadjarji in lovci neredko zaradi njega skačejo v lase. Najučinkovitejša, toda tudi najdražja obramba proti njemu, je ograja. Če te ni, zavarujejo posamezna drevesca s koruznico, slamo ali papirjem, še bolj pa so drevesni kosji iz žice ali lesenih letvic. Vse bolj pa se uveljavljajo odvrčala — posebne kemične snovi, s katerimi premažemo debela, da se jih zajci ne lotijo več. Če boste hoteli kupiti take snovi, vprašajte v trgovini, če imajo repelente. Ti so se že dobro obnesli in uveljavili.

ISKRA v spopadu s tretjo milijardo

V semiški tovarni kondenzatorjev hite, da bi nadoknadili prisiljeni spomladanski počitek

Letošnje pomlad so v semiški ISKRI bolj malo delali, ker ni bilo dobiti potrebnega reprodukcijskega materiala. Vseeno pa upajo, da bodo dosegli proizvodni plan vsaj po vrednosti — 3 milijarde dinarjev. Odkar je material spet na razpolago skušajo s povečanimi naporimi nadoknaditi prisiljen počitek. Izvozni plan poteka po načrtu in bo letos uresničen s 550.000 dolarji.

Hkrati, ko premagujejo se letošnje težave s proizvodnjo, že od junija dalje sestavljajo plan za leto 1967. Računajo, da bo drugo leto proizvodnja narasla za okoli 30 odstotkov in da bo vred-

na malo manj kot 4 milijarde dinarjev. Se pogumneje so planirali izvoz in ga povečali kar za celih 100 odstotkov. Napovedane številke, vsaj kar zadeva izvoz, niso pretirane. Iskra ima za prodajo svojih kondenzatorjev za prihodnje leto sklenjenih že večino pogodb z različnimi kupci na Zahodu kot na Vzhodu.

Trenutno je v tovarni precejšnje pomanjkanje strokovnjakov, zlasti pa bo to očitno prihodnje leto, ko bo proizvodnja tako naglo narasla. Tovarna sicer stipendira okoli 30 študentov na srednjih, višjih in visokih šolah, a izobraženci potrebujejo ob prihodu v službo še nekaj prakse, preden začno izpolnjevati pridkovanja kolektiva. V treh letih bodo vsi stipendiranci končali šolanje, dotlej pa bodo sedanji stro-

kovnjaki prebili še marsikatero težko uro. Na povečano proizvodnjo pa se vzporedno z izboljšano strukturo kadrov pripravljajo še ob avtomatizaciji proizvodnje.

Osebnih dohodki zaposlenih so v letošnjem prvem polletju precej zaostali za splošno ravnanje, vendar upajo, da ob koncu leta najnižja postavka Iskrinega delavca ne bo manjša od 50.000 dinarjev. Še večji porast osebnih dohodkov predvidevajo v letu 1967, ko nameravajo doseči enake zasluge, kot jih imajo v drugih večjih beokranjskih podjetjih.

Letošnje poslovno leto bo kolektiv zaključil z okoli 200 milijoni čistega dohodka, vendar bodo pretežni del teh sredstev porabili za plačilo anuitet. Preostanek je namenjen samo skladi obratnih sredstev.

Rolete - izdelek treh podjetij

V Sevnici se dogovarjajo Koptarna, Kovinsko podjetje in Mizarska zadruga, da bi si delili delo pri proizvodnji in montaži plastičnih rolet.

Ni dolgo tega, kar je sevnška Koptarna začela izdelovati plastične rolete za okna. Ko so se to razvedelo, je bilo kmalu tolikšno povpraševanje po njih, da naredila komaj sproti zmagujejo. Kupili bi se en avtomatski stroj za izdelovanje tega iskanega proizvoda, vendar imajo težave pri oskrbi s plastično maso, ker domača umetna masa ni dovolj dobra.

Ker so v Koptarni smatrali, da bi se izdelovanje teh rolet lahko razvilo v pomembno gospodarsko dejavnost, so navdušili za sodelovanje tudi sevnška Kovinsko podjetje in Mizarsko zadrugo. Po tej zamisli naj bi kovinarji izdelovali kovinske okvirje, Mizarska zadruga pa naj bi rolete ugrajevala. Med vsemi sodelavci bi bilo treba poprej postaviti čiste ekonomske ručnice in skrbeti, da bo končni proizvod čim bolj konkurenčen na tržišču, kot so že ugotovili na skupnih sestankih predstavnikov vseh treh podjetij 14. in 22. oktobra.

Čeprav je vse to šele začetek, ki ga je vsekakor treba pozdraviti, si predvsem Mizarska zadruga od te zamisli lahko obeta kar lepe koristi.

Plastične rolete bo lahko vključila v svoje delo pri opremljanju notranjosti zgradb in s tem se povečala svoje uslužbe investitorjem pri graditvi objektov. Menijo, da bi bilo najbolje, če bi rolete, ki so plod sodelovanja treh podjetij, prodajala predvsem Mizarska zadruga, ker je ta proizvod najbližji njenemu poslovnemu prometu.

Veliko kupcev v Novem mestu

24. oktobra so rejci pripeljali na novomeško sejmišče 1.157 prašičev, od tega 1.091 starih 6 do 12 tednov, in 66, starih 3 do 6 mesecev. Sklenjenih je bilo 928 kupcij, in sicer so mlajše prašiče prodali po 12.000 do 19.000 Sdin, starejše pa po 20.000 do 30.000 Sdin. Cene se od prejšnjega sejma niso bistveno spremenile.

Samoprispevki in dvorezni meč

Pomembne odločitve ne na zbor občanov, marveč na referendum — Kdo ima prav v zvezi s prisilno izterjavo?

V statutih krajevnih skupnosti smo zapisali, da so samoprispevki občanov sestavni in pomemben del dohodka krajevnih skupnosti.

Letos so se za uvedbo samoprispevkov v novomeški občini odločile vse krajevne skupnosti razen novomeške.

Z denarjem in prostovoljnimi delom občanov je bilo veliko narejenega. Popravljali in gradili so poti, urejali pokopališča, nameščali javno razsvetljavo, čistili studence, pleskali ograje, kupovali solsko opremo, asfaltirali ceste, če itd. Preveč je vsega, da bi lahko vse popisali na tem, skopo odmerjenem prostoru. Vsaka krajevna skupnost se je lotila tistega, kar je bilo najbolj potrebno.

Ponekod so ostali na pol poti. Samoprispevek so razpisali, denarja pa od nikoder!

Predstavniki krajevnih skupnosti zatrjujejo, da prispevka ne plačujejo predvsem kmetovalci, medtem ko ga od zaposlenih in drugih občanov še nekako dobijo.

Na razpravah pretežna večina meni, da bi bilo potrebno samoprispevke izterjati, da, celo prisilno izterjati. Takega mišljenja so tudi nesteti redni plačniki, ker jim ni vseeno, ali bo sosed plačal ali ne, z združenimi močmi občanov pridobljene dobrine pa kljub temu užival.

Nasprotnega mišljenja so nekateri občinski predstavniki, ki so prepričani, da je treba biti pri pobiranju samoprispevkov previden. Če bi šli v prisilno izterjavo, zatrjujejo, bi si spravili nad glavo dvorezni meč, namreč če bi že dobili od občanov, kar jim je predpisano, pa bi povzročili politično nerazpoloženje. Zato menijo, da je treba s prisilno izterjavo počakati.

Kdaj pa kdaj je slišati razloge, da samoprispevki slabo dotekajo. Mnogi zato menijo, da bi bil uspeh pri uresničevanju sklepov krajevnih skupnosti boljši, če bi se občani za samoprispevek odločali v širšem krogu, kot je zbor volivcev, saj na njem lahko pade važna odločitev tudi ob vsakem številu navzočih. Referendum pa daje možnost, da odloča neprimerno večje število občanov. Po 273. členu statuta občine Novo mesto je referendum veljaven, če se ga udeleži večina volivcev.

Novomeška krajevna skupnost se je odločila, da bi skil-

cala referendum se pred koncem leta. Volivci se bodo odločali za samoprispevek in za to, ali bo Novo mesto z dalo še eno solo ali ne. Prav gotovo bo na referendumu sprejete sklepe o samoprispevku lažje uresničiti, kot če bi jih sprejel zbor volivcev.

Ob vsem tem se zastavlja vprašanje, ali ne bi dosegli boljše izterljivosti, če bi se za samoprispevke občani odločali samo na referendumih. Dosedanje izkušnje pri pobiranju samoprispevkov temu glasno pritrjujejo.

Pa še to: kako bodo sicer krajevne skupnosti živele in opravljale dejavnosti, če jih bodo občani, plačniki samoprispevkov, pustili na cedilu?!

IVAN ZORAN

Vredno je pomisliti

Zaenkrat so še samo govornice. Toda običajno ne ostane samo pri besedah, za kar poskrbijo odgovorni ljudje v kraju. Tokrat gre beseda o »Galanteriji« Sodržiča, obratu ribniškega INLESA. O »Galanteriji« se v zadnjem času šušlja, da se namerava osamosvojiti. Za to se navdušujejo predvsem nekateri »preizkušeni« ljudje, ki so sodelovali pri ukinitvi samostojnega podjetja Suha roba, se prizadevali (vendar pa ne uspešni) da bi doživela enako usodo podjetje Žične pletilnice.

O nadaljnih usodi »Galanterije« naj v prvi vrsti odločajo člani delovnega kolektiva tega obrata, ker bodo sami imeli od tega korist ali škodo. Ne gre za to, da bi komurkoli vsiljevali svoje mnenje, vendar samo dobrohoten nasvet: pred odločitvijo dobro premislite. Vsekakor bi bilo pravilno, da bi tudi delovni ljudje, ki delajo v tem obratu, zaslužili več kot pa zaslužijo sedaj. In bodi mo pošten. Ali niso do neke mere tudi na centrali v Ribnici krivi, da sli obrat v samostojnost! In kolektiv obrata. Ali je vedno in dosledno postavljali na merodajnem mestu pravice, ki mu grdo? Na primer v centralnem delavskem svetu, v upravnem odboru, komisijah, sindikatu!

V lesni industriji je vse hujša konkurenca, zato bo posebno manjšim podjetjem te stroke vse težje. Tudi to je stvar, ki je vredna pomisla.

Delavski svet podjetja

»PEKARNA IN SLAŠČIČARNA«
NOVO MESTO

razpisuje
prosto delovno mesto za

OBRACUN OSEBNIH DOHODKOV in
VODENJE BLAGAJNIŠKIH POSLOV

Pogoji: končana ekonomska srednja šola. Nastop službe takoj. — Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi OD.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

KLOPOTEC

Viniški pionirji — vredni pesnikovega imena

Pionirski odred Otona Župančiča na Vinici je že lani vzbudil pozornost širše javnosti zavljo uspehov v tehničnem in fotoamaterskem krožku — Veliko so že naredili, še več pa nameravajo v letošnjem šolskem letu

To je viniška osemletka s tiste strani, kjer je že dograjena. Pred 10 leti so jo začeli zidati, a šolska stavba še danes ni končana. Pionirji viniške šole pa, kljub temu da nimajo idealnih delovnih pogojev, dosegajo zavidljive uspehe na raznih področjih izvenšolskih dejavnosti.

Mimo tega, da so za sodelovanje v Jugoslovanskih pionirskih igrah prejeli od občinskega odbora DPM v Ormožju prvo nagrado — 40 tisoč dinarjev, da so sodelovali v akciji Pionirskega lista »Kdo več ve in bolje zna?«, da so sodelovali na vseh šolskih proslavah, aktivno deluje v okviru pionirskega odreda nekaj dobro organiziranih krožkov.

V klubu mladih tehnikov je 51 članov. Od teh je 23 fotoamaterjev, ki so odnesli I. nagrado na medobčinski razstavi v Novem mestu. Preostali se ukvarjajo samo s tehniko in so želi nemalo priznanj na občinski gospodarski razstavi v Ormožju. Streliški krožek ima 21 članov, dramski 8, krožek OZN šteje 21 aktivnih pionirjev, s športom se bavi 24 članov, z ristištvom 9, z ročnim delom 24, z zgodovino NOB pa se

ukvarja 27 pionirjev in pionirk. Lani se je ta krožek zelo izkazal, saj je zbral med ljudmi 28 fotografij, 280 dokumentov in več predmetov iz časov NOB.

SAMI BODO ZGRADILI SPORTNO IGRISČE

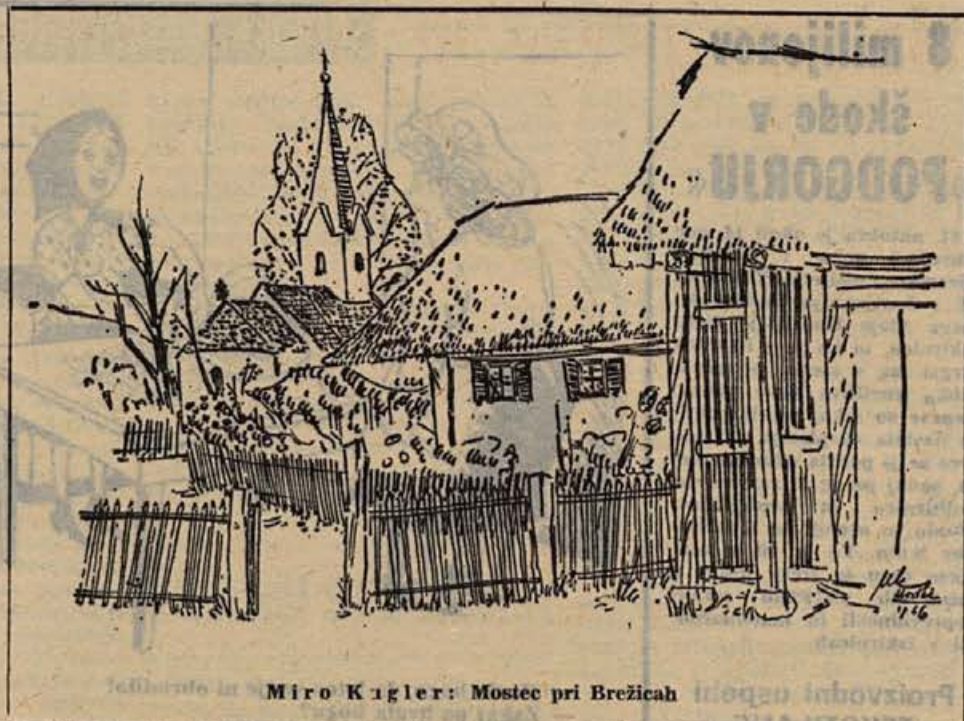
Vsi uspehi v preteklosti so bili spodbuda, da so v letošnji delovni načrt sprejeli še mnogo obširnejše zahtevne naloge. Odločili so se sami zgraditi športno igrišče za odbojko, košarko in atletiko v velikosti 30 x 50 m. Igrišča so sicer gradili že tudi pionirji na drugih šolah, vendar ne v tako težkih pogojih, kakor so na Vinici, kjer je pod tenko plastjo zemlje sama skala. Preložiti bodo morali 7.500 m³ kamenja! Pri tem so jim obljubila pomoč tudi nekatera podjetja. Tako bo gradbeno podjetje BE-

GRAD zastoj opravilo minerska dela, rudnik jim bo dal strelivo, KZ Črnomelj bo po znižani ceni odstopila buldožer itd.

TUDI LASTNO RADIJSKO POSTAJO?

Klub mladih tehnikov je doslej izdeloval predvsem robote, stroje in makete, letos pa namerava zgraditi UKV oddajnik na šoli in ustanoviti lastno radijsko oddajno postajo. Učencem bodo prek radijskih sprejemnikov dajali navodila za pisanje domačih nalog, v načrtu pa so tudi kulturne oddaje, navodila za vzgojo otrok in čestitke. Radijsko postajo bodo vodili učenci sami, seveda pod vodstvom učiteljev. Tehnično plat izvedbe načrta bodo prevzeli mladi tehniki, za program pa bo skrbel poseben skupina. Šolsko radijsko postajo bodo slišali v vsem šolskem okolišju, po njej pa bodo obveščale občane tudi krajevne organizacije.

Toda to še ni vse! Postaviti nameravajo tudi lastno električno centralo na veter. Vetrnico bodo dobili od re-

Miro Kugler: Mostec pri Brežicah

publiškega odbora LT, s pomočjo dveh dinamov od tovarnjakov pa bodo proizvajali električno energijo, potrebno za šolsko delavnico.

Prav tako veliko nalogo si je zastavil foto krožek. Preko zime bodo teklo priprave, spomladi pa bodo posneli lasten film na temo Župančičeve Dume.

MUZEJ NOB V MALEM

Vse gradivo, ki so ga lani zbrali prizadeti člani krož-

ka NOB, bodo koristno uporabili. V šolski avli bodo fotografije, partizanske dokumente, med katerimi je več originalov, ter predmete razstavili v vitrinah. To jim bo koristilo pri pouku, ogledali pa si jih bodo lahko tudi turisti, ki prihajajo na obisk v Župančičev rojstni kraj. Zbirke že urejajo, za finančno pomoč, potrebno za nakup vitrin, pa so prosili občinski odbor ZZB v Ormožju.

primanjkuje prostorov

Odbor društva upokojenec v Ribnici je pokazal veliko zanimanje za razvoj in napredek svojih dejavnosti. Upokojenec predvsem primanjkuje prostorov za klub, vsi pa si želijo tudi pestrejšega dramskega, pevskega, izletniškega in družabnega življenja. Društveni odbor je za pomoč prosil občinsko skupščino, ki je pripravljena priskočiti na pomoč.

Igrišče poleg varstvene ustanove v Brežicah je odprto vsem mestnim otrokom. Večkrat je bilo že predlagano, da bi ga pregradili na polovico. Vrtec bi lahko imel na njem več igralnih naprav, saj jih malopridneži ne bi mogli polomiti. Fantička na sliki gostujeta na peskovniku pri svojih prijateljih iz vrtca in pridno pečeta potice. Ta dva seveda nista med tistimi, ki niso zaželeni, saj se vedeta prav spodobno (Foto: J. Teppey)

Tu: brez krede, tam: na morje...

(Nadaljevanje s 1. str.)
kovnjakov prav zato, ker jim ne morejo nuditi stanovanj.

Utihnili so iz obupa...

Medtem ko so bili prosvetni delavci v svojih kritikah in zahtevah pretekla leta zelo glasni, je začel v času slišati v javnosti vse manj pripomb. Tudi to dejstvo so na sebi obnavali. Kljub toliko razpravam o izboljšanju položaja v šolstvu in govorjenju na vseh ravneh je ostalo še vedno pri starem. Šolniki so obupali in — utihnili. Neverjetno ostro pa so odborniki nato napadali sistem, ki omogoča tako velike razlike v šolstvu med gospodarsko bogatejšimi in manj razvitimi občinami.

Letos so črnomaljske šole od sklada za šolstvo dobivale le sredstva za osebne dohodke, medtem ko učil in drugih stvari sploh niso kupovali! V mnogih predalih rav-

nateljev šol se kopičijo še neplačani računi, tudi iz lanskega leta. Podjetja grozijo, s tožbami. Ob vsem tem ni nihče kriv. Sklad za šolstvo (letos mu je bilo namenjenih precej več sredstev kot lani) sproti razdeljuje došle dohodke, občina sproti odvaja sredstva v sklad, le republika je dolžna občinskemu proračunu dotacijo za tri mesece.

V nasprotju s tem, ko se na belokrajnskih šolah odvijajo prav dramatičen boj za vsak dinar, pa si nekatere osnovne šole na ljubljanskem področju lahko privoščijo pлавalni tečaj na morju in še marsikaj drugega. Na občinski seji v Ormožju je v razpravi o tem prišlo tako daleč, da so se posamezni odborniki že zdaj pridružili, da ne bodo glasovali za nov občinski proračun, če dotlej ne bo temeljitih sprememb.

Na predlog predsednika občinske skupščine so sprejeli sklep, da bodo novembra

sklicali posvet odborniškega aktiva z vsemi poslanci in predsednikom republiškega izvršnega sveta, kjer bodo podrobneje obravnavali sedanje napake v sistemu razdeljevanja sredstev občinskim skupščinam, ter predložili celotno problematiko družbenih služb, še preden bodo v republiški skupščini začeli pripravljati proračun za leto 1967.

Zdravstvo: lahko bi bilo boljše!

Za obširnejšo razpravo o zdravstvu, je že zmanjkalo časa, zato kaj tehtnega in novega o tem področju nisimo slišali. Morda so še najbolj zanimive pripombe sveta za zdravstvo, ki je pred občinsko sejo obravnaval gradivo zdravstvene službe.

Člani sveta menijo, da je bil tudi v zdravstvu zadnja leta dosežen precejšen napredek, vendar ne takšen,

kakršnega bi lahko pričakovali glede na razpoložljivo število zdravstvenih delavcev. Med drugim so pripomnili, da bi bilo potrebno uspešnejše delo z gospodarskimi organizacijami za zmanjšanje neupravičenih boleznih. Poročilo zdravstvene službe pa so ocenili kot presplošno, premalo konkretno, kar zadeva prizadevanja za izboljšanje zdravstvenega stanja prebivalstva. Delovno skupnost lekarnarjev so pohvalili, češ da je zastavila vse sile za uspešno poslovanje.

V nadaljevanju se je so na hitro obravnavali še predlog spremenjenega odloka o povišanju potnin in drugih stroškov odbornikom in članom svetov ter odlok o ustanovitvi deljaskih pravicah skupščine do poklicne šole kovinarske stroke. Prvi odlok je bil zavrnjen, drugi sprejet.

RIA BAČER

Dr. Slavko Špringer

Dojenja ne moremo z ničimer nadomestiti

V današnji številki začinjamo s serijo člankov novomeških zdravnikov - specialistov ginekološko-porodniškega oddelka novomeške bolnišnice. Namenjeni so najširšemu krogu žena, naših bralk, zlasti tistim v oddaljenih predelih, kjer zdravstveno prosvetljevanje še ni doseglo zadovoljive ravni. Tokrat preberite sestavek dr. Slavka Špringerja o neprecenljivem pomenu dojenja ter o težavah, ki se pojavljajo v zvezi s tem ob rojstvu otroka.

stveni in duševni razvoj otroka.

Vsaka mati naj doji

Zadnja leta opažamo, da je vedno manj otrok deležnih dojenja. Zene so po porodu psihično labilne v skrbi, da bodo imele premalo mleka, da bo mleko vodeno in da se jim bodo vnele dojke. Druge imajo skrbi še z mladoletnimi otroki in neurejenimi razmerami v družini. Nekateri matere imajo premalo mleka, spet drugim zdravstveno stanje ne dopušča dojenja. Kljub vsemu temu bi večina mater lahko dojila.

Nemalokrat odklanjajo matere dojenje tudi zato, ker se boje, da bi se preveč zredile ali da bi se jim dojke povešile. Take matere bolj mislijo nase kot na otroka. Veliko vlog pri tem ima nevednost, saj le malo žena ve, da se ji po porodu s pravilno prehrano in telesno vzgojo ni treba bati za postavo. Čeprav je žena v mesecih, ko doji, krepkejša na pogled kot sicer, bo po prenehanju dojenja lahko kaj kmalu

dobila prejšnjo telesno težo.

Dolžnost vsake matere je, da svojega otroka hranj pri prsih. Res je, da ne morejo vse matere dojeti. Pri kroničnem ledvičnem vnetju, sladkorni bolezni, pri srčnih hihah, pri odprtih pljučnih tuberkulozi mati ne sme dojeti. Deloma zaradi izčrpanosti, deloma zato, ker tuberkulozna mati lahko otroka okuži.

Nenadomestljive sestavine v materinem mleku

Materino mleko je sestavljeno iz beljakovin, tolašče, mlečnega sladkorja, rudninskih snovi, ki so v ustreznem medsebojnem razmerju, ter iz vitaminov. Vse to popolnoma ustreza potrebam novorojenčka. V materinem mleku dobi otrok vse, kar mu je potrebno v prvih mesecih življenja. Materino mleko vsebuje tudi kvasnine, ki presnavljajo tolašče, zaščitne snovi proti nalezljivim boleznim, kot so ošpice, če jih je mati prebolela. Tako mleko je lahko prebavljivo, posebno zato, ker se beljakovine sesirijo. Tako kravjemu kot materinem mleku pa primanjkuje železa, zato postane ne-

pravilno hranjen otrok kmalu slabokrven. V kasnejših mesecih je otroku potreben dodatek v hrani. Vitamina D je v materinem in v kravjem mleku tako malo, da samo mlečna hrana ne more obvarovati otroka pred rahitidnostjo. Enako je z vitaminom A.

Materino mleko je torej za dojenčka najbolj primerna hrana, za katero ni nobenega enakovrednega nadomestila. Je vedno sveže, nikoli pokvarjeno, primerno toplo in je brez bolezenskih klic. Dojenje pa vpliva tudi na maternico, da se po porodu spet hitro povrne v normalno stanje. Taka prehrana je razen vsega tega največje. Mati ne potrebuje stekleniček za mleko, ne cucilja, ne loncev in ne cedil. Materi, ki doji, ni treba zjutraj zgodaj vstati in kuhati obrok.

Z dojenjem se ustvarja najtesnejši stik med materjo in otrokom. Dojenje daje otroku občutek varnosti, ljubezni in pripadnosti, kar je zelo pomembno za njegov razvoj. Telesno in duševno zdravje matere v nosečnosti pa je najboljše poroštvo za uspešno dojenje.

(Nadaljevanje sledi)

Zakaj je novorojenček glede prehrane tako občutljiv? Sluznica otroškega želodca in črevesja sta zelo nežna in še nedoraspela vlogi prebavljanja. Zato

Malo razprave in še ta „mimo“ gradiva

Novomeški sindikalni svet sklicuje večkrat razgovore s predsedniki izvršnih odborov sindikalnih podružnic s predsedniki delavskih svetov. Na teh sestankih se pogovarjajo največ o odnosih v podjetjih in o tem, s kakšnimi težavami se spopada samoupravljanje. Ze večkrat so obojni predsedniki dali pobudo, naj bi občinski sindikalni svet sklical posvet direktorjev in s njimi preresetal problematiko, o kateri tolikokrat razpravlja na različnih drugih ravneh. Ta pobuda je bila tokrat uresničena, posvet z direktorji pa sta sklicala občinski komite ZKS in občinski sindikalni svet Novo mesto. Udeležba je bila izjemno dobra, čeprav se direktorji običajno političnih posvetovanj ne udeležujejo posebno radi. Predsednik ObSS Novo mesto Ludvik Kebe je najprej prebral referat o politiki delitve osebnih dohodkov, za njim pa se je sekretar ObK ZKS Novo mesto Slavko Zirkebach lotil v svojem referatu teme: Odnos med upravo in strokovnimi službami ter samoupravljanjem v podjetju. Oba referata sta bila zelo dobro pripravljena.

PRAVILNIKE O DELITVI PREPOČASI PRILAGAJAMO NOVIM POTREBAM

Povzetek glavnih misli iz referata tov: Kebeta: Samoupravni organi v podjetju določajo politiko delitve, stvar služb pa je, da tako določeno politiko uresničujejo. Delitev dohodka je brez dvoma najvažnejše vprašanje v našem družbenoekonomskem sistemu. Osebnih dohodki morajo proizvajalca spodbujati k boljšemu in kvalitetnejšemu delu. Če samo površno pregledamo veljavne pravilnike v naših delovnih organizacijah, bomo kaj hitro ugotovili, da jih premalo prilagajamo zahtevam razvoja in da v njih premalo sproti povezujeemo teorijo in prakso.

Ni dolgo tega, kar so začeli v posameznih podjetjih odpravljati s pravilniki določena merila za individualni učinek in jih nadomeščati z nagrajevanjem po delovnih enotah. Slabe posledice tega so se marsikje hitro pokazale. Delavec, ki je bil prej neposredno spodbujan s svojim osebnim dohodkom, je ostal brez spodbude, ko je postal njegov osebnih dohodek odvisen od učinka, ki ga je dosegla cela enota. Poleg tega pa je, kadar govorimo o nagrajevanju v delovni enoti, težje določiti natančne normative za porabo surovin, pomožnih materialov, delovnega časa itd., kot pa vse to določamo za posameznika. Torej dvojna napaka!

Če želimo, da bo sistem nagrajevanja v podjetju dober, moramo v njem razčistiti štiri osnovna vprašanja: pravilno moramo opredeliti merjenje težavnosti dela na posameznih delovnih mestih, zagotoviti, da bomo sproti reševali (upoštevaje zahteve delovnih mest) neustrezno zasledbo, določiti merila za individualne rezultate in zagotoviti odvisnost osebnega dohodka od delovnega učinka. Pri tem moramo zagotoviti sodelovanje vseh delavcev v kolektivu.

KAJ STORITI, DA BO OSEBNI DOHODEK SPODBUJAL?

Pravilnik mora biti spodbuden, dosleden, trajen, prilagodljiv, objektivni, pravičen in enostaven, če želimo, da bo v proizvodnji čutili njegov učinek. Spodbudnost je tisto svojstvo pravilnika, ki vzbuja v delavcu zavest, da je od njegovega dela odvisen osebni dohodek, ki ga bo prejel. Hkrati ga mora pravilnik spodbujati k zanimanju za uspeh njegove delovne enote in celotnega kolektiva.

V naših pravilnikih je vse premalo doslednosti. Zagotoviti moramo, da bo pravilnik delavcu res zbudil zaupanje do sprejetih meril nagrajevanja, zato pa jih ne smemo spreminjati tako, da bodo veljala za nazaj. Za delo, ki ga je delavec že opravil, mora dobiti plačilo, ki mu gre po pravilniku. Spremembe lahko torej veljajo vnaprej, brez sprememb pa v določaj razglašeni proizvodnji, kakršni smo prica, ne gre.

Trajnost je naslednja zelo važna prvina pravilnika o nagrajevanju. Stalno spreminjanje pravilnika namreč zmanjša njegovo

spodbudnost, ker si delavec preprosto ne zna izračunati svojega osebnega dohodka. Izgublja vero v sprejeta merila, hkrati pa dobiva vtis, da so osebni dohodki vnaprej določeni. Trajnost je ena izmed prvih, ki gre z roko v roki z enostavnostjo, saj pravilnik, ki velja dlje časa, postane sam po sebi razumljivejši in enostavnejši. Prilagodljivost pravilnika pa je kljub temu potrebna, ker vse pomembnejše spremembe v organizaciji dela, tehnoloških postopkih, v tehnični opremi itd., ki so za današnjo proizvodnjo zelo značilne, terjajo sprotne prilagoditve in razvijanje sistema delitve osebnih dohodkov.

DAJMO MU MOŽNOST, DA SE BO PRITOŽIL!

Objektivnost in pravičnost sta dve svojstvi, ki sta si zelo sorodni. Objektivnost bomo v pravilniku zagotovili tako, da bomo vneli vanj čimveč takšnih meril, ki bodo izključevala osebno ceno in presojo posameznika pri nagrajevanju.

Sistem delitve osebnih dohodkov je pravičen takrat, kadar udeležba vsakega delavca v osebnih dohodkih ustreza njegovi kvali-

Vedno večja samostojnost kolektivov povzroča hkrati s procesom deatizacije vedno večjo odvisnost posameznika od kolektiva. V razpravah o odnosu med strokovnimi službami in vodenju v gospodarstvu in delavskim samoupravljanjem, se srečujemo največkrat z dvema stališčema. Prvo, ki je zelo ekstremno, trdi, da je delavsko samoupravljanje v popolnem nasprotju s sodobno proizvodnjo, ki terja vojaško disciplino in hitre odločitve.

Drugo stališče pa meni, da je delavsko samoupravljanje zgolj činitelj demokratizacije odnosov v proizvodnji, ki ima namen povečati učinkovitost produktivnega dela. Zaradi nezrelosti proizvajalcev je treba te odpraviti toliko časa, dokler ne bodo zreli za upravljanje, tačas pa naj igrajo na glavno piščal organizatorji proizvodnje.

Seje naših delavskih svetov in upravnih odborov so v pretežni meri preveč formalistične. Zakaj? Nemogoče je sprejeti letni plan podjetja na seji v eni uri, pa vendar delamo tako. Člani samoupravnih organov glasujejo največkrat brez prepričanja, ker pač ne morejo dojeti gradiva, ki jim je dano v presojo.

Po drugi strani spet pa en sam strokovnjak v podjetju ne more izdelati plana za podjetje. Pri tem morajo sodelovati doma vse službe. Če pa upoštevamo pri nas sorazmerno razvito organizacijo dela in tehnologijo ter formalizem, ki vlada v samoupravnih organih (o njem smo govorili malo prej), moramo priznati, da že obstajajo pogoji, da obstoječe strokovne službe in organizatorji proizvodnje dobijo še bolj odločujočo vlogo.

Toda formalizem povzroča škodo povsod. Pravi strokovnjak ne more biti vnet za formalizem. Tudi delavci niso zanj, saj pritisakjo na vodstvo v podjetju, čeprav podzavestno, ko v želji za večjimi osebnimi dohodki terjajo rekonstrukcije, sodobnejše postopke, boljše organizacijo dela itd.

Kako torej načeti vso stvar, da bo stekla pravilno?

TUDI STROKOVNJAKI MORAJO ODGOVARJATI

Delovni ljudje in njihovi samoupravni organi naj uveljavljajo samoupravljanje tako, da od vodstva in strokovnih služb zahtevajo program proizvodnje, rekonstrukcije, modernizacije in podobno. V samoupravnih organih pa naj se nato vodi glavna bitka in razprava okoli vprašanja, kakšne osebne dohodke in kakšne sklade zagotavlja predloženi program. Zanimati nas morajo torej njegove dobre posledice.

To pomeni, da delovni ljudje postavljajo v podjetju predvsem zahteve glede višine osebnih dohodkov in akumulacije, strokovne službe pa predlagajo materialno-tehnična, tehnološka, organizacijska, finančna in druga sredstva, s katerimi bomo lahko uresničili take zahteve celotne skupnosti podjetja.

To pomeni, da predmet in vsebina samoupravljanja delovnih ljudi nista v tem, da ocenjujejo strokovnost predloženih rešitev, pač pa v tem, da se odločijo za eno izmed predloženih rešitev. Za to rešitvijo pa mora obvezno stati popolna odgovornost strokovnega organa, ki je rešitev izdelal in predložil.

Kakor znamo z neizprosno doslednostjo kaznovati vsako napako, ki jo stori v proizvodnji delavec, tako bi morali biti neizprosni tudi do strokovnih služb pri njihovem delu. Zaradi tega je potrebno, da posamezniki in skupine strokovnjakov, ki so izdelali posamezne strokovne elaborate in predloge, končno le stopijo iz dosedanje anonimnosti in postanejo pravno odgovorni za svoje predloge pred delovno skupnostjo in pred vsemi njenimi člani.

ČEMU JE TREBA ZAGOVARJATI DIREKTORJE?

Razprava o obeh referatih je bila sorazmerno pičila, če upoštevamo število prisotnih in to, da so bili zbrani voditelji delovnih organizacij. V drugi polovici se je razprava brez potrebe spustila v zagovarjanje in opravičevanje direktorjev, čeprav na posvetu nihče ni načel problema direktorjev.

Gradivo obeh referatov je bilo zelo bogato in je nudilo vrsto novih rešitev v sistemu delitve osebnih dohodkov in za razvijanje sistema samoupravljanja. Te rešitve so takšne, da so lahko prav direktorjem v veliko pomoč pri opravljanju njihove odgovorne dolžnosti. Pričakovati bi torej bilo zavzeto razpravo, toda gradiva so se držali samo prvi diskutanti, vsi drugi pa so se brez povoda lotili zagovarjanja direktorjev...

STAREC OB KOLPI. Posnetek so napravili člani foto-krožka viniške osmetleke. Ne samo starejši, izkušeni fotoamaterji, tudi pionirji bodo najbrž resno posegli v konkurenco za »Fotografijo tedna«!

fikaciji, delovnemu učinku, napornosti dela in delovnim pogojem na delovnem mestu. Razen tega moramo vsakemu delavcu zagotoviti na delovnem mestu največji možni učinek. V našem družbenoekonomskem okolju mora biti delavcem še posebej zagotovljena pravica pritožbe zoper nepravilnosti, ki jih ugotovijo pri delitvi osebnih dohodkov in pravica do popravkov.

Delovna storilnost ni odvisna samo od osebnih dohodkov, čeprav lahko ti precej vplivajo nanjo. Zavedati se je treba, da je sistem spodbudne delitve osebnih dohodkov lahko uspešen samo v povezavi z ekonomskimi, organizacijskimi, tehnološkimi in psihološkimi ukrepi v podjetju.

VODENJE IN SAMOUPRVLJANJE - DVE NASPROTJI?

Slavko Zirkebach, sekretar ObK ZKS, se je v svojem referatu lotil presoje odnosa med upravo in tehnično-ekonomskem smislu in med delavskim samoupravljanjem. Nanizal je precej misli, ki bi morale v naših podjetjih biti vir še globljemu razmišljanju.

POTREBNA JE LE PRAVA RAZMEJITEV

Praksa kaže, da bodo morali samoupravni organi v pogojih gospodarske samostojnosti in svobodnejšega delovanja tržišča, uveljavljati svoje pravice na drugačen način. Pred očmi moramo imeti dejstvo, da nastopa delavec v proizvodnji in v kolektivu v dvojni vlogi. Nastopa kot izvrševalec tehničnih navodil oz. nalog in kot upravljavec.

Iščemo fotografijo tedna

234 tisočakov za fotografijo!

Časopis — ogledalo časa, v katerem živimo, razgled po naših krajih in okno v svet! Vsak teden je v njem objavljen mozaik fotografij, večjih in manjših, boljnih in slabih, nedolžnih in kritičnih, resnih in veselih — takih, kakršne nam pošljejo naši sodelavci, amaterji, priložnostni fotografi in novinarji Dolenjskega lista. Vsak teden se zgodi tisoč in sto stvari, kar zanima tudi tiste, ki niso mogli biti zraven. Nobeno besedilo pa ne more nadomestiti dobre fotografije, oprijemljivega dokumenta, ki izpoveduje vzdušje in enkratnost dogodka. Ali veste, da se je zadnjič sredi kandijskega mostu v Novem mestu ulegel počez postaven bik in tako ustavi promet za skoro 15 minut? Nihče pa ni bil toliko prisoben, da bi slikal dolge kolone vozil, jezne obraze nestrpnih soferjev in resni profil zamišljenega goveda... Ali pa: prve snežinke nad jesensko pokrajino, požrtvovalni gasilci med plamenj gospodarskega poslopja, elegantna telovadka na športnem nastopu, razgret govornik na sestanku krajevne skupnosti, zaljubljen parček pod stano vrbo — tisoč in sto ponovljenih motivov, pa vendar lahko tisoč in stokrat nov in zanimiv. Toliko bolj nov in zanimiv, kolikor bolj spreten je snemalec!

Spodbuditi hočemo vse naše amaterje: ne skrivajte ljubosumno svojih posnetkov na zaprašenih filmih, ki kmalu utonejo v pozabo! Privoščite nekaj svoje umetniške ustvarjalnosti in duhovitosti tudi drugim! Uredništvo Dolenjskega lista bo vaša prizadevanja z veseljem podprilo.

Iščemo fotografijo tedna

Deset tednov zapored, začenši s 5. novembrom, bomo v uredništvu v Novem mestu pričakovali vaše fotografije in izmed vseh poslanih v enem tednu izbrali najboljšo ter zanj priznali avtorju

10.000 S-din nagrade!

Drugemu, tretjemu in četrtemu najboljšemu avtorju tedna pa bomo poslali vsakemu po en zavitek (20 kosov) fotografskega papirja 13 x 18 cm! »Fotografija tedna« bo vsak teden objavljena na vidnem mestu v Dolenjskem listu, vse druge, nagrajene in nenagrajene fotografije, pa bodo honorirane kot običajno, če jih bomo objavili.

V tem razpisu lahko sodeluje vsakdo, razen članov žirije, ki bodo med poslanimi posnetki izbirali fotografijo tedna. Žirijo sestavljajo člani uredniškega odbora Dolenjskega lista. Največ možnosti za uspeh imajo fotografije o aktualnih dogodkih tedna, seveda pa ni izzet noben motiv, niti tihožitje, še posebno, če izraža značaj in posebnosti naše pokrajine in njenih ljudi.

Fotografije morajo biti narejene vsaj na formatu 13 x 18 cm (ali 230 cm² površine za druge formate), lahko pa so tudi večje. V izboru za tekočo številko DL bodo upoštevane, če bodo prišle v naše uredništvo do opoldan v ponedeljek pred izidom četrtkove številke. Pošiljke, ki bodo zamudile ta rok, bomo upoštevale v izboru za prihodnji teden. S fotografijo je treba poslati primeren podpis (saj veste, da duhovito besedilo lahko tudi pri slabši fotografiji precej prispeva k vrednosti in vsebini) ter podatke:

- kdaj je bila posneta,
- kje je bila posneta,
- kdo ali kaj je na sliki,
- kako je bila posneta: film (Ferrania P 30, ORWO NP 18 ipd.); osvetlitveni čas (stotinka, minuta ipd.); zaslonka (8, 11; 1, 4 ipd.)

Po desetih tednih bo 5-članska žirija uredništva DL in strokovnjakov izmed desetih fotografij, ki so zmagale v desetih tednih, izbrala »NAJBOLJSO FOTOGRAFIJO TEDNA«, uredništvo pa bo avtorja nagradilo še s

50.000 S-dinarjev!

Drugi in tretji avtor bosta prejela po 30.000 in 20.000 S dinarjev,

ostalih sedem avtorjev pa bo dobilo še vsak po en zavitek papirja 13 x 18 cm. Skupna vrednost vseh nagrad znaša

234.000 starih dinarjev!

Zdaj pa »na juriš«! Ne pozabite: ISCEMO FOTOGRAFIJO TEDNA! Prvi rok je v ponedeljek, 7. novembra, do 12. ure. Želimo vam mnogo sreče in ostro oko!

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Iščemo fotografijo tedna

ISKRA

TOVARNA KONDENZATORJEV
SEMIČ

pozdravlja vse delovne ljudi iz Semiča in okolice, želeč jim nadaljnjih uspehov pri delu in kar največ osebnega zadovoljstva!

Naj živi 28. oktober, semiški praznik!

V Semiču bodo preurejali mesnico

Stara semiška mesnica ni več za rabo, zato bodo frizerje preselili drugam, v njihovem lokalni pa uredili sodobno mesnico

Razen tega, da dosedanja mesnica v Semiču že dolgo več ne ustreza sodobnim zahtevam sanitarne in tehnične inšpekcije, ji je gostoljub je odpovedal še zasebni lastnik lokala. Tako so dal časa iskali vse možnosti, kam preseliti mesnico, da bo čim manj stroškov in da bo prostor za to dejavnost primeren. Končno so se zainteresirani sporazumeli, da bodo so-

dobno mesnico lahko uredili edinole v prostorih sedanega frizerskega lokala, ki ima dovolj visoke strope, potrebne za mladičnice. Frizerji se bodo preselili v drug lokal, last splošnega ljudskega premoženja in Kristine Brunskole.

Za sodobno ureditev mesnice je pripravljena Mesarija v Črnomlju prispevati okoli 8 milijonov dinarjev, Kmetijska zadruga Črnomelj pa je pristala na to, da bo v svojem

delu stavbe preuredila okna tako, kakor bodo urejena v novi mesariji. Tako bo vsa stavba dobila novo, lepšo podobo.

Razen mesarije bo tudi podružnica frizerskega podjetja potrebovala precej sredstev za preselitev. Okoli 3 milijone dinarjev bodo dobili iz občinskega sklada za lokale, 1 milijon pa jim bo dala Mesarija, ki dobi njihov sedanji prostor.

Tako bodo Semičani dobili hkrati dva nova, sodobno urejena lokala, kar bo pomembna pridobitev za ves kraj. Se najbolj pa so tega veselji potrošniki mesa in stranke, odvisne od domačih frizerskih uslug.

Članarina v precejšnjem zaostanku

V več krajevnih organizacijah SZDL na področju črnomaljske občine se niso pobrali članarine, četudi ni več daleč slovo od leta 1966. Prav tako marsikje niso uredili sklepa občinske konference, da bodo v letošnjem letu pridobili za člane vsaj 75 odstotkov volivcev. Kjer doslej nalog niso izpolnili, bodo morali toliko bolj pobiti v naslednjih dveh mesecih, če že ne do konference članstva. Vsekakor pa bi morali do krajevnih konferenc SZDL pobrati vsaj članarino, sicer starega odbora ne bodo mogli razrešiti.

renco za družbeno aktivnost žensk, sredstva množičnega obveščanja in druge.

■ Četrty del pravi, da konferenca SZDL s svojimi organi najtesneje sodeluje z drugimi družbenimi in političnimi organizacijami in združenji, da je delo SZDL na stečaj odprto za njihove pobude.

■ Peti del obravnava vprašanje materialnih sredstev SZDL, medtem ko šesti del govori o profesionalnem kadru. V tem delu osnutka je rečeno, da ima občinska konferenca določeno število profesionalnih političnih delavcev, administrativno osebje in strokovne sodelavce.

■ V zadnjih določbah omenja osnutek sprejem in prenehanje veljavnosti pravilnika.

Krajevne organizacije SZDL bodo lahko dale koristne pripombe k osnutku, saj bo pravilnik močno posegel v njihovo dejavnost. SLAVKO DOKL

Nova gimnazija za mladino Posavja

Dolgo pričakovani dan je prišel. Vrata novega poslopja brežiške gimnazije in obnovljenega starega dela so se slovesno odprla. Ne samo občina Brežice, vse Posavje je dobilo sodobno urejeno in opremljeno šolo, ki je zdaj ena najlepših v Sloveniji.

Na otvoritvi se je v ponedeljek, 24. oktobra zbrala množica dijakov, občanov brežiške, krške in sevnjske občine ter veliko uglednih gostov, med katerimi so bili: predsednik kulturno-prosvetnega zbora skupščine SRS Ivo Tavčar, namestnik sekretarja za kulturo in prosveto SRS Boris Lipužič, pomočnik sekretarja za kulturo in prosveto Jože Galič, predsednik odbora za kulturo in prosveto republiškega zbora skupščine SRS Drago Seliger, predsednik skupnosti gimnazije prof. Franček Bohanec in mnogi kulturni in družbenopolitični delavci.

Ravnatelj gimnazije profesor Marjan Gregorič je posebno prisrčno pozdravil tudi nekdanje dijake in maturante tega zavoda ter profesorje, ki so nekda učili na njem. V svojem nagovoru je nato opisal nastanek in razvoj slovenske gimnazije v Brežicah. V popolno gimnazijo se je razvila postopoma do 1949 l.

V stari samostanski zgradbi je bila utesnjena in ni mogla zaživeti polnega življenja. Delovni pogoji so bili težki in učno osebje se je pogosto menjavalo. Na dograditev so začeli misliti že 1954. leta. Potem je vse zaspalo, ker ni bilo potrebnega denarja. Zadnja tri, štiri leta pa so se znova lotili gradnje. Gimnaziji je predvsem zaradi neustreznih prostorov grozilo, da ne bo verificirana. Tokrat je

šola zares, šlo je za njen obstoj. Tako je zrasla velika sodobna šola, uporabna za moderen pouk. Zda lahko sprejme do 500 dijakov. Trenutno jih ima 310, toda vpis je v teh krajih za polovico manjši kot drugod v Sloveniji in se bo verjetno večal.

V novem poslopiju so laboratoriji za fiziko, kemijo in biologijo, dve predavalnici za slovenski jezik, dve delavnici, glasbena soba, knjižnica in prostor za tehnično delavnico. Na sredi stopnišča iz pritličja v prvo nadstropje pa krasi notranjost šole umetniško delo akademskega slikar-

ja prof. Miroslava Kuglerja, ki simbolizira pot in hrepenenje mladih neizoblikovanih ljudi do znanja in spoznanja.

V prenovljenem starem delu so učilnice za humanistične predmete in pouk tujih jezikov. Ena predavalnica za tuje jezike je opremljena s kabinami za pouk po magnetofonski metodi. V njej bodo lahko prirejali tudi jezikovne tečaje za odrasle.

Mladina Spodnjega Posavja je končno le dobila šolo, ki ji bo lahko nudila sodoben pouk, kot ga ima gimnazijska mladina v večjih mestih. Za občinski praznik je bilo to veliko darilo. J. T.

Na podlagi 93. člena temeljnega zakona o podjetjih (Uradni list SFRJ št. 17/65) občinska skupščina Trebnje

razpisuje

delovno mesto

DIREKTORJA PODJETJA KEMOOPREMA - TREBNJE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev za sklenitev delovnega razmerja imeti:

1. fakultetno izobrazbo strojnega inženirja ali diplomiranega ekonomista in 8-letno prakso na vodilnih delovnih mestih ali
2. srednjo strokovno izobrazbo in 10 let prakse na vodilnih delovnih mestih.

Osebnih dohodkov se določijo po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov ali pa po dogovoru.

Kandidati naj svoje ponudbe z ustreznimi dokazili o strokovnosti predložijo občinski skupščini Trebnje v 15 dneh od objave tega razpisa.

OBČINSKA SKUPŠČINA TREBNJE

PODJETJE ZA STANOVANJSKO GOSPODARSTVO IN UREJANJE NASELIJ V NOvem MESTU

razpisuje

na podlagi 9. člena zakona o urejanju mestnega zemljišča (Uradni list LRS št. 8-65/63) ter na podlagi 9., 12., 20. in 21. člena odloka o urejanju mestnega zemljišča skupščine občine Novo mesto (Uradni vestnik Dolenjske št. 2/64) in 3. točke odločbe občinske skupščine Novo mesto št. 023-84/65-2 z dne 29. 12. 1965 o ustanovitvi Podjetja za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij, Novo mesto, ter na osnovi odločbe o lokaciji skupščine občine Novo mesto št. 351.601/66-5 z dne 13. 9. 1966

PRVI JAVNI NATEČAJ

za oddajo zemljišča v uporabo v k. o. Ždinja vas

za izgradnjo gostišča pod naslednjimi pogoji:

1. Zemljišče se oddaja v uporabo najugodnejšemu ponudniku, ki je lahko delovna organizacija, družbenopolitična skupnost ali občan, ne glede na njihov sedež ali bivališče.

2. Predmet natečaja je zemljišče na parc. št. 2351/1, k. o. Ždinja vas v skupni izmeri 1.899 m² za izgradnjo gostišča.

Objekt se mora situirati po načrtu, ki ga je izdelalo Podjetje za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij, Novo mesto, ob upoštevanju pogojev Zavoda za spomeniško varstvo SRS.

Podrobnejši pogoji zazidave glede mikrolokacije, višine in zunanje podobe so določeni z odločbo skupščine občine Novo mesto št. 351.601/66-5 z dne 13. 9. 1966.

3. Izklicna cena za prispevek investitorja k stroškom za pripravo in komunalno ureditev zemljišča znaša 74.365,57 N-din (novih dinarjev štirinsedemdesettisočtristopetinseddeset in 57/100).

Poleg tega plača ponudnik odškodnino za zemljišče, ki znaša 6646,50 Ndin (Novih dinarjev šest-

tisočšeststošestinsitirideset in 50/100).

4. Zemljišče komunalno uredi Podjetje za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij, Novo mesto v obsegu in višini, kot to predvideva popis del in predračun.

5. Prispevek investitorja k stroškom za pripravo in komunalno ureditev zemljišča in odškodnino za zemljišče plača ponudnik takoj po podpisu pogodbe med Podjetjem za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij, Novo mesto, in najugodnejšim ponudnikom.

6. Najugodnejši ponudnik bo moral zaprositi za izdajo gradbene dovoljenja v 6 mesecih po podpisu pogodbe, z dejansko gradnjo mora pričeti v enem letu po podpisu pogodbe.

Rok za dokončanje objekta je 31. 12. 1966.

7. Varščina, ki jo mora položiti vsak ponudnik hkrati z vložitvijo ponudbe, znaša N-din 1.500,00 (novih dinarjev tisoč petsto in 00/100) in jo mora ponudnik vplačati na račun 521-781-1 (Sredstva za pripravo in komunalno ureditev mestnega zemljišča ObS Novo mesto) z oznako, da je depozit.

Potrdilo o vplačani varščini mora biti ponudbi priloženo.

Varščina se vrne ponudniku po podpisu pogodbe z najugodnejšim ponudnikom.

8. Rok za predložitev ponudb je do 14. 11. 1966, do 12. ure.

Ponudbe bo odprla posebna komisija dne 14. 11. 1966 ob 14. uri v prostorih Podjetja za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij.

Vsa potrebna dokumentacija je interesentom na vpogled pri Podjetju za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij v Novem mestu.

Ponudbe se morajo vložiti pisмено pri Podjetju za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij, Novo mesto, Prešernov trg 8, ali priporočeno po pošti z oznako »Javni natečaj - Mačkovec«.

PODJETJE ZA STANOVANJSKO GOSPODARSTVO IN UREJANJE NASELIJ, NOVO MESTO

ZDRAVSTVENI DOM NOVO MESTO

pozdravlja za 29. oktober delovne kolektive v gospodarstvu, delovne organizacije s področja družbenih služb ter občane na področju novomeške občine in jim voščiti za letošnji praznik!

STANOVANJSKO PODJETJE ČRNO MELJ

proda

NA JAVNI DRAZBI VISOKO PRITLIČNO

stanovanjsko hišo NA TANČI GORI ŠT. 18

Hiša ima dve dvosobni stanovanji. — Izklicna cena je 32.000 Ndin.

Licitacija bo na Tanči gori št. 18 — 3. novembra 1966 ob 9. uri. — Interesenti morajo pred licitacijo položiti kavčico v višini 10 odst. od izklicne cene.

3. XI. BO PRI OBO SZDL NOVO MESTO V RAZPRAVI

Pravilnik — temeljni dokument SZDL

Pričakujejo tudi pripombe krajevnih organizacij SZDL

V četrtek, 3. novembra, bo občinski odbor SZDL v Novem mestu na razširjeni seji obravnaval osnutek pravilnika SZDL in priprave na krajevne konference Socialistične zveze. Seje se bodo predvidoma udeležili tudi predsedniki nekaterih večjih krajevnih organizacij v občini.

Pravilnik Socialistične zveze v občini je poleg statuta organizacije temeljni dokument, ki govori o tem, da je SZDL prostovoljno demokratska zveza občanov, najširša oblika njihovega družbenopolitičnega organiziranja in aktivnosti ter politična osnova za samoupravljanje. Glavni namen pravilnika je zakoniti trenutno prakso organizacije oziroma približati se znanim določilom zadnjih kongresov Socialistične zveze. Pravilnik bo zajel dejavnost SZDL v vsej občini, zato so ga dobila v obravnavo tudi vodstva krajevnih organizacij. Ker bo torej o osnutku razpravljali tudi občinski odbor SZDL, bo možno na podlagi pripomb in mnenj dokončno

izdelati ustrezen pravilnik.

■ V uvodnem delu govori osnutek o tem, da je SZDL politična organizacija, ki se nenehno bojuje za utrjevanje demokracije pri delu samoupravnih in predstavnih organov, in dodaja, da se vsa bistvena vprašanja v občini rešujejo ob najbolj neposrednem sodelovanju delovnih ljudi.

■ Drugi del obravnava pravice in dolžnosti članov SZDL oziroma merila za sprejem v organizacijo.

■ V tretjem delu, kjer je beseda o oblikah dela SZDL, osnutek predlaga, naj bi zakoniti vse dosedanje oblike: občinsko konferenco in njene organe, krajevne organizacije, javne tribune, sekcije, konfe-

Rezbarjeva podoba

Avgusta pri Francetu Vodniku.

Vročni dnevi so se bili, starost pa ga je že položila v posteljo. V sobici, kjer je ležal, me je sprejel s pozdravom, nasmehom, tako da so se mu srebrni lasje usuli po nagubanem čelu. Na mizici je ležala kartica, ki sva mu jo s prijateljico pisala iz Aten. Dogovoril sem se namreč s kiparjem, rezbarjem in restavradorjem Francetom Vodnikom, da njegova pripovedovanja so tem, kako je vse skupaj nekoč bilo, posebej na magnetofonski trak. Rad je pripovedoval in njegova čista, zvonka govorica me je vedno znova presenečala. Se poslušam njegovo pripovedovanje. Slišijo se tudi srebrni udarci starinske stenske ure, ki mu je merila dneve in leta... France Vodnik je mojster iz družine rezbarjev, ki se je razširil.

Njegova pripoved ni mogla zaobjeti vsega, kar je doživel, delal in ustvarjal. V šestih dneh, ko sem ga obiskoval, je vsak dan imel pripravljeno nekaj posebnega.

»Veste danes pa vam bom povedal, kako sem spoznal Jakopiča...« je dejal. Ali pa: »Strnen, s katerim sva skupaj delala v Novem mestu, je bil mojster, velik mojster...« Poslušajmo ga.

In predstavljajmo si ga takega, kot smo ga srečevali še v jeseni v Novem mestu, ko je hodil gledat, kako obnavljajo arkadne hodnike na Glavnem trgu, malce skijube, nega, plemenitega in dobrega starčka, ki se je s sedemnajstimi leti šel v Polhovem Gradcu učiti k rezbarju in podobarju Jerneju Trnovcu, saj so odkrili njegov talent, ko je poslikal kranjske domačega čebelnjaka. Človeka, ki se je učil pri kiparju Alojzu Progarju v Celovcu in ki je po tem hotel mahiniti celo v

Pariz, pa se je ustavil na Dunaju, da bi zaslužil za kruh in se še kaj naučil, preden se vrne v domovino; Franceta Vodnika, ki je znal rezbariti in konzervirati in ki je vse stave v Dolenjski muzej in Dolenjsko galerijo, si ogledoval dela, jih meril z izkušnim očesom in vedel, kaj je lepo. Saj je pod njegovimi skrbnimi rokami toliko starin znova oživel in njegovo oko je videlo veliko lepega. Vse to je hotel obvarovati

France Vodnik

pred propadom, hkrati pa je rezbaril. Že v zgodnji mladosti se je srečal z deli našega Jakopiča. Takole pripoveduje o tem:

»... srečal sem ga, ko je naslikal v mestni hiši, v tisti, ki se imenuje »peglezen« (mož je zamenjal hiše; gre verjetno za hišo Meksika) slike, in o teh so vedeli veliko govoriti, da niso lepe. Učenci iz šole za umetno obrt smo šli gledat, pa se nam je čudno zdelo, zakaj ljudje tako govorijo, saj so bile te slike lepe. Nekaj posebnega je bilo v njih. Čudovit vtis je to napravilo na nas, ki smo jih gledali na oboku tiste hiše. In ta slikar

je prišel večkrat h kiparju Ganglu...«

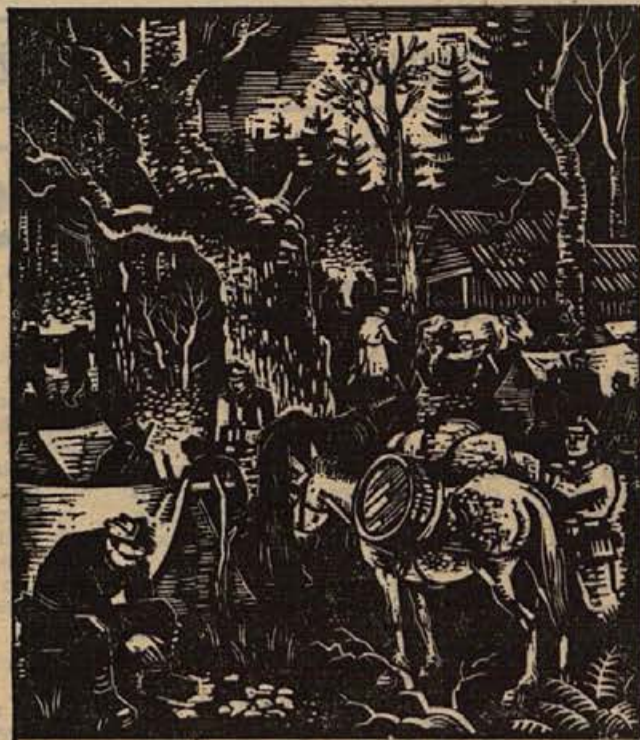
Ko se je tako že zgodaj spoznal z lepoto novoustvarjenih likovnih del, ko je ločil med lepim in slabim, je poiskal svojo pot, ki pa je večkrat morala biti pot za kruh.

Toliko zanimivega je povedal France Vodnik. Naševal je dela, ki jih je ustvaril, bila so tukaj imena majhnih krajev, zasekov in mest. Pri povovedanju je o umetnikih, ki jih je srečeval doma, na svojem domu, in o tistih, ki jih je srečal in spoznal na poti k poklicu, ki si ga je izbral. Naševal je stare Novomeščane, ki so poznali Janeza Trdino, povedal svoje spomine na pripovedovanje o njem, povedal je, kako je Božidar Jakac postal umetnik... Zde, lo se mi je da je v njem toliko nezpovedanega, toliko stvari, ki jih moramo zapisati in ohraniti, da bi razumeli njegov čas in končno tudi njega samega: kajti — nenavadno je biti v drugi polovici dvajsetega stoletja rezbar starega kova, ko se mu ob pogledu na delo, ki ga še mora opraviti, zaiskrijo oči: ob pogledu na vse te lesene figurice, ki jim mora še vdahniti življenje, da bi kazale pota umetnosti pred dvema, tremi stoletji.

Hišica Franceta Vodnika je ostala prazna. Na steni, v sobi, visi nedokončan portret rezbarjev. Slikar, ki ga je slikal, je obljubil, da ga bo nekoč dokončal. Čas ga je prehitel.

Poslušam zvonke udarce starinske ure, ki so zapisani na magnetofonskem traku in ki so se ujeli med besede Franceta Vodnika... Mojster je bil del Novega mesta, njegovega starinskega trga z arkadnimi hodniki, in loki se mi zdijo, kot da žalujejo za njim.

PETER BRESČAK

Jutri zvečer bodo v prostorih Dolenjske galerije v Novem mestu v okviru prireditve ob letošnjem občinskem prazniku odprli razstavo partizanske grafike Franceta Miheliča. Dela Nikolaja Pirnata, ki so bila prav tako napovedana za to razstavo, bodo razstavljena na eni kasnejših samostojnih razstav v tej galeriji. — Na sliki: FRANCE MIHELIC: Logor

Novi rokopisi v ŠK Mirana Jarca

V zadnjem času je Studijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu obogatila zbirko rokopisov znanih mož. Poleg rokopisa »Carstvo na pesku« in rokopisov zadnjih del slovenskega pisatelja Pavleta Zidarja je dobila več rokopisov nedavno umrlega igralca Janeza Cesarja ter neko Kersnikovo pesem z Levstikovimi pripombami.

Josip Vidmar častni doktor

Prejšnji teden so na ljubljanski univerzi slovesno proglasili predsednika SAZU Josipa Vidmarja za častnega doktorja literarnih znanosti. Josip Vidmar se je kot široko razgledan in svobodomiseln razumnik nad štirideset let neutrudno prizadeval za razvoj slovenskih literarnih ved in slovenske kulture. Svoje življenje je posvetil kritiki in literaturi; je znan esejist in esteti in vsa njegova dela vedno znova potrjujejo vero v kulturo in poslanstvo umetnosti. — Ob zaključku slavnosti na univerzi je Josip Vidmar dejal:

»Se zmeraj sem prepričan, da je umetnost najvišji in najplodovitejši izraz človeka in njegove usede. Se zmeraj vem, da je umetniško ustvarjanje zadeva zbranih duhov in samo njihova dolžnost in pravica. Se vedno me spremlja zavest, da je umetnost z literaturo vred najsvobodnejša sanja človeštva, in če mi taka, da je ne more biti. In še zmeraj vem, da je kritika njena najzvestejša tovarišica in služabnica, če resnično zasluži svoje ime.«

100 let »Desetega brata«

Studijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu je v počastitev občinskega praznika in 100-letnice slovenskega romana odprla razstavo »100 let Jurčičevega Desetega brata«. Prikazane so vse izdaje in prevodi prvega slovenskega romana »Deseti brata«, ki ga je Jurčič izdal 1866, sedem dramatičnih »Desetega brata«, vsa literatura o romanu in ilustracije, ki jih je za opremo romana naredil Gvido Birolla.

Razstava Vladimirja Štovička v Boštanju?

Pripravljalni odbor za proslavo sevniškega občinskega praznika je sklenil povabiti akademskega kiparja Vladimirja Štovička, da bi imel za občinski praznik razstavo svojih del v Boštanju, v vasi, kjer mu je telka zibelka. Upajo, da se bo vabilu odzval.

ODLOČITE SE TUDI VI: naročite si Dolenjski list na svoj naslov!

Svečanost v hramu Posavske kulture

V ponedeljek, 24. oktobra, prav za 25. obletnico velikega preseljevanja ljudi iz Spodnjega Posavja, je brežiški muzej odprl preurejene zbirke in galerijo z deli baročnih slikarjev. Za Brežice je bil to velik kulturni praznik in otvoritvi so prisostvovali vsi gostje, ki so si predtem ogledali novo poslopje brežiške gimnazije.

Skozi muzejske sobane je vodil goste ravnatelj profesor Stanko Skalcer. Obiskovalci so si z zanimanjem ogledali razstavljene predmete, ki tako pristno in živo ponazarjajo preteklost ljudi v Spodnjem Posavju.

Podpredsednik občinske skupščine Brežice Franc Bukovinsky je v svojem nagovoru v slavnostni dvorani izrekel veliko priznanje muzejskemu ravnatelju Stanku Skalcerju in njegovemu sodelavcu inž. arh. Francu Filipčiču za ogromno delo, ki sta ga z izoblikovanjem sedanje muzejske podobe napravila za kulturno afirmacijo Posavja.

Komaj 10 milijonov starih dinarjev je dala skupnost za ureditev tega muzejskega hrama. Ogromno delo je bilo opravljeno brez plačila. Največji delež je kot zunanji sodelavec brez kakršnekoli materialne spodbude napravil inž. Filipčič, za kar se mu je prav iskreno zahvalil tudi profesor Skalcer.

Vodstvu Posavskega muzeja je pred zbranimi gosti izrekel priznanje tudi arheolog prof. dr. Stare z ljubljanske univerze. Poudaril je veliko prizadevanje in zasluge ravnatelja prof. Skalcerja za arheološko raziskovalno delo v pokrajini ob sotočju Save in Krke.

Gostje so bili navdušeni zlasti nad novimi galerijskimi prostori z deli slovenskih baročnih slikarjev, z umetninami nekaterih tujih mojstrov in portreti grofov Mosconov iz Pišec od 16. stoletja naprej. Novi galerijski prostori so povezani z galerijo prof. Stiplovskega, slikarja in nekdanjega

ravnatelja Posavskega muzeja. Muzej ima zdaj 1400 kvadratnih metrov razstavne površine in 24 razstavnih prostorov. Tako podoba bo ohranila še naslednjih 20 let.

Ponedeljsko svečanost v Posavskem muzeju je zaključil nastop Koroškega okteta v slavnostni dvorani.

Le tako naprej, mladi pisci!

Zadnja številka Najdihojce je bila posvečena novinarskemu krožku na osnovni šoli v Šentrupertu kot priznanje, da je bil najbolj delaven v Sloveniji — Šentrupeški pionirji pa razen pri tej prilogi sodelujejo skoraj pri vseh mladinskih časopisih in revijah — Najboljša članica krožka Anta Puntar je dobila že dve posebni nagradi za dopisovanje v pionirske časopise

»V letošnjem letu smo doslej komaj začeli. Učenci morajo še pomagati pri spravi poljskih pridelkov in nismo še utegnili poslati kaj več naših prispevkov,« pripoveduje njihov duhovni vođa učiteljica ruščine Danica Zupan. »Za leto pripravljamo razen sodelovanja v mladinskem tisku tudi dopisovanje v nagradno radijsko oddajo, 11. šola. Za novembrsko temo »Dobila sem novega prijatelja«, se bomo že pripravili.

Razen novih prijateljev v domovini pa si naši učenci z dopisovanjem pridobivajo prijatelje tudi v Sovjetski zvezi. Po pisnih si razen znanja ruščine izmenjujejo tudi

znamke, razglednice, slike mest in kozmonavtov ter celo darila.«

»Naša šola in šolarji gojijo že dalj časa prave prijateljske vezi s književnikom Severinom Salijem. Učencem je celo podaril mikroskop, za leto pa je obljubil, da jih bo obiskal, ko bodo imeli pionirsko konferenco,« je pristavil ravnatelj šole Bojan Brezovar.

K uspehu vam, Šentrupeški pionirji, čestita tudi naše uredništvo z željo, da ne boste spustili peresa iz rok. Upamo, da boste tudi nam kdaj pisali, kaj delate in kaj je novega pri vas v šoli, v Šentrupertu ter v bližnjih vaseh.

Pihalni orkester ljubljanske garnizije pod taktirko »Novomeščana« Ladislava Leška na petkovem koncertu v Domu kulture v Novem mestu (Foto: S. Kerševan)

„Malokje smo doživeli tak sprejem!“

V okviru tekmovanja za letošnji najboljši pihalni in zabavni orkester JLA je v petek zvečer nastopil v Domu kulture v Novem mestu orkester ljubljanske garnizije. Dva najboljša pihalna in trije zabavni orkestri se bodo pomerili v finalu na V. festivalu orkestru JLA 26. novembra v Domu sindikatov v Beogradu. V četrtek je bil podoben koncert v Pazinu, v nedeljo pa v Gospiču za tamkajšnja področja. Za naslov najboljšega tekmuje 18 orkestru iz vse države.

V prvem delu programa je veliki pihalni orkester izvajal dela C. Friedmana, V. Monti-ja, I. Rupnika in S. Rachmaninova, v drugem pa so z zabavnim orkestrom peli Lidi-ja Kodrič, Marjana Deržaj in Nino Robič. Poslušalci so bili presenečeni nad prijetnimi popevkami z vojaško tematiko. Dirigiral je Novomeščan dobro znani Ladislav Leško, ki je pred premestitvijo v

Ljubljano igral v novomeškem vojaškem orkestru polnih osem let.

Predsednik ocenjevalne komisije, ki bo te dni obšla vse orkestre, polkovnik Anton Kvaternik, sicer se ni mogel povedati ocene, vendar je rekel: »S programom in kvaliteto orkestra smo zelo zadovoljni, posebno dirigent je vložil veliko truda. Tudi njegovi aranžmani so odlični...«

Ladislav Leško je bil navdušen ob tako prijetni publikii. Rekel je: »Zadovoljen sem z orkestrom, ki je dal vse od sebe in tudi s pevci, ki radi sodelujejo z nami. Se posebej pa bi se rad zahvalil publikii, ki je tako toplo sprejela vojaške kompozicije!«

Nastop orkestra ljubljanske garnizije je bil lep in kvaliteten uvod v letošnjo koncertno sezono.

Po koncertu sta komandant ljubljanskega vojnega območja generalmajor Janko Sekirnik in predsednik novomeške občinske skupščine Sergej Thorževskij, priredila sprejem za vse nastopajoče v Domu JLA. m.

ZADOVOLJIVI USPEHI

Pred občinskim praznikom Brežic odgovarja na vprašanja uredništva Dolenjskega lista predsednik občinske skupščine Milan Šepetavc

VPRAŠANJE. Skoraj bo minilo deset mesecev, ko ste preko radijske postaje v Brežicah poslali novoletni pozdravni nagovor občanom brežiške občine. Takrat ste ocenili leto 1966 kot odločilno prelomnico v razvoju našega gospodarskega sistema in družbenega življenja nasploh. Prosimo vas, povejte nam, kako ste v občini zadovoljni z dosedanjim uresničevanjem gospodarske reforme?

ODGOVOR. Dosedanji uspehi gospodarske reforme so v naši občini po splošnih ocenah zadovoljivi. Delovni kolektivi so letos uspešno obvladovali naloge, ki jih je prednje postavila gospodarska reforma že lani. Menim, da je največji uspeh v tem, da so vsi delovni ljudje naše občine sprejeli reformo kot edino pravilno in možno rešitev v tem obdobju našega gospodarskega in splošnega družbenega razvoja. Psihološka pripravljenost občanov je torej odločilno vplivala, da doseženi rezultati ustrezajo dosedanjim vložnim naporom. Tudi tiste naše delovne organizacije, ki so bile lani po ukrepih reforme »prizadete«, so letos dosegle nepričakovano dobre poslovne rezultate. Skratka: na območju občine nimamo delovne organizacije, za katero bi lahko rekli, da je v kritičnem položaju. Seveda zaradi tega še ni vse rožnato in bodo potrebni še veliki napori, da bi vse naše delo zares reformiralo do kraja.

To leto je resnično v marsičem odločilno, čeprav še ni najtežje, ko uveljavljamo gospodarjenje pod novimi pogoji. Prvi koraki so že narejeni in so uspešni, zato lahko upravičeno upamo, da tudi v bodoče ne bomo doživeli neprijetnih presenečenj.

Tudi samoupravljanje se je v tem obdobju ugodno razvijalo: nekje seveda bolj, drugje spet manj, pri čemer mislim zlasti na nekatere obrate, katerih matična podjetja so izven območja naše občine.

VPRAŠANJE. Lani so bili prebivalci brežiške občine prijetno presenečeni nad gospodarsko rastjo svojega področja. Za koliko se je po doslej znanih podatkih povečala vrednost družbenega bruto proizvoda v vaši občini v primerjavi z letom 1965? Kaj menite, za koliko se bo letos povečal narodni dohodek v občini in koliko znašajo zdaj pri vas povprečni osebni dohodki?

ODGOVOR. Gospodarstvo v brežiški občini tudi letos še naprej vsestransko narašča, vendar dosti bolj umirjeno kot v prejš-

njih letih. Menim, da je taka gospodarska rast tudi v skladu z osnovnimi zahtevami gospodarske reforme. Predvidevamo, da bo letošnji družbeni bruto proizvod v občini za približno 12 odst. večji, kot je bil lani, oziroma da se bo približal 17 milijardam starih dinarjev. Narodni dohodek bo verjetno večji za 14 odst., kar pomeni povečanje na prebivalca od lanskih 277.000 S din na 315.000 S din. Tudi osebni dohodki so se povečali v povprečju približno za 21 odst. Povprečni osebni dohodek na zaposlenega bo letos dosegel v naši občini 68.000 S din. Po dosedanjih podatkih sodimo, da bodo naša letošnja planska predvidevanja v celoti uresničena.

VPRAŠANJE. Prav gotovo ste letos v gospodarstvu spet zaželeli več lepih uspehov; prosimo, naštejte nam vsaj nekaj novih objektov, navedite vložena sredstva v družbene službah, v stanovanjskem in komunalnem gospodarstvu in še kaj, kar šteje za glavni napredek občine.

ODGOVOR. Investicijska sredstva delovnih organizacij s področja gospodarstva so bila letos usmerjena predvsem v izboljšavo pogojev in organizacijo proizvodnje. Razen gradnje garaž in delavnic za potrebe podjetja PREVOZ in SAP Ljubljana v občini ni bilo nobene pomembnejše investicije oz. gradnje objektov. Vsa razpoložljiva sredstva so bila v glavnem vložena v opremo; sem lahko štejemo nove stroje v tovarni povišstva, novo garnituro stiskalnih strojev za grozdje pri KZ Bizeljsko, preureditev hlevov KGP Brežice za kurjo farmo v okviru KZ Brežice, strojno opremo za novi obrat JUTRANJKE iz Sevnice v Brežicah, v katerem se je na novo zaposlilo 80 delavk, itd.

Občinska skupščina je kreditna sredstva, oročena sredstva in združena sredstva delovnih organizacij ter del proračunskih sredstev s svojim planom usmerila predvsem na področje šolstva in kulture ter komunalne dejavnosti. Dokončan je novi trakt gimnazije v Brežicah, njena stara stavba pa je preurejena v celovit in sodoben šolski objekt (vrednost del znaša 282 milijonov starih dinarjev). Začela so se dela za dograditev novih učilnic pri osnovni šoli v Dobovi v vrednosti 20 milijonov S din. Pri osnovni šoli Globoko sta zgrajena vodovod in kanalizacija, oboje vredno 7 milijonov S din. Osnovna šola Bizeljsko je dobila parket in centralno kurjavo v vrednosti 7 milijonov S din, šola v Bušehi vasi pa vodovod in ka-

nalizacijo v vrednosti 2 milijonov S din. Za dokončanje obnove, razširitve prostorov in muzejskih zbirk pokrajinskega muzeja v Brežicah je bilo vloženo približno 10 milijonov S din.

Delovne organizacije s področja zdravstva so letos investirale 22 milijonov S din. S temi sredstvi so nabavile predvsem medicinsko opremo, delno pa so zboljšale delovne prostore in sanitarije.

V komunalnem in stanovanjskem gospodarstvu smo letos začeli modernizacijo ceste II. reda Brežice—Bizeljsko, ceste III. reda Brežice—Dobova—Sotla, priključek k avtomobilski cesti pri Mokricah, več manjših cestnih priključkov in modernizacijo ceste III. reda skozi vas Skopice. Z asfaltom je pokritih približno 111.000 m² cestišča. Zgrajen je most na Ulica 21. maja v Brežicah, dva armirana betonska mosta na Sotli, nova pokrita tržnica v Brežicah in transformatorska postaja v Brežicah. Vrednost pravkar naštetih objektov znaša okrog 340 milijonov S din.

Zgrajenih je bilo tudi več vaških vodovodov in poti. Ravno, kar zaključujemo tudi dela na desnem obalnem savskem nasipu, vredna 124 milijonov S din. V avtomatizacijo PTT omrežja, predvsem za avtomatsko telefonsko centralo v Dobovi, je bilo vloženi 8,5 milijonov S din. V stanovanjsko izgradnjo smo v občini letos vložili 398 milijonov S din, oz. je bilo zgrajenih 50 novih družinskih stanovanj.

VPRAŠANJE. Že lani ste opozorili na vrsto težav in zahtev, ki jih je uresničevanje gospodarske reforme postavilo pred nas vse. Kako rešujete občani brežiške komune te naloge in kako boste, po dosedanjih ocenah, zaključili letošnje pomembno leto?

ODGOVOR. Na to vprašanje sem odgovoril že v odgovorih zgoraj. Ne glede na to pa lahko trdim, da bodo poslovni uspehi v naših delovnih organizacijah letos dobri. Tega žal ne morem reči tudi za občinski proračun! Sredstva proračuna se namreč zbirajo dokaj počasi, kar nam občasno povzroča kar precejšnje težave.

Dovolite, da uporabim to priložnost in da hkrati vsem občanom naše občine za letošnji občinski praznik in ob 25-letnici vstaje čestitam z veliko dobrimi željami za nadaljnje uspehe pri delu in za vsesplošni napredek naše komune!

MILAN ŠEPETAVC
predsednik občinske skupščine Brežice

V skladu s spremembami v sistemu družbenega planiranja občina ne planira več razvoja posameznih gospodarskih organizacij in panog. Vloga občine in programiranja nadaljnjega razvoja ni nič manjša, ker je poudarek na načrtovanju razvoja družbenih služb in družbenega standarda ter vseh gospodarskih aktivnosti, na katerih razvoj ima neposrednejši vpliv: gostinstvo, turizem, obrt, trgovina in delno kmetijstvo. To so tudi izhodiščne postavke v programiranju.

Občina Brežice nima izrazitih naravnih prednosti za razvoj primarnih in sekundarnih gospodarskih dejavnosti z izjemo kmetijstva. Na teh področjih pričakujemo predvsem stabilizacijo obstoječih gospodarskih zmogljivosti in iskanje notranjih možnosti za uspešnejše gospodarjenje, pospeševanje integracijskih procesov oziroma širšega kooperacijskega sodelovanja, kjer so za to objektivni pogoji. V kmetijstvu je pričakovati nadaljnjo rast družbenega sektorja, pridobivanje in usposabljanje novih kmetijskih površin kljub njihovi razdrobljenosti ter širši razvoj kooperacijskih odnosov.

Program bo obsežnejše obravnaval terciarne dejavnosti. Obstoje

v preteklem obdobju dosežen daničen vzpon, vendar pa je res, da so se družbene službe, sicer objektivno nujno, razvijale nesorazmerno z gospodarsko osnovo in je to povzročalo nesorazmerja med materialnimi možnostmi komune in pokrivanjem materialnih potreb družbenih služb oziroma ne-gospodarskih dejavnosti nasploh.

Na področju družbenega standarda bo osnovna naloga planirana ta, da ne bo izražal želja in naštevaj vseh potreb, ampak da bo v okviru materialnih sredstev, ki bodo na razpolago do leta 1970, zagotovil optimalno možen razvoj ob upoštevanju obveznosti, ki so nastale z izgradnjo objektov družbenega standarda v preteklem obdobju.

Spremembe v stanovanjskem gospodarstvu narekujejo racionalno stanovanjsko izgradnjo. Pričakujemo vsaj enako dinamiko, kot je bila do sedaj, ob kar največjem aktiviranju sredstev delovnih organizacij, stanovanjskega podjetja in občanov.

Izgradnja nove osnovne šole v Brežicah je neodložljiva naloga

V šolstvu bo treba zagotoviti izgradnjo šole »Bratov Ribarjevc

OSNOVE PERSPEKTIVNEGA PROGRAMA RAZVOJA OBČINE BREŽICE

Možnosti imajo prednost pred željami

Program bo obsežnejše obravnaval družbene službe in družbeni standard ter terciarne gospodarske dejavnosti: gostinstvo, turizem, trgovino in obrt — v drugih panogah je pričakovati napredek v pogodbenem sodelovanju delovnih organizacij in pospešeno težnjo po integraciji — Kmetijstvo bo krepilo družbeni sektor in še naprej razvijalo kooperacijske odnose s kmetovalci

možnosti za nadaljnje pospeševanje in modernizacijo trgovine, družbenega in zasebnega sektorja obrti, predvsem gostinstva in turizma. Predvidena je obnova gradnje Mokrice, razširitev restavracije Na griču, izgradnja zimsko-ljetnega kopališča v Čateških Toplicah, preureditev gostišča Narodni dom v hotelski objekti, kakor tudi ureditev predela ob Krki. Vse to bo omogočilo, da se bo še bolj razmahnil izletniški, tranzitni in stacionarni turizem.

Investicijska vlaganja bodo tako usmerjena v glavnem na področje terciarnih dejavnosti in v kmetijstvo; v ostalih panogah pa bodo investicije vezane predvsem na možnosti aktiviranja lastnih sredstev.

V pogojih intenzivnega gospodarjenja pričakujemo, da bo povprečna stopnja rasti družbenega proizvoda 7 do 9 odstotkov letno.

Do leta 1970 bo občina še rezervoar delovne sile za druga področja

Tudi v obdobju do leta 1970 lahko računamo na stalen odliv delovne sile, ker v gospodarstvu ne bo toliko novih delovnih mest, da bi lahko zaposlili povečano število delavcev. Ravno tako ne pričakujemo bistvenih sprememb v strukturi prebivalstva. Pri zaposlovanju pa bo politika občine usmerjena v reševanje perečih kadrovskih vprašanj na vseh področjih, kjer bo z ustreznimi skrbmi in šolanjem treba zagotoviti priliv strokovnih kadrov.

V razvoju gospodarstva je bil

v Brežicah, telovadnice pri gimnaziji v Brežicah, kakor tudi manjše adaptacije drugih šolskih objektov.

Posebno skrb bo treba posvetiti problemom nadaljnje urbanizacije, nadaljevanju z modernizacijo oest in izgradnjo vodovodnega ter kanalizacijskega omrežja v mestu.

V programu bo morala biti proučena modernizacija zdravstvene službe in predvsem razširitev zdravstvenega doma v Brežicah. Tudi razvoj kulturnih ustanov, predvsem muzejev, bo treba posvetiti dovolj pozornosti.

Glede na široke potrebe v izgradnji družbenega standarda na eni strani in slabše razvito gospodarsko bazo na drugi strani moramo temeljito pretehtati možnosti in v okviru razpoložljivih sredstev zagotoviti vrstni red ter časovno uskladitev rasti družbenega standarda.

Menim, da so osnovne smernice za razvoj postavljene v realne okvire, vendar pa je dokončno oblikovanje programa in predvsem njegova uresničitev odvisna od ustvarjalne dejavnosti vseh družbeno-političnih činiteljev naše občine, njene gospodarske baze in njenih občanov.

ERIH SLATNER

Zagrebčani v gosteh

10. novembra bo v Brežicah na povabilo Zavoda za kulturo in doma JLA gostovala zagrebška komedija z delom Jovana Sterije Popovića »Kir Janja«.

TONE KNEZ:

Spodnje Posavje v prazgodovini

V okviru letošnjih proslav občinskega praznika v Brežicah so v ponedeljek, 24. oktobra, odprli prenovljene zbirke Posavskega muzeja. Arheološka zbirka brežiškega muzeja sodi po bogastvu in raznolikosti gradiva danes med najpomembnejše tovrstne zbirke v Sloveniji. S sistematičnimi izkopavanji v zadnjih petnajstih letih je muzej pridobil izredno veliko arheološkega gradiva, ki je sedaj vzorno predstavljeno v razstavnih sobah brežiškega gradu. Požrtvovalnemu delu ravnatelja prof. Stanka Škalerja in oblikovalcu razstave inž. Francu Filipčiču veljajo zahvala in iskrene čestitke ob tako uspešni muzejski razstavi.

Večletno sistematično arheološko izkopavanje rimskega mesta Neviodunum v Drnovem pri Krškem in prav tako obsežno raziskovanje velikega prazgodovinskega grobišča v Dobovi ter izkopavanje gomil na Lébni so pritegnili pozornost arheologov

in zgodovinarjev doma in v svetu. Vsa ta izkopavanja so dala veliko dragocenega gradiva, ki je razjasnilo že nekatero uganko v večtisočletni preteklosti tega področja. Vzrok za tako zgodovino in intenzivno naselitev Posavja in Krškega polja sta ne-

dvomno izredno ugodna zemljišna in prometna lega te pokrajine. Tu so se križala pota, po katerih so hodili ljudje od davnine, in večkrat so odločilno vplivala na razvoj dogodkov v ti-sočletni preteklosti naših krajev.

Najstarejše najdbe

Najstarejše sledove človekove navzočnosti je odkril 1938 prof. Srečko Brodar v Kostanjevici pred obzidjem samostanskega vrta. Tam so našli kos kamnitega orodja — artefakt iz starejše kamene dobe in kosti ledenodobnih živali, ki jih je človek nasilno razbil. Te najdbe so dokaz, da je bilo v Kostanje-

vici bivališče človeka v starejši kameni dobi — paleolitska postaja na planem. Ni-mamo pa še dovolj trdnih dokazov o prebivanju ledeno dobnega lovca, paleolitskega človeka v ožjem Posavju, vendar o njegovi prisotnosti lahko sklepamo, kajti pokrajina ima dostj prisojnih zavetrnih jam, ki so takratnemu človeku v ostrem podnebnju in v surovi bitki za obstanek nudile zavetje.

Bolj številne so že najdbe iz mlajše kamene dobe — neolitika. Zaradi velikih klimatskih sprememb človek v tem času ni več samo lovec, temveč se že polagoma ustali, začne se primitivno obdelovati polje, zaseje prve žitarice in si udomači prve živali. Človek mlajše kamene dobe ni več potujoči lovec, ki hiti za čredami divjih živali, temveč se vse bolj navezuje na določen krog zemljišča, ki ga začne obdelova-

ti po načelu kolobarjenja. Najpomembnejše najdbe iz mlajše kamene dobe so izkopali v Ajdovski ali Kartuševi jami pri Nemški vasi. Tam so pred drugo svetovno vojno izkopali precej ostankov glinastih posod in zoglenelo žito, ki je najstarejši dokaz poljedelstva v Sloveniji. V Ajdovski jami izkopani glinasti in koščeni obliki v slavonsko-sremski kulturni krog poznega neolitika, kot zadnji izrastek vzhodnih nižinskih poljedelcev, ki so prišli v naše kraje po dolini Save. Podobne izkopanine poljedelcev iz mlajše kamene dobe so našli tudi v Jermanovi jami pri Pijavškem. Ljudje v mlajši kameni dobi ne poznajo še kovin, vse svoje orodje in orožje si izdelajo iz kamna, kosti, rogovja in gline. Lončarstvo, izdelovanje glinastih posod, postane odteje

najpomembnejša obrt vseh manj razvitih ljudstev do današnjih dni. Za svoja stanovanja uporabljajo neolitski ljudje deloma še podzemeljske jame, zgradijo pa si tudi že prve koče (navadno v zemljo vkopane zemljanke) v ravninah, ki predstavljajo zametke kasnejših strnjanih naselij — vasi. S požiganjem si krčijo gozdove in tako pridobivajo površine, ki jih s kamnitimi motilkami spreminjajo v žitrodne polja in pašnike.

Bronasta doba

Nadvse pomemben je nadaljnji korak v človekovem razvoju, ko le-ta spozna kovino in njeno prednost pred kamnom. Začne se obdobje preprostega rudarstva in predelovanja kovin. Čim začne človek uporabljati kovine, govorimo o kovinskih dobah.

(Nadaljevanje sledi)

KZ BREŽICE - DANES

Kmetijska zadruga Brežice se je od 1948 do danes razrasla v pomembno gospodarsko organizacijo z letnim bruto dohodkom tri in pol milijarde starih dinarjev. Dobro je vpeljala lastno kmetijsko proizvodnjo in na razne načine pomagala k razvoju zasebnega kmetijstva. Njeno delovno področje obsega okoli 85 odst. celokupne kmetijske površine v brežiški občini.

Zadruga ima dobro urejeno prodajno službo reprodukcijskega materiala za kmetijstvo, kmetijsko gradbeništvo ter prodajo manjših kmetijskih strojev. Vzporedno je organiziran odkup kmetijskih pridelkov in živine. Zadruga ima še svojo prodajno mrežo mesa in mesnih izdelkov, v Brežicah pa tudi prodajalno sadja in zelenjave.

Delovni kolektiv šteje 243 članov. Na večini delovnih mest so ljudje z ustrezno strokovno izobrazbo, zato je tudi delovni uspeh dokaj dober. Kljub težavam, ki tarejo kmetijsko proizvodnjo, so štiri kmetijska posestva z nekaj nad 500 ha zemljišč ustvarila v preteklih letih nad 50 odst. vsega letnega dohodka. Pa si zdaj natančneje oglejmo dejavnosti važnejših obratov!

V zadrugah hlevih 4 spitana goveda dnevno

Z nakupom zemljišč in kasnejšo arondacijo si je zadruga uredila več kmetijskih posestev. Usmerila se je na pitanje živine. Gospodarske centre s hlevi ima v Globokem, v Trnju in Cerkljah. Letno spita v teh hlevih 1.400 do 1.500 goved, kar je povprečno štiri glave na dan. Pitanje so zdaj nekoliko omejili zaradi slabše cene na tržišču.

Posestvo v Globokem ima tudi osem hektarov intenzivnih nasadov hrušk in breskev. Zaradi dobre oskrbe in zdravstvene zaščite je bil letos pridelok kvaliteten. Hruške so škropili kar 14-krat. Kvaliteta je ustrezala tudi prodajni ceni.

Za posestvo v Trnju je poleg živinoreje izredno pomembno hmeljarstvo. Za hmelj so pogoji tam zelo dobri in z vsestransko oskrbo nasadov so letos dosegli 1.500 kg pridelka na hektar. Kakovost obranega hmelja je bila odlična.

Na posestvu v Cerkljah se ukvarjajo izključno z živinorejo, zato so v zadnjem obdobju nastale težave glede rentabilnosti. Dnevni prirastki znašajo na vseh posestvih 1 kg na glavo živine in so zadovoljivi. Težave povzročajo le cene. To pa ni samo problem brežiške zadruge, saj zajema celotno državo, ker je živinoreja vezana na izvoz.

V Mokricah 45 ton hrušk na 1 hektaru

Zelo ugodni pogoji za sadjarstvo so zadrugo spodbudili, da je uredila v Mokricah manjše posestvo in vsa razpoložljiva zemljišča zasadila s sadnim drevjem. Na njih goji breskve, jabolane in hruške. Skupna površina meri 13 ha. To sicer ni veliko, je pa pridelok v povprečju dober.

Tako je dal še mlad nasad hrušk 1964. leta 33 ton pridelka na hektar, letos pa že 45 ton in se s tem uvršča med jugoslovanske rekorderje. Vrednost pridelka na 1 ha znaša že nekaj nad osem milijonov starih din. Delovni kolektiv na posestvu je strokovno usposobljen za sadjarstvo, zato si upravičeno želi povečati površine za nasade. Zemljišč seveda primanjkuje. Postransko dejavnost na posestvu v Mokricah predstavlja reja piščancev v preurejenih graščinskih hlevih.

Vrtnarija Čatež: prihodnje pomlad že 12.000 nageljnov tedensko

Vrtnarski obrat na Čatežu ima pod steklom 1 ha površine.

V rastlinjakih vzgaja zimsko zelenjavo in cvetje. Vrtnarija ima še 1.500 kvadratnih metrov nizkih toplih gred za vzgojo sadik in nizke zelenjave. Ogrevanje je urejeno s termalno vodo, zračenje pa mehanizirano s hidravličnim sistemom.

V jesensko-zimskem obdobju lani so na vrtnariji pridelali 20.000 kg paradižnika, letos spomladi pa 65.000 kg kumaric. Ta čas zori paradižnik na polhektarski zastekleni površini in kaže izredno rodnost. Rodi v grozdih po 6 do 12 plodov, ki tehtajo skupaj približno 1 kg. Zrastel je v višino dveh metrov. Zorenje traja od oktobra do sredine januarja. Sredi sezone ga bodo nabrali dnevno 600 do 800 kg in ga prodajali predvsem v Brežicah, Celju, Mariboru in Ljubljani.

V tej sezoni bodo na vrtnariji pridelali tudi večje količine glavne solate, ki uspeva v toplih gredah in ji ugaja kratek dan.

V rastlinjakih se na površini 600 kvadrat. metrov vsako leto odpirajo novi in novi cvetovi raznobarnih nageljnov. Že letos in prihodnje pomladi bodo te površine povečali za pol hektara in potem bodo vsak teden lahko poslali na trg 10.000 do 12.000 cvetov.

Pomladi 1967 bodo rodile kumare na 4.000 kvadrat. metrih površine. V rastlinjaku goje tudi manjše količine asparagusa in vrtnic, na pomlad pa še sadike raznih vrtnin. Letna proizvodnja zunanje zelenjave je namenjena lokalnemu trgu. Na vrtnariji se na splošno ravna po povpraševanju kupcev. Obrat se bode prihodnje leto pridružil še sadni nasadi. V bližini Save bodo zasadili okoli 20 ha breskev.

Specializacija v kooperacijski proizvodnji

Od poletja 1965 je kooperacijska proizvodnja zaupana posebni delovni enoti s se-

dežem v Brežicah. V tej enoti dela 7 ljudi. Med njimi so trije molzni kontrolorji, ki vodijo rodovniško službo, veterinar, ki skrbi za zdravstveni nadzor in zaščito, vodja kreditne službe in še dva, ki sklepata pogodbe ter nadzirata pogodbeno proizvodnjo.

Kmetje kooperanti spita letno okrog 300 goved, vzredijo 400 telet in okrog 600 prašičev. V pogodbeni reji imajo tudi 1.500 kokoši nesnic, piščancev pa vzgoje po 50.000 na leto. Letno dajejo kokoši po 230 jajc. To dosežejo s posebno tehniko rejne, podaljševanjem dneva z osvetljevanjem, s selektivno hranjeno pasmo in z ustrezno prehrano.

Zanimanje za kooperacijsko proizvodnjo raste. Kooperanti dobe od zadruge živali, večino hrane ali celo vso hrano ter zdravstveno zaščito. Delo plačuje zadruga kooperantu po prirastku teže. Obračuna pa seveda tudi krmo, opramo in morebitne druge stroške. Kooperacijskih pogodb, kakršna so poznali pred leti in so bile to samo po imenu, ne sklepajo več. Tudi kreditiranja po starem ni več. Zlasti kooperanti, vlagajo denar pri hranilno-kreditnem odseku, posojila pa potem dvigajo v glavnem za nabavo kmetijskih strojev.

Z uskladitvijo dela med posameznimi obrati in službami je zadruga uspela razviti lastno proizvodnjo. Za kmetijstvo je usposobila obsežne površine pašnikov in neproduktivnih zemljišč. Lotila se je tudi večjih osuševalnih del ob Gabernici. Mnoga zemljišča, pridobljena z odkupom in menjavo ob arondaciji, je vključila v komplekse. Kmetijski obrati imajo večino potrebnih strojev, drugače pa je to v zasebnem kmetijstvu. Kooperantom bodo zaradi tega namenili v prihodnje še več skrbi. Kolektiv zadruge se zaveda nalog za nadaljnji razvoj kmetijstva in si odpira nova delovna področja in nova pota k uspehom.

Na kmečkem dvorišču z leseno ograjo sredi Dobove že nekaj let gospodarijo kovinarji in varijo velike železne konstrukcije (Foto: Baškovič)

REFORMA JE PRINESLA V DOBOVO LEPE OBETE

Med kovinarji, ki varijo velikane

Sredi Dobove se je razrasla kovinarska delavnica v pravo tovarno — Že nekaj časa izdeluje ogromne konstrukcije za tovarniške in skladiščne hale ter samopostrežne trgovine — Malo obrtno podjetje si bo nadelo novo ime

Obrtno kovinarsko podjetje v Dobovi, ki je nekaj let nazaj še pošiljalo občinski skupščini SOS klice za kredite, bo skoraj že prerastlo obrtniške okvire. Zdaj zaposluje 90 ljudi. V devetih mesecih letos je ustvarilo 320 milijonov S din in skoraj bo dosežen letni plan 350 milijonov S din.

Z gospodarsko reformo, ki je mnogim prinesla kopicu skrbi za obstoj, so se nasprotno za to podjetje začeli boljši časi. Pravijo, da naročila dežujejo z vseh strani in da zapolnjujejo vse prostore ogromne konstrukcije za tovarniške hale širom po državi.

Prav zdaj varijo konstrukcije za 21 metrov visoko proiz-

vodno dvorano. Na fotografijah pa hranijo v upravi šeststo objektov, ki jih je to na videz majhno obrtno podjetje izdelalo in postavilo zadnje čase.

Tako so na primer za UTENSILIO napravili kovinsko konstrukcijo za 12,5 metrov široko in 78 metrov dolgo halo. Pravi velikan je bila proizvodna hala za JELOVICO v Skofji Loki, ki je merila v dolžino 120 metrov in je imela v širino 24 metrov razpona brez vmesnih opornikov.

Kovinarji iz Dobove omenjajo nadalje veliko strešno konstrukcijo za škofoško PREDILNICO, ogromno proizvodno halo za kombinat BELIŠČE v Belišću, proiz-

vodno halo za podjetje BOHOR v Sentjurju, za ETOL v Celju, za Tovarno dekorativnih tkanin v Jaršah, za Tovarno sanitetnega materiala v Domžalah, za Združeno kemično industrijo v Domžalah itd.

Kolektiv obrtnega kovinarskega podjetja iz Dobove se je nadalje uspešno uveljavil tudi s konstrukcijami za samopostrežne trgovine v Ljubljani, Karlovcu in drugod. Napravil je prostorno skladiščno dvorano za TRANSJUG na Reki. Naročniki so povsod pohvalili izdelavo in se bodo tudi v prihodnje obračali na mali dobovski kolektiv varilcev, elektrovarilcev, kovačev in ključavničarjev.

VELIKO POVPRASEVANJE PO PLASTIČNIH IZDELKIH

Dobro leto za obrtnike pri METALU

Če bodo do konca leta vztrajali za sedanjo prizadevnostjo, bodo brez težav ustvarili za 5.000.000 Ndin prometa

Letos so imeli pri METALU dober uspeh. Do konca septembra je promet dosegel

3.900.000 Ndin, plan za vse leto pa predvideva 4.200.000 Ndin. Napredek je viden zlasti v primerjavi z rezultatom lanskega leta. Konec tretjega četrtletja 1965 so zabeležili

magalo k boljšemu uspehu. Pomanjkanja kovinskega materiala ni več čutili, to pa jim prihrani marsikatero nepotrebno skrb.

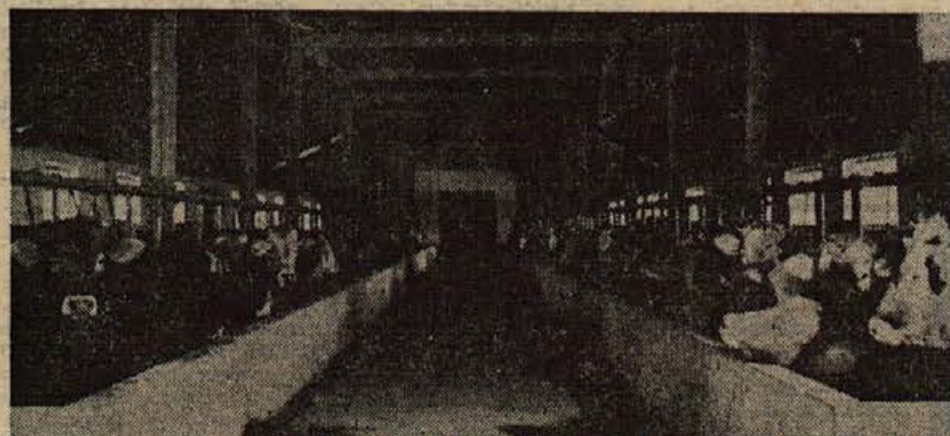
S solidno izdelavo si je METAL ustvaril sloves med odjemalci, in kdor postane njegov naročnik, vztraja po več let. Pred kratkim so vpeleli nove izdelke iz plastike in z njimi si podjetje širi krog odjemalcev. Če bodo obrtniki tudi zadnje mesece v letu tako prizadevni kot do sedaj, bodo brez težav povečali svoj dohodek na 5.000.000 Ndin.

Trenutno jim povzročajo težave pretesni prostori za administracijo. Skromna sobica, v kateri se stiskajo trije uslužbenci, ne zadostuje. Zaradi tega že zbirajo denar, da bi z njim preuredili še en prostor.

Obrtno kovinsko podjetje METAL z Jesenic na Dolenjskem združuje 60 obrtnikov. Ukvarjajo se z žičnim pletilstvom, kovaštvom in plastično galanterijo.

2.735.000 Ndin prometa, torej za 1.170.000 Ndin manj kot letos.

Zadnje čase jim tudi nabava surovin ne dela več težav, kar je prav gotovo po-

Pogled v napolnjen hlev kmetijske zadruge Brežice. Štiri pitališča dajejo letno 1.400 do 1.500 glav pitanega goveda (Foto: Baškovič)

Enkrat na mesec pogovor iz oči v oči

Do konca septembra so v obratu BETI ustvarili za 4.600.00 novih dinarjev vrednosti — Prostori v stanovanjski hiši so postali premajhni — Odločiti se morajo za dograditev ali popolnoma novo delovno halo — Perspektive za prihodnost so lepe

V obratu bombažne trikotaže v Dobovi je na delu dopoldanska izmena. Stroji brnijo v enakomernem ritmu in le redko katera delavka se

Po priključitvi k BETI se je obrnilo na bolje

Druga sobesednica Ivanka Urekova je iz starejše generacije in je zrasla s tem obratom. Preživela je vse težave, v katere je ničkolikokrat zabredla nekdanja PLETILNICA in je z napredkom po priključitvi k BETI zelo zadovoljna. Po poklicu je šivilja.

Kot prizadevna članica delavskega sveta ugotavlja, da se je položaj v obratu z reorganizacijo in spreminjenim vodstvom v prvi polovici letošnjega leta znatno popravil. Uspeh se je pokazal tudi pri osebnih dohodkih, ki so se znatno popravili. Tov. Urekova goji z drugimi članicami kolektiva vred željo po povečanju delovnih prostorov. Rada bi, da bi bilo čimprej konec utišenosti, v katero so ujete delavke v sedanji stanovanjski hiši.

«Kolektiv se je umiril in zdaj si povemo vse iz oči v oči. Sestanemo se enkrat na mesec in takrat se pogovorimo, koliko smo napravili, koliko je zastočnih ur, koliko odpada, in celo to, koliko šivank smo polomile.»

«Se že dolgo sestajate na tak način?»

«Redno od aprila letos. Sestanki so koristni za vse in delavke se zanimajo za te stvari. Vedno so pripravljene, da to in ono izboljšamo.»

«Ali ste kot predsednica podružnice dobili podporo občinskega sindikalnega sveta takrat, ko so bili v kolektivu nemiri in nespoznani?»

«Naša podružnica je vedno naletela na razumevanje in pomoč. Mislim, da se je nezdravo vzdušje hitro poleglo prav zaradi tega, ker nas je ObSS spodbujal k odkriti razpravi o vseh nepravilnostih v medsebojnih odnosih.»

Upravnik Vili Prahič je dodal še nekaj podatkov o zaposlenih, o izpolnjevanju plana in izdelkih obrata.

Finančni plan za leto 1966 je sprva predvideval le 3.600.000 N din realizacije, po rebalansu pa se je povečal na 7.900.000 N din. Konec septembra so v Dobovi ustvarili za 4.600.000 N din vrednosti. Če bodo vse mesece delali enako uspešno kot v septembru, bo kolektiv BETI v Dobovi gotovo dosegel povečani plan.

Obrat zaposluje 125 ljudi. Osebnih dohodkov delijo po učniku. Dobre delavke zaslužijo po 600 do 700 N din na mesec. Veliko jih dobi med 500 in 600 N din, ker se po priučitvi še ne morejo takoj vključiti v normirani tempo. Prav zaradi tega niso dosegle povprečja 522 N din, ampak komaj 504 N din. Znižujejo ga tudi prejemki delavk, ki se priučujejo in dobivajo medtem le 70 odst. osebnih dohodkov.

J. T.

LETOS SE JE IZBOLJŠALO MARSIKAJ BISTVENEGA

V Dobovi obnovijo vsak dan tri vagone

Podjetje za popravilo voz je obdržalo stare cene in kljub temu ustvarilo ob polletju precejšen dohodek — Izboljšalo je tudi osebnih prejemke — Do konca leta bo kolektiv obnovil 978 železniških voz

Z velikim zadovoljstvom ocenjuje delovni kolektiv Podjetja za popraviljanje železniških voz v Dobovi uspehe pri doseganju letnega plana, uspehe pri izboljšanju osebnih dohodkov in uspehe pri urejanju medsebojnih odnosov s samoupravnimi predpisi.

Za delo niso v zadregi. Naročila prihajajo vsak dan. Podjetje je namreč obdržalo pavšalne cene, čeprav opravila velika investicijska popravila. Naročniki se ne oglašajo samo iz Slovenije, ampak tudi iz Bosne in Hercegovine, ker dobovska popravil-

nica hitro izpolnjuje naročila, ni pretirano draga in vsako delo temeljito opravi.

Za letos imajo v planu 978 investicijskih popravil. To so velika dela in povprečno dokončajo dnevno po tri naročila in pol. Popravilo voza te vrste velja okoli 3600 N din.

V številkah znaša letni plan 5.960.000 N din, v polletju pa so ustvarili že 3.240.000 N din. Do konca leta računajo na petodstotni presežek.

Kolektiv podjetja PPV je obogatil tudi sklade, v katerih je konec junija naložil

1.400.000 novih dinarjev. Čisti dohodek je znašal tedaj 37 odstotkov več kot v letu 1965. Tudi osebni dohodki so precej poskočili. Povprečni prejemki v prvih šestih mesecih letos so bili 770, 32 N din ali za 40 odst. višji od lanskega povprečja. Zanimivo je, da so toliko prigosporadili, kljub temu da so zadržali stare cene. Izboljšali pa so marsikaj drugega in predvsem poskrbeli za disciplino pri delu, za točnost prihajanja v službo in za delitev osebnih dohodkov po vložnem trudu.

Čestitamo za občinski praznik in priporočamo naše obrate!

Gostinsko podjetje BREŽICE z obrati:

Restavracija Narodni dom — Restavracija in prenočišča pri kolodvoru — Gostišče pri kinu Brežice — Bife pri pošti — Gostišče pri »Veseli Mimici«, Bizeljsko — Gostišče Katič, Dobova — Bife pri tržnici v Brežicah.

Nesreča na parkirnem prostoru

21. oktobra se je pripetila prometna nesreča na parkirnem prostoru restavracije »Na griču« na Catežu. Proti avtomobilski cesti je s tovornjakom peljal Vincenc Rak iz Sentvida pri Lukovici. Na ostrem ovinku ga je zaradi neprimerne hitrosti na mokri cesti zaneslo v kombi omenjene restavracije. Pri tem je na njem povzročil za 1000 Ndin škode.

Gostoljubno vabilo v Mokrice

Ob avtomobilski cesti Zagreb — Ljubljana leži komaj 25 km od Zagreba v okrilju gozdov in parkov starodavni grad Mokrice. Izredna lega in njegova bujna okolica privablja turiste iz vseh delov Evrope. Privablja jih tudi preteklost, o kateri pričajo grajski stolpi, okopi, slikoviti dvizni most in stoletna drevesa v senčnih parkih.

Hotel z odlično restavracijo posluje vse leto in vam nudi najraznovrstnejše domače in tuje specialitete ter pristna bizeljska in dolenska vina.

V neposredni bližini gradu so ugodni pogoji za lov in ribolov. Poleti pa se lahko okopjete in čolnarite v grajskem jezeru. Vabijo vas bohotni parki, lepa pokrajina, ki jo poleti lahko obiščete z jahalnimi konji lipčanci, pozimi pa si jo ogledate na saneh.

KOLEKTIV OPEKARNE DOSEGEL REKORDNO PROIZVODNJO

Opeka na opeko - sedem milijonov

Opekarno bremenijo do 1970. leta velika odplačila za modernizacijo — Letos morajo odšteti za vračilo 200.000 Ndin — Prodaja zastaja in zaloge se kopičijo zaradi omejevanja investicij — Opečni izdelki brežiške OPEKARNE so to sezono izredno kakovostni

Začetki OPEKARNE v Brežicah segajo v osemdeseta leta preteklega stoletja. Pri oblikovanju in žganju glin se je medtem izmenjalo že nekaj generacij opekarov delavcev. Na delu za vsakdanji kruh so preživeli več slabih kot dobrih časov. Bili so to večinoma sezonci, ki jim je bilo poletje en sam dan, zima pa noč za počitek do drugega dolgega dne.

Mehaniziranega dela v večjem obsegu opekarji dolgo niso poznali. Čas bi jih skoraj prehitel. Šele zadnja leta so se resneje lotili modernizacije in si tako odprli možnost za povečano proizvodnjo. Delovno sezono za večino zaposlenih so podaljšali do Novega leta in stroji utihnejo le ob remontu.

Letošnja proizvodnja pomeni za kolektiv veliko prelomnico. Odkar opekarna stoji, še niso imeli toliko uspeha. Do konca sep-

tembra so napravili 8.102.518 opečnih enot, plan za vse leto pa predvideva 7 milijonov opečnih enot. Finančni rezultat je nekoliko slabši. Zaloge se spričo omejitve investicij kopičijo, toda kolektiv upa, da jih bo prodal.

Kupci opeke so v glavnem zasebniki, le 15 odstotkov odjemalcev je iz družbenega sektorja. Opečni izdelki so letos izredno kvalitetni. Podjetje je to doseglo s izgradnjo sušilnic, v katerih se izdelki dobro posušijo skoraj

neodvisno od vremenskih razmer. Veliko je zlasti popravilvanje po strešni opeki, vendar je njena proizvodnja zaradi pomanjkanja sušilnih naprav omejena. Na povečanje kolektiv opekarne za sedaj niti ne misli, ker ga bremenijo velika odplačila za doseganje modernizacije. Do leta 1970 bo še preživljal težke čase. Samo letos mora odplačati 200 tisoč Ndin anuitet. Težko bo zmogel tolikšno vsoto, zato je razumljivo, da se nikakor ne more odločiti za izgradnjo sušilnic za strešno opeko, dokler ne povrne starih dolgov.

To, kar opekarno najbolj tare, je izredno visok prometni davek. Zveza pobere 20 odstotkov, republika 8 odstotkov, to pa podraži opeko za tretjino. Na prošnje gradbenega biroja za znižanje teh davkov do sedaj še ni bilo odgovora. Dvomijo, da bo sploh prišel.

OPEČNI IZDELKI SO NAPRODAJ TUDI ZA DEVIZE

Opekarna se je pred nedavnim odločila, da bo prodajala opečne izdelke tudi za devize. Takšno prodajo ji bo omogočil posrednik Contal iz Ljubljane. V tem primeru kupcem ne bo zaračunavala prometnega davka, opeka bo torej mnogo cenejša.

Odjemalce obvešča, da izdeluje tudi vse stropne elemente, preklade za okna in vrata, stropno montažo opeko, stropno asata opeko in prenapete stropne elemente.

Kot vsako leto si je podjetje tudi letos pomagalo s sezonski. Šest mesecev so bili tu delavci iz Srbije. V skupini jih je bilo 22. Delali so izredno pridno in mesečno zaslužili od 600 do 1800 Ndin. Stanovali so v poslopih opekarne in tudi kuhinjo so imeli v podjetju.

Trenutno muči opekarje samo še prodaja. S proizvodnjo nimajo več skrbi. Vse je šlo po planu in naloga za letos so v glavnem uresničene. Če bodo izdelki še šli v promet, bodo delavci v opekarni lahko zvišali osebne dohodke za 15 odstotkov. Na to še vedno računajo, čeprav se zavedajo težavnega položaja na tržnici.

J. TEPPEY

Za občinski praznik Brežice in brežiške komune — vsem prisrčne čestitke in pozdrave!

PROJEKTIVNI BIRO
»REGION«
BREŽICE

»Poskrbeti moramo za tople malice in urediti pred zimo tudi kolesarnico,« je dejala tov. Cilka Radanovičeva, predsednica sindikalne podružnice

utegne ozreti name, ko si ogledujem njihove delovne prostore. Norme so visoke, čas hiti in ne kaže ga zapravljati za karsibodi.

Pa vendar želim prav od delavk za stroji zvedeti, kaj več o tem ženskem kolektivu. Upravnik obrata Vili Prahič je tako prijazen, da pokliče na razgovor tri tovarišice.

Najmlajša, Marija Polovičeva, je v podjetju šele od prvega junija. Uspešno je prestala preizkušnjo in zadržala prva službeno mesto.

»Kako ste prišli v BETI?« jo vprašam.

»Na zavodu za zaposlovanje v Brežicah sem se prijavitila za zaposlitev. Poslali so me sam. Priučila sem se za izdelovanje trikotaže in zdaj se izpopolnujem v tem poklicu.«

»Ste zadovoljni z delom, o katerem prej najbrž niste razmišljali?«

»Zelo mi je všeč. Rada bom ostala tu, čeprav se moram voziti iz Brežic.«

»Kako prihajate sem?«

»En teden z vlakom, en teden s kolesom, ker delam v dveh izmenah. Toda na to sem se že privadila.«

V strahu na njivo

24. oktobra popoldne se je Teodor Grbič iz Novega Sada peljal v osebnem avto po avtomobilski cesti proti Zagrebu. Pri Skopcih je opazil, da mu pelje naproti tovornjak, ki ga prehitava osebni avto Ivana Antoloviča iz Poreča. Grbič se je srečanja ustrašil, zavril in se umikal na desno, ko pa je hotel vozilo zavrniti, ga je zaneslo čez cesto na njivo, kjer se je prevrnil. Voznik in sopotnik Dezider Der sta se ranila. Škoda so ocenili na 15.000 Ndin.

Mopedist je pripeljal po levi strani

20. oktobra zvečer je motorist Zvonko Godec iz Breganskega se la peljal iz Brežic proti Breganji. Na ostrem ovinku v vasi Jesenice mu je nasproti po levi pripeljal mopedist Ivica Trkež iz Bregane in se zaletel vanj. Pri trčenju sta oba padla. Trkež je pri padcu utrpel težjo poškodbo na glavi in so ga odpeljali v breziško bolnišnico, medtem ko se motorist ni poškodoval. Na obeh vozilih je škoda za okrog 300 novih dinarjev.

Ivanka Urekova, šivilja iz Dobove, dela v obratu BETI že 20 let, torej še od časov, ko je bila tam PLETILNICA. (Foto: J. Teppey)

Pridne delavke zaslužijo po 600 do 700 N-din na mesec

Predsednica sindikalne podružnice Cilka Radanovičeva je na vprašanje o odnosih v obratu odgovorila takole:

Delovna enota BETI v Dobovi sprejema v priučitev samo mlade delavke do 25 let. Med letošnjimi novinkami je bila tudi Marija Polovičeva iz Brežic, ki je po 45 dneh priučevanja lahko dobila stalno delovno mesto.

Uršula Potisk praznuje

23. oktobra se je napolnilo 70 let, kar se je rodila Uršula Potisk. Poznajo jo enako dobro v Brežicah in Krškem, kjer živi. Jeseni 1941 je bila z družino preseljena na Hrvaško. Neko noč so ji zaprli hčer Angelco in petletnega sina. Da bi se izognila okupatorju, je odšla 10. junija 1944 v partizane, kjer je bila do osvoboditve kuharica. Po vojni se je vrnila domov, in postala marljiva družbenopolitična delavka. V Krškem skoraj ni organizacije, da bi ne bila njena članica. V obdobju Rdečega križa je že 20 let. Zadnje leto se je več mesecev zdravila v brežiški bolnišnici. Zdravje se ji počasi boljše in mi ji iz srca želimo, da bi čimprej okrevala.

»KOVINOPLAST« NA JESENICAH JE LAŽE ZADIHAL »Imamo avtomobil in nove stroje«

Denar, ki so ga prigosodarili z razumno preusmeritvijo proizvodnje, so koristno uporabili — Zdaj snujejo načrte za nove delavnice

V KOVINOPLASTU na Jesenicah so se letos preusmerili na izdelavo tistih izdelkov, ki jih na tržišču najbolj primanjkuje, zato se je uspeh poslovanja znatno izboljšal. Že v septembru so zabeležili 450.000 Ndin realizacije, do plana za vse leto pa jim je tedaj manjkalo le dobrih 50.000 Ndin.

Kolektiv je takoj laže zad-

hal in si hitro privoščil nakup najnujnejših strojev. Za 10.000 Ndin so kupili polavtomatsko stružnico, 2.000 Ndin so odšteli za nakup žage za železo, 800 Ndin za brusilni stroj, nekaj več kot 30.000 Ndin za 2-tonski poltovorni avtomobil in 1.480 Ndin za pisalni stroj, ki ga v upravi prej sploh niso imeli.

Zdaj mislijo še na drugo

stružnico in na postavitev nove hale. Ponudbo občinske skupščine za prostore v stari dolinski šoli so morda prehitro odklonili in so prostori že zasedeni; uporabljajo jih zasebni obrtniki.

V hiši, kjer so delavnice zdaj, pa KOVINOPLAST nima možnosti za razširitev. Razmere so v teh prostorih za delo skrajno neudobne, zato si kolektiv na vse načine prizadeva dobiti ustrezno zemljišče za novo gradnjo. To ga bo močno obremenilo in najbrž bo zelo težko zbral denar za nameravano investicijo.

Tokrat bolj slab odkup v Brežicah

Na brežiškem sejmišču je bilo v soboto, 22. oktobra, naprodaj 890 prašičkov, prodali pa so jih le 548. Manjši so šli v denar po največ 1000 din za kg žive teže, večji pa po 600 din.

Kapelski pionirji

Na nižje organizirani osnovni šoli v Kapelah je 43 pionirjev in 9 cicibanov, ki so si na pionirski dan izbrali nov odbor in sprejeli obširen program. Tudi v bodoče bodo delali v dramatskem, šahovskem in tehničnem krožku ter v krožku za pomoč slabšim učencem. Ob državnih praznikih bodo sodelovali na proslavah, skrbeli vse leto za okrasitev partizanskih grobov, za dan žena pa bodo uprizorili igro in počastili matere padlih borcev. Prnjanski teden so obiskali Belo krajino in rojstni kraj Otoka Zupančiča — Vinico. Obiskali bodo preurejeni Posavski muzej in skrbeli za red v šoli in okoli nje. Kapelskim pionirjem želimo pri njihovem delu čimveč uspehov!

D. V.

France Mihelič: MOST

Skrajšan delovni teden tudi v trgovini

Promet v poslovalnicah trgovskega podjetja LJUDSKA POTROŠNJA v Brežicah se je letos povečal za 22 odstov

V trgovskem podjetju LJUDSKA POTROŠNJA v Brežicah so že vpeljali 42-urni delovni teden, učinek opravljenega dela pa se je zboljšalo organizacijo in večjo

prizadevnostjo kolektiva povečal celo za 22 odst. v primerjavi z osemurnim delovnim dnem leta 1965.

Promet zadovoljivo napreduje. Realizacija za obdobje od januarja do septembra znaša 16.000.000 Ndin. Letos planirajo 600.000 Ndin skladov. Osebnih dohodki so se povečali za 34 odst. Povprečno za služi delavec LJUDSKE POTROŠNJE 690 Ndin na mesec. Število zaposlenih se je zmanjšalo od 92 na 84, torej za 9 odst. Odpustili niso nobenega in odšli delovne sile je potekal normalno.

Delavski svet je začel pred nedavnim reševati stanovanjska vprašanja. Sklenil je, da bo del stanovanjskega prispevka, ki ostane delovni skupnosti, razdelil delavcem kot posojilo za deset let. Ugodili so že sedmim prosilcem.

Stiri stanovanja bodo vseljiva še letos, tri pa prihodnje leto. To je zelo hitra pot do stanovanj. Zadovaljni so vsi, ki dobe posojilo, zadovoljno pa je tudi podjetje kot celota, ker lahko na tak način pomaga zaposlenim.

Sekire bodo zasekale I. 1972

Kmetijski obrat podjetja KGP Brežice ima 280 hektarov topolovih plantaž. Povprečni letni prirastek je 30 kubičnih metrov na hektar, kar daje že danes 8.400 prostorninskih metrov lesa na leto. V številkah pomeni to 1.100.000 N din vrednosti.

Najstarejši nasadi imajo komaj šest let. Prva sečnja je predvidena v I. 1972. Tedaj bodo posekali 3.000 kub. me-

trov lesa, nato pa vsako leto 100 odstotkov več. Do takrat bo moralo podjetje vložiti v nasade še precej denarja. Obrestovalo se bo hitro, zato so nove naložbe toliko bolj opravičljive.

Kmetijski obrat je po številu zaposlenih in po bruto prometu najmočnejši obrat podjetja. Vsa leta se je boril z izgubami, ker pa je za podjetje velikega pomena, je užival tudi njegovo moralno in materialno podporo. Odnosi med obrati so se pred nedavnim, ko so delili dohodek, zaostri. Po ostrih razpravah so se spet pomirili, saj so končno vsi ugotovili, da je prav ta obrat vložil veliko truda v drevesnice in topolove nasade, ki so zares vzorno urejeni. Kljub večkratnim reorganizacijam, ki so obrat slabile, se je dejavnost na plantažah izpopolnjevala in krepila. Drevesnice v Vrbinji so največje in najbolj urejene topolove drevesnice in nasadi Slovenije.

Pred kulturno sezono

Slovensko ljudsko gledališče iz Celja bo na povabilo Zavoda za kulturo iz Brežice priredilo v letošnji sezoni 5 gledaliških predstav. V decembru bodo uprizorili dramo »La Malquerida« Nobelovca Benaventaja iz Španije, v februarju domačo igro Janeza Zmavca »Podstrešje«, marca pa Mikelov »Satirični kabaret«. V aprilu bosta verjetno dve predstavi, in sicer: Anouilhovala »Evridika« in malo pred 1. majem v počastitev dneva OF Cankarjeva komedija »Za narodov blagor«. Zeleti bi bilo, da bi brežiško občinstvo pokazalo več zanimanja za odrska gostovanja.

V. P.

Nikolaj Pirnat: NA BUNKER!

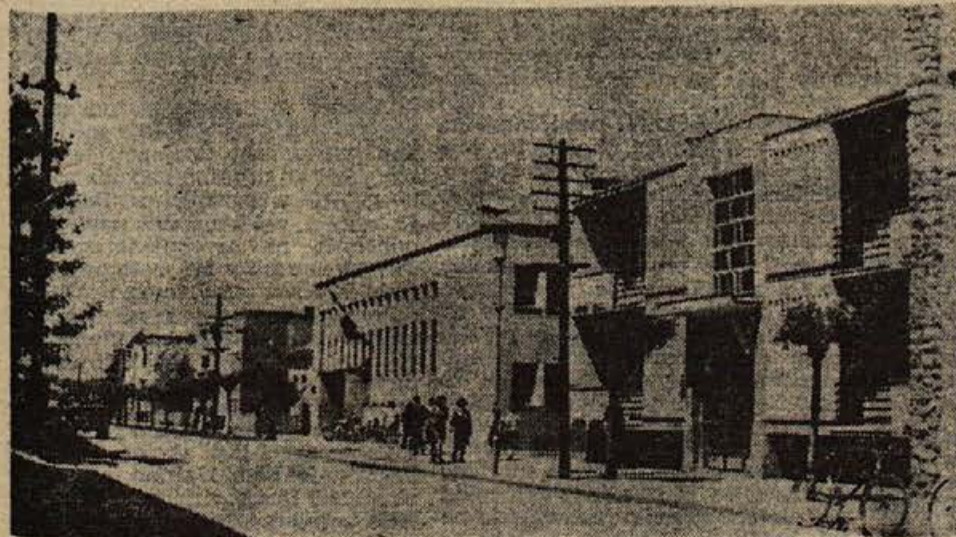
SPOMINU PADLIH ŽRTEV BREŽIŠKE ČETE, KI SO LETA 1941 SLEDILI KLICU KPJ IN ŠLI V NEUSMILJENI BOJ Z OKUPATORJI, IN TRPLJENJU LJUDSTVA V SPODNJEM POSAVJU, KI SO GA NEMCI IZGNALI Z RODNE ZEMLJE TER PRESELILI V TABORIŠČA PO VSEJ NACISTIČNI NEMČIJI, SE TUDI OB LETOŠNJEM OBČINSKEM PRAZNIKU BREŽIC KLANJAMO VSI DELOVNI LJUDJE.

Za 28. oktober — praznik brežiške občine, iskreno čestitajo vsem delovnim ljudem:

OBČINSKA SKUPŠČINA BREŽICE

Občinski odbor SZDL —
Občinski komite ZKS —
Občinski odbor ZZB —
Občinski sindikalni svet

Trgovsko podjetje »KRKA« Brežice
Projektivni biro »REGION« Brežice
Restavracija »NA GRIČU« Čatež
Gostinsko podjetje Brežice z obrati: Restavracija NARODNI DOM, Restavracija PRI KOLODVORU, Gostišče pri kinu, Bife pri pošti, Bife pri tržnici, Gostišče PRI VESELI MIMICI Bizeljsko, Gostišče KATIČ Dobova
Opekarna Brežice
Tovarna pohištva Brežice
Trgovsko podjetje »LJUDSKA POTROŠNJA« Brežice
Podjetje »Prevoz« Brežice
Zdravstveni dom Brežice
»AGROSERVIS« Brežice
Kmetijsko gozdarsko podjetje Brežice
Splošna bolnišnica Brežice
Stanovanjsko in komunalno podjetje Brežice
Gostilna in prenočišče Cilka Lukež Brežice
Tovarna BETI — obrat Dobova
Združeno železniško transportno podjetje za popravilo voz — Dobova
Splošno livarstvo Dobova
Obrtno kovinsko podjetje Dobova
Kovinsko obrtno podjetje »KOVINOPLAST«, Jesenice na Dol.
Podjetje »METAL« Jesenice na Dol.
Gostinsko podjetje »GRAD MOKRICE«
Kmetijska zadruga Brežice
IMV — Industrija motornih vozil — obrat Brežice

SPOZNAJMO PRIJATELJSKO OBČINO!

O pobratenju brežiške občine z občino VELIKA PLANA smo obširneje poročali zadnji četrtlet. Danes o tem še nekaj več: občina Velika Plana ima 21.000 prebivalcev. Ekonomska in socialna struktura je zelo podobna brežiški, le da ima Velika Plana višji bruto produkt, in sicer 30 milijard starih din na leto. Od tega ustvari 12 milijard samo mesni kombinat SRBIJA. To je edino večje industrijsko pod-

jetje. Osnovna panoga v občini je kmetijsko.

Velika Plana, ki je sedež občine, ima v ožjem okolišju 6.000 prebivalcev, v širšem okolišju pa 12.000. Vseh naselij je v občini devet. V mestu je gimnazija, ekonomska srednja šola in kmetijska šola. V občini je sedem popolnih osnovnih šol z dvema podružnicama. — Na sliki: pogled na glavno ulico v Veliki Plani.

PREDPRAZNIČNI INTERVJU S SERGIJEM THORZEVSKIM, PREDSEDNIKOM Obs

Za samoupravnost, pravičnost in doslednost v novih pogojih

Leto se je hitro obrnilo in spet smo pred dnevom, ko slavi naša občina svoj partizanski praznik. Kako bi lahko, tovariš predsednik, ocenili preteklih 12 mesecev? Kakšne so bile predvsem težave v zadnjem letu razvoja občine?

Na kratko lahko na to vprašanje le deloma odgovorim. To leto je bilo za vse težka preizkušnja. Hitro smo se morali prilagoditi vsem spremembam, ki so posledica začetka delovanja gospodarske in družbene reforme in ki temeljito posegajo na vsa področja našega življenja in delovanja. Kljub težavam, s katerimi smo se vsak dan srečavali, pa so dosežki razvoja v tem času zadovoljivi. So obeti, da bodo osnovna predvidevanja po sprejetem programu razvoja v glavnem tudi dosežena. Nismo pa predvidevali težav, ki se porajajo v zadnjem času v obeh zdraviliščih, predvsem kot posledica sprememb v predpisih socialnega zavarovanja, in težav v tovarni stekla INIS, kjer je vzrokov za trenutno težko stanje več.

Znano je, da smo se v najtežjem času, na začetku izvajanja reforme, nahajali v sorazmerno močni investicijski izgradnji (INIS, Krka, Labod, IMV, Novoteks, Opremales, bolnišnica itd.). Ob splošnem pomanjkanju sredstev in stalnem dvigovanju cen se moramo zahvaliti le izredni prizadevnosti vseh činiteljev, da so bili prvotni programi (ponokod sicer zreducirani) v glavnem vendarle uresničeni. Zamislimo si situacijo, ki bi lahko nastala, če nekaterih kapacitet ne bi pravočasno dokončali ali zgradili hkrati pa bi že imeli obveznosti do proizvajalce, ki je ne bi bilo. Zares, to je bil čas izrednih naporov ob izrednem stanju v naši ekonomiki nasploh.

Ob zniževanju sredstev splošne potrošnje (proračunske, skladov socialnega zavarovanja ipd.) smo se morali stalno prilagajati realnim možnostim. Ta proces pa seveda še ni končan. Ob miselnosti, ki včasih kaj rada uha-ja nazaj, pa je vse to še posebno težko. Težko tudi zato, ker se niso v celoti izdelana in sprejeta nova merila za preračunavanje teh sredstev na uporabnike. Tudi razne občane politične ocene stanja in potreb včasih prehitujejo realne možnosti ustvarjanja sredstev za te potrebe.

Ob spoznanju, da je vloga proračuna občine bistveno spremenjena, sredstva pa znatno manjša in omejena, smo se pri reševanju določenih problemov vse bolj naslanjali na sredstva izven proračuna. Tu imajo vse večjo vlogo krajevne skupnosti in delovne organizacije, čeprav šele postopoma. Zlasti ob materialni pomoči slednjih urejamo nekatera vprašanja, ki leta nazaj niso bila rešena (Bršlin, Trdinova cesta, Dolenske Toplice, deloma šolstvo in zdravstvena postaja v Šentjerneju, reševanje raznih krajevnih problemov, poti, izgradnja in obnova lokalnih vodovodov, urejanje javne razsvetljave, naselji itd.). V tem smislu bo nujno treba nadaljevati delo tudi v bodoče. Del problemov pa še čaka ustreznih sistemskih rešitev. Interes občan-proizvajalca in občana-potrošnika skupnih dobrin, ki pomenijo splošni standard, se morajo vse bolj usklajevati. Prav tu pa bi morali po mojem mnenju subjektivni čimelji od-

igrati večjo vlogo kot doslej. To je le nekaj misli, še zdaleč pa ne celovit odgovor na vprašanje, ki tenja več časa in prostora.

Skoraj poldrugeto leto uresničevanja gospodarske reforme bo skoraj za nami; posreduje nam, prosimo, nekaj bistvenih problemov, s katerimi se srečuje naše gospodarstvo.

Morda le nekaj misli, ki pa vse ne veljajo zgolj za gospodarstvo.

Spremembe v delitvi dohodka puščajo več sredstev delovnim kolektivom. To predstavlja na eni strani večjo materialno osno-

vo, s katero gospodarstvo samoupravni organi, na drugi pa večjo odgovornost pred družbo za koristno uporabo teh sredstev. Centri pionum ZKS je začel proces razčistevanja s staro miselnostjo, z raznimi zahtevami po vračanju nazaj in tako dalje. Intencije reforme pa terjajo nove kvalitete v našem načinu gospodarjenja. Dosegli jih bomo le, če bo tudi samoupravnost pridobivala nove kvalitete. To ni fetiš; kot takega ga prikazujejo predvsem tam, kjer se za samoupravnost skrivajo primitivnost in nemalokdaj rafinirano skrivne osebne ambicije posameznikov. Boj za samoupravnost, pravičnost in doslednost v novih pogojih in na višjem nivoju kot sicer je ena izmed osnovnih nalog vseh nas.

Ta zahteva pa je tesno povezana še z drugim problemom. Vse doslej izdelane analize (ne bi navajal podatkov, ker so bili javnosti že posredovani) nas opozarjajo na izredno slabo strukturo strokovne usposobljenosti zaposlenih. Prihaja že do močnih protislovij med vse zahtevnejšimi pogoji gospodarjenja in njihovim obvladovanjem. Zato moramo nujno nadaljevati z začetimi prizadevanji, da izboljšamo kvalifikacijski sestav zaposlenih. Sedanji sistem financiranja šolstva, predvsem strokovnega, je delal uvedbe usluge prav tem prizadevanjem.

Gospodarska nujnost postaja, da na osnovi obstoječih proizvodnih kapacitet in čvrstih programov razvoja pospešimo modernizacijo proizvodnje na sodobnejših tehnoloških in organizacijskih osnovah. Proizvodne zmogljivosti omogočajo še močnejšo vključitev v mednarodno menjavo. Izvor je že postal za vrsto delovnih organizacij na našem področju življenjska nujnost za obstoj, za mnoge pa to še bolj. Pri tem seveda ne gre zanemarjati vseh drugih dejstev, ki kot posledica tega vplivajo na rezultate poslovanja. Gre torej za nujno nenehno približevanje povprečjem produktivnosti dela držav, kamor izvažamo.

Uresničevanje nove kreditne politike je zaostriло pogoje poslovanja, pripravljajo pa se še novi ukrepi. V tej luči nekateri pokazalci polletnih bilanc niso ravno ugodni. Zelo so se povečale zaloge gotovih proizvodov (predvsem v industriji) kot posledica poslabšanja prodaje in omejevanja kreditiranja investicij. Terjatve do kupcev pa so se povečale za 45 odstotkov, obveznosti do dobaviteljev za 64 odstotkov, hitreje pa rastejo tudi stroški in tako dalje. Res je, da so to splošni pojavi, posledice pa bodo sila konkretne! Še vedno ugotavljamo vrsto neskladnosti v sistemu delitve dohodka in osebnih dohodkov. Rast osebnih dohodkov marsikje ni v skladu z rastjo dohodka in z delovnimi učinki, pa naj gre za odstopanje navzgor ali navzdol. — Težko je tudi zagovarjati relativno visoke osebne dohodke ob istočasni izgubi, priviligiranim položajem zaradi določenih cen, delnem monopolu na ožjem tržišču in tako dalje.

Kako ocenjujete prizadevanja naših delovnih ko-

lektivov, da bi dosledno preusmerili svoje delo v kar najboljše gospodarjenje? Koliko možnosti za boljše in cenejše proizvodnjo ostaja po vašem mnenju v delovnih organizacijah še neizkoriščene?

Prizadevanja so različna. V večini primerov je viden napor, da bi dosegli čim ugodnejše rezultate. Imam pa občutek, da v nekaterih primerih tudi objektivni pogoji reformiranega gospodarjenja še niso taki, da bi terjali še večjo gospodarnost. To je tudi razumljivo, saj se sistemске rešitve še vedno izpopolnjujejo. Zato je vsak trenutni optimizem, ki računa na pomanjkljivosti v sistemu, odveč, ker jih bo vedno manj!

Obstaja pa še vrsta neizkoriščenih možnosti. Gre za možnosti, ki jih daje predvsem ustrežnejša organizacija dela, doslednost uveljavljanja načela nagrajevanja po delu, poslovno sodelovanje in pod. O tem mnogo več govorimo, kot pa naredimo! Res pa je, da je predvsem glede poslovnega sodelovanja še vrsta vprašanj sistemsko nerazčiščena.

Moti me tudi to, da v praksi še vedno naletiš na sicer osamljene primere zanašanja na činitelje izven podjetja v primeru, če bi prišlo do težav. Ponokod smatrajo za vmešavanje v samoupravnost kolektiva že vsako dobronamerno pobudo, ki odkriva določene napake takrat, ako gre dobro, in zreduciranje odgovornosti predvsem na zunanje činitelje takrat, ako gre slabost.

Kaj sodite o napredku v družbenih službah v naši občini in kakšni so načrti občinske skupščine za nadaljnjo stabilizacijo vseh odprtih vprašanj na tem področju?

Napredek je. Predvsem smo ga dosegli glede ustvar-

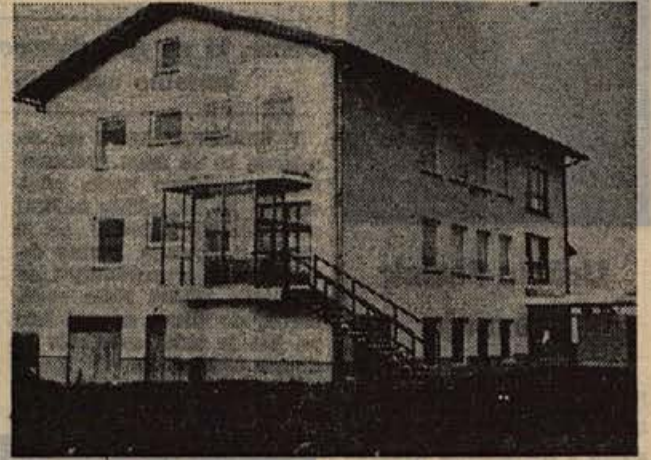
janja pogojev za delo, vendar je na nekaterih področjih prepočasen. Prav te dni odpiramo novo zdravstveno postajo v Šentjerneju, novo šolo v Novem mestu za vzgojo srednjega ekonomskega in medicinskega kadra, dozidane so nove učilnice v Žužemberku, urejeni knjižničarski prostori v Mirni peči, preurejajo pa tudi prostore na internem in ginekološkem oddelku novomeške bolnišnice.

Če se omejim le na zdravstvo (izključujem trenutne težave financiranja) zadovoljiv, pa ne moremo biti zadovoljni s stanjem v šolstvu. Kljub temu da je bilo tu mnogo narejenega, vsega zamujenega ne moremo naenkrat nadoknaditi. Znano je stanje šol v Mirni peči, Novem mestu, Smarjeti itd. Tu je možen hitrejši napredek le s skupnimi naporimi vseh činiteljev in ne le občinske skupščine, na katero se kaj rada usede ta problematika. Vsi upamo, da se bo vsaj uredilo financiranje osnovne šolske dejavnosti. Glede tega nosi družba veliko odgovornost, da bo jutri drugače, kot je bilo danes.

Ne bi se spuščal na druga področja, ker je položaj znan in je bilo o njem tudi v našem listu že precej povedanega.

Dovalite mi, da na koncu, ko čestitam v imenu skupščine vsem občanom za naš praznik, izrečem hkrati vsem — tako občanom kot delovnim kolektivom — zahvalo za sodelovanje in materialno pomoč pri reševanju skupnih problemov. Usmerimo skupne napore v to, da bi tudi v bodoče dosegali vedno večje uspehe za hitrejši vsestranski napredek naše družbene skupnosti!

SERGIJ THORZEVSKI
predsednik občinske skupščine Novo mesto

Nov zdravstveni dom v Šentjerneju

3 10. BODO V ŠENTJERNEJU ODPRI

sodobno zdravstveno postajo

10 milijonov Sdin so zanjo prispevali občani

V počastitev letošnjega občinskega praznika bodo v Šentjerneju odprli sodobno zdravstveno postajo, sezidano in urejeno ter opremljeno s sredstvi občanov, novomeškega zdravstvenega doma, socialnega zavarovanja in posojil. To bo velika pridobitev za šentjernejsko območje, saj je moralo na to čakati vrsto let.

Nova zgradba ima vse, kar je potrebno za osnovno zdravstveno službo. Poleg dveh najmodernejše opremljenih ordinacijskih prostorov, zobne ambulante in izpostave novomeškega protituberkuloznega dispanzerja so pod njeno streho tudi čakalnica, ki jih v stari stavbi ni. Tu bo poslovala tudi lekarna, ki je zdaj v hiši, ki najbrž ne ustreza lekarniški dejavnosti. V novi hiši sta še dve stanovanji za zdravstvene delavce.

Zdravstvena postaja bo v novi hiši delala z devetimi stalno zaposlenimi, en zdravnik pa bo ordiniral samo občasno. Premalo bo patronažnih sester in babic, vendar računajo, da bi to vprašanje lahko rešili v enem letu in že prihodnje leto nastavili vsaj dve medicinski sestri ter babico.

»Zadovoljni pričakujemo otrovite zdravstvene postaje v Šentjerneju, ker bo to pomenilo, da smo zdravstveno mrežo v novomeški občini v glavnem rešili, je dejal upravnik zdravstvenega doma v Novem mestu dr. Adolf Spiler.

Tudi letos tek po ulicah Novega mesta

Ob občinskem prazniku bo v Novem mestu tudi letos tradicionalni tek po mestnih ulicah. Tekmovanje bo v soboto 29. oktobra, ob 10. uri. Cilj bo na Glavnem trgu. Ker so udeležbo obljubili najboljši tekači iz Ljubljane in Trbovelj, pričakujemo zelo zanimivo srečanje. Občinska zveza za telesno kulturo bo najboljšim tekmovalcem poklonila pokale v trajno last.

■ V LETOSNJEM PRVEM četrtletju so v novomeški občini odkupili: 53 ton prašičev, 405 ton klavnine govedin in 20 ton klavnih telet, 28.000 jaja, 371.000 l mleka, 205 ton krompirja, 4 tone jabolk in več drugih kmetijskih pridelkov.

PRED LETOSNJIM PRAZNIKOM NOVOMEŠKE OBČINE

12. brigada na straži pod Gorjanci

Triindvajset let je minilo, odkar je bila 24. septembra 1943 na območju Mokronoga ustanovljena nova partizanska enota: XII. slovenska narodnoosvobodilna brigada, a samo leto manj je poteklo od časov, ko se je ta brigada skoraj 3 mesece neprenehoma nahajala na straži osvobodilnega ozemlja pod Gorjanci. Naloga, ki jo je imela brigada pod Gorjanci, je bila najdaljša v njeni zgodovini. Bil sem borec v tej brigadi, pozneje pa tudi na raznih dolžnostih v njenih enotah in bi hotel povedati nekaj več o tej nalogi in o pomembnih dogodkih tudi pred tem in po tem.

Takoj po ustanovitvi je naša brigada dobila za svoje operativno področje teren od Kostanjevice do Št. Ruperta ter od nemško-italijanske razmejitvene črte tja do Novega mesta. Prvi komandant brigade je bil Radomir Božovič-Raco, politkomisar pa Alojz Zokalj-Zižl. V ofenzivi partizanskih enot čez nemško-italijansko razmejitveno črto proti Savi je brigada nastopala na področju med Bučko in Št. Rupertom. Peti bataljon brigade, v katerem sem se nahajal, je prišel že drugi dan na položaje na desni breg Save med Radno in Topolovcem. V višino teh položajev so prišli tudi drugi bataljoni. Od tam sta II. in V. bataljon odšla na pomoč hrvaškim partizanom v okolico Ozlja.

V nemški ofenzivi oktobra 1963 je brigada nastopila v dveh skupinah: glavnina na območju Mokronog—Trška gora—Globodol, druga skupina z II. in V. bataljonom pa od Ozlja čez Vinico, Tančo goro, Mavren in dalje čez Kočevski Rog na Podturn. Glavnina V. bataljona se je med ofenzivo srečala na Ljubnu s komando mesta Novo mesto in se skupaj z njo po ofenzivi prestavila na Radoho. Vse enote naše brigade so se po ofenzivi spet združile na območju Kronovo Šempeter. Tako kot v drugih enotah in v prejšnjih sovražnikovih ofenzivah je tudi tokrat iz naše brigade med ofenzivo odpadlo večje število malodušnežev, ki so zbežali domov ali pa k sovražniku. Brigada je bila zato moralno še močnejša, čeprav se je skrčila od pet na štiri in malo pozneje celo na tri bataljone. V takem sestavu, s tremi bataljoni, obstajala do konca vojne.

Pri obleganju Novega mesta od novembra 1943 do 1. februarja 1944 se je brigada nahajala na skoraj nespremenjenih položajih na levi strani Krke od vasi Kamnje pa tja do Zalovič in Sel pri Smarjeti. Ves ta čas smo imeli veliko borb, napadali smo sovražnika ali pa je on hodil na pohode proti našim položajem. Od tam je brigada odšla na območje Kočevja, Zdenke vasi, Illove gore in Silvnice, 1. maja pa smo napadali

Dobrič. Nato smo sodelovali z Gubčevno brigado v bojih pri Žužemberku.

Preden je brigada skoraj za tri mesece prišla na položaje med Novim mestom in Gorjanci, je med drugim tudi uspešno napadla tovarno papirja v Jagnečici pri Radečah, jo zažgala, več kamionov papirja pa odpeljala na osvobodeno ozemlje. Takrat sem bil v III. bataljonu brigade. Zaščitili smo teren proti Radečam, potem pa smo imeli bočno zaščito tistega dela brigade, ki je po cesti vozil plen. Med zelo uspešne borbe tega časa sodi tudi sodelovanje s Cankarjevo brigado v borbah za Bosiljevo, ki smo ga skupaj s Cankarjevci tudi zavzeli in dobili bogat vojni plen. Na poti iz Bosiljeva so nas ljudje v Črnomlju navdušeno sprejeli. Pripravili so nam predstavo v kinu in večerjo, na kateri je bil tudi komandant Glavnega štaba Slovenije Franc Rozman-Stane. Ob napadu na Bosiljevo je prišel k nam za komandanta Franc Krese-Coban, ki je bil naslednji mesec hudo ranjen v težkem boju nad Sel.Šumberkom.

Avgusta je naša brigada prišla iz Bele krajine, kjer smo bili zaradi zaščite pred vpadi ustašev čez Kolo. Takrat smo se od Črnomlja do Gorjancev prevažali kar s kamioni komande mesta Črnomelj, naprej do naših novih položajev pa smo jo

NAJIMENITNEJŠA
ŠENTJERNEJCANKA
STARA 15 LET

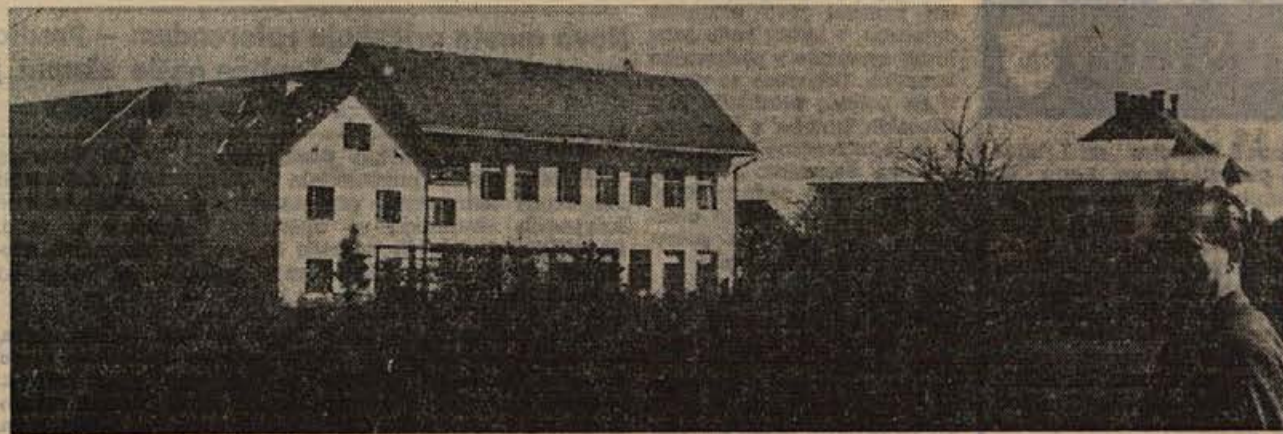
Ena „ISKRA“ - 300 000 uporov

Ze v prihodnjem letu
3 x 73 milijonov uporov

Obrat UPORI je leta 1951 ustanovil Inštitut za elektro zveze Slovenije, k temu pa ga je spodbudilo spoznanje, da je na neindustrializiranem šentjernejskem območju dovolj delavcev, kar je bilo ne le potrebno, marveč osrednji pogoj za nadaljnji razvoj pričetne dejavnosti.

Zaposlili so 12 delavcev in začeli izdelovati upore. Vse, kar so napravili, so napravili z laboratorijsko opremo in izkušnjami, ki so jih imeli v inštitutu. Sprva so delali le za inštitut.

Upor je bil povsem nov izdelek v Jugoslaviji, izumili pa so ga domači strokovnjaki.

ISKRA — tovarna elementov, šentjernejski obrat UPORI, ki praznujejo letos 15-letnico obstoja

Izdelava uporov je bila spocetka počasna. Delali so predvsem ročno in so napravili na dan 2.000 kosov. Čeprav je ta proizvodnja v primerjavi z današnjo smešno majhna, je vendarle zadostovala in zadovoljila trg.

Proizvodnja skladno s potrebami trga

Ob razvoju industrije, ki je potrebovala upore, se je bilo treba odločiti za večjo proizvodnjo. Zaposlili so nove ljudi, pomnožili opremo in začeli postopoma čedalje več delati. Opricali so se na pomoč razvojnega laboratorija pri omenjenem inštitutu in zavoda za avtomatizacijo, sicer pa so bili odvisni sami od sebe. Razvoj v takih

okoliscinah ni mogel biti hiter.

Kot začetniki nove proizvodnje, ki so ji napovedovali pomembno prihodnost, so hoteli v šentjerneju zaposliti čimveč delavcev. Takratni ekonomski razlogi so narekovali, da so proizvodnjo povečevali z novo delovno silo.

Čeprav razvoj ni bil hiter, so vseeno lahko izdelali toliko, kolikor je zahteval trg. Rast šentjernejskega obrata pa je bila predvsem odvisna od razvoja in potreb jugoslovanske elektronske industrije.

Kocka je padla s prihodom reforme

Izreden skok je proizvodnja uporov napravila v letih

1962 in 1963, ko se je povečala za 100 odstotkov.

Lani so izdelali že 73 milijonov uporov.

Letos jih izdelajo na dan 300.000.

Leto 1965 je bilo pomemben mejnik za nadaljnji razvoj. Reforma, ki je zatekla tudi šentjernejske UPORE, je zahtevala: IZBOLJŠAJTE KVALITETO!

Samoupravni organi so večkrat sedli k pogovoru o pogojih, ki ga je narekovala reforma. Po treznem preudarku so se odločili, da bodo napeli vse moči in obrat vsestransko usposobili, tako da bo dajal izdelke, ki jih kupec na domačem ali tujem trgu ne bo mogel kar tako zavriniti.

Kaj te jo: NOVA POT?

Odločitev je bila pogumna, saj je od delovne organizacije zahtevala, da se dokončno odloči za proizvodnjo, ki ne bo samo dajala toliko in toliko izdelkov, marveč bo dajala izdelke, ki bodo kupcem vsestransko ustrezali. Končni plod naj bi bil brezhiben, res kvaliteten izdelek.

Zaradi prizadevanja za boljše kvaliteto se je proizvodnja od lani do letos povečala samo za 13 odstotkov. To je bil tudi prvi zunanji znak, da se je šentjernejski obrat res odločil za novo pot.

Nova pot gotovo ni lahka. Da je ni lahko hoditi, je obrat že občutil.

Delovni kolektiv UPOROV se je zavedel, da je treba za izdelek, kakršnega zahtevata domači in tuji kupec, več

znanja in več marljivosti. In še: izdelek ne sme biti predrag.

Obrat so medtem že primerno opremili s stroji, s katerimi bo mogoče čez leto ali dve proizvesti vsaj trikrat toliko kot letos. To ne velja le za proizvodnjo uporov, marveč tudi za proizvodnjo potenciometrov, po katerih na trgu čedalje bolj povprašujejo.

Samoupravni organi so se za vse odločili z zavestjo, da bo treba, dokler pot ne bo prehojena, dati vse od sebe in biti res cel mož na delovnem mestu.

Čedalje večji dolarski iztržek

Vse to, kar delovni kolektiv UPOROV hoče, za kar se je odločil in pri čemer bo vztrajal, bo utrdilo tudi pot šentjernejskih izdelkov na tuja tržišča.

Upore so začeli izvažati lani. Na tujih trgih so jih prodali za 180.000 dolarjev.

Letošnji izvozni načrt je znatno večji. Ze v prvih sedmih mesecih so izvozili za toliko kot lani vse leto.

Dohodki še pod vprašajem?

Od osebnega dela zaposlenih, od skupnih naporov in od uspešne prodaje izdelkov

— na domačem in tujem trgu — je torej odvisno, kako bo šentjernejski obrat živel in se še nadalje uveljavljal.

Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov upošteva vse, kar zmore delavec: kvaliteten in hitro delati in varčevati.

V zadnjih mesecih je bil povprečen mesečni dohodek 60.000 S din.

Trenutno je šentjernejski obrat prizadet zaradi nerešene vprašanja delitve dohodkov v Tovarni elementov, katere sestavni del je, ker mora — podobno kot nekateri drugi obrati — prispevati delež sredstev za razvoj drugih manj razvitih obratov. Boleče je to, ker posojajo drugim sredstva, ki bi jih potrebovali za lasten razvoj. To medsebojno kreditiranje je videti, kot da eni vzdržujejo druge, zaradi tega pa se odnosi med obrati zaostrejejo.

UPORI se ne upirajo razvoju kraja

Razen tega, da si je obrat uredil menzo, v kateri dobivajo tople obroče delavci vseh izmen, in da je dal

za svoje zaposlene zgraditi 23 stanovanj, je vsaj omejeno vreden tudi njegov prispevek kraju pri reševanju raznih problemov: obrat UPORI in njegovi delavci so dali sredstva za ureditev otroškega vrta, za avtomatsko telefonsko centralo, šolo, zdravstveno postajo, ki jo bodo odprli te dni in še za kaj.

Prispevek je opažen toliko bolj, ker je obrat rešil tudi pereče vprašanje zadnjih let: zaposlovanje (ženske) delovne sile.

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

proizvaja idealna komercialna motorna vozila

- IMV-1000 KOMBIBUS
- IMV-1000 KOMBIBUS de Luxe
- IMV-1000 SERVIS
- IMV-1000 KURIR

OB OBČINSKEM PRAZNIKU NOVEGA MESTA SE DELOVNI KOLEKTIV PRIDRUŽUJE ČESTITKAM IN VABI K NADALJNJEMU SODELOVANJU!

mahnili peš. Brigada je v celoti zavzela položaj od Dolža do Birčne vasi. I. bataljon se je nahajal na desni strani, II. v sredi, III. se je razmestil v vasi Gornje Lakovnice, nekaj borcev pa je bilo tudi pri cerkvi sv. Florjana nad Gornjimi Lakovnicami.

Po prihodu v te kraje smo imeli pogostne borbe z belogardisti, ki so napadali iz Novega mesta. Za te napade je bilo značilno, da so se začeli redno v zgodnjih jutranjih urah, najprej z artilerijskim ognjem, nato pa se je pojavila pehota. Na ta način smo že vnaprej vedeli, da nas čaka spopad s sovražnikom; zato smo ponoči počivali v vaseh, še pred nastopom dneva pa smo odhajali na položaje. Pozneje smo se nahajali skoraj vedno na položajih izven vasi.

Od začetnih položajev, ki sem jih že omenil, je brigada pozneje prešla na črto Veliki Cerovec—Vinja vas—Podgrad—Mihovec. Štab brigade je bil tokrat v vasi Konec.

Za pojme partizanskega vojskovanja sta bila položaja brigade in način njenega delovanja nekaj posebnega. Vse je bilo podobno nekakšni strnjeni fronti, saj smo bili skoraj vedno na enih in istih položajih; ni bilo maršev in velikih premikov. Čeprav je bilo precej borb, smo jih vendarle imeli raje kot nenehne dolge marše in premike. V kratkem sestavku ne morem naštetih borb bataljona, v katerem sem bil, niti borb drugih bataljonov, za katere vem. Dobro pa se spominjam, da sovražnik z napadi nikoli ni dosegel tega, kar je želel: vedno jo je moral že v kratkem času popihati nazaj na izhodiščne položaje, nered-

kokrat s hudimi izgubami. Tudi skrbno pripravljene sovražnikov pohod na Belo krajino, ki se je začel 13. novembra 1944, ni uspel. Čeprav se je močna sovražnikova kolona bližala položajem XII. brigade, jo je že prvi dan ustavil eden izmed naših bataljonov in jo zadrževal od večera do drugega dneva na Uršnih selih. Naslednji dan niso prišli dlje od vasi Pribišje, kjer so se čez noč ustavili in se klavrno vrnili domov z velikimi izgubami, ki so jim jih prizadeli borci XII. in Gubčeve brigade.

Med bivanjem brigade na položajih pod Gorjanci pa niso bile vedno samo borbe. Jesen je bila zelo lepa in smo, če je bilo mogoče, ob vsaki priložnosti radi pomagali ljudem pri kmečkem delu. Partizani so pomagali kopati krompir, ličkati koruzo, pripravljati drva in podobno. Dobro se tudi spominjam, da smo v Pogradu pomagali pri popravljanju hiš, ki so bile poškodovane od bombardiranja.

Zelo živahno je bilo v vseh enotah tekmovanje v hitrem ravnaju z orožjem in podobno. Organizacija SKOJ v brigadi je organizirala prehodno zastavo enoti, ki je imela v tekmovanju največ uspeha. V podgorjanskih vaseh smo pripravili ljudem tudi precej mitingov. Če ni bilo druge prostora, smo se srečali z vaščani kar na največjem podu, navadno zvečer. Ko je bil končan pripravljeni program, smo tudi zaplesali, saj je bil med nami vedno tudi kak marljiv harmonikar. Res je: bilo je veliko borb in nenehna napetost, ni pa tudi manjkalo prijetnih trenutkov. Po vaseh smo po-

stali kar domači, in težko nam je bilo, ko je prišel dan odhoda.

Iz borb pod Gorjanci je brigada spet odšla v razgibane pohode in borbe od Mirne do St. Janža, Moravč, Kamnega vrha, Kitnega vrha, Babne gore, Lipovca, Lašč, Plešivice in tako dalje.

V zadnjem letu vojne je brigada dvakrat odšla čez Krko in naprej proti Savi z nalogo, da se sreča s XIV. divizijo in sodeluje pri njenem prehodu na dolenjsko stran: Za takratne in prejšnje uspehe je brigada dobila največje priznanje: naziv udarne brigade. Med tem časom smo bili tudi na območju Podljuden—Praproče.

V končnih bojih za svobodo je brigada sodelovala pri osvoboditvi Kočevja in krajev proti Ljubljani. V Ljubljano je vkorakala 9. maja 1945, od tam pa je šla takoj naprej in sodelovala še v končnih bojih za osvoboditev Slovenije. V enotah brigade so bili borci iz raznih slovenskih krajev, pa tudi iz drugih jugoslovanskih pokrajin, toda največ je bilo Dolenjcev. Ko smo nedavno tega na sestanku predstavnikov XII. brigade urejali podatke o sestavi brigade, smo med drugim zanesljivo ugotovili, da je bilo v vrstah naše brigade okoli 200 Novomeščanov in okoličanov. Od teh so mnogi žrtvovali svoje mlado življenje za za svobodo domovine.

Iz vrst brigade so izšli tudi štirje narodni heroji: njen prvi komandant Radomir Božovič-Raco, njegov namestnik Ilija Bačvinec, drugi komandant brigade Drago Jerman in Franc Kreše-Coban... četrti komandant brigade. JOZE LUZAR pešadijski podpolkovnik

Ogenj partizanskih topov

Artilerija je kot na drugih frontah druge svetovne vojne imela eno izmed odločilnih vlog tudi v NOV. Okupatorska vojska se je po prvih napadih partizanskih enot vedno močneje utrjevala in zapirala med posamezne ključne postojanke, ker je čutila naraščajočo silo narodnoosvobodilnega gibanja. Brez artilerije bi enote težko preglele sovražnika iz njegovih postojank.

Daljnovidna in za razvoj artilerije je bila naloga, ki jo je štab XV. divizije poveril podporočniku Mihi Mišiču. Naloženo mu je bilo, naj zbere topničarje in vse uporabno artilerijsko orožje ter naprave, ki jih je zapustil italijanski okupator.

V dneh okoli 15. septembra 1943 je bil v Novem mestu ustanovljen štab artilerijske brigade. Pod Znidarščevim kozolecem v Zabji vasi je bil formiran I. divizion. Ta je dobil od komande Novega mesta svoje prvo artilerijsko orožje — italijanske topove, ki jih je zapustila okupatorjeva vojska.

Enota je nato z orožjem še isti mesec krenila v Trebnje. Tam je dobila dopolnitev v moštvo in orožju in sta bila formirana še II. divizion in zaščitni bataljon. Kadrovsko se je moštvo tu izpopolnilo z aktivnimi artilerijskimi oficirji bivše jugoslovanske vojske, ki so prišli v Trebnje iz Ljubljane in iz internacije.

Do nemške ofenzive v oktobru je partizanska artilerija sodelovala v napadih na večje postojanke, kot sta bili Plešivica in Stojdraga. Z razbijanjem sovražnikovih utrd je omogočila pehoti napredovanje in vdor v te postojanke ter njihovo likvidacijo. Topničarji so v oktobru sodelovali tudi v napadih na Osalj, Dol pri Sv. Kržu, Bučko, Šentjanž in letališče Cerklje ter na druge postojanke. Odločilno so pomagali borcem Gubčeve, Cankarjeve in drugih brigad.

V decembru 1943 so topniške enote sodelovale pri napadu na Kočevje. Tudi debelo grajsko zidovje ne bi moglo kljubovati rušilni moči partizanskih topov, če obkoljeni in skoraj uničeni so, vračniški posadki ne bi prihitele na pomoč velike sile.

V februarju 1944 je ena baterija partizanskega topništva sodelovala pri napadu na Trško gorjo. Ta enota je v donala nemogočih razmerah premaknila topove na strešne položaje. Isti mesec je artilerija odločno pomagala pri zavzetju postojank Sv. Anton in Zdenška vas. Tu je bil sovražnik zaplajen 57-milimetrski protitankovski top na gumijastih kolesih, ki je bil zaradi svoje okretnosti še dolgo v ponos.

V aprilu 1944 sta prvič sodelovala topništvo XV. in XVIII. divizije v skupnem napadu na Žužemberk. V štiridnevni bojih so topničarji izstrelili na Žužemberk več kot 9.000 kg granat. Glavni štab NOV in POS je ob tej priložnosti posebej pohvalil topništvo in izdal odlok o ustanovitvi prve slovenske artilerijske brigade. Artilerijske enote so bile takrat v Laščah pri Dvoru v Suhi krajini. Slovenska ustanovitve I. SAB je bila nato v maju 1944 v Dolenjskih Toplicah. Po formaciji, številu topov in organiziranosti je bila ta brigada gotovo ena prvih topniških brigad v NOV Jugoslavije. Stela je okoli 500 borcev, imela je 3 divizione, zaščitni bataljon, inženirsko četo, četo za zvezo ter obveščevalni, sanitetski in transportni vodni.

Od maja 1944 pa do osvoboditve je prva SAB sodelovala s svojim topniškim orožjem v vseh večjih bojih VII. korpusa. Sodelovala je pri zavzetju Trebnjega, Mirne peči in Trbišča, v znanem napadu na Štampetov most, ko so topovi streljali neposredno, iz velike bližine, v bojih proti so. vračniku, ki je vdral v Belo krajino, v napadih na Kočevje, Občine, Foganjci, Prežganje in Preško. Spomladi 1945 je dobila I. SAB novo savezno orožje in je v bojih za dokončno osvoboditev sodelovala v napadih na Kočevje, Ribnico in Ljubljano. Topničarji in topniško orožje I. SAB so brez dvoma ovenčani s številnimi pomembnimi zmagami, saj so prispevali ogromen delež v boju za osvoboditev slovenskega naroda.

FRANC KASTELIC

J.V. VALVASOR O NOVEM MESTU

Proštijo je leta 1509 ustanovil Maksimiljan I., nje-
no ustanovitev pa leta 1514 potrdil papež Leon X.
Prej je bilo tu trinajst kanonikov, med katerimi je
imel prvo častno mesto prošt, drugo pa dekan. Sedaj
pa se je število kanonikov zmanjšalo in proštijo
upravlja prošt, ki ima poleg dekana še štiri kanonike.

V mestu ni nobene druge župnije razen kapitlja,
ki opravlja vsa duhovna opravila in podeljuje zakra-
mente, čeprav ima v mestu pod seboj še štiri druge
cerkve, kar lahko bralec razvidi iz dodanega opisa.
Da bi ustregel spoštovanemu bralcu, ki morda želi o
novomeški proštiji zvedeti kaj natančnejšega, sem
zanj dal tu zapisati pismene podatke, ki sem jih o
njej prejel iz Novega mesta. Glasijo pa se po latin-
sko, kakor sledi:

**Ustanovitev kapiteljske cerkve sv. Miklavža, slav-
ne proštije in častiljivega kapitlja novomeškega.**

Cerkev sv. Miklavža, škofa, stoji na griču, in sicer
na tleh novomeških in oglejske patriarhije. Ta cerkev
je nekdanj spadal pod župnijo sv. Kancijana v Mirni
peči in ta jo je tudi oskrbovala; nato pa jo je leta
1494 po prizadevanju cesarja Friderika III. papež
Aleksander VI. povišal v kapiteljsko. Kasneje, leta
1509, je Friderikov sin Maksimiljan na svojem
uspelem vojnem pohodu podpisal v taboru pri Coste-
ri za kapitelj ustanovno pismo, zato tega cesarja šte-
jemo tudi za njegovega ustanovitelja.

Sprva je bilo tu ustanovljenih trinajst mest za ka-
nonike, izmed katerih je prvo častno mesto mesto
prošta, drugo mesto dekana, oba pa sestavljata skupaj
z enajstimi kanoniki kapitelj, ki ima skupne do-
hodke, mizo in bivališče. Sedaj pa se je število kano-
nikov zmanjšalo in kapitelj ali proštijo upravlja prošt
sam, ki ima poleg dekana še štiri kanonike, župnega
upravitelja, dva ekskurzorja in enega primissarija.

Proštje novomeškega kapitlja so bili:

1. Jakob Auersperger, župnik šentrupeški. 1510.
2. Jurij Slatkonia, škof dunajski in pičenski. Ta je
od cesarskega veličanstva pridobil za proštijo grb,
namreč zlatega konja; tega pa zato, ker pomeni ime
Slatkonia zlatega konja. 1514.
3. Jakob Nikolaj, župnik iz Ponikev na Stajer-
skem. 1526.
4. Sebastijan Kolpek. 1543.
5. Leonardus. Priimek tega prošta je neznan. 1545.
6. Jurij Graff. 1560.
7. Petrus Petronel. 1573.
8. Polydorus de Montagnana. V njegovem času
je proštija, kapiteljska cerkev in vse mesto do tal po-
gorelo. 1580.
9. Marko Khun. Zmanjšal je število kanonikov,
zopet pozidal proštijo in vpeljal sedanji red. 1599.
(Dopolnilo iz nemškega teksta: Imenovani deveti
prošt in njegov predhodnik, osmi, sta bila patriarhova
generalna vikarja z velikimi pooblastili za Stajersko,
Koroško in Kranjsko, ker so bili vsi prejšnji proštje
arhiidaki za Slovensko marko, kakor so sedanji ar-
hiidaki za Dolenjsko.)
10. Albert Pessler. 1615. (Dopolnilo iz nemškega
teksta: Ta se je v zadevah patriarhata po naročilu
Ferdinanda II. mudil nekaj let v Rimu, kjer je tudi
umrl.)
11. Karel Pessler. 1620.
12. Nikolaj Mrau, škof skradinski. 1635.
13. Francišek Mrau. 1642.
14. Mihael pl. Chumberg, naslovni škof skadrski.
1650.
15. Janez Andrej pl. Stenberg, naslovni škof skop-
ski. 1653.
16. Germanik, Svetega rimskega cesarstva grof,
grof a Turri et Vallis Satinae, korar passauski, gene-
ralni vikar dolnjeavstrijski; dal je prezidati stolp
kapiteljske cerkve in za trajno pridobil infulo za vse
svoje naslednike. 1666.
17. Žiga Krištof grof Herberstein, sedanji škof
ljubljski. 1679.
18. Friderik Hieronim grof Lanthieri, sedanji
prošt. 1682.

Novomeška kapiteljska cerkev, posvečena sv. Mi-
klavžu, škofu, je bogata in lepo okrašena, ima lep in
zelo visok stolp, poleg velikega oltarja še šest stran-
skih in v kripti pod korom enega lepšega marmornega,
pri katerem benediktinca Straussove ustanove bere vsak
teden po eno mašo za verne duše v vicah.

Na listni strani, prav v cerkveni ladji, stoji v ka-
peli bratovščine presvetega rožnega venca oltar, po-
sveten Vnebovzetju preblažene device Marije. Pri
tem, bogato opremljenem oltarju mora benediktinca
bratovščine natančno na določene dni opravljati pobož-
nosti; vsako nedeljo mora namreč po pridigi glasno
moliti tretji del rožnega venca. Omenjeni benediktin-
ci je ustanovil leta 1660 novomeški stražmojster Miha
Ješaver in mu pripisal primerno stanovanje in po-
trebne dohodke. Pravico predlagati benediktinca ima
opat Božjega groba pri Ljubljani.

Tej kapeli sledi druga, posvečena sveti Barbari,
devici in mučnici. Pri oltarju te kapele je ustanovil
leta 1675 senior kanonikov Matija Kastelec benediktin-
ci v čast svete Barbare. Pravico do predlaganja benediktin-
ca ima njegova visokost, presvetli gospod Georg
Sigismund, Svetega rimskega cesarstva grof in gospod
Gallenberški, deželni glavar Kranjski in za njim po
vrsti vselej najstarejši član plemiške družine Gallen-
bergov, ki izhaja iz njegove veje. Kapeli, posvečeni
sveti Barbari, sledi kapela z oltarjem svetega Jakoba,
apostola, ki je prav lepo okrašena. Na evangelijski
strani kapiteljske cerkve, prav tako v ladji, sta kapela
in oltar bratovščine presvetega rešnjega telesa. Ta
bratovščina ima svojo lastno opravilo. Kaplan bratov-
ščine, ki je praviloma župni upravitelj, ima zanj
skozi vse leto ob četrtih peto mašo.

Pionirska delavnica v Poljanah

V soboto popoldan so v Pol-
janah pri Dol. Toplicah izro-
čili namenu prvo pionirsko
delavnico, v kateri bodo izde-
lovali spominke s partizansko
tematiko. Delavnico so uredi-
li na pobudo nekdanjih par-
tizanskih kurirjev v prostoru,
kjer je bila nekoč prava par-
tizanska delavnica. Z denar-
jem so akcijo podprli Hotel
Turist, Slovenijaavto in ured-
ništvo TV-15, ki ima patro-
nat nad šolo v Poljanah.

V lepo okrašeni šoli je pl-
onirje pozdravil tovariš Lu-
dvik Kukavica, nekdanji ko-
misar kurirske brigade, de-
lavnicu pa je pionirjem izro-
čil v uporabo Maks Burger,
ki je bil kurir postaje TV-15
v Občicah. Gostom se je za-
hvalil za darilo načelnik pi-
onirskega odreda. Po ogledu
prostorov, orodja in osnutkov
za spominke, so gostje iz
Ljubljane obdarili še vsakega
pionirja posebej. M. V.

Družbeni dom v Oreho- vici pod streho

Čeprav je že kazalo, da
družbeni dom v Orehovici že
bo nikoli dograjen, so se ob-
čani zadnje tedne res potru-
dili in dom je končno pod
streho. Preostali gradbeni ma-
terial so zavarovali pred zimo,
prihodnje leto pa bodo
napravili še omete in mizar-
ska dela. Upajo, da bodo
zbrali tudi potrebni denar za
drugo opremo in dom lahko
izročili namenu. J. S.

Prispevek le za konkretni program

**Novo mesto pričakuje referendum – Predlog: prispevke prisilno
izterjati – Dolenjske Toplice našle skupni jezik – V Šentjerneju
se obotavljajo**

Skupina republiških poslancev se je 19. oktobra
v Novem mestu pogovarjala s predsedniki nekaterih
krajevnih skupnosti, predstavniki stalne konference
krajevnih skupnosti in občinske skupščine o delu,
uspehih, težavah in načrtih krajevnih skupnosti. Po-
slanci so povedali, da zbirajo podatke za razpravo
v republiški skupščini.

Zbrani predstavniki in drugi
so izrabili priložnost, da so
poslance kar najbolj izčrpno
obvestili o delu krajevnih
skupnosti v novomeški občini.

Tajnik ObS Franci Kuhar
je povedal, da so vse krajev-
ne skupnosti razen novomeške
sprejele sklepe o uvedbi pri-
spjevov občanov. Rekel je,
da se bodo Novomeščani
predvidoma šele v decembru
odločali za samoprispevek, in
sicer na referendumu, na ka-
terem bo padla tudi odloči-
tev za gradnjo nove šole v
Novem mestu.

Povedano je bilo tudi, da
je občinska skupščina že naj-
manj petkrat razpravljala o
krajevnih skupnostih, razen
tega pa tudi o vprašanjih,
ki so jih o krajevnih skup-
nostih zastavljali odborniki.

Zvone Perc je pripomnil,
da je stalna konferenca kra-
jevnih skupnosti, kateri pred-
seduje, letos že trikrat zase-
dala, četrtič pa se bo sesta-

ga tudi plačajo, ko jim kra-
jevna skupnost prikaže po-
trebe in programe del.

Predstavniki krajevnih skup-
nosti iz Šentjerneja je rekel,
da se Šentjernečani obotav-
ljajo plačati prispevek za vo-
dovod, ki bi ga radi zgradili,
medtem ko so za pot in
drugo radi prispevali in tu-
di prostovoljno delali.

Franc Avsec, tajnik novo-
meške krajevnih skupnosti, je
povedal, da so že naročili
okvirni investicijski program
za novo novomeško šolo.
Vse komisije pri krajevnih
skupnostih marljivo delajo,
med najboljšimi pa je soci-
alnozdravstvena komisija, ki
so ji v zadnjem času zaupa-
li tudi nalogo, da presoja o
davčnih olajšavah posamez-
nim upravičencem.

Poslanec Zvone Suštar-
šič se je zanimal za delo va-
ških odborov. Pojasnil so
mu, da taki odbori – v ok-
viru krajevnih skupnosti –
rešujejo pretežno vprašanja
posameznih krajev, imajo pa
tudi pravico odločati, kam
s sredstvi za razna dela.

Udeleženci posveta so žele-
li, naj bi o krajevnih skup-
nostih pogosteje razpravlja-
la Socialistična zveza.

Dober dan, praznik dveh šol!

**Pet minut z dijaki in ravnateljem ekonomske
srednje šole in šole za zdravstvene delavce
v Novem mestu**

■ **»NAVDUSENI SMO!»** je
vzkliknila Radenka Dunato,
dijakinja IV. letnika ekonomske.
»Za nas, dijake in dija-
kinje, nova šola veliko pome-
ni. Teško je to povedati. Po-
uk bomo imeli samo dopol-
dne, izboljšali bomo učni
uspeh, razvili izvenšolsko de-
javnost. Razredi se bomo la-
hko poznali, saj smo se do
zdaj videli le na mladinskih
konferencah in ob športnih
dnevh.«

■ **»NISMO VERJELI,** da
se bomo res vselili, zdaj pa
je prišlo vse tako iznenada.«

je navdušen pripovedoval ravnatelj ESS Edo Grögl. »Novi
prostorji bodo marsikaj rešili.
Predvsem bomo lahko organi-
zirali dopoldanski pouk in
pouk v specialnih učilnicah.
Nekaterih prostorov se ne bo-
mo mogli opremiti računamo
pa, da bomo ob razumevanju
delovnih organizacij tudi ta
problem lahko kmalu uredili.«

Naposled v svojem!

■ **»TAKO SEM VESELA,** da
se bomo selili, da tega ne
znam prav povedati.« je rek.

**Roža Lavrič: »Nova šola
vedno odprta.«**

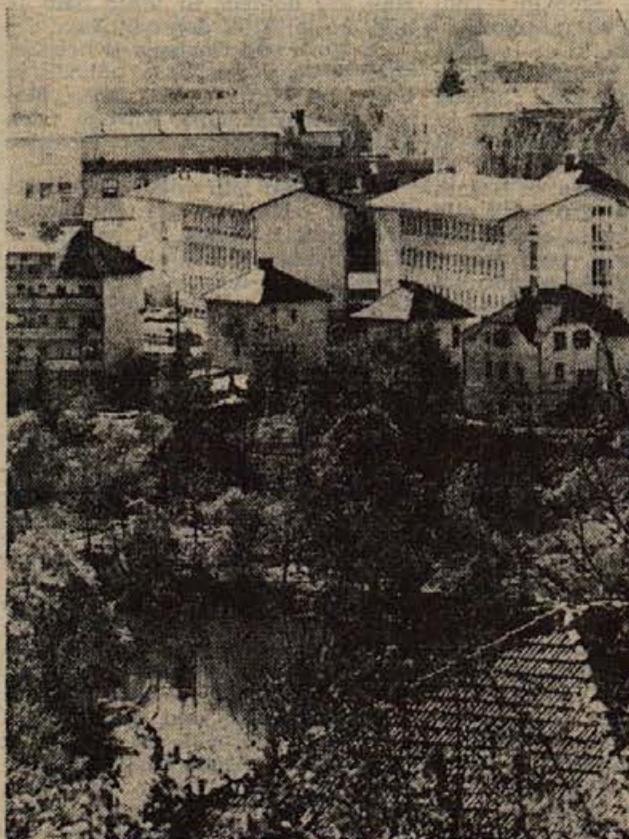
la Vidka Kerin, dijakinja II.
letnika šole za zdravstvene
delavce. »Mislim, da bomo
zdaj kot doma. Tudi večnih
selitev bo konec. Ker nismo
imeli svoje šole, smo se se-
lili iz učilnice v učilnico ši-
rom po mestu.«

■ **»NO, ZDAJ PA NE BO-
MO več odvisni od tega, kdaj**

lahko pridemo k pouku, ker
bomo poslej prihajali v novo
šolo, ki bo za nas vedno od-
prta.« se je veselila Vidkina
sošolka Roža Lavrič.

■ **»DOLGOLETNEGA PRI-
ČAKOVANJA in negotovosti
je naposled konec, ker smo
le dobili svoj dom. Ne morem
verjeti, da je to res,«** je hitel
pripovedovati ravnatelj SZZD
Jože Skufca. »Dopolodne bodo
dijaki še vedno razkropljeni
po različnih oddelkih (praksa),
popoldne, ko bo pouk, pa bo-
mo vsi skupaj. Nekaj prostoro-
v ob vselitvi še ne bo
opremljenih, vendar upam,
da bomo ob razumevanju de-
lovnih organizacij in širše
družbene skupnosti tudi to
uredili, s tem pa izpolnili
pogoj za verifikacijo.«

IVAN ZORAN

SOLI DVOJCICI NAD KRKO. Za novomeški občinski
praznik bo izročena namenu tudi nova šola (desna na
naši sliki), v kateri bosta dobili streho ekonomska sred-
nja šola in srednja medicinska šola (Foto: M. Moškon)

Tesen poraz

Preteklo soboto so se novome-
ški odbojkarji v prvenstveni tek-
mi republiške odbojcarske lige na
Lokl pomerili z odbojkarji Mar-
ibora ter srečanje izgubili z naj-
tesnejšim rezultatom 2:3 (15:17,
15:8, 19:17, 8:15, 5:15).

NOVOTEKS: Potrč, Koprivnik,
Aš, Goleš, Lapajne, Šomrak, Ber-
ger, Primo.

MARIBOR: Prosenjak, Zevart,
Križe, Šamperl, Tomazič, Sovaja,
Šarman.

Novomeščani bi z malo več
sreče in moči v zadnjih dveh se-
stih lahko slavili eno redkih zmag.
Gostje so bili boljši do sredine
drugega seta, ko so vodili z 8:0,
nato pa so pobudo prevzeli drugi
domači in zasluženo osvojili drugi
in tretji set. Potem jim je zmanj-
kalo kondicije in Mariborčanom
ni bilo več težko doseči zmago.
Tekma se je končala v temi. No-
vomeški sodnik Romih jo je do-
bro vodil.

Bolj kot poraz pa nas moti ne-
razumljiv odnos Novoteksovih od-
bojkarjev do občinstva. Za vr-
sto tekem republiške lige v mestu
niso obesili plakatov, ne glede na
to, da imajo celp natisnane. Če
to lahko store rokometaši in no-
gometasi, ki jih morajo sami ri-
sati, to ne bi smelo biti odveč
novomeškim odbojkarjem. Zakaj
potem govoriti, da za odbojko ni
zanimanja da občinstvo ne hodi
na tekme, če ga o njih sploh ne
obveščajo?!

**Vidka Kerin: »Zdaj kot do-
ma!«**

**Radenka Dunato: »Teško
je povedati...«**

24. oktobra so v vojašnici »Milana Majcna« v Novem mestu mladi vojaki svečano prisegli zvestobo domovini. Polkovnik Ivan Slapnik jim je čestital in na kratko obrazložil pomen svečane zaveze, s katero se vojaki obavezujejo, da bodo branili pridobitve NOB, bratstvo in enotnost naših narodov, ter da bodo vestno opravljali vojaške naloge. Komandant svečanosti je bil major Djuro Vladislavjevič, pri svečanosti pa je sodelovala tudi vojaška godba iz Ljubljane. Na sliki: svečani mimohod bojne zastave med slovesnostjo. (Foto: Miloš Jakopec)

POLEG OSEMLETKE SE LJUDSKO KNJIZNICO

Zdaj jo ima tudi Mirna peč

Letos so na vrsti še Škocjan, Šmarjeta in Stopiče — Kaj pa Žužemberk? — Knjižnice je treba nenehno bogatiti!

V počastitev občinskega praznika so v Mirni peči že v nedeljo dopoldne, 23. oktobra, odprli obnovljeno in po prostem pristopu urejeno ljudsko knjižnico. Krajevna skupnost je priskrbela prostor in opremo, skupaj vredno več kot 500.000 Sdin, pol milijona Sdin pa je prispeval sklad SRS za pospeševanje kulturnih dejavnosti. Studijska knjižnica Mirana Jarca iz Novega mesta je kot matična knjižnica pomagala mirnopoško knjižnico strokovno urediti.

S predajo mirnopoške knjižnice njenemu namenu se je uresničevanje večletnega načrta matične Studijske knjižnice Mirana Jarca še bolj približalo koncu. Kot je znano, je matična knjižnica že pred leti napravila načrt za poživitev knjižničarstva v novomeški občini. Tedaj se je zdelo najbolj potrebno oživiti ljudske knjižnice. V ta namen je matična knjižnica vzpostavila tesnejše sodelovanje z občinsko skupščino in skladom SRS za pospeševanje kulturnih dejavnosti.

Večletni načrt matične knjižnice je predvidel, da bi imele svoje ljudske knjižnice vsi večji kraji v občini: Novo mesto, Mirna peč, Sentjerne, Šmarjeta, Škocjan, Straža, Dolenjske Toplice, Žužemberk, Stopiče in drugi. Načrt je toliko uresničen, da so knjižnice že dobili: Novo mesto, Dolenjske Toplice, Straža, Sentjerne in kot zadnja Mirna peč, medtem ko sta knjižnici v Škocjanu in Šmarjeti tik pred dokončno obnovo. Kot kaže, bo še letos urejena knjižnica v Stopičah, medtem ko se za druge kraje še

ne ve. Žužemberk bi knjižnico že imel, če bi bil pokazal več volje.

Obnovljene ljudske knjižnice so nedvomno velika kulturna pridobitev, in bodo živele le, če jih bomo venomer podpirali. Predvsem jih bo treba bogatiti z novimi knjigami, ker bodo le tako sposobne zadovoljiti čim širši krog bralcev.

Prav bi bilo, da bi imeli ljudske knjižnice vsi kraji, kjer so popolne osnovne šole, kraji, s podružničnimi šolami pa bi naj imeli podružnice ljudskih knjižnic. Načrt matične knjižnice ne bo dosledno uresničen prej, dokler ne bodo dobili ljudskih knjižnic še Smihel pri Novem mestu, Brusnice in Prevole. To pa ni neuresničljivo. Če bodo kraji priskrbeli prostor, opremo in knjižničarja, bo matična knjižnica že poskrbela za sodelovanje republikanskega sklada.

»Sklad SRS za pospeševanje kulturnih dejavnosti nam je pomagal, da smo obnovili vrsto ljudskih knjižnic in pionirsko knjižnico v Novem mestu, pri širjenju ljudskega knjižničarstva pa bi v prihodnje želeli čim bolj sodelovati

še s krajevnimi skupnostmi,« meni upravnik Studijske knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu Bogo Komelj.

Ko bo končano delo z ljudskimi knjižnicami, se bo matična knjižnica posvetila poživitvi strokovnih in šolskih knjižnic.

I. Z.

ŠD Ljubljana — ŠK Novo mesto 7,5 : 2,5

V nedeljo so se novomeški šahisti pomerili v okviru tekmovanja v II. slovenski šahovski ligi z ekipo ŠD Ljubljane. Vsako ekipo je sestavljalo 6 članov, dva mladince in dve članici. Tekmovanje nadaljuje le zmagovalna ekipa, premaganeč pa takoj izpade.

Novomeščani so doživeli nepričakovan in hud poraz in niso niti enkrat zmagali. Na ženskih deskah je bil rezultat sicer 1:1, ker pa je vsaka ekipa imela le po eno šahistko na 9 oziroma 10 deski, sta bili obe točki doseženi s kontumacem. Mladinci so med seboj remizirali, kar je šlo v uspeh Sporarju in Stokanoviču, saj sta veljala ljubljanska Edo Bohorč in Boris Kutin za favorita.

Pravi polom pa so doživeli novomeščani na članskih deskah, kjer je le Vitomir Sunjič na drugi deski remiziral s Čižljem, medtem ko so vsi ostali novomeščani izgubili. Novomeškim članom, ki so pravzaprav igrali v najmočnejši postavi, se pozna, da igrajo le brzoturnirje, ne pa resnih turnirskih partij. Penko na prvi deski ni bil zadovoljen z remijem in je v končnici izgubil z Jožetom Šiško. Na 3. deski je imel Tone Škerlj materialno prednost proti Petru Petku, prav tako pa je imel tudi Jurij Picek proti Jožetu Percu na 5. deski kmata več in pozicijsko prednost, vendar sta oba novomeščana pogrešila in izgubila. Slavko Sitar se je s črnilni figurami na 4. deski dolgo upiral

Presenečenje v kavarni METROPOL

Pretekli teden so v kavarni Metropol dobesedno čez noč preuredili točilno mizo in prostor za njo. V treh nočeh so, ne da bi bil lokal zaprt, vgradili sodoben točilni pult s hladilnimi napravami in obdali z ultrasonom vse pohištvu za točilno mizo. V kavarni je zdaj prijetnejše, pa tudi gostje bodo boljše in lažje postreženi. Nepotrebna vrata ob točilni mizi so predelali v lepo omaro za kozarce, v spodnjem delu pa je vgrajen kompresor za hladilne naprave. Kavarno nameravajo kmalu prepleksati, prihodnje leto pa bodo po zaključnem računu kupili nove stole in mize. Za hladilni pult in do sedanje preureditve na pohištvu so oddali približno 3 milijone S din.

Vojku Husiču, Ivo Tisu pa na 6. deski ing. Pavlu Sešku, končno pa sta le podlegla. — JEK.

Zmagovalca: Petkovič in Sunjič

Na polfinalnem šahovskem brzoturnirju za oktober je med 16 novomeških šahistov s 14 točkami (brez poraza, dva remija) zmagal Petkovič. Mojsirski kandidat Sunjič je bil s 12,5 točke drugi, 3.—4. Sitar in Stokanovič (po 10,5), 5. Sporar (9,5), 6. J. Picek (9), 7. Tisu (8,5) in tako dalje. Vsi ti so se uvrstili v finale.

V finalu je zmagal kandidat Vitomir Sunjič, ki je zbral osem točk. Izgubil je le s Škerljem. Ta bil s 6 točkami drugi, 3.—4. Picek in Nagl (po 5,5), 5.—6. Petkovič in Sporar (po 5), 7. Avsec (4), 8. Kranjc (3), 9. Sitar 2 (1) in 10. Hrovatič (1). Namesto predvidenih 14 igralcev jih je v finalu tekmovalo le deset. — JEK.

Prvi športni dan uspel

Prvi letošnji športni dan so učenci in učence novomeške osnovne šole »Katja Rupena« preživel na stadionu. Tekmovanja je v začetku motil dež, kmalu pa se je vreme izboljšalo in tekmovalci so lahko dosegli nekaj prav dobrih športnih zmag. Zaradi pomanjkanja prostora imen zmagovalcev tokrat ne moremo objaviti.

PRVI ABONMAJSKI KONCERT

Doživetje harfe in flaute.

Za koncerte prodanih 89 abonmajskih vstopnic

S koncertom harfistke Pavle Uršič-Petrič in flavtista Fedje Rupla, ki sta v ponedeljek, 24. oktobra, popoldne (za mladino) in zvečer (za odrasle) nastopila v dvorani Dolenjske galerije, je stopilo Novo mesto na novo pot glasbeno ustvarjalnega življenja. Novoustanovljena koncertna poslovalnica pri glasbeni soli v Novem mestu je prodala 89 abonmajskih vstopnic za vseh šest prireditelj, ki se bodo v Dolenjski galeriji zvrstile v tem in prihodnjem letu, kar dokazuje, da je novomeška javnost željna takih nastopov.

V imenu koncertne poslovalnice je občinstvo pozdravil in odprl koncertno sezono v Novem mestu Ernest Jazbec, predsednica sveta za kulturo pri občinski skupščini Nada Gostič pa se je glasbeni soli zahvalila za njeno spodbudo, da bomo lahko tudi v Novem mestu poslušali kvalitetne glasbene prireditve. Direktor koncertne direktorije iz Ljubljane prof. Igor Andrejčić je rekel, da je prepričan, da bo koncertna sezona s prireditvami v Dolenjski galeriji spodbudila novomeško občinstvo k pozornosti spremljavi nastopajočih. S tem je bil tako rekoč led že prebit in

ljubitelji glasbe ter drugi obiskovalci se z večjim zanimanjem pričakujejo drugi koncert 25. novembra, na katerem se bosta predstavila violinist Vladimir Škerlak in pianist Marjan Lápovšek.

Izbor Pavle Uršič-Petrič in Fedja Rupla je zajel dela ustvarjalcev od Mozartovega sodobnika Krumpholza do modernistov in sodobnikov, kot sta pri nas Ramovš in Petrič. Njuno izvajanje je pustilo v poslušalcih globok, pretresljiv vtis, saj sta s prav virtuozno interpretacijo posredovala doživetja, kakršnih ni mogoče izraziti v besedi.

I. Z.

Fedja Rupel (s flavto) in Pavla Uršič-Petrič (pri harfi) na koncertu v ponedeljek zvečer med izvajanjem skladb v dvorani Dolenjske galerije (Foto: Marjan Moškon)

Novo mesto za svoj praznik

Prireditvam, ki so te dni že bile v počastitev 29. oktobra, praznika novomeške občine, se bo pridružil še nekaj slavnosti:

V petek, 28. oktobra, bodo ob 18. uri v Dolenjski galeriji odprli razstavo partizanske grafike Franceta Miheliča. — Ob 20. uri se bo v Domu kulture začel koncert ŠKUD »Akademik« iz Ljubljane.

V soboto, 29. oktobra, bo ob 9. uri slavnostna seja občinske skupščine v Domu kulture. Na njej bodo med drugim sprejeli odlok o domicilu dveh partizanskih brigad, ki bosta poslej »doma« v Novem mestu: XII. SNOUB in I. artilerijske brigade. — Ob 10. uri bodo slovesno izročili svojemu namenu nove šolske prostora, ekonomske srednje šole in šole za zdravstvene delavce (poleg sedanje vavjenske šole).

Ob 18. uri bodo v soboto v dvorani Dolenjske galerije

slovesno podelili letošnje Trdinove nagrade, ob 20. uri pa bo javna oddaja v Domu kulture: Spoznavajmo svet naš domovino.

V nedeljo, 30. oktobra, bo slovesna otvoritev nove zdravstvene postaje v Sentjerneju in novih prostorov osnovne šole v Žužemberku.

UDELEŽITE SE PROSLAV IN PRIREDITEV!

Pol milijona za razsvetljavo

Na nedavnem zboru občanov v Dolenjskih Toplicah so se odločili, da bodo stanovalci za javno razsvetljavo prispevali 500.000 S-din. Prav tako so obljubili, da bodo prispevali po 100.000 S-din za kanalizacijo, ki jo nameravajo urediti. Krajevna skupnost je sklenila, da bo zmanjšala število članov v svetu od 17 na 13.

Skozi okno po obleko

V noči od 21. na 22. oktobra je neznanec vdrl skozi priprto okno v sobo Avgusta Hribarja iz Bršlina in iz omare odnesel obleko ter 300 novih dinarjev.

Veter zanesel ogenj

22. oktobra je okoli 17.30 začel goreti hram na Bukovčah pri Dolžu, katerega lastnik je Martin Pavlin z Dolža. Požar so zanele iskre, ki jih je veter prinesel z bližnjega travnika, kjer so otroci kurili škodo, so ocenili na 6000 N din.

Hlod ga je stisnil

Na razkladalni rampi obrata INLES v Ribnici je prišlo 11. oktobra ob 16.30 do težke nesreče. Ko so delavci razkladali z vozov, so hlodi zdrsnili z voza na tla. Neki hlod je pri tem pritisnil Francu Puciju glavo na razkladalno rampo in mu zlomil čeljust. Pucelj je dobil tudi pretres možganov. Težko poškodovanega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, vendar je že izven življenjske nevarnosti.

POŽAR SREDI ŠENTJERNEJA. V petek, 21. oktobra, je ob 14.10 nenadoma izbruhnil požar v prostorih mizarskega podjetja PODGORJE v Sentjerneju. Ogenj, ki se je najprej pojavil v lakirnici, je uničil celotno poslopje lakirnice in skladišče materiala. Da ni prišlo še do hujšega, se je treba zahvaliti požrtvovalnim delavcem, ki so pravočasno umaknili sode z lahko vnetljivimi tekočinami. Pri gašenju so pomagali gasilci Sentjerneja, Dolnje Stare vasi, Prekope, Dobrave, Gornjega Vrhpolja in Ostroga ter poklicna enota iz Novega mesta. Vzrok požara ni znan, tudi materialna škoda še ni ocenjena (Foto: Polde Miklič)

VAM JE ZVEČER DOLGČAS? BI RADI ZAPLESALI?

PRIPRAVILI SMO VAM PRESENEČENJE!

Pridite v spodnji lokal kavarne Center na Glavnem trgu v Novem mestu, kjer boste solidno postreženi in boste lahko plesali vsako noč do četrte ure zjutraj!

STEREO - STEREO - STEREO -

Vsem občanom in obiskovalcem naših lokalov za praznik iskrene čestitke!

Je pa na Kranjskem čudna živalca, ki je ne vidiš zlepa, a je tu prav veliko; po Kranjski ji pravijo polh. Polh je nekoliko večji od podgane, ki ji po sivi barvi tudi sicer ni podoben. Je razno sadje kakor vervece, ki jim je enak po velikosti. Z dovoljenjem je tudi z bukovim žirom. Te živalce prebivajo vsi zimo pod zemljo, v poletnem času pa pridejo na dan, v velikih bukovih gozdovih samo iz ene luknje po več tisoč. Tako pripoveduje Janez Valvasor v XXXI. poglavju tretje knjige svoje »Slave Vojvodine Kranjske« o živalih na Kranjskem, zlasti o tako imenovanih polhih.

»Pravilo za trdno, da jih goni vrab na pašo. Pred leti sem šel sam z drugimi pomoči v gozd, kjer navadno love te živali. Tu smo slišali močno pokanje in tleskanje, kakor pokajo vozniki z bicem. Ko so prišli in pritekli nato polhi v neverjetnih množinah, so kmetje okrog mene sliki sikanje in sezuli senele ter vse skupaj pometali od sebe. Zlezlo je toliko polhov noter, da so jih bili sukajni in skoraj čisto polni. Ko je bila poljska armada (ali vojska in čreda) mimo, so v oblačila skrivne pobili in pobrali. To mi morajo potrditi lastna ušesa in oči. Vendar se to ne dogaja vsako noč, ampak le ob sobotah zvečer in o drugih svetih časih...»

Menda se nam je zdelo za dnja sobota tudi nekakšen

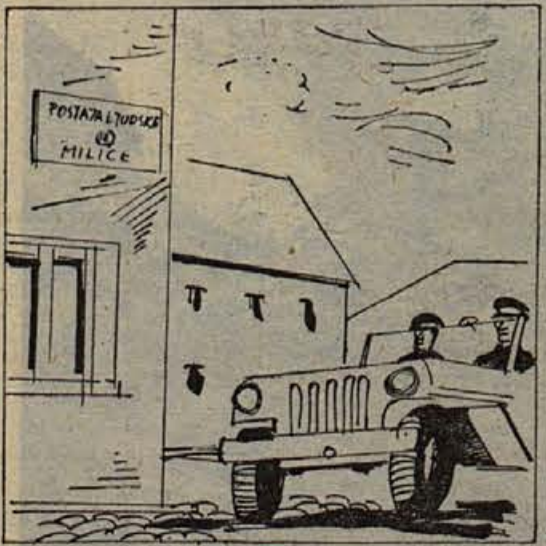

Takole sta Koch in Trost za Valvasorja narisala vraba, ki žene polhe na pašo. Mi ga sicer nismo videli, najbrž pa je imel prste vmes!

BRODAR - JEZERNIK:

145. — Ljudje, ki so zjutraj hiteli s kolesi po cesti mimo kamnoloma, so opazili med kamenjem dvoje neznanih trupel. Kmalu se je zbrala okoli Cincina in neznanca gruča ljudi. Med njimi je bil tudi Matija. Tako je spoznal svojega sinočnjega obiskovalca in se globoko oddahnil. Vso noč se je mrtlično premetaval po postelji, ne da bi mogel zatisniti oči. Njegov naravi se je izdajstvo upiralo. Ko je zjutraj vstal, si še ni bil na jasnem, kaj bo naredil, vedel pa je, da se ne bo ravnal po »navodilih« nočnega obiskovalca.

146. — Gruča ljudi se je počasi razšla. Vsak se je odpejal po svojih opravkih: večina v tovarno, kamor se je peljal na delo tudi Matija, nekateri so odhli v pisarne, drugi v trgovine. Eden je spotoma sporočil na postajo Ljudske milice in povedal o neznanem človeku in velikem psu, ki so ju našli mrtva v kamnolomu. »Trije takoj tja!« je odredil komandir. »Ugotovite, kaj je na stvari, in spravite človeka in psa iz kamnoloma. Vzemite avtomobil.« Patrulja se je odpejala. Kmalu se je vrnila. S seboj je pripeljala mrtvega neznanca, psa pa niso mogli najti.

147. — »Preiskali smo vmes kamnolom,« je poročal vodja patrulje, »toda o kakšnem psu ni bilo niti sledu.« »Čudno,« je menil komandir. »Meni se zdi, da je bil tisti, ki je videl psa, še precej zaspan,« je povedal svoje mnenje eden od miličnikov, ki so bili v kamnolomu. »Kdove kaj je videl, pa je mislil, da je pes. Poleg tega je bilo takrat zelo zgodaj in se niti ni še popolnoma zdanilo.« Čez kakšno uro je prišla iz Ljubljane brzojavka, ki je opozarjala vse varnostne organe obmejnega področja na pogošnje službenega psa take in take zunanosti, z imenom Cincin.

148. — Sprva ji niso posvečali posebne pozornosti, potem pa jo je komandir spravil v zvezo s tistim psom, ki naj bi ga bili ljudje videli v kamnolomu. Sam je šel k človeku, ki je prijavil nesrečo, ter ga spraševal o psu. Primerjal je njegov opis z opisom v brzojavki. Oba sta se v glavnem strinjala. In tako so poslali v Ljubljano odgovor, da so v kamnolomu ljudje navezgodaj res videli težati takega psa, da pa je bil po njihovih izjavah mrtev in je potem na skrivnosten način izginil neznanu kam.

Noč brez polhov

ga popoldneva. Ker smo prišli za besedo starega poltharskega mačka Zarka, ki nas je povabil na poltharjenje na Raduho. Zadnjič je v eni sami noči s svojimi družbo navoili 68 polhov, to je pa že tak uspeh, da ga domači časopis ne sme prezreti. Čudovita jesenska noč s prvim krajeom in bleščecimi zvezdicami je razlivala toliko svetlobe nad pokrajino okrog Uršnih sel, da bi lahko vozili tudi brez žarometov. Najprej smo se ustavili na Dol Lazah pri Andoljškovi mami. Tu smo bili dogovorjeni, da nas počaka vodič, saj so bili poltharji v gozdu že od zgodnje

»... Ne sme pa vsak kmet polhov loviti, prej mora nekaj odriniti gosposki, lastnici gozda. Navadno dajejo za dobro luknjo po krono, t. j. 2 goldinarja, tudi več ali manj, kakršna je pač luknja, dobra ali

slaba. Znano je, kakšne so luknje. V njih ostanejo polhi brez hrane vsi zimo. Nikoli nisem mogel zvedeti, da bi jih našli v zemlji; zato sodim, da se prav globoko zavijejo...« (Valvasor)

po drevih. Te pasti so čisto preprosto napravljene: podobne so strelnemu loku in se sestojé iz lesa, v loku ukrivljenega, in vrve. Nanje denejo suhe hrustice (ki jim na Kranjskem pravijo krhlji) ali pa tudi presne. Če ima kdo sto takih lokov, so potrebni pri lovu vsaj trije, kajti en človek ima dovolj dela, da jih opravlja dvajset ali trideset. Ko jih je nastavlil, mora vso noč hoditi od enega do drugega, da pride k vsakemu po štiri ali petkrat in ujema ujete polhe. Tako se jih ujame včasih v sto pasti po tri, štiri, tudi do petsto. Sem ter tja pa se zgodi, da se sliši, kako se pasti vso noč prožajo, pa se en polh ne ujame. Dolže vraba, da on trapi kmet in jih ima za norce. Zares se zelo pogosto zgodi, da vso noč nastavlja lok, pa nobenega polha ne dobi...»

Cakanje ob zgodbah in šalah in malici, ki tam še bolj tekne, hitro mine. Najbolj krepke je razdiral Jože, vmes pa pridno »vživljala«. Nekaj pred enajsto uro pa smo se odpravili navkreber. Mikl, Zarko in Voje so imeli vsak svoj načrt, narisani na kos papirja, da ne bi pozabili, kje so nastavlili pasti. Lesene škatice z vabo nataknejo na dolgo preklo in jo obešijo nekaj metrov od tal. Vaba je orehovo jedrce zavito v ovčajo, ki je navlažena z žganjem, kar polhu še na daleč zapeljivo diši. Ne more si kaj, da ne bi vtaknil smrčka v — past. Vendar vse sladkosti tega sveta v soboto zvečer ne bi pomagale; tipali smo od bukke do bukke, od škatice do škatice — vse prazno! »Ni kosmatoga?« smo upajoče klicali drug drugemu. »Nič! Nič, nič!« Prišli smo do košate bukke pod traso nekdanje gozdne železnice. Voje je privzdignil preklo s škatico, takrat pa... »Glej ga, glej ga! je vzklila Vida. Res jo je po debli navzgor uveril sivičast kuščec — to pa je bilo tudi vse, kar nam je privoščil. Izginil je med

»... Ne sme pa vsak kmet polhov loviti, prej mora nekaj odriniti gosposki, lastnici gozda. Navadno dajejo za dobro luknjo po krono, t. j. 2 goldinarja, tudi več ali manj, kakršna je pač luknja, dobra ali

Takole je treba napeti škatico na polhu ni več pomoči, če vtakne smrček vabno. Če... pravi Mikl in se zvečer jo namreč vseh 48 pasti ostalo praznih!

Zarko nastavlja doma izdelan tulco pred globoko polhino, v kateri »se polhi kar gnetejo«. Pokonci je postavil drug »patent« tulca, ki lovi »patent« (puščica) pa je skrit mrežast »aravšelj«, ki lahko zadrži tudi po več repov...

Piščanec s štirimi nogami

»Nisem verjel, da se narava lahko tako poigra,« je rekel Henrik Zupancič, ko je doma, na Gremu pri Ponikvah, med 4.500 belimi pernatimi živalicami, ki jih pogodbeno redi za ljubljanski AGROKOMBINAT, opazil piščanca s štirimi nogami. Za to čudo mu je pravzaprav povedala sestra, ko se je nedavno tega kakor vsak dan vrnil iz Novega mesta, kjer kot strojni tehnik poučuje na poklicni kovinarski in avtomehaniški šoli. Do zdaj je zredil in predal AGROKOMBINATU že več tisoč piščancev, pa še nikoli ni opazil kaj posebnega. Za

Delavcu ukradel bloke za hrano

Danko Znidaršič, 24 let, iz Kočevja, Roška cesta, je 14. oktobra zahteval od delavca komunale Jožeta Tomšiča, naj mu izroči denarnico. Tomšič se je zahvel upri, nakar mu je Znidaršič nasilno vzel. Ker v denarnici ni bilo denarja, je Znidaršič vzel iz nje le dva bloka za kosilo in pet blokov za večerjo, ostale bloke pa je pustil. Po pripovedovanju neke priče pa je napadalec s pištolo prišli delavca, da mu je dal blok. Ko je prišel neki otrok z ukradenim ostrom, lesljenim blokom nasledil dan po kosilo v Ljudsko restavracijo, je povedal, kdo mu je dal blok. Znidaršič, ki je brez stalne zaposlitve in je bil že večkrat upravnno kaznovan, se bo moral zagovarjati pred sodnikom.

Šport v Kočevju

■ **ATLETIKA.** V finalnem tekmovalju ženskih srednjeevropskih ekip za atletski šolski pokal SLO, venčje, ki se bilo 19. oktobra na stadionu »Bora Kidriča« v Celju, so se dijakinje kočevske gimnazije, je 607 točkami uvrstile na 4. mesto, za dve mesti bolje kot letni. Že uvrstitev med 6 ekip finalistov je za mlade atletinje lep uspeh. Na tekmovalje jih je vodil prof. Saša Bial, ki skrbi za strokovni dvig mladih atletinjak. ■ **NAMIZNI TENIS.** Mladinke kočevskega Partizana so se pred kratkim udeležile republiškega prvenstva v namiznem tenisu žensk mladih ekip v Logatcu. Uvrstile so se v polfinale, kjer pa so izgubile z ekipo ljubljanske Olimpije. Ker ni bilo časa niso igralje naprej in si uvrstitev na 3. mestu delijo še z eno ekipo. Med posameznicami je mlada perspektivna igralca Benčina dosegla 3. mesto. Povedati je treba, da so prostori v Logatcu za toliko udeležbo preozki. Tekme so se preveč vlekle, kajenje pa je tekmovalce motilo. A. ARKO moravsko uradilo.

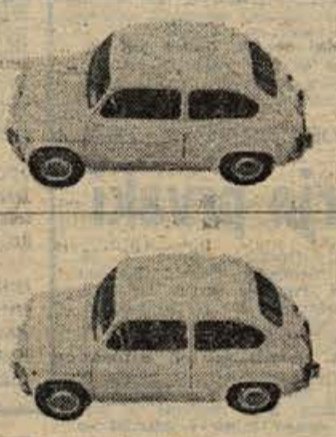
Republiški rokomet

■ **ZENSKO.** Tekma Brežice - Branik ni bila odigrana, ker ni bilo sodnika, gostje pa niso hoteli igrati tekme pod vodstvom breškihega sodnika. ■ **MOSKI.** Brežice - Kovinar (Ma, rbor) 16:14 (9:7). Nekaj več kot dvesto gledalcev je gledalo borbo, ne in lepo tekmo. Sodil je zelo dobro Tomo Zevnik iz Ljubljane. Za Brežice so nastopili: Berjavec, Bovan 2, Setine 3, Bisec 1, Avsen, Bosina 2, Juršič 3, Kukulovič 3, Deržič, Podgornik 1, Kozarič, Driep 4, Antolovič 2, Višar 3, Znidaršič, Gostič. Gostje so v začetku povedli z 0:3, sredi drugega polčasa pa je bil rezultat 10:11. Brežičanom se poena, da premoči trenirajo. V. P. da premoči trenirajo.

Vozila sta po sredini ceste

22. oktobra sta na cesti med Krmeljem in Šentjanžem mradi vozila po sredini ceste pri srečanju vrela traktor s prikolico, ki ga je vozil Stanko Miklič iz Bine vasi, in osebni avtomobil, ki ga je vozil Cveto Bedenik iz Hrastnika. Na vozilih je škoda za okrog 6500 Ndin.

Najecnejše vozilo ND 15.088. — Majhna poraba goriva, maziva in gum — Tako in zavarovanje najnižje — Dobava takojšnja

1
2

V prostorni kabini udobna vožnja za štiri osebe

zakaj 750?

slovenija avto

Dobro organizirana servisna služba in vedno dosegljivi nadomestni deli

3

VELIKA UGODNOST:

Za nakup odobravamo ugodnejša potrošniška posojila

4

Za naročila se priporoča trgovsko podjetje Slovenija avto, oddelek vozil »Zastava«, Ljubljana, Celovška cesta 119.

5

Puške za Tita

»Mnenja sem, da ni, sem odvrnil.« V Ameriki je mnogo evropskih pisateljev in umetnikov, ki potujejo po deželi in propagirajo, toda stvar ni tako učinkovita, kot mislite. Dobrodošli so seveda povsod, toda ljudje se sprašujejo, kaj vendar počnejo v Združenih državah v času, ko se njihovi rojaki obupno bojujejo proti okupatorju. Radi poizvedujejo, kar je čisto razumljivo, ali je predavatelj upravičen govoriti v imenu svojih obkoljenih rojakov. Mnogo bolje bi bilo, da bi seznanili ameriško javnost s tem, da so vaši pesniki in glasbeniki ostali doma z vami, kjer pišejo ganjive pesmi, ki jih vaše ljudstvo poje, ko odhaja v borbo, in da so vaši najboljši kiparji in slikarji še tu ter obdelujejo motive, ki jih narekuje vaš boj.

Tito je zamišljeno prikimal. »Imate prav,« je dejal. »Vidim, da bi bilo to pametno. Morali bi se obrniti do nekaterih velikih ameriških in angleških časopisnih agencij, da bi nam poslale svoje dopisnike.« Za Titovo misel je sedelo nekaj pogumnih političnih mislecev, ki so bili priča, kako so Nemci skoraj brez boja preplavili velike narode zahodne Evrope, in skušali so iz tega izvelič nauk. S starim načinom življenja v Evropi nekaj ni bilo v redu. Neizpodbitno dejstvo je, tako so trdili, da Evropa ni imela ničesar, s čimer bi se postavila fašizmu po robu. Menili so, da je bilo vsemu krivo strankarstvo; svojo moč so pripisovali temu, da njihovo gibanje nima takšne bolezni.

»Na tej zemlji smo prelili potoke krvi, da bi odpravili zablode preteklosti,« je dejal nekdo izmed njih. »In povežani smo s skupnim ciljem in močjo, da uspešno kljubujemo,« je dodal drugi. »Kdo neki ve,« je dejal Tito, »kakšno vlado bo imela katera koli država čez deset let? Edino, kar lahko trdimo, je to, da bo naša takšna, kakršna si bo zaželelo ljudstvo Jugoslavije.« Bila je noč, vredna spomina. Nekaj po polnoči smo se le težko ločili. »Ko se boste prebudili, pridite na zajtrk,« je rekel Tito in podala sva si roke. »S seboj prinesite vsa vprašanja. Zapomnite si, da mi ničesar ne prikrivamo.« Spali smo kot ubiti in se nekaj po sedmi uri prebudili popolnoma spočiti in željni novega dne. Sijalo je sonce. Zvonovi v bližnji cerkvi so prijetno zvonili in vabili katoličane k jutranji maši. Stevo je kar žarel od sreče. Bil je videti pet let mlajši, odkar je z njegovega obraza naravna samozavest pregnala mračno zaskrbljenost. Preden se je oblekel, se je umil z gobob od nog do glave ter prepeval in škropil vsenočrog z vodo.

Na poti v štab so bile ulice polne pisano oblečenih kmetov; večina od njih je imela na sebi najboljšo obleko in pot jih je vodila v cerkev. Največ žena je bilo oblečenih v tipične bosenske obleke iz bele in rdeče flanelne, nekaj pa jih je nosilo svilene obleke. Temu sva se zelo čudilo, dokler nisva opazila dekleta, katera obleka iz dveh kosov je pojasnila to uganko; tako krta kot bluzja sta bila svileni, prvo belo, druga prazno zelena in rjava — padala! Torej to je bilo. Spomnil sem se, da so pripovedovali, da so kmetje takoj pripravljivi zamenjati konja za padalo in da fino blago porabijo za obleke svojih žena in otrok. Ugotovila sva, da naju v menzi že čaka topla kava in da je Tito že pri delu v svoji pisarni. Skozi odprta vrata nama je veselo pomahal in naju povabil, naj prideva s skodelicama k njegovi pisalni mizi.

Tako se je začel obetajoči dan. Takoj smo se odpravili k delu. Iljič in komisar sta se pridružila čez nekaj časa in žal mi je bilo, da ni bilo zraven Tima, tako zaradi njega samega, pogrešal pa sem tudi njegovo beležko. Večina stvari, ki smo jih v osmih urah obravnavali, ni važna za to pripovedovanje. Tito je držal obljubo. Odgovoril je na vsa vprašanja in mi dal toliko pojasnil, kolikor sem jih hotel, o vsaki stvari, ki sva se je dotaknila. Zdjaj pa zdaj je dal poklicati kakega štabnega oficirja, če ni mogel dobiti zaželenih podatkov neposredno iz specialca, ki jih je bil razgrnil pred nami, ali če se jih ni spomnil. V glavnem pa je ves čas dajal odgovore brez kakršnega koli obotavljanja. Njegovo potrpljenje je bilo neizmerno.

Začela sva z dnevnim poveljem, organizacijo, položajem in močjo njegove vojske, z močjo in razvrstitvijo nemških sil in ugotavljalna enote. To je trajalo dve uri. Nato sem zvedel še veliko več o reorganizaciji partizanskih brigad v redne vojaške enote, ki so jim poveljevali poklicni oficirji. Vsestav njegovih brigad se je strogo držal ruskega vzorca; vsaki komandi je bil dodeljen komisar, ki je s komandantom vred odgovarjal za počutenje in moralo čet. Ta tema naju je privedla do problema obalne zaščite in varnostnih ukrepov, ki bi bili potrebni, da bi se zavarovale dobavne linije na Jadranu. Tu sva do podrobnosti izdelala načrt. Tito je od zaveznikov želel različno podporo in pomoč. Obljubil sem mu, da bom njegove potrebe predložil svojemu poveljstvu, in izrazil sem mnenje, da bo lahko ustreči večini njegovih zahtev. (Ustregli smo mu v vsem). Hotel je, da bi bombardirali nekatera mesta, obstreljevali nekatera položaja in da bi kdaj pa kdaj nudili njegovi vojski na ključnih pozicijah letalsko pomoč.

Težko mi je bilo docela pojasniti razloge, zakaj sem prevzel jugoslovanske ladje, ki smo jih našli ob italijanski obali. Razgovor o tem je Steva precej vzemirnil in pozorno je gledal Titu v obraz, toda do celotne obravnave postopka ni prišlo. V globokih otočnih zalivih so partizani skrivali še nekaj velikih ladij. Prosil sem, naj bi jih poslali k nam, da bi jih mi vključili med svoje ladje, če pa bi bile prevelike, da jih ne bi mogli izvoziti, bi jih napotili v sredozemsko plošno bazo. Nekaj dolgih ur sva posvetila problemu prednosti pri dobavih ter sestavljal podoben seznam potreb njegove vojske po vrstnem redu, kot ga je narekovala miza. Ko sva to uredila, je bilo glavno delo opravljeno. Bilo je že sred popoldneva. Se eno uro smo posvetili vprašanjem politične organizacije ter zadevam narodnosvobodilnega gibanja in posvetovanje se je končalo. Od pisanja me je prijel krč; vsi smo bili utrujeni po toliko urah kajenja in govorjenja.

Dolenjci med najboljšimi

Dijaki in dijakinje iz Kočevja, Novega mesta in Krškega so v finalu za »ATLETSKI ŠOLSKI POKAL SLOVENIJE« dosegli pomembne uspehe — Vidni uspehi načrtnega telesnovzgojnega dela gimnazij v Kočevju in Novem mestu — Če bi dajali atletiki, »kraljici športov«, v šolskih programih še malo več poudarka, bi množičnost tega dela lahko kmalu rodila še bogatejše sadove!

Letošnje tekmovalje za šolski atletski pokal Slovenije je zaključilo leto, ki je bilo za slovenske šole zelo uspešno. V obeh kolih je nastopilo 22 moških in 23 ženskih ekip srednjih in strokovnih šol, kar je manj kot v letu 1965. Nekateri šole namreč niso izvedle obeh kol (spomladansko in jesensko).

Sorazmerno dobra udeležba je bila tokrat s področja Dolenjske, čeprav z njo še ne moremo biti zadovoljni. Pogrešali smo predstavnike dijakov brežiške in črnomaljske gimnazije. Na obeh šolah je bila atletika še pred leti zelo popularna in tudi kvalitetna, v zadnjem času pa je opaziti, da ji ne posvečajo več iste pozornosti kot prej. Atletika kot skrajna športovca in ena osnovnih panog telesne vzgoje zavzema v učnih načrtih pomembno mesto, žal pa nekateri učitelji in profesorji telesne vzgoje tega še ne upoštevajo.

V letošnjem tekmovalju za atletski pokal Slovenije za srednje in strokovne šole je v kvalifikacijskem tekmovalju med moškimi ekipami dosegla največji uspeh novomeška gimnazija, ki se je v predtekmovalju in v finalu uvrstila na 5. mesto v Sloveniji, medtem ko je bila tehnično srednja šola iz Krškega šesta. Ekipa novomeške ESS in kmetijske, srednje šole Grm so tekmovali le spomladi.

V ženski konkurenci se je v finalu — med 6 najboljših ekip plasirala le gimnazija iz Kočevja, ki je bila v kvalifikacijah šesta. Ekipa novomeške gimnazije je zasedla 8. mesto, medtem ko ESS, šola za zdravstvene delavce in kmetijska srednja šola Grm niso izvedle jesenskega kola in zato nimajo plasirane.

V finalu moških ekip 18. oktobra v Ljubljani je največji uspeh dosegla ekipa novomeške gimnazije, ki jo je vodil prof. Penko. V zelo močni konkurenci je zasedla 5. mesto s 3.188 točkami, kar je več kot v obeh kvalifikacijskih kolih (7576 oz. 7830 točk). Njegov uspeh je še večji, ker so za drugoplasirano ekipo II. gimnazije iz Ljubljane zaostali le za 219 točk, za četrto (gimnazijo iz Celja) pa le za 46 točk. Ekipa TSS iz Krškega je zasedla 6. mesto s 7505 točkami.

Boljši rezultati dolenjskih atletov:

100 m — Sotlar (TSS) 11,7, Slajkovec in Jaklič (oba GNm) 11,9, Kodelja (TSS) 12,0;

300 m — Sotlar (TSS) 38,5, Slajkovec (GNm) 38,8, Požeg (TSS) 39,0;

1000 m — Vovk (GNm) 2:43,4 (I), Barkovič (GNm) 2:53,1, Čančak (TSS) 2:58,9;

4 x 100 m — gimnazija Novo mesto 46,5; TSS Krško 47,1;

višina — Penca (GNm) 180 cm, Slaninik (TSS) in Slak (GNm) oba 165 cm;

daljšina — Penca (GNm) 612 cm, Grobelnik (TSS) 607 cm, Kokal (TSS) 582 cm;

krogla — Pečar (TSS) 12,52 m, Usenik (GNm) 12,03 m, Guštin (GNm) 12,02 m.

V finalu ženskih ekip 19. oktobra v Celju pa je nepričakovano na visoko 4. mesto (v kvalifikacijah so bile dijakinje Kočevja komaj šeste) osvojila gimnazija Kočevja s 6477 točkami, kar je tudi več kot v kvalifikacijskih kolih (6403 oz. 6265 točk). Dosegle so nekaj prav dobrih rezultatov in sicer:

60 m — Košir Alenka (GK) 8,5, Mrvar Darinka (GK) 8,9;

600 m — Miklič Lojzka (GK) 1:59,4, Pakiz Marjana (GK) 2:05,6;

4 x 100 m — gimnazija Kočevja (Karničnik, Sercer, Mervar, Košir) 57,2;

višina — Sercer Nada 135 cm, Lovšin Nada (obe GK) 120 cm;

daljšina — Košir Alenka 441 cm, Sercer Nada (obe GK) 337 cm;

krogla — Levstik Milena 8,52 m, Rus Spela (obe GK) 7,93;

Vsem finalistom srednješolskega ekipnega tekmovalja čestitamo za dosegene uspehe in želimo, da bi se v boljših, načrtnostim pripravami za prihodnje tekmovalje v letu 1967 še višje uvrstili.

Franc Mikec

Dobri rezultati črnomaljskih nogometašev

Nogometni klub Bela krajina iz Črnomolja letos uspešno nastopa v ljubljanski osonski ligi, potem ko je spomladi zasedel prvo mesto v ljubljanski podzvezi. Klub ima prijateljske odnose z nogometaši iz Duce Rese in je z njimi odigral že več prijateljskih tekem. 25 igralcev NK Bela krajina se redno udeležuje treningov, kar je gotovo pripomoglo k uspehu v tekmovalju. Klubu je priskočil na pomoč Dare Kramarič in z njegovo pomočjo in ob sodelovanju ljubiteljev nogometa so igralci uredili klubске prostore.

V jesenskemu delu tekmovalja nogometaši NK Bela krajina na tujem igrišču še niso doživeli poraza (z Usnjarjem z Vrhnice so igrali 3:3, z Rudarjem B iz Trbovelj 1:1, Domžale pa so premagali 3:2). Na domačem igrišču so zabeležili tri visoke zmage: proti kamniškemu Svitu 11:1, proti oslabljeni ekipi Novega mesta 7:0, proti Medvodam pa 3:1. Izgubili pa so na domačem igrišču srečanje z nogometaši NK ROG iz Kočevja z 1:2. Kljub velikim uspehom pa klub ni deležen moralne in materialne podpore od organov, ki bi se morali za to zanimati.

Ivan Zunič

ELEKTRO: prvak II. raz.

V V. kolu občinske kegljaške lige Novega mesta so bili doseženi naslednji rezultati: I. razred: Zeleznikar: Starh devet 378:320, Pionir: Luknja 338:321, II. razred: Elektro: Toplice 286:259, Krka: Iskra (Stj) 260:294, Toplice: Iskra (Nm) 313:309. — V II. razredu je tekmovalje končano. Prvo mesto je zasluženo osvojila ekipa Elektro, ki bo prihodnje leto tekmovala v prvi novomeški ligi. — Lestvica:

Elektro	10	8	0	2	2794	2763	16
Iskra (Stj)	10	7	0	3	2682	2436	14
Krka	10	6	0	4	2608	2503	12
Toplice	10	5	0	5	2392	2353	10
Bolnišnica	10	3	0	7	2606	2936	6
Iskra (Nm)	10	1	0	9	2902	3093	2

Za konec — poraz

V zadnjem, 18. kolu II. republiške odbojkarke lige so igralci Trebnjake v nedeljo, 23. oktobra, po nepotrebnem izgubili v Zirovnici z rezultatom 2:3 (15:18, 11:15, 13:15, 15:5, 11:15). S tem so po vsej verjetnosti zapustili odlično tretje mesto na razpredelnici in so jih spet prehiteli igralci Senčurja. Čeprav so jih Trebnjanci spomladi in jeseni premagali, Kočno lestvico bomo objavili kasneje.

KONČANE DELAVSKE ŠPORTNE IGRE 1966

Športniki Pionirja prvaki

V nedeljo 23. oktobra, je bil na Stadionu bratstva in enotnosti v Novem mestu svečan zaključek letošnjih delavskih športnih iger novomeške občine. Prvaki so spet postali športniki Pionirja, ki so osvojili 152 točk.

V 11 panogah je tekmovalo več kot petsto športnikov iz dvajsetih sindikalnih podružnic novomeške občine. Le Pionir je nastopil v vseh moških in ženskih disciplinah, kar mu je zagotovilo prvo mesto. Na drugo mesto se je uvrstila Krka s 137 točkami, tretje mesto pa so osvojili športniki Novoteksa s 128 točkami. Končni vrstni red: 1. Pionir 152 točk, 2. Krka 137, 3. Novoteks 128, 4. IMV 119, 5. Gozdno gospodarstvo 103, 6. Novoles 102, 7. INIS 99, 8. Občinska skupščina 75, 9. Zvezničar 65, 10. Iskra, Novo mesto

55, 11. Opekarna Zalog 41, 12. Iskra, Sentjerne 39, 13. Kovinar 29, 14. Prosveta 18, 15. DOZ 13, 16. Bolnišnica 12, 17. Kremen 11, 18. UNZ 10, 19. Elektro 9, 20. Pekarna in slaščičarna 4.

Med igralci so bili najboljši Pionirjevi športniki, v tenisu je zmagal Novoteks, v balinanju pa Zeleznikar. Mali nogomet je pri nesel zmagal Inisu, v odbojki so med moškimi osvojili prvo mesto Novoteksovi igralci, pri ženskah pa športnice Pionirja. Med atletski so bili najboljši Novoteksovi športniki, pri ženskah pa spet Pionir. Jever atletinje, vlečenje vrvi in streljanje je prineslo zmago Pionirju, medtem ko so v kegljarstvu zmagali kegljaci IMV. Zadnji dve panogi — šah in nautični tenis — sta prinesli zmago Novoteksu in Krki.

Marjanu Špilarju pokal

Pred zaključkom delavskih športnih iger so na novomeškem Stadionu bratstva in enotnosti še zadnjikrat v letošnji sezoni nastopili novomeški atleti, mitinga pa so se udeležili tudi atleti in atletinje ljubljanske Olimpije — Svobode in trboveljskega Rudarja. V lepem vremenu je bilo doseženih tudi nekaj izvrstnih rezultatov: Marjan Špilar je v metju kopja spet presegel 70-metrsko znamenje in z rezultatom 72,31 m osvojil pokal za najboljši rezultat na zadnjem jesenskem mitingu v Novem mestu. Drugo mesto je osvojil Marjan Potrč (AK Novo mesto) s 185 cm v skoku v višino, na tretje mesto pa se je uvrstil Ljubljancan Mole s časom 2:33,4 v teku na 1000 metrov.

Rezultati: 60 m mladinci: 1. Zinka Tauzes (Olimpija — Svoboda) 8,4, 2. Škrjanc (OS) 8,5, 3. Jereb (AK Novo mesto) 8,8, 4. Heksle (Rudar), Trbovlje) 9,0, 5. Tatjana Tauzes (OS) 9,1.

100 m mladinci: 1. Penca (AK Novo mesto) 11,4, 2. Pertot (OS) 11,6, 3. Slajkovec (AK Nm) 12,0, 4. Pisič (OS) 12,0, 5. Somrak (Novoteks Nm) 12,0.

400 m ženske: 1. Urlep (Rudar) 61,3, 2. Jurčič (OS) 67,4, 3. Bratkovič (AK Nm) 68,4, 4. Piki (Rudar) 68,5, 5. Gorenc (SKS Nm) 73,5, 6. Lošin (SKS Nm) 75,6.

1000 m moški: 1. Mole (OS) 2:33,4, 2. Istenič (OS) 2:36,3, 3. Majerič (OS) 2:36,7, 4. Popović (OS) 2:39,3, 5. Vovk (AK Nm) 2:43,0, 6. Sikovič (AK Nm) 2:50,8.

Višina — moški: 1. Potrč (AK Nm) 185, 2. Berger (AK Nm) 165, 3. Budkovič (Rudar) 165, 4. Suš-

tar (AK Nm) 165, 5. Turk (IMV) 160.

Daljšina — mladinke: 1. Škrjanc (OS), 444, 2. Jereb (AK Nm) 429, 3. Košmrič (SKS Nm) 397, 4. Zagorc (Gimn. Nm) 394, 5. Mohorič (OS) 389, 6. Tauzes (OS) 380.

Kopje — moški: 1. Špilar (AK Kladivar) 72,31, 2. Mušič (OS) 54,66, 3. Pavlič (AK Nm) 49,69, 4. Siško (OS) 43,85, 5. Suhaj (AK Nm) 42,19, 6. Simičič (AK Nm) 36,57.

Krogla 6 kg (mladinci): 1. Kogej (OS) 12,46, 2. Guštin 11,23, 3. Usenik 11,07, 4. Virant 10,60, 5. Možina (vsi AK Novo mesto) — 10,59.

Krogla 7,26 kg (člani): 1. Penko (AK Nm) 13,88, 2. Smodrej (AK Nm) 10,80.

Krogla 4 kg — ženske: 1. Kranjc (AK Nm) 9,90, 2. Pacija 8,63, 3. Lavrič (AK Nm) 7,46.

Stafeta 4 krat 100 m — ženske: 1. Olimpija — Svoboda (Cuček, Jendlič, Škrjanc, Tauzes) 55,0, 2. AK Novo mesto 1:02,0, 3. SKS Novo mesto 1:08,6.

Stafeta 4 krat 100 m — moški: 1. Olimpija — Svoboda (Pisič, Istenič, Pertot, Mole) 46,0, 2. AK Novo mesto II 50,0.

Ob koncu mitinga je predstavnik občinske zveze za telesno kulturo tov. Romih Marjanu Špilarju kot najuspešnejšemu tekmovalcu izročil pokal. Tako je bila letošnja tekmovalna sezona za novomeške atlete zaključena. Škoda, da tokrat nismo videli na atletskih stazah tudi Tineta Zaleteja in sester Močnik, pa tudi Jarež Penca zaradi poškodbe ni skakal v višino.

SLAVKO SPLIHAL

Pogovor z zdravnikom

Kožne plesni

Večkrat se zgodi, da kdo opazi med prsti na nogah, pa tudi na samih prstih drobne mehurčke, ki močno srbijo. Če mehurček razpraskamo, se poci od njega skoraj čista tekočina. Kjer tekočina in praskanje načeta koža, se naredi razpoke. Vanje se spet naselijo kužne klice in lahko pride do večjih vnetij kože, celo do razširjenih vnetij po limfnih poteh in do vnetij pripadajočih bezgavk. To povzročajo posebne plesni, ki napadejo predvsem kožno povrhnjico. Značilno je srbenje, mehurčki in luščenje kože.

Tej boleznijo so najbolj podvrženi ljudje, ki se jim noge močno potijo in je zaradi potu njihova površina kože razžrta. To lahko razumemo, če vemo, da vsaka plesen, pa tudi kožne plesni, najbolje uspeva v vlažnem okolju. Bolezen nalezemo prav zaradi tega najprej v kopališčih, posebno na lesenem podu oziroma letvical pod prhami, kjer se je prej kopala oseba, ki je imela kožno plesen. Nalezemo jo tudi v toplicah iz istega razloga, pa tudi če obujemo izposojeno obutev. Pogosteje zbole moški kot ženske, ker se jim noge bolj pote, odrasli pogosteje kakor otroci. Včasih pa se prav med šolskimi otroki plesen epidemično razširja, če higiena v šolskih kopalnicah ni na višku.

Kožnih plesni je več vrst. Napadajo lahko tudi nohte, lase, pa tudi kožo kjerkoli po telesu. Oboleni nohti se najprej na koncih zadebele, izgube barvo in sijaj, postanejo krhki in se drobijo. Njihova oblika se grdo spremeni. Lasje se, če zbolijo koža za plesnijo, drobijo, spremenijo barvo in izpadajo. Nastanejo ostro omejene večje ali manjše okrogle pleše. Koža na takih mestih je polna lusk. Plesen, ki napade brado, napravi grojne mozolje po koži, iz njih štrli diaka. Razne vrste plesni napadajo kožo. Večinoma so okvare kože okrogle, na robu imajo drobne mehurčke ali ognjčke, v sredini pa se povrhnjica lušči. Nekateri plesni pa povzročijo le različne pege po telesu, ki so drugačne barve kakor ostala koža.

Bolezen lahko preprečimo, če v javna kopališča in v toplice ne dovolimo vstop osebam, ki imajo kožno plesen, če ne uporabljajo skupnih brisač, če si ne izposojamo nogavic in čevljev od drugih. Če pa smo plesen že staknili, potem se moramo podrediti zdravniškim navodilom in točno uporabljati predpisana zdravila, pa bomo kmalu ozdraveli. Vsekakor moramo perilo prekuhati in dobro oprati, vsak dan prati nogavice in dezinficirati obutev. Obleko je potrebno dobro prelikati, če je taka, da se ne da prej tudi oprati. Za razkužitev čevljev je najboljši formalin, ki ga dobimo v lekarnah.

Če smo se kopali v javnih kopališčih ali toplicah, je nujno dobro obrisati in posušiti noge, posebno prste in med prsti. Nikakor ne škoduje, če jih, preden obujemo nogavice, tudi posipljemo s smukcem, ki mu je primešano malo salicila.

Pri nekaterih ženskah, posebno pri tistih, ki imajo opravka z vodo, npr. pericah, natakaricah, gospodinjah, se plesen rada pojavi na prstih in med prsti rok. Zanje velja isto, kakor smo opisali zgoraj. Za nekaj časa morajo med zdravljenjem pač prenehati čez mero močiti roke.

Dr. Božo Oblak

Červan v Osijeku — državni rekord!

Nekoliko nepričakovano je prišla iz Osijeka vesela novica, da je znani tekač na dolge proge Franc Červan, po rodu Dolenjec, znova izboljšal lastni državni rekord na 10.000 m. Na zadnjem pomembnejšem tekmovalju v letošnji sezoni — v finalu ekipnega prvenstva SFRJ — je prvi pretekel 10 kilometrov v času, ki je boljši od 29 minut! Njegov dosežek 28:59,6 je rezultat svetovne vrednosti, ki znova potrjuje njegove velike kvalitete. O tem rezultatu so nekateri dvomili (trditelj, da so vsi tekači tekli krog, torej 400 m manj), toda organi zatorji zatrjujejo, da sodniki niso pogršili. Potemtakem bo rekord priznan.

Na istem tekmovalju se je znova izkazal tudi Novomešan Marjan Špilar. V metu kopja je znova premagal mejo 72 m (72,10 m), še bolj pomembno pa je, da je osvojil 1. mesto in premagal med drugimi tudi državnega rekordarja Galicia, ki je bil z metom 67,76 m drugi. Špilarjev uspeh je tem večji, ker je metal poškodovan in je imel veljaven le met, s katerim je zasedel prvo mesto. Od Novomešanov je v Osijeku nastopil tudi Zaletež, vendar je bil manj uspešen kot po navadi. Na 600 m je tekkel 11,4, na 200 m 23,2, v skoku v daljino pa je dosegel rezultat 622 cm. Očitno je že izven forme.

F. Mikec

Za Maverjev memorial v Kočevju

Pred dvema letoma je po nesrečnem naključju v prometni nesreči podlegel Jože Maver, predsednik kegljaškega kluba, ko se je vračal s tekmovalja v Cerknici. V počastitev spomina zaslužnega športnega delavca je kegljaški klub Kočevje uvedel vsakoletno tekmovalje za spominski Maverjev pokal s sodelovanjem več klubov iz Slovenije.

Jože Maver

Novo mesto — Domžale

3:1

V VIII. kolu LNP so nogometaši Novega mesta doma premagali Domžale s 3:1. Po vodstvu gostov v prvem polčasu (0:1) je Maksimovič izenačil, Macele povisal na 2:1. Hrovat pa je v zadnji minuti igre dosegel tretji gol.

JM

Zaposlenost nazaduje v gostinstvu in obrti

Trgovina je obdržala enako število zaposlenih kot lani, v industriji, gradbeništvu in kmetijstvu pa so sprejeli na delo 96 novih delavcev

Za letos so delovne organizacije v krški občini napovedale zmanjšanje zaposlenosti za približno dva odstotka v primerjavi z letom 1965. Podatki kažejo, da se večina teh napovedi ni držala in da se je delovna sila v mnogih panogah povečala.

V trgovini je zaposlenost enaka kot lani, v obrtništvu je za 11,4 odst. manjša, v gostinstvu pa so zmanjšali število zaposlenih za 5,8 odst.

Porast delovne sile v industriji znaša 2,1 odst., v kmetijstvu 5,9 odst., v gradbeništvu 7,7 odst. Vsega skupaj je v občini Krško zaposlenih 4.861 delavcev, torej 96 več kot lani. Porast dokazuje, da so sprejemale nove delavce predvsem tiste gospodarske panoge, ki so uspešno prebrodile reformne preizkušnje.

Sodeč po podatkih iz obrtnih in gostinskih organizacij se tako imenovane terciarne

dejavnosti niso razmahale, in kot kaže, še vedno živatarijo. Z razvojem turizma pa bi se prav gostinstvo in obrt morala povzpeli po lestvici uspehov navzgor in v prvi vrsti zaposlovati novo delovno silo. Osnovna naloga gostišč je, da spremenijo doseženi uspehi navzgor in v prvi vrsti zaposlovati novo delovno silo. Osnovna naloga gostišč je, da spremenijo doseženi uspehi navzgor in v prvi vrsti zaposlovati novo delovno silo. Osnovna naloga gostišč je, da spremenijo doseženi uspehi navzgor in v prvi vrsti zaposlovati novo delovno silo.

Omejevanje proračunskih izdatkov

V občini Krško morajo varčevati vsi uporabniki proračuna — Dotok denarja je slab in skupščina si začasno pomaga s posojilom — Povečati bodo morali izdatke za socialno varstvo in zdravstveno zaščito

Blagajna občinskega proračuna v Krškem se ne polni po planu, to so potrošnikom

omejili izdatke na dejanski dotok denarja. V prvih šestih mesecih so bili dohodki za 446.477 N din manjši, kot je bilo predvideno za to obdobje. Tudi v juliju in avgustu je bila rast dohodkov enakomerna in torej ni bistvenih sprememb. Del izpada krije občinska skupščina s kratkoročnim kreditom iz rezervnega sklada. Boljši proračunski dotok pričakujejo v Krškem šele v zadnjem četrtletju, tedaj bo skupščina tudi vrnila najeto posojilo.

Večina uporabnikov proračuna je z denarjem varčno gospodarila in tudi v prihodnje ne bo smela povečevati izdatkov. Čezerno so narasli le izdatki za zdravstvo, socialno varstvo, obč. sodišče in gospodarske posege.

Po vsej verjetnosti bo treba napraviti spremembo pri nekaterih proračunskih izdatkih. Za socialno varstvo in zdravstveno zaščito bi morali zagotoviti dodatne zneske v proračunu, vzporedno s tem pa znižati nekatere druge izdatke. To delo ne bo lahko. Za redne socialne podpore je bilo že konec julija porabljenih 74 odst. predvidene vsote, za oskrbnine v domovih počitka nekaj več kot 60 odst. in za preživnine borcev NOV 64 odst.

Precej so bili preseženi tudi stroški za vzdrževanje cest tretjega reda. Vzdrževanje je bilo namenoma prenizko planirano, ker ob sprejemanju proračuna ni bilo kritja za večjo vsoto. Skupščina bo verjetno omejila tudi regrese za dijaške vozne karte, ker jih sicer ne bo mogla izplačati.

Strokovne službe bodo pripravile popravek proračuna do novembra in ga predložile v razpravo skupščini.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v brežiški policijski niči:

Franc Lazanski, kovnostrugar z Vrhnike, je padel s hruske in si poškodoval ramena in levi kolik; Ivan Cizelj, šofer iz Brezine, je padel z motorjem in si poškodoval desno koleno; Nikola Čosič, delavec iz Novih dvorov, je padel s priklopiec kamiona in dobil poškodbe po hrbtu; Stjepana Kolar, ja, kmeta iz Kraljevca na Sutli, je nekdo s sekuro udaril po glavi; Marija Znidarič, kmetica z Bizeljskega, je padla čez prag in si zlomila levo nogo; Marjana Stajnerja, obratovodja iz Krškega, je nekdo poškodoval z motorno žago po obeh nogah; Martin Veglež, mizar iz Cundrova, je padel s kolesom in si poškodoval glavo; Alojz Pečar, upokojenec iz Radne, je padel po stopnicah in si zlomil levo roko; Ivan Trček, uslužbenec iz Bregane, je padel s motorjem in si poškodoval glavo, desno ramo in levo roko.

V zimskem času spet prevoz delavcev

Tovarna papirja v Krškem bo ugodila delavcem, ki stanujejo v bolj oddaljenih krajih, in bo od 1. novembra do aprila spet organizirala prevoz na delo. Delavci se bodo vozili iz treh smeri: iz Brežic, Cerklj ob Krki in iz Kostanjevice. Pri IZLETNIKU v Celju bo podjetje naročilo toliko avtobusov, kolikor jih potrebuje. Ker pa v slabem vremenu običajno želijo potovati na delo tudi delavci iz drugih podjetij, je občinski sindikalni svet pozval vse gospodarske organizacije, naj pravočasno prijavijo svoje potrebe. V lanskem letu tega namreč niso naredili in so bili včasih avtobusi tako polni, da so morali posredovati celo prometni organi.

Pavk

DROBNE S SENOVEGA

CESTA SKOZI SENOVO, ena glavnih prometnih žil, je spet razsvetljena. Namestili so nove živo, srebne svetilke vzdolž ceste, za kar so se Senovčani precej časa potegovali.

PO DVELETNEM ČAKANJU bodo le obnovili električno napeljava na Poreber in Dolnji Leškovce. Prebivalci so s prosto, voljnimi delom izkopali jame za drogeve, ki jih podjetje DES že postavlja. Drogevi naj bi bili postavljeni do konca novembra.

SENOVSKI RUDARJI tudi ta mesec presegajo plan in se trudi, da se dnevni izkop ne bi zmanjšal. Na finančni rezultat pa negativno vpliva prevelika količina drobnega premoga, ki ga izkopljejo.

SESTCLANSKA EKIPA SE. NOVSKIH RUDARJEV je odšla na prakso v trboveljski rudnik, da bi se priučila izkopavnju premoga s širokim delom. Tako odkopno metodo namerava postopoma uvesti v vseh oddelkih tudi senovski rudnik, da bi lahko povečal proizvodnjo.

V PETEK JE BILA RAZSIRJENA SEJA krajevne organizacije SZDL Senovo kot priprava na bližnjo konferenco. Razpravljali so o poročilu o občinskem plenu, o pripravi na žalne svečanosti ob dnevu mrtvih.

JESENSKA SETEV je na senovskem območju v glavnem že končana. Na posevke, ki so jih zasejali po vseh njivskih površinah, je padlo dovolj dežja, tako da bodo semena lahko vzkli.

NOV PRIZIDEK OB GOSTILNI PRI SENOVSKEM MOSTU bo verjetno že letos dograjen. V zelo kratkem času so izkopali temelje in zgradili zidove, tako da bodo kmalu začeli betonirati strop. Notranja dela bodo lahko opravili tudi v hladnejših dneh.

Brzopotezno prvenstvo Zasavja

Preteklo soboto sta se srečali kegljaški ekipi Brežic in Krškega na novem kegljašču v Krškem. Zmagala je ekipa Krčanov s 677 podrtimi keglji. Brežičani pa so podrti 662 kegljev. Najboljši med Krčanji je bil Sandi Runovec, ki je podrt 83 kegljev, med Brežičani pa Kovačević z 88 keglji.

Miro Kugler: ODMOR

VSAKO MAJHNO PODJETJE NE MORE ŽIVETI ZASE

Skupščina priporoča združevanje

Devetmesečni obračun za industrijske delovne organizacije v občini Krško je bil zadovoljiv — V težavah so se znašla le nekatera manjša podjetja — Rudnik Senovo bo načrtno zmanjševal proizvodnjo

Oddelek za gospodarstvo pri občinski skupščini v Krškem ugotavlja, da industrija po podatkih za tri četrtine leta zadovoljivo izpolnjuje planske obveznosti. Izjema je PAPIRKONFEKCIJA, kjer je vrednost proizvodnje po devetih mesecih dosegla komaj 62,5 odst. letnih predvidevanj. Podjetje je imelo težave z dobavo surovin, razen tega pa niso pravočasno prispeli stroji za kartonažni oddelek. Občinska skupščina priporoča kolektivno PAPIRKONFEKCIJE združitev s sorodnim podjetjem. Tako bi izostala marsikatera težava, ki se ji zdaj ne morejo izogniti.

Tovarna celuloze in papirja je do konca septembra v primerjavi s istim obdobjem lani povečala proizvodnjo za 15,2 odst. Proizvodnja celuloze, lesovine in papirja je znašala 30. septembra 129.603 tone, vrednost vseh teh izdelkov pa 115.689.682 Ndin ali

73,8 odst. planirane vrednosti za 1966.

RUDNIK na Senovem plan sicer izpolnjuje, vendar kolektivno ne ostaja skoraj nič za razširjeno reprodukcijo. Podjetje čaka še nova obratovanja — plačevanje vodnega sklada. Perspektive za ta rudnik ni več, zato bodo proizvodnjo načrtno omejevali. Nihče pa še ne ve, kakšno gospodarsko dejavnost bodo na Senovem razvili po ukinitvi rudnika.

Tovarna čokolade IMPERIAL je s tridesetletno proizvodnjo presežila letni plan za 1,3 odst. Pri kruhu in pecivu je v primerjavi z lanskim letom povečala količino izdelkov za 25 odst., pri čokoladi in čokoladnih izdelkih pa za 23 odstotkov, pri čokoladi in čokoladnih izdelkih pa znaša 5.040.000 Ndin, kar je 90,8 odst. planirane vrednosti za to leto.

Občinska skupščina je tudi tej tovarni priporočala inte-

gracijo. Predstavniki IMPERIALA so že navezali stike s tovarno ŠUMI v Ljubljani; dogovori se bodo verjetno prav kmalu izoblikovali v predlože.

J. T

Kegljanje v Krškem

V nedeljo je bilo v Krškem brzopotezno šahovsko prvenstvo Zasavja. Prvak za leto 1966 Ivan Levčar je zmagal tudi v brzopoteznem šahu, saj je uspelo samo Ilincu, da mu je odvezel pol točke. — VRSTNI RED: 1. Levčar (Kr.) 6,5, 2.—3. Setine in Ilinc (Br.) po 5,4, Zupanc (Kr.) 4, 5. Gačnik (Sevn.) 2,5 6.—7. Turnšek in Debelak (Sevn.) po 2,8. Hribar (Kostanj.) 1

V nedeljo, 30. oktobra, bo v Brežicah ekipno brzopotezno šahovsko prvenstvo Zasavja. Pavk

NE HODI DOMOV BREZ

Spomину revolucionarja Maksa Stermeckega

(Nadaljevanje in konec) Delovni ljudje Posavja smo se vključevali v to napredno stvarstvo. Število komunistov in skojevcev je zato naraslo tako naglo, da smo lahko že v lepi pomladi 1940 v zidnici pri Maksovem sodrniku med Kozjim in Pilstanjem osnovali okrožni komite KPS za Posavje. Ponošni smo bili, da je bil prvi sekretar komiteja prav tak človek, kot je bil Maks Stermeček. V tem času so delovale partijske celice v Krškem, na Senovem, v Brestanici, Sevnici, Brežicah, Dobovi, Velikem Podlogu in na Tečajah. Razširili smo se na velik krog simpatizerjev, zlasti z akcijo zbiranja podpisov za društvo prijateljev Sovjetske zveze, s pobiranjem prispevkov za »Rdečo pomoč«, za ilegalno literaturo itd. Hkrati je začela vstopati v napredne vrste mladina in zraslo so močne organizacije skojevcev, zlasti v Dobovi, Brežicah, Krškem, Senovem in Brestanici.

Ti mladi skojevci so kas-

neje, kmalu po okupaciji 1941, sestavljali Krško borbena skupino in v jeseni istega leta ustanovljeno Brežiško četo. Tedanja oblast in njen aparat, z orožniki v Posavju so že čutili ilegalno delo dobre in trdne organizacije Komunistične partije. Prva žrtev je bil Maks Stermeček, ki so ga odpustili iz službe v bolnici, ker je bil osumljen komunizma. Kljub odpovedi je Stermeček ostal še naprej pri sorodnikih v Krškem; kadar mu je grozila aretacija, se je skrival v podstrešni sobici pri Jožetu Godlerju v Starem gradu.

Prišla je Hitlerjeva vojska in okupacija. Takoj se je začel teror in preganjanje naprednih ter narodno zavernih ljudi. Maks je še nekaj časa deloval ilegalno v Krškem, nato pa je šel v Ljubljano. Za Posavje je bila to velika izguba, vendar pa ga je takrat potrebovala vsa Slovenija.

Njegovo delo v Posavju v letih 1939—1941 je bilo veliko. Nastanek številnih kra-

jevskih organizacij in mladih kadrov partize v Posavju je plod njegove dejavnosti. Bil je neutrudljiv učitelj in voditelj posavskih komunistov in skojevcev, kovač njihove politične zavesti in predanosti, komunist širokih konceptov, skromen, požrtvovalen in človeški.

Iz Krškega je, kot sem že omenil, odšel 1941 v Ljubljano, kjer je iz nemške okupacije prišel pod italijansko fašistično okupacijo. Takoj se je vključil v ilegalno delo kot član agitprop komisije pri CK KPS, vodil partijske študijske skupine, zlasti med izobraženci.

V partizane je odšel aprila 1942. Kot politični delavec s psevdonimom »Roka« je deloval najprej na Notranjskem, potem v novomeškem okraju, nadalje v raznih brigadah, kjer je z bogatim ideološkim znanjem uterjal in poglabljal borbenost med mladimi komunisti. Hkrati je sodeloval pri »Delu«, takratnem glasilu CK KPS, in poleg raznih drugih člankov in

razprav v četrti številki za julij 1942 priobčil pomemben članek »KPS in Jugoslavija«, v katerem je razložil stališče komunistov do stare Jugoslavije in do nastajanja nove skupnosti južnoslovenskih narodov.

26. februarja 1943 je skupno z dolejnjskimi aktivisti Jožetom Slakom, inž. Jožetom Levstikom in drugimi padel v zasedo italijanskih vojakov pri Straži na Dolenjskem in bil ob tej priložnosti težko ranjen in ujet. Kot težko ranjenega so ga skušali sovražniki še zasilševati; ko pa jim je ponovno odvrnil, da je komunist in partizan in da je to vse, kar ima povedati, so ga okupatorji v besnosti ustrelili.

Opisal sem vam revolucionarno pot Maksa Stermečkega. Nisem pa pri tem omenjal njegovega osebnega življenja, v katerem se je odrekal lepota, ki naj bi mu jih prinesla njegova mladost. Užil je zelo malo lepih pomladnih večerov, malo veselja s prijatelji in znanci, ni

»V letih pred drugo svetovno vojno do leta 1940 je v tej hiši stanoval abs. med. MAKŠ STERMEČEK, sekretar okrožnega komiteja KPS za Posavje. Padel je kot partizan 26. 2. 1943. leta v Vavti vasi pri Novem mestu. — Ob 25. obletnici ustanovitve OF — 1. julij 1966 — ZDRUŽENJE BORCEV NOV mesta Krško« — Spominsko ploščo s tem napisom je pokojnemu revolucionarju odkril narodni heroj Jože Borštnar.

utegnil na plesu in zabavi, z njem in s praktičnimi izkušnjami, skromnega komunističnega požrtvovalnosti in junaka našega vedenja pred razrednim in nacionalnim sovražnikom, človeka, ki je vse svoje življenjske sile, moči in kri dal revoluciji in socializmu.

Tako se je končala življenjska pot Maksa Stermečkega, široko razgledanega človeka z bogatimi marksističnimi znan-

njem in s praktičnimi izkušnjami, skromnega komunističnega požrtvovalnosti in junaka našega vedenja pred razrednim in nacionalnim sovražnikom, človeka, ki je vse svoje življenjske sile, moči in kri dal revoluciji in socializmu. Slava njegovemu spominu!

Ugotovljene le manjše nepravilnosti

Komisija za družbeni nadzor ni ugotovila pomembnejših nepravilnosti pri uporabnikih denarja iz občinskega proračuna — Pritožba dimnikarja rešena

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje je podala poročilo tudi komisija za družbeni nadzor. Pregledala je, kako trošijo denar uporabniki občinskega proračuna, cenik veterinarskih uslug za zasebnike in pritožbo dimnikarjev. Komisija je ugotovila, da uporabniki proračuna z denarjem varčujejo in ga trošijo v skladu s priporočili občinske skupščine. Primerov razpisništva ni ugotovila. Vendar pa je komisija odkrila tudi nekatere manjše nepravilnosti, na primer pri dodeljevanju priznavalnih in socialnih podpor ter oskrbnih za mladoletnike v domovih, pri čemer so bili nepravilnostim krivi vsilili tuudi zastareli predpisi, ki so bili po tem tudi že spremenjeni.

Dotacije krajevnim skupnostim so v glavnem dobro izkoriščene, izjema je le krajevna skupnost Kočevje — mesto. Ta skupnost ima sicer lep program, a njenega dela ni dosti čutili. Po mnenju komisije bi občinska skupščina lahko brez bojazni prenesla na to skupnost vzdrževanje parkov in nasadov, čiščenje ulic in trgov, čiščenje Rince, javno razsvetljavo, tržnico in ostala manjša komunal-

na dela, ki jih zdaj opravlja upravni organ občinske skupščine. Pri uporabi dotacij organizacijam in društvom je komisija ugotovila manjše nepravilnosti le pri občinskem komiteju ZMS.

Komisija je pregledala tudi cenik in zaračunavanje veterinarskih uslug za zasebni sektor. Tudi tu je odkrila nekatere nepravilnosti, namreč, da je sklad za pospeševanje kmetijstva izplačal za te uslu-ge nekoliko preveč, ker mu je bilo preveč tudi zaračunano.

Komisija je obravnavala pritožbo dimnikarskega mojstra Antona Gašparca o določitvi meja dimnikarskih okolišev. Predlagala je, naj pritožbi delno ugođe, naj z

nekaterimi spremembami potrdijo obstoječe dimnikarske okoliše in da naj referent za požarno varnost redno kontrolira, če so dimnikarske storitve opravljene v re-
du.

Seja sveta krajevne skupnosti Kočevje

Na zadnji seji sveta krajevne skupnosti Kočevje-mesto so razpravljali o delu poravnalnega sveta in o nekaterih komunalnih in drugih vprašanjih v Kočevju in okolici. Razprava o financiranju komunalnih dejavnosti je pokazala, da so pravilna prizadevanja občinske skupščine in pristojnih republiških organov, naj se prispevek za te namene prenese na občane oziroma uporabnike mestnih zemljišč. Na seji so razpravljali tudi o nekaterih pe-rečih komunalnih vprašanjih: o odvozu smeti, fekalij in o postavitvi oglasnih desk.

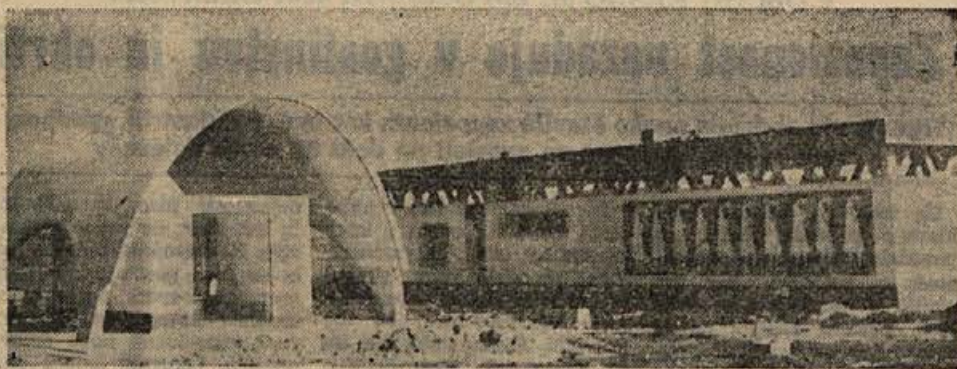
Varstvo šolskih otrok

Odbornik Srečko Košir iz Mžolja je na zadnji seji vprašal, zakaj ni poskrbljeno za varstvo otrok s podeželja, ki se vozijo v šolo v Kočevje. Dokler jih avtobusi spet ne odpeljejo domov, se otroci potepajo, lahko zaidejo v slabo družbo, pa tudi dež in mraz jim lahko ogrozita zdravje.

Odgovor je dal načelnik od-delka za družbene službe Jo-že Benčina, ki je povedal, da so prostori za celodnevno varstvo solarjev v novi šoli. Ti prostori še niso opremlje-ni, vendar je oprema že na-ročena. Ko bodo prostori ure-jeni, kar bo kmalu, bo pose-ben vzgojitelj skrbel za var-stvo in vzgojo teh otrok.

Seja bo 22. novembra

Prihodnja seja občinske skupščine Kočevje bo pred-vidoma 22. novembra. Glavni točki dnevnega reda naj bi bili: poročilo sveta za zdrav-stvo o problemih zdravstva in zdravstvenega doma ter poročilo komisije za vloge in pritožbe.

1. decembra letos bodo v Kočevju odprli novo pokopališče. Na sliki: pogled na upravno zgradbo in eno izmed obeh mrliških vežic (Foto: Primc)

Posvet o gradnji šole in kopališča

Potrebni so še podrobnejši podatki o obeh gradnjah — Delovne skupnosti se bodo odločile do 1. decembra

13. oktobra je bilo v Kočevju posvetovanje s predstavniki vseh delovnih skupnosti v občini o nadaljevanju gradnje osnovne šole in začetku gradnje kopališča.

Občinska skupščina je namreč na zadnji seji sprejela priporočilo vsem delovnim skupnostim, naj razpravljajo o možnosti za sofinansiranje dokončne izgradnje šole in o gradnji kopališča.

Posvetovanja so se udeležili direktorji, predsedniki delavskih svetov in predsedniki sindikalnih podružnic. Poroči-

li na posvetu sta podala predstavnika odborov za izgradnjo šole in kopališča.

Sklenjeno je bilo naj oba odbora posredujeta delovnim skupnostim še podrobnej-

še podatke o obeh gradnjah. Delovne skupnosti pa bodo sporočile svoje odgovore oziroma stališča občinski skupščini in obema odboroma do 1. decembra.

S SEJE SVETA ZA URBANIZEM V KOČEVJU

Kopica prispevkov krepi birokracijo

Ni logično, če je zasebna hiša cenejša kot stanovanja v bloku — Izjemne gradnje naj bi v bodoče dovoljevale občine in ne republika — Sprostitev cen stavbenim zemljiščem lahko občutno zavre gradnjo in komunalno urejanje

12. oktobra je svet za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve občinske skupščine Kočevje razpravljal o komunalnih zadevah in urbanizaciji. V zvezi s tem je obravnaval tudi osnutke naslednjih republiških predpisov: Zakon o spremembah in dopolnitvah temeljnega zakona o prispevku za uporabo mestnega zemljišča, Zakon o prispevku za uporabo mestnega zemljišča, Zakon o urejanju in oddajanju stavbene zemljišča, Zakon o spremembah in dopolnitvah uredbe o izdajanju izjemnih dovoljenj za uporabo zemljišč izven gradbenih okolišev za gradbene namene. Svet je razpravljal tudi o nekaterih drugih zadevah, vendar je samo razprava o komunalnih zadevah in urbanizaciji ter o novih republiških predpisih trajala nad 4 ure.

Ko so razpravljali o reformi stanovanjskega gospodarstva, so se strinjali, naj bo stanovanje blago, ki ga lahko kupiš ali prodajš. Ugotovili pa so, da je vedno večje zanimanje za zasebno gradnjo, kar je cenejša. Poudarili so, da ni logično, če je gradnja zasebne hiše cenejša kot gradnja stanovanja v bloku. V zvezi s tem so opozorili na zaostalo tehnološko gradnje gradbenih podjetij in na neizkoriščeno možnost, da bi se ta podjetja bolj zanimala za uvajanje polmontažnega in montažnega načina gradnje. Nekateri člani

sveta so predlagali, naj bi gradbena podjetja opozorili, da bodo iskala pota za pocenitev gradenj, drugi pa so menili, da jih bo na znižanje stroškov prisilil sam trg.

Ko so razpravljali o predpisih o prispevku za uporabo mestnega zemljišča, so člani sveta poudarili, da so načelno za to, da prispevek plačajo vsi uporabniki mestnega zemljišča, vendar pa je treba najti primeren način zbiranja tega denarja. Pri tem so opozorili na dejstvo, da je raznih prispevkov vedno več, za njihovo zbiranje in ostalo delo v zvezi z njimi (obvestila, pritožbe in njihovo reševanje itd.) pa je potrebno ne samo vedno več predpisov, ampak tudi vedno več administracije. Zato so predlagali, naj bi ekonomisti proučili, koliko prispevkov je potrebnih, in potem sprejeli predpis, da bi zbirali vse naenkrat. Predlagali so tudi, naj bi se zbirali ta enotni prispevek na približno enak način kot proračunski prispevek oziroma v določenem odstotku od osebnih dohodkov. Se posebej pa so poudarili, da bi moral biti prispevek občanov za uporabo mestnega zemljišča porabljen na območju (v krajevni skupnosti), kjer stanuje zavezanec plačevanja tega prispevka.

Pri obravnavanju Uredbe o dopolnitvah uredbe o izdajanju izjemnih dovoljenj za uporabo zemljišč izven grad-

benih okolišev za gradbene namene so se člani sveta odločili za drugo inačico, ki predvideva, da bo občan gradil lahko tudi izven gradbene okolice, čeprav naselje ne šteje 100 stanovanj in čeprav nima podružnične osnovne šole.

K predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o urbanistični inšpekciji so člani sveta predlagali, naj bi dovoljenja za izredne gradnje izdajale občinske skupščine na podlagi presoje svojih svetov za urbanizem. Ta predlog so utemeljili s tem, da imajo zdaj občinske skupščine že dovolj potrebnih strokovnjakov, zato ni več potrebno, da to opravlja-jo republiški organi.

Tudi na osnutek Zakona o urejanju in oddajanju stavbene zemljišča so imeli člani sveta pripombo. Menili so, da bi popolna sprostitve cen stavbnim zemljiščem lahko občutno zavrla gradnjo in komunalno urejanje naselij. Ker trajajo pritožbeni postopki za razlastitev zemlje zelo dolgo (celo po dve leti), so predlagali, naj bi zakon določil najvišjo ceno za stav-bena zemljišča, na katerih bi zgradili objekte družbenega pomena. Ta cena naj bi bila določena vsaj za primere, ko pride do razlastitvenega postopka.

O vseh predlogih bo na prihodnji seji razpravljala tudi občinska skupščina.

Črna gradnja

Na Ljubljanski cesti v Kočevju je pri skladišču Trgo-prometa, katerega last je tudi zemljišče, Anton Rus iz Kočevja zgradil leseno garažo. Postavil jo je brez vednosti lastnika zemljišča in brez dovoljenja občinske skupščine. Črno gradnjo bo moral Rus na lastne stroške podreti.

Gradbena in urbanistična inšpekcija pri občinski skupščini Kočevje bosta tudi v bodoče strogo preganjali čr-ne gradnje.

Dva potrjena predloga

Komisija za uvedbo skrajšanega delovnega časa je poročala na zadnji seji občinske skupščine, da je prejela v obravnavo analize za uvedbo skrajšanega delovnega časa v delovnih organizacijah KGP, LJK in Zidar. Po mnenju komisije sta analizi KGP in podjetja Zidar v redu, medtem ko bi moral LJK svojo analizo še dopolniti. Občinska skupščina je pred-loge komisije potrdila.

RK podelil značke

25. oktobra je zvečer občinski odbor Rdečega križa Kočevje na slavnosti v hotelu Pugled podelil krvodajalcem zlate in srebrne značke. O slovesnosti bomo podrobneje poročali v prihodnji številki

DROBNE IZ KOČEVJA

PRETEKLI PETEK IN SOBOTO je bila v Kočevju vojaška komisija, ki je pregledala nabor-nike. Fantje so v veselje občanov opustili staro navado, da bi se na ta dan napili in delali nerede, žal pa so minili tudi časi, ko so imeli fantje sopek cvetja v gumb-nici.

KOSTANJ PRED NARODNO BANKO je izreden primer velikega in košatega divjega kostanja. Na predlog turističnega društva so drevo poimenovali po pokol-nem direktorju banke tov. Kova-ču, ki ga je z veliko ljubeznijo negoval, in ga tudi začitili.

OZNAKE NA PREHODIH ZA PESCE so skoraj popolnoma iz-ginile in jih vozniki le težko opa-sijo. Sicer jih tudi tedaj, ko so bili prehodni še dobro vidni, šofer-ji niso kaj prida upoštevali, pa vendar bi jih kazalo obnoviti.

PREUREJENA SLASCICARNA METKA ima veliko obiskovalcev,

saj jih potrebujejo z dobrimi sla-šćicami. Tja radi zahajajo tudi mladi ljudje, vendar njihovo ob-našanje ni vedno najbolj primer-no. Fantice, ki niso dopolnili niti 15. leta, bi kazalo opomniti, da so za kajenje vendarle še prem-la-di. Dim okoli bledarje še prem-la-di. Dim okoli bledarje še prem-la-di. Dim okoli bledarje še prem-la-di.

VEDNO POGOSTEJE PRE-LETAVAJO KOČEVJE LETALA vendar si športni piloti dovoljuje-jo marsikaj, kar ni več v mejah previdnosti. V petek, 21. okto-bra, je športnik enkrat ob 17.25 preletel mesto nižje od cerkvenih zvonikov in se spustil nad avto-servis in kemično tovarno. Dvo-mimo, da so take akrobacije nad naselji dovoljene, saj ogrožajo varnost občanov.

IX. SNO brigada - ,Kočevska' 3

15. marca je ponovno padlo Preser-je in smo znova razdejali objekte na magistrali Ljubljana—Trst oziroma Re-ka; v tistih dneh smo napadali Ribnico na Dolenjskem in se borili z motorizi-rano kolono prek 100 vozil, ki je rinila iz Ljubljane proti obkoljenim posto-jankam. 19. aprila smo znova napadli Ribnico. V tistih dneh je en bataljon brigade utrpel 60 mrtvih in ujetih v Makošah pri Ribnici. Če lahko kaj pri-pomore k olajšanju bolečine, ki jo še danes nosimo v sebi borci IX. zaradi teh najhujših izgub, jih tokrat prvič javno povem; štab divizije je kljub ugovorom, ki, kot veste, v vojski in v vojni niso dovoljeni, kljub prepriče-vanju in pravočasnemu opozorilu šta-ba brigade trdovratno vztrajal pri od-ločitvi o razporeditvi zelo izčrpanih ba-taljonov brigade, in samo ta razpore-ditev je omogočila to tragedijo.

V najlepšem spomladanskem mese-ca — maju 1944 je brigada bila boje

z Nemci in belogardisti v Suhi krajini. 4. maja sta XV. in XVIII. divizija za-vzeli Žužemberk. Nato so naše in dru-ge brigade silovito pritiskale na sov-ražne komunikacije in postojanke.

7. avgusta 1944 sta IX. in XV. be-lokranjska porazile nemško-domobran-sko formacijo iz Stične in Sentvida na pristopih k Žužemberku.

Septembra je bila IX. brigada na Notranjskem; naj omenim le eno novo zmago pri Danah, Gorenjem jezeru in Zirovnici pri Cerknici. V istem mesecu je brigada že napadla sovražnika ob progli Ljubljana—Kočevje, 26. septem-bra pa so enote XVIII. divizije, zlasti X. brigade, tretjič razrušile Štampetov most pri Borovnici.

Oktober se je brigada šest dni bo-rila z drugimi enotami XVIII. divizije, z enotami 188. nemške gorske divizije ter 10. in 14. SS policijskega polka v območju Bloške polce, Knežje njive in Prezida, 31. oktobra pa še z drugi-

mi sovražnimi enotami na Dolenjskem pri Sentvidu, Stični in Višnji gori.

Pred 15. novembrom 1944 je brigada uspešno sodelovala pri obrambi Bele krajine na položajih severnih pobočij Gorjanec pred prodorom nemško-do-mobranskih kolon in Novega mesta ter okoli Koprivnika in Hriba, vzhodno od Bele krajine in prizadejala sovražniku zelo hude izgube. 18. novembra je bri-gada sodelovala pri uničenju 2. juriš-nega domobranskega bataljona.

Istega dne smo se pojavili pred ta-krat močno utrjenim Kočevjem in ga napadli, a so nas sovražniki prehiteli s prodorom 162. nemške divizije iz Postojne in Ljubljane.

Januarja 1945 so brigade zavržile domobrancelje in Nemce (4 jurišni domo-branski bataljoni ter 13. in 14. polk SS policije) iz Novega mesta, Kočevja, Ribnice in Sentvida, ki so šest dni ne-nehno napadali enote XV. in XVIII. divizije. 21. januarja 1945 je bataljon devete ob podpori jurišnega bataljona

V gozdovih še 5000 kubikov podrtega lesa

Les, ki ga je podrl lanski vihar, še vedno ni pospravljen — Kvaliteta lesa, ki je še v gozdu, pada — Na škodi bosta lastnik lesa in kupec — Les družbenega sektorja je bil ves pravočasno izdelan in zato njegova kvaliteta ni trpela

V ribniških gozdovih je še vedno okoli 5000 kubikov metrov lesa, ki ga je podrl lani vihar. Les bi bil lahko že obdelan in prodan, zdaj pa izgublja na kvaliteti, ker je preležan in ga napadajo lesni škodljivci. Pri INLES, gozdnem obratu KGP v Ribnici pri nekaterih zasebnih lastnikih podrtega lesa smo se pozanimali, kakšna je kvaliteta tega lesa, kje so vzroki, da les ni bil pravočasno obdelan in prodan, ter kako je gozdni obrat pomagal lastnikom pri obdelavi in spravlilu lesa.

Inž. Peter Bajuk, INLES Ribnica:

— Bukovino smo dobili šele pozno spomladi letos in je tudi nismo preveč škrtirali. Ko smo deske iz tega lesa prodajali, jih kupci (Italijani) nekako 25–30 odstotkov niso hoteli prevzeti, ker so bile krhke in razpadane.

Na kvaliteto pa je izgovarjala tudi jelovina, ker je preležana in jo napadajo razni le-

sni škodljivci. Les je že zdaj slab, če bo pa še enkrat prezimil v gozdu, bo še slabši. Zaradi slabše kvalitete bodo zanj dobili tudi lastniki manj, razen tega pa tudi naše podjetje ne bo doseglo takšnega finančnega uspeha, kot bi ga lahko, če bi bil les pravočasno obdelan in spravljen iz gozda.

Pozanimali smo se pri nekaterih lastnikih lesa, zakaj ga niso hitreje pospravili. Odgovori so bili precej različni. Nekateri so dejali, da je bilo to izredno delo, ki bi ga morali opraviti poleg rednega, zato jim je za obdelavo in spravlilo lesa zmanjkovalo časa. Drugi so spet redno zaposleni, nekateri pa celo na delu v inozemstvu, zato so za delo v gozdu lahko porabili le dopuste in praznike. Ljudje, ki živijo od kmetijstva in gozda, so v glavnem že stari in delo ne zmorejo, pomagati pa jim nima kdo.

Vendar pa je še en, verjetno glavni vzrok. Lastniki odrtega lesa so želeli zanj iztržiti čimveč. To je povsem razumljivo, saj je veter nekatero gozdove tako uničil, da v njih tudi po več let ne bo mogoče sekati. Zato so ljudje iskali kupce vsepovsod, najraje na Hrvaškem, ker ti bolje plačajo. K zastoju obdelave in spravlila lesa pa je delno pripomogel tudi novi zakon o gozdovih, ki je iz-

šel nekaj mesecev po viharju. Vendar bi bil les lahko že pospravljen, če bi bili lastniki za to zainteresirani.

Inž. Ferdinand Nadler, vodja gozdnega obrata KGP v Ribnici:

— V gozdovih je še do 5000 kubikov metrov obdelanega lesa raznih sortimentov. Na območju našega obrata je največ 100 kubikov metrov neobdelanega lesa, čeprav ga je vihar podrl okoli 50.000 kubikov metrov. Med neobdelanega štejemo tudi les, ki so ga podrl letošnji viharji. Ta les je pomešan z lani podrtim, zato nekateri mislijo, da je tudi tega podrl lanski vihar. Do konca meseca bo tudi ves ta les obdelan.

Nekaj drevja je bilo podrtega na težko dostopnem zemljišču. Tako so lastniki podrtega lesa na območju Ostrega vrha v Veliki Gori, kjer so tudi 60-stopinjske strmine in kjer ni cest, pustili na gornjih delih svojih parcel les neobdelan.

Vsem lastnikom gozdov, ki jih je prizadel vihar, je bil naš obrat vedno in je še na razpolago za pomoč pri spravlilu lesa.

V Veliki Gori na območju Travnica gore bo les pravočasno spravljen, če ga bodo lastniki oddali gozdarstvu. Seveda pa so primeri, ko imajo lastniki sklenjene pogodbe s kupci iz Hrvaške in od drugod. Za pravoča-

sno spravilo tega lesa in za njegovo kvaliteto pa ne moremo jamčiti.

Najtežje je bilo z obdelavo in spravlilom lesa na območju Gore, kjer so lastniki sklenili, da bodo tudi prodajo opravili sami. Vendar vse kaže, da bo les še med to zimo oddan, saj so lastniki vedno bolj zainteresirani za prodajo kupcem v domači občini.

Ob zaključku bi poudaril, da so ponekod stroški spravlila lesa precej visoki, ker nimamo dovolj gozdnih kamionskih cest. Na vseh naših gozdnih površinah, ki merijo 12.000 ha, jih imamo le 25 kilometrov, kar je zelo malo. Zaradi viharja smo opravili tudi več viakov in potov. Samo za ta izredna opravila smo porabili lani 11 milijonov S-din, letos pa 10 milijonov S-din.

Tudi občinska skupščina je zainteresirana na čim prejšnjem spravlilu lesa. Prav zato bo v kratkem posebna komisija, v kateri bo tudi gozdarski inšpektor, ugotovila, kaj vse je treba ukreniti, da bo les, ki je še v gozdu, čimprej pospravljen, saj bi mu še ena prezimitev v gozdu precej škodovala. J. P.

Spomin, ki je grenak

Ob dnevu mrtvih se bolj kot druge dni spominjamo naših dragih, ki so se poslovili od nas. Ljubezen do pokojnikov pa sega prego grobov, ljubezen do pokojne matere, očeta, brata, sestre ali otroka tudi s smrtjo ne preneha.

Stojim ob grobu matere in obujam spomine. Preprosta kmečka mati je bila, ena izmed tisočerih. Prezgodaj je njen obraz razoralo trdo življenje. Bila je navdse ljubeča mati svojim desetim otrokom, ki jim je podarila življenje.

Očetov grob me spominja na tiste brezskrbne dni, ki sem jih preživel z brati in sestrami v rojstni hiši. Oče je bil garač, zaljubljen v skopo kraško zemljo, ki jo je dokupil z žulji svojih rok, da se je družina prebila skozi življenje. Kljub strogosti smo ga imeli radi, ker je bil dober in pošten.

Sredi najhujše vojne vihre, 1. novembra 1943, so

mi Nemci ubili brata. Fant s črnimi lasmi je bil, po nosi, ko je nosil kominarsko točbico preko ramen. Na spomeniku padlim piše, da je padel za svobodo domovine, v bližini pa imata skupaj z očetom zadnji dom. To je bila očetova oporoka, ko je bil še živ.

Težko mi je, ko moram k tem grobovom svojih dragih pripisati še četrti, ga, svežega. Kruta smrt je iztrgala ženi moža, otrokom očeta, meni in mojemu bratu. Solze se niso še posušile, rože na grobu še niso ovenele.

Na dan mrtvih bo vsako do izmed nas, ki ima svojce na pokopališču, z žalostjo v srcu obujal spomine na dni, ko so bili naši dragi še živi, ko smo z njimi delili dobro in hudo. Na njihove grobove bomo prinesli rože, tiste z belimi in rdečimi cvetovi, med njimi pa bodo gorele svečke v spomin na naše umrle.

K. ORAZEM

Za stanovanja borcev gre!

O skrbi za borce in njihove svojce več govorimo, kot pa v resnici naredimo zanje. Prizadeti so prisiljeni, da se pritožijo ali prosijo za pomoč višje organe. Tako je morala Pavla Levstik, upokojenka in vdova po padlem borcu NOV iz Sodražice, prositi za posredovanje republiški odbor ZZZB Slovenije. S hčerko in 91 let staro materjo že dolga leta stanuje v zelo slabem, razpadajočem stanovanju. Turazava Janeza Lavriča, težkega invalida iz NOV, o katerem smo v našem listu že pisali, še do sedaj niso našli primernejšega bivališča. Te stvari moramo končno le urediti.

RK Ribnica – RK Drava 23 : 17 (12 : 4)

Na rokometnem igrišču v Ribnici je bila pred okoli 350 gledalci v lepem vremenu odigrana prvenstvena rokometna tekma VIII. kola slovenske rokometne lige med domačim RK Ribnico in gostujočim moštvom RK Drava iz Ptuj.

Za Ribnico so nastopili: Lovšin, Matelič, Svigelj, Radič, Silc, Andoljšek, P. Ponikvar, L. Ponikvar, Albrecht, za Dravo pa: Kuhar, Černesel, Cimerman, Zlender, Rozman, Kokovec, Zernjčič, Kajmih, Strašek, Magdalenc, Jurkovič.

Domača ekipa je v prvem polčasu očito prevladovala, kar potrjuje tudi rezultat 12:4. V drugem polčasu pa so Ribničani pustili in dopustili premoč gostov.

Predtekmo so odigrali mladinci Ribnice z ekipo gimnazije Kočevje, ki je dosegel rezultat 16:13 (8:5). F. L.

Tudi gozdni obrat v Ribnici je pomagal kmetom pri izdelavi lesa, ki ga je podrl lanski vihar. Na sliki: podrta in obdelani les na Ostrem vrhu (Foto: inž. Ferdinand Nadler)

Izvoljeni so člani sveta zavarovancev

Svet zavarovancev šteje 21 članov, od teh je bilo na nedavnih volitvah izvoljenih 17 članov, štirje pa ostanejo stari — Novi svet se bo konstituiral 26. oktobra.

Volitve v svet zavarovancev občine Ribnica so zaključene. Svet šteje 21 članov,

od teh jih je bilo 17 izvoljenih na nedavnih volitvah, štirim pa mandat še ni potekel.

V novi svet so bili izvoljeni: Pavla Stupica, Franc Zobeč, Stane Košir, Jože Andoljšek, Kati Kozina, Alojz Pantar, Franc Grebenc, Ljubomir Vučkovič, Tončka Mihelič, Mirko Goršič, Stane Goršič, Karel Kožar, dr. Ciril Kumelj, Dora Divjak, Mirko Arko, Franc Zbačnik in Stefan Lovšin.

Novi svet zavarovancev se bo sestel 26. oktobra. Takrat bo razpravljal o nadaljnjem delu ter o aktualnih vprašanjih s področja zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja.

Žalne proslave za dan mrtvih

Kot vsako leto bodo tudi letos v ribniški občini počastili dan mrtvih. Pred smotniki in partizanskimi grobišči bodo žalne komemoracije s spominskimi govori. Žalne proslave bodo organizirale krajevne organizacije Zveze borcev NOV.

Živih je še 26 lastnikov spomenice 1941

Ribniška občina je znana po velikem številu partizanskih borcev. Med njimi je tudi precej takih, ki so se udeležili narodnoosvobodilne borbe že 1941. in si s tem prislužili spominsko 1941. Trenutno živih je še 26 lastnikov tega odličja, nekateri živijo v naši občini, drugi pa so se preselili drugam.

Slovesnost v Ribnici

Prvošolci ribniške osnovne šole so imeli v sredo, 19. oktobra, lepo slovesnost v prostorih doma Partizana, so bili sprejeti v podmladek Rdečega križa. Starejša pionirka jih je seznanila z nalogami, nato pa so prisluhnili kulturnemu programu. Po slovesni zaobljubi so bili deležni še prigrižka.

Naglo upadanje kmečkega prebivalstva

V ribniški občini so se pred vojno prebivalci bavili pretežno s kmetijstvom in gozdarstvom, za dopolnilo pa so delali suho robo in krošnjariji po svetu. Po osvoboditvi se je struktura prebivalstva temeljito spremenila. Z razvojem industrije in obrti je število kmečkega prebivalstva stalno nazadovalo. Trenutno imamo le še v Slemenih in na Gori nad 80 oziroma 70 odst. kmečkega prebivalstva, v vseh drugih krajih pa že manj kot polovico. Posledica tega je tudi, da imamo sedaj manj obdelane zemlje, čeprav se je v zadnjih letih zelo uveljavila kmetijska mehanizacija. Mnogi kmetovalci so si kupili kosilnice in obračalnike; stare, škripajoče vozove so zamenjali vozovi z gumijskimi kolesi, ročne žage so nadomestile motorne. Kmetje znajo bolje obdelovati in gnojiti zemljo, zato jim daje več kot nekoč. Pri tem imata precejšnje zasluge oba kmetijski zadruzi: v Ribnici in v Loš. k. dem. potoku.

—r

Oblaki saj v Ribnici

Prebivalci Kolodvorske ulice v Ribnici že vrsto let negodujejo zaradi saj, ki jih proizvajajo v žagarskem obratu Inlesa. Saj se usedajo po rastlinah, zasmrajaajo vo. do in salijo na podstrešja. Prebivalci ne vedo, na koga bi se obrnili po pomoč, ker Inles za njihove težave nima razumevanja.

Prevrnjeni avto

23. oktobra nekaj pred 18. uro se je pri Gorenju prevrnil osebn. avtomobil, ki ga je upravljal Franc Zagar iz Ribnice. Po izjavi voznika se je prevrnil zato, ker mu je privozil naproti po sredini ceste neznan avtomobilist. Umaknil se mu je na skrajno desno, pri tem pa se je avtomobil prevrnil. Škoda je za 2000 novih din.

XVIII. divizije uničili 39. in 71. četo domobrancev v borbi pri Lipljanah nad Žužemberkom.

6. februarja 1945 je IX. brigada napadla Stransko vas, zavzela zunanje obrambne objekte ter jih razdejala, čeprav je hitro intervenirala žužemberška nemško-domobranska posadka. Tri dni kasneje je brigada od Gredenca in Stare gore pognala sovražnika v Žužemberk. 7. aprila so trije SS policijski polki in vsi štirje domobranski jurišni bataljoni ter več bataljonov ROA (general Vlasov) napadli enoto VII. korpusa, da bi tako očistili Suho krajino in sklenili fronto od Brežic do Postojne, toda brez uspeha.

28. aprila 1945 se IX. brigada tik pred koncem vojne še enkrat povrne na kraj svoje največje zmage, na kraj svoje največje slave: Brod na Kolpi, Oslinico, Kuželj, Čabar. Naloga: varovati desno krilo IV. jugoslovanske armade, ki je nezadržno drla proti Trstu. In ko je IV. armada odšla mimo, ko sta bila njena bok in hrbet varna, je IX. pohitela kot osvetoželo vetrič v Ljubljano in prva vkorakala vanjo; v kulturnem, gospodarskem in političnem središču Slovenije, za osvoboditev Ljubljane, ki je na svojih tleh dala

prostor in čas in ljudi za OF, za KP, za NZ za zmago, za prvo slovensko ljudsko vlado, je naša brigada izstrelila zadnji bojni strel in tu je prenehala teči kri, tu je izdihnil v zadnji borbi borec IX. Kdo in kaj je IX. brigada?

Brigada je bila borbeno vojaška enota, gibčna in samostojna, pa vendar del celotne divizije, del korpusa, del slovenske partizanske vojske.

Ob ustanovitvi je brigada štela kakih 1200 mož, razvrščenih v 4 bataljone. Borcem, komandirjem in politkomisarjem ZDO so se pridružili zvečine prostovoljci, delavci iz Kočevja, dijaki in študentje, borci iz Ljubljane in okolice ter kmetje iz Dolenjske, Notranjske in Bele krajine. Pozneje so prihajali Istrani, Vipavčani, možje in fantje s Krasa, iz Goriške, Stajerske, Gorenjske in celo Prekmurja. IX. brigada je imela več mesecev v svojem sestavu ruski bataljon. V njej je bilo precej Italijanov, celo kak Nemeč, Francoz, Čeh in nekaj Avstrijev. Nemalo je bilo ljudi drugih narodnosti Jugoslavije, ki so se preko Slovenije vračali iz ujetništva ali zaporov, ki smo jih tu ali tam osvobodili. Ni znano, koliko ljudi je vsega skupaj bilo v brigadi

od njenega začetka do konca. Toda razmeroma največ je bilo v njej ljudi iz Kočevske. Ni znano skupno število padlih in umrlih. Brigada je zelo pomemben tvorec bratstva in enotnosti. Borec IX., pretežno Slovenec, so bili najboljši tovariši Hrvatom in Srbom v Gorskem kotaru, pa tudi moštvo brigade je bilo večnarodnostno.

Po socialni pripadnosti je bila velika večina borcev iz delavskih vrst, sledijo kmetje; tudi izobražencev je bilo veliko, ki so uspešno sodelovali in se hrabro borili.

Brigada je bila prava zakladnica kadrov. Iz nje je izšlo nekaj znamenitih oficirjev, organizatorjev in vzgojiteljev JLA. Njeni bivši borci so sedaj dobri delavci in ugledni organizatorji proizvodnje, voditelji raznih organizacij. Med njihimi najdemo univerzitetnega učitelja, predavatelja na akademiji, znane igralce in likovne umetnike ter literate, filmske ustvarjalce, sodnike ter juriste drugih smeri, ekonomiste in zdravnike, pilote največjih letal, konstruktorje, poslanca in mnoge druge javne delavce. Največ je kvalificiranih delavcev in dobrih kmetovalcev. Razumljivo, da je, statistično vzeto, zdaj največ upokojenecv.

Črnomelj: pripravljeni na vse nesreče

Tudi v črnomeljski občini so sklenili ustanoviti občinski sklad za elementarne nesreče pri občinskem odboru RK, da bi ob morebitnem potresu, poplavih, toči ali večjih požarih lahko takoj pomagali prizadetemu prebivalstvu. Razen tega bodo takoj začeli z organizacijo tečajev za nudenje prve pomoči. Za pričetek zdravstvenovzgojnega dela pa so potrebna sredstva, zato so pred kratkim vse delovne organizacije v občini prosili za prispevke. S sredstvi sklada bo upravljala posebna 5-članska komisija. Prav bi bilo, če bi vsi kolektivi z razumevanjem ugodno rešili prošnje za finančno JM

Visoka zmaga v Črnomlju

V VIII. kolu so nogometaši Bele krajine v Črnomlju premagali igralce Doba s 5:0 (1:0). Goli: L. Vaja 3, Svajger in Vipavac po 1. Črnomeljski igralci so 16. oktobra zmagali tudi v Domžalah s 3:2 in so trenutno na vrhu prvenstvene lestvice. JM

21. oktobra popoldne so v Črnomlju ob skromni svečanosti odprli nov lokal kmetijske zadruge — mlečno restavracijo. Lokal, ki je zelo okusno opremljen, je veljal okoli 7 milijonov dinarjev, uredili pa so ga s sredstvi zadruge in občinskega sklada za lokale. Potrošnikom nudijo vse mlečne izdelke, sadne sokove, kavo in pecivo. Kot kažejo izkušnje prvih dni poslovanja strank in gostov ne bo manjkalo. (Foto: Ria Bačer)

Bo šola dozidana za drugi praznik?

Semiško šolo, pretesno za skoraj 400 učencev, so sklenili nadzidati — Že letos bi morali začeti z gradnjo, toda upi so trenutno pokopani — Krajevni samoprispevek čaka na banki

Semiščani že dlje časa mislijo na to, da bi sicer lepi, a pretesni šolski stavbi nadzidali eno nadstropje ter s tem pridobili 4 učilnice po 58 m² in 3 kabinete, razen tega še nekaj drugih nujno potrebnih prostorov. Tako bi bila šola bolj podobna popolni osemletki in tudi bolj spodobna kot druga največja šola v občini.

Vso lansko zimo so se o tem pogovarjali na sestankih, spomladaj pa je padla odločitev: vsi Semiščani, prebivalci Streklejca, Črešnjevca, Štranske vasi in Kota, od koder hodijo otroci v šolo, bodo vsak mesec prispevali 1 odstotek svojega zasluga za nadzidavo šole. Glede na tolikšno pripravljenost prebivalstva je tudi občinska skupščina obljubila 5 milijonov dinarjev. Tako so bili Semiščani prepričani, da bo njihova šola že za letošnji krajevni praznik za eno nadstropje višja. Pa ni Zakaž ne, nam je povedal ravnatelj šole Metod Plut:

— Kot odbornik občinske skupščine poznam kritičen položaj občinskega proračuna, zato me niti ni toliko presenetil dopis, ki ga je

prejela šola 18. junija letos: »... čeprav je bilo v planu sklada za šolstvo predvidenih 5 milijonov dinarjev za gradnjo vaše šole, ne kaže, da bi lahko letos začeli graditi... Prosimo, da to z razumevanjem sprejmete.«

Bojimo se le, da ne bi kakšna višja sila še drugo leto zavrla gradnjo, kajti dlje ne bomo mogli več vzdržati v sedanjih prostorih. Že letos imamo 13 oddelkov s 364 učenci. Število otrok pa v Semišču raste prav tako naglo, kakor se širi industrija. Razen tega so novi prostori potrebni za kabinetni pouk po učnem načrtu. Edino, s čimer se lahko pohvalimo, je razmeroma dobra kadrovska zasedba. Pri nas tudi predmetnih predavateljev ne manjka, razen strokovnjaka za telesno vzgojo. Prav tako nimamo družinskih stanovanjskih problemov. Šola je do bila lani 3 nova stanovanja v bloku, precej pa nam pomaga tudi tovarna ISKRA. Več naših učiteljic je poročnih z Iskrinimi strokovnjaki, tako dobijo stanovanja po moževi sliinji.

— Ali boste med tem, ko čakate občinskih sred-

stev, krajevni samoprispevek porabili v druge namene?

— Tega denarja se nihče ne dotakne! Samoprispevek zbiramo na posebnem žiro računu v banki in čakamo boljših časov.

Zdravstvena postaja se je preselila

Septembra so na Vinici le uredili zadevo z lastništvom nove zdravstvene ambulante, zgrajene za lanski krajevni praznik. Ves čas je ambulanta splošne zdravstvene službe poslovala še v starih prostorih, od prvega oktobra dalje pa zdravstvena postaja na Vinici posluje samo v novi stavbi.

Vsaki torek in petek ordinira zdravnik splošne prakse od 7.30 dalje, vsak četrtek je od 7.30 dalje ordinacija v zobni ambulanti odprta za šolske otroke. Vsak ponedeljek, sredo, četrtek in soboto pa je v splošni ambulanti od 8. do 11. ure medicinska sestra. Bolnike naprošajo, naj urnik upoštevajo — izjeme so dovoljene le v nujnih primerih.

RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM KRAJEVNE SKUPNOSTI

Semiščani pravijo: v slogi je moč!

V drugem letu obstoja že niz opravljenih nalog — Uspevajo tudi večje akcije, ker se jih ljudje složno lotevajo

Drugo leto mineva, kar so Semiščani skupno s prebivalci Streklejca in Kota ustanovili svojo krajevno skupnost. Kaj vse so v tem času že naredili in kaj še nameravajo, smo vprašali predsednika Julija Kočevarja:

— Naša krajevna skupnost se je takoj po ustanovitvi lotila tistih zadev, ki smo jih smatrali za najbolj pereče. Uredili smo peš pot na Štefan, popravili napajališče v Gradniku, obnovili javno tehniko v Semišču, pomagali graditi kočjo na Vinolu ter zgradili turistično kočjo na Smuku in pot do nje. Pri tej največji akciji nam je pomagala Iskra in druga podjetja. V samem Semišču smo uredili tudi okolico stanovanjskih blokov.

— Ali imajo ljudje razumevanje za skupne akcije?

— Kadar je treba, smo Semiščani složni in vsi delamo. Seveda so izjeme, a tako redke, da o njih ni vredno govoriti. Ko smo gradili kočjo na Smuku, se je razumevanje do skupnih akcij najbolj izkazalo. Prav tako so bili naši občani kaj kmalu za to, da plačujemo krajevni samoprispevek za nadzidavo šole.

— Kakšne naloge si je krajevna skupnost zastavila za nadaljnje delo?

— Dokler ne bomo nadzidali šole, so vse naloge drugega pomena. Omogočiti našim otrokom dobro šolanje se nam zdi najvažnejše, zato bomo skušali urediti predvsem

to. Nadalje bi radi kupili še motor k drobilcu, da bi se naši občani lahko bolj mehansirano lotili del pri popravilu vaških poti. Nameravamo tudi pot na Smuk urediti tako, da bo ob vsakem vremenu dostopna z vsemi motornimi vozili, ker bo stem naš turizem precej pridobil.

Na nedavni seji krajevne skupnosti smo precej razpravljali o mlekarji, ki jo je zadržala pred kratkim ukinita. Zamerili smo, da nas niso nič vprašali, preden so obrat ukiniteli. Mlekarja je v Semišču obratovala že 40 let. Ljudje so bili navajeni mleko oddajati v mlekarjo, zdaj pa morajo nekateri že ob treh zjutraj na pot, da mleko pravočasno dostavijo na cesto, od koder ga odvažajo kamion.

Na seji smo govorili tudi o preureditvi mesnice. Pri teh delih sicer krajevna skupnost ne bo sodelovala, vseeno pa menimo, da niso našli najboljših rešitev. Preselili bodo frizerje, ob tem pa stavbo že četrtič popravljali in rušili. To se nam zdi škoda, ker bo stavba kljub prenavljanju še vedno stara. Menimo, da smo v 20 letih, kar v Semišču posluje mesnica, že toliko iztržili, da bi lahko postavili vsaj skromen, toda nov objekt za mesnico. Vemo, da naš predlog ne bo upoštevan, povemo pa ga le, saj imamo pravico do lastnega mišljenja.

Pridite na praznovanje!

Ob obletnici ustanovitve I. belokranjske partizanske čete slavijo v Semišču 28. oktobra krajevni praznik. Za letošnje praznovanje so vaše organizacije pripravile tak program:

V soboto, 29. oktobra ob 15. uri, bo na Smuku slovesnost ob odkritju spominske plošče I. belokranjski četi. V nedeljo, 30. oktobra, pa bo ob 10. uri odkritje obeležja v Gornjih Lazah. Ob tej priložnosti so pripravili kulturni program, igrala pa bo tudi metliška godba.

Semiščani vabijo na praznovanje!

„Ni učiteljev, ker ni stanovanj“

Kako so začeli letošnje šolsko leto na dragatuški osemletki — Položaj ni rožnat — Drugi razred je ostal brez učitelja, manjka pa tudi predmetnih predavateljev

Trenutne razmere na šoli so take: 263 učencev, 9 oddelkov, pouk v dveh izmenah. Število učiteljev enako kot lani, vendar sta dve tovarišici na porodniškem dopustu. Drugi razred je ostal začasno brez učitelja, v višjih razredih pa poučujejo učitelji, ker ni mogoče dobiti predmetnih predavateljev. Še šolska kuhinja ne posluje brez težav.

Vseeno se pouk odvija normalno. Skrb za drugošolke je prevzela učiteljica Slavica Lašič, ki sicer poučuje slovenščino v vseh višjih razredih. Nikakor niso mogli dobiti učitelja od drugod, čeprav so prosili za začasno pomoč upokojene prosvetne

delavce in objavili dva razpisa. Prav tako se na razpise ni javil noben predmetni učitelj.

— Kako to? — smo se pozanimali pri upravitelji Fani Toman.

— Stvar je čisto preprosta. V Dragatuš ne dobimo novih učiteljev in profesorjev, ker nimamo zanje stanovanj. Razen mene, ki stanujem v šoli, žive vsi naši prosvetni delavci v neprimernih stanovanjih. Dva člana kolektiva se vozita vsak dan celo z Vinice.

— Ali ni nobenih možnosti, da bi lahko gradili?

— Lani je bil že sklenjen trden dogovor z občino za začetek gradnje montažnih

hiš. Odkupljena je bila zemlja, imamo že načrte, a je ob reformi zamisel propadla. Po ukinitvi stanovanjskega sklada pri občini nimamo zaenkrat nobenih možnosti več.

Kakor imajo z organizacijo pouka precej težav, ne manjka nevšečnosti tudi pri poslovanju šolske mlečne kuhinje. Sicer nudijo že od 7. septembra otrokom toplo hrano po 450 din na mesec, a učenci jedo stoji, kar v kuhinji. V vsej šoli namreč ni mogoče dobiti primerne prostora za jedilnico. Šolska kuhinja tudi s sedanjo ceno ne izhaja več, zato bodo morali malice podražiti vsaj za 50 dinarjev. In kaj bodo rekli starši?

Pred 25 leti so padle prve žrtve v Beli krajini

30. oktobra bo žalna svečanost in odkritje spomenika 19 padlim borcem v Gornjih Lazah — Na Smuku bodo v spomin na ustanovitev I. belokranjske čete odkrili spominsko ploščo že v soboto, 29. oktobra ob 15. uri

Ne moremo verjeti, pa vendar je res: 28. oktobra bo 25 let, kar so odjeknili strelji, pod katerimi so se zgrudile prve žrtve osvobodilnega boja v Beli krajini. Čas beži... 25 let je doba, v kateri se je marsikaj spremenilo, toda še vedno so nam živo v spominu borci, ki so štiri leta padli v borbi z okupatorjem. 1250 žrtev je pokrila zemlja — prebivalstvo Bele krajine se je zmanjšalo za sedmino.

Druga svetovna vojna je razdelila ljudi na dobre in zle. Tujec je segal po naših naravnih bogastvih in pričel zatirati prebivalstvo. Takrat so vztrajali domoljubi, ki so se desetletja borili za nacionalne in socialne pravice svojega ljudstva — vse od viniške republike, dragatuške bune do stalnih borb proti vladajočemu režimu, ki je že več let pripravljaj izdajstvo našega ljudstva. Ime za imenom se je postavljalo v neupogljiv zid narodne obrambe. Neizmerna množica junakov različnih usod

se je združevala, verujoč v svoje elementarne pravice, ter nesebično darovala življenje v neenaki borbi z okupatorjem. Ko se je pričela vojna, je nastopila svojo pot nezprosna smrt, ki v vojni ne izbira žrtev. Ta velika doba je življenje in smrt povezala v legendo in šopek, ki ga lahko porodi samo tako velik zgodovinski čas. 28. oktobra 1941 se je v naših krajih začela velika drama, ki se je odvijala ves čas štiriletno narodnoosvobodilne borbe in zahtevala toliko žrtev. Posebno ob dnevu mrtvih — ob polaganju cvetja na grobove in spomenike — so naše misli pri vseh tistih, ki so padli za svobodo. V duhu bomo hodili skozi vse bitke in taborišča, kjer so padali in umirali najboljši sinovi našega ljudstva. To so bili strašni dnevi in obnem najbolj herojsko poglavje v vsej naši zgodovini.

Na Razvajah pri Sinjem vrhu so 28. oktobra 1941 italijanski fašisti zverin-

ske ustrelili Franca Špeharja iz Gorice in Miho Mukavca s Hriba. Očitno je, da je bil ta zločin izvršen s sodelovanjem domačih izdajalcev, saj so reakcionarji videli nevarnost v revolucionarnem mačem kmetu Francu Špeharju, ki se je z vsem srcem pridružil narodnoosvobodilnemu gibanju ob ustanovitvi OF in bil v njej predstavnik kmetov. Ustrelitev Špeharja in Mukavca je bila izvršena nenadoma in brez vsakega opravičila in pojasnila. Aretirali so ju 27. oktobra in naslednjega dne v zgodnjih jutranjih urah ob cesti med Sinjim vrhom in Vinico zverinsko ustrelili. Prerešeni trupli so pustili ob cesti v spomin prebivalstvu, ki je pričelo sodelovati z osvobodilnim gibanjem. S tem so hoteli zastrašiti ljudstvo in zatreti porajajoči se odpor proti okupatorju — toda zmotili so se. Ravno smrt priljubljenega ljudskega voditelja Franca Špeharja je bila spodbuda za še večjo enotnost prebivalstva v boju proti sovražniku.

Franč Špehar, mali posestnik iz Gorice, se je rodil 1901. Vse življenje se je prebival v hribovski vasi Gorica. Ob tragični smrti je zapustil vdovo z majhnima otrokoma. V stari Jugosla-

Osemietka v Semišču je na pogled kar lepa stavba, toda mnogo pretesna, nima predavališča za kabinetni pouk in ne šolske delavnice. Za te probleme imajo občani veliko razumevanja, saj bodo za dozidavo šole sami zbrali okoli 4 milijone dinarjev.

Bačer)

Temelji za mehanično delavnico

SGP PIONIR iz Novega mesta je te dni pričel začetna gradbena dela za novo, večjo stavbo v Metliki, kjer bodo uredili sodobno avtomehanično delavnico in popravilnico vseh vrst motornih vozil.

V Beli krajini avtomobilski promet naglo narašča, vse več je motornih vozil, medtem ko v bližini ni niti ene večje in sodobne mehanične delavnice. Vozniki motornih vozil morajo ob vsakem večjem popravilu ali na servis pripeljati vozilo v Novo mesto ali v Ljubljano, zato ni čudno, če je želja po lastni avtomehanični delavnici rasla

hkrati z naraščajočim številom vozil.

Ze pred leti si je občinska skupščina Metlika prizadevala ustanoviti avtomobilski servis. Dogovarjali so se s podjetjem NOVOTEHNA iz Novega mesta, vendar niso dosegli sporazuma. Nedavno tega pa so prizadevanja Metličanov nalezela na razumevanje: gradbeno podjetje SGP

PIONIR, ki ima v Novem mestu večjo mehanično delavnico, se je odločilo zgraditi popravilnico motornih vozil tudi v Metliki. Iz lastnih sredstev bodo postavili večji objekt za sodobno mehanično delavnico, v kateri bodo popravljali vso svojo gradbeno mehanizacijo s področja Bele krajine, hkrati pa nudi usluge zasebnikom. V metliški delavnici bodo opravljali tudi servise za vozila Fiat, Opel, Volkswagen in TAM.

Načrti za novo avtomehanično delavnico, ki bo stala v bližini komunalnega podjetja, upoštevajo možnost dograditve. Zaenkrat bodo zgradili le večji delovni prostor s potrebnimi skladišči in upravnimi prostori, v bodočnosti pa bodo po potrebi delavnice povečali ter postavili še bencinsko črpalno. Stroji in oprema za metliško delavnico so pretežno že kupljeni.

Medtem ko bo SGP PIONIR v gradnjo vložil okoli 35 milijonov dinarjev, je občinska skupščina Metlika prispevala zemljišče ter poskrbela za komunalne ureditve.

Predvidevajo, da bo še letos stavba zgrajena do III. faze in da bodo v njej začeli popravljati avtomobile maja prihodnje leto.

Jutri bo v Metliki tehnični prevzem prenovljene Mercatorjeve trgovine, na katero potrošniki že komaj čakajo. Računajo, da bodo v nekaj dneh namestili še opremo in blago, tako da se bo redno poslovanje v kratkem začelo. (Foto: Ria Bačer)

Na 500 listov

3 odgovori

Poleti so strankam v vseh občinskih pisarnah razdelili okoli 500 anketnih listov, da bi vanje vpisali morebitne pripombe glede poslovanja. V večji občinski stavbi so namestili posebno skrinjico, kamor naj bi občani oddajali odgovore. Začudo pa so doslej na vseh 500 anketnih listov dobili le 3 odgovore.

Ali so res vsi tako zadovoljni s poslovanjem ali ne oddajajo anket iz drugih vzrokov? Občinska skupščina je nameravala na podlagi odgovorov in pripomb občanov poskrbeti za boljše organizacijo dela in odpraviti morebitne pomanjkljivosti. Stranke, ki so dobile anketne liste, jih lahko še vedno pošljejo — tudi po pošti.

Jesenski posevki že v zemlji

Jesenska setev je v okolici Metlike že končana — Odkup krompirja je vendarle stekel

Na področju metliške zadruga je jesenska setev že povsod končana. To je omogočilo zelo ugodno vreme, kakršnega kmetovalci oktobra že nekaj let ne poznajo. Tudi letošnja setev pa ni minila brez nevarnosti, kakršne so v našem kmetijskem gospodarstvu že običajne.

Trgovine so začele dobivati nitrofoskal, znano umetno gnojilo, šele takrat, ko so bili že vsi posevki v zemlji, prej pa ga ni bilo mogoče nikjer dobiti. Drugih umetnih gnojil ni primanjkovalo, pač pa so jih letos na metliškem področju manj porabili kot lani.

Kmetje navadno krompir zamenjujejo za gnojila, ker

pa letos krompirja niso mogli pravočasno prodati, so varčevali z denarjem in kupovali manj gnojil. V nasprotju s tem pa je bila zadruga dobro založena z vsakovrstnimi semeni, in jih ima še na zalogi.

Z odkupom krompirja so imeli letos velike skrbi tako kmetovalci kot zadruga, pred kratkim pa so le našli kupce. Krompir so začeli odkupovati. Doslej so ga prodali na Reko, v Delnice in v gostišča ob Luizianji že okoli 20 vagonov, tako da so tržni presežki v glavnem oddani. Cene pa so letos zelo nizke, saj so kmetje prodajali krompir po 45 din, belega pa po 50 dinarjev. Zadruga pri prodaji ni imela nobenega zasluga.

Podzemelj: za beljenje je zmanjkalo

V Podzemlju imajo kar dve šolski stavbi, a sta obe potrebnih večjih popravil, zlasti tista, ki je bila zgrajena še v prejšnjem stoletju. Med letošnjimi počitnicami sta obe šoli precej pridobili, marsikaj so preuredili, a za beljenje prostorov je zmanjkalo denarja. S sredstvi, ki so bila na razpolago, so preple skali vsa okna in vrata, na hodnikih so tla z opeko zamenjali s teraco tlakom, uredili so prostor za zbornico in pisarno ter nabavili nekaj novega pohištva. Dve učilnici, ki sta imeli doslej še klopi, v katerih so sedeli dedje in

pradedje sedanjih učencev, sta dobili novo opremo. Prav tako so kupili nekaj potrebne opreme za upravne prostore.

7. razredna šola v Podzemlju močno pogreša zlasti te lovadnice. Letos se jim obeta možnost, da bodo za pouk telesne vzgoje dobili vsaj za silen prostor. Šola se je odločila staro župnijsko dvorano popraviti in preurediti ter po možnosti še pred zimo usposobiti prostor za pouk.

Ce bi hoteli v obeh šolskih stavbah opraviti vsa druga nujna večja popravila, bi morali imeti več milijonov. Ker jih nimajo, bodo morali še počakati

Gasilski dom bo kmalu dokončan

Draščičani s polno paro dokončujejo svoj gasilski dom, katerega otvoritev je predvidena za konec novembra. V novem gasilskem domu so tudi prostori za družbene organizacije in večja dvorana. Prebivalci Drašič so pri gradnji pridno pomagali s prostovoljnimi delom, zbrali so tudi precej materiala, nekaj milijonov pa je primaknila občina.

Metliški odborniki se bodo sestali

V četrtek, 3. novembra, bo v Metliki seja občinske skupščine, na kateri bodo obravnavali predvsem osnovno šolstvo in 9-mesečno realizacijo gospodarskih uspehov. Razpravljali in sklepali bodo o zaključnih računih skladov ter o nekaterih drugih drobnejših tekočih zadevah.

Zadruga je le dobila vinsko klet

Pred mesecem dni je kmetijska zadruga v Metliki spet prevzela v upravljanje vinsko klet od podjetja Slovenija-vino — Hkrati s kletjo so prevzeli tudi obveznosti do odplačevanja kreditov

Dolgo so tekla pogajanja med kmetijsko zadrugo Metlika in podjetjem Slovenija-vino iz Ljubljane, končno pa so Metličani le dobili nazaj svojo klet, ki je doslej čisto menjala gospodarje.

Klet so prevzeli z vsemi obveznostmi, zato ne bo lahko uresničiti vseh načrtov. Zadruga namerava v kletjo urediti predelovalnico in še nedograjeni del kleti, vendar bodo pri tem potrebni sana-

cijski krediti iz republiških virov.

Trenutno je v veliki kleti malo vina. Vse zaloge je podjetje Slovenija-vino odpeljalo, lastni pridelek KZ Metlika in dosedanji odkup vina pa nista tolikšna, da bi klet napolnila.

Pred kratkim je zadruga dobila preko banke 10 milijonov dinarjev kratkoročnega posojila, potrebnega za jesenski odkup vina, potrebovali pa bi okoli 50 milijonov, če bi hoteli pokupiti razpoložljive količine vina na svojem področju. Vendar začetek je in obstaja upanje, da bo prihodnje leto klet veliko bolj izkoriščena.

Z letošnjim lastnim pridelkom vina se metliška zadruga pohvali, ne toliko glede količine, pač pa je kvaliteta mnogo boljša, kot je bila v preteklih letih.

BREZ DENARJA

ne greste skoraj nikoli v trgovino; navadili smo se sproti plačevati vse, kar potrebujemo. Kaj pa DOLLENJSKI LIST — ste zanj naročnino že poravnali? Ce je morda niste, pošljite denar takoj, če želite list nemoteno prejemati še naprej.

Lepo vas pozdravlja
UPRAVA LISTA

metliški tednik

KRKA
TOVARNA ZDRAVIL
NOVO MESTO

Odkupna postaja za zdravilna zelišča,
Novi trg 9 — tel. 21-304, Novo mesto

NABIRALCEM ZDRAVILNIH ZELIŠČ

V prihodnjih tednih nabiramo naslednja zdravilna zelišča:

Listje: bršljana 250 S din, regrata 200 S din, jetrnika 1000 S din, ozkolistnega trpotca 300 S din.

Rastline: smetlike 200 S din, škrdlice 300 S din.

Korenine: bodeče neže (kompave) 700 S din, gozdnega korena 600 S din, medvedovih tac 700 S din, malega divjega janeža 1700 S din, rebrenca (pastinake) 320 S din, rumenega regrata 300 S din, baldrijana 1000 S din, beladone 600 S din.

Plodove: celega šipka 200 S din, gloga 200 S din, češmina 500 S din.

Razno: gomolje jesenskega podleska 420 S din.

Nabirajte samo tista zdravilna zelišča, ki jih dobro poznate! Nabrana oddajte najbližji kmetijski zadrugi ali naši odkupni postaji v Novem mestu, Novi trg 9.

JANEZ VITKOVIČ

viji je bil ves čas v opoziciji ter se boril za delavske in kmečke pravice. S svojimi ognjevitimi govori na zborovanjih je postal znan širšemu krogu prebivalstva Bele krajine in Dolenjske. Povezal se je z naprednim delavskim gibanjem in postal tribun naprednega ljudstva. V imenu množice je 1939 podpisal v Celju pristop v zvezo delovnega ljudstva. S tem manifestom so bile izražene težnje vsega naprednega gibanja v Sloveniji. Spehar je bil osebnost, v katero so verjele množice in mu sledile v političnem boju. V začetku osvobodilnega gibanja je odigral pionirsko vlogo. Boj ljudstva se je postopoma razvil do splošnega upora. Bela krajina pa je bila ves čas borbe najmočnejše oporišče slovenskih borcev za svobodo. Medtem ko je zločin nad Speharjem in Mukavcem boleče odjeknil v srcih prebivalstva, se je v noči od 1. na 2. november 1941 odigrala še strašnejša drama, ki je terjala smrt 19 borcev I. belokranjske čete.

Ob znanem napadu na italijansko stražo ob železniški progi pri Vranovcih 11. avgusta so odšli iz Črnomlja prvi partizani v gozdove. Kmalu nato je odšla v ilegalo metliška skupina in skupini iz Gradca ter Semiča. Vsi — 30 po številu — so se združili 28. oktobra na hribu Smuk nad Semjencem v I. belokranjsko četo. Za poveljnika čete so imenovali drznega partizana Alojza

Fabjana iz Črnomlja, ki se je posebno izkazal pri pobegu iz zapora in napadu štirih partizanov na italijansko patroljo pri Gribljah 6. septembra 1941. Za komisarja so imenovali kmeta Jožeta Mihelčiča iz Semiča, ki je bil znan po svojih naprednih političnih nazorih in neprestanih spopadih z vladajočimi strankami v stari Jugoslaviji.

Četa je odšla na prvi skupni borbena pohod z namenom, da bi se pridružila partizanskim enotam na Bučki in Krškem polju v boju proti Nemcem, ki so pričeli v teh krajih izseljevati slovensko prebivalstvo. V noči od 1. na 2. november se je četa zaradi izdajstva v Gorenjih Lazah spopadla z nad 300 odlično oboroženimi Italijani. V neenaki borbi je padlo ali zgorelo v plamenih 19 borcev: Alojz Fabjan in Jož e Vrščaj iz Črnomlja, Polde Jerman in Vinko Švajger iz Loke pri Črnomlju, Stanko Jakšič iz Doblje, Viktor Goršek z Dobljske gore Pavel Kranjc s Hrvaškega, Lojze Gajzer s Ptuja, Ivan Črnič, Jože Slobodnik in Anton Prus iz Metlike, Franc Obrul iz Rosalnice, Franc Matjašič iz Rosalnice, Ivan Kopinič iz Radovičev, Franc Kovarič iz Slavko Cerjanc iz Gradca ter Lojze Muč in Lojze Jakšič iz Zemlja. Takrat je padel tudi neki delavec iz Furlanije, ki se je bil pridružil tej četi. Jože Mihelčič je bil ujet in pozneje v Ljubljani pred italijanskim sodiščem

prvi obsojen na smrt ter 9. decembra 1941 v Trstu ustreljen.

Ob istem času je v ljubljanski bolnišnici ugašalo mlado življenje inženirju agronomije Janezu Marentiču iz Bogninje vasi, ki se je zaradi neprestanega preganjanja po zaporih do kraja izmučen in neozdravljivo bolan zatekel v bolnišnico in od izčrpanosti umrl. Bil je prvi organizator Komunistične partije v Beli krajini in član CK KPS. Umrl je prav v času, ko je njegovo dolgoletno revolucionarno delovanje začelo roditi sadove in ko bi bil najbolj potreben svojemu ljudstvu.

Tako je padel prvi cvet osvobodilne borbe v Beli krajini: tista, ki so se prvi in tako rekoč z golimi rokami dvignili k uporu v razmerah, ko je bil sovražnik na višku svojih moči. Spodbujala jih je vera v lastno moč in v svoje ljudstvo. Okupatorjevi strel v Razvojah 28. oktobra 1941 in napad Italijanov na I. belokranjsko četo na Gorenjih Lazah ter vsi drugi strašni dogodki med vojno pa niso mogli zlomiti volje do zmage ljudstvu, ki so mu bile ves čas vojne za zgled prav prve žrtve. Ob dnevu mrtvih in ob 25. obletnici prvih žrtev, ko bomo na številnih komemoracijah polagali vence na spomenike in grobove, se jih še posebno spominjamo.

»V pomoči sirotam najdem zadovoljstvo«

V oktobrskem popoldnevu so oskrbovanci doma v Impoljci posedali na klopcah na dvorišču in se gledi na toplem jesenskem soncu. Na vprašanje, kam naj se obrne, so gledali prestrašeno. Ni bilo odgovora - Eden izmed njih, gluhom starček, oblečen v progasto obleko, mi je ponudil papir in svinčnik, na katerega sem zapisal, da bi rad govoril s Tonetom Starcem, njihovim bolničarjem. Popeljal me je k njemu. Sedela sva v čisti, svetli čakalnici ambulante, pila kavo in se pogovarjala. Na kolenih mu je sedel dveletni sinček, ki ga v oddaljenem domu nima kdo čuvati. Naj govori Tone sam:

»Ze osam let živim in delam v tem domu, kjer s sedmimi streljanci skrbimo za 115 ljudi. Med njimi je tri četrtine duševnih bolnikov, ki pa niso nevarni, precejšnje število je tudi oslabilih starčkov, ki ne morejo več s postelje. Med našimi varovanci so ljudje vseh starosti: od 13 do 92 let. Zadnja tri leta prihajajo k nam tudi težji duševni bolniki, in povem vam, da vsakdo ne bi zmozel tega dela. Občasno nas obiskuje in nam pomaga tudi dr. Pesjak iz Sevnice.

Stanujem kar v domu, prost nisem tako rekoč nikoli, ponoči moram redno vstajati, da dajem bolnikom zdravila. S temi ljudmi ne moreš in ne smeš biti grob. Marsikatera streljanka, ki mora tu biti hkrati čistilka, ne zdrži in nas zapusti, še preden ji poteče poskusna doba. Pri nas je treba trdo delati.

Največ preglavic nam delajo oskrbovanci, ki so nagnjeni k pitju alkoholnih pijač. Naš dom ni zaprtega tipa, nimamo ne čuvajev ne vrtarja. Zgodil se, da nam kateri izmed njih zaide v bližino gostilno, kjer si kupi pijače, in težave so tu. Ker so kljub našim prošnjam in pritožbam davjali oskrbovancem pijačo, smo jih prisiljeni oblačiti v progaste obleke, da se ne morejo oddaljiti z našega dvorišča.

Odkar smo preuredili dom, je v tem pogledu naše delo nekaj lažje. Sodobneje smo opremili pralnico, položili

parket v sobah in preuredili sanitarije. Čaka nas še kuhinja, da jo bomo modernizirali in s prenosnim dvigalom oskrbovali jedilnico v gornjem nadstropju. Občine, ki plačujejo za enodnevno oskrbo bolnika 1000 do 1500 starih dinarjev, pa bi rade, da bi preuredili tudi sosednjo stavbo za ostarele upokojence, ker je dom sedaj že prepoln. Kljub razmeroma majhnim prispevkom občin so naši oskrbovanci dobro preskrbljeni in nahranjeni. Nekaj si pomagamo tudi sami, obdelujemo svoja polja in oskrbujemo živino v hlevu. Letos smo s pomočjo naših ljudi

pridelali dovolj krompirja za vse leto.

Na vprašanje, kako dolgo namerava še ostati v domu, se je Tone, ki izredno študira srednjo medicinsko šolo, pošalil: »Kaze, da bom kar tu zaslužil pokojnino, če bom takrat potreben oskrbe, bom pa že tako na pravem mestu.«

Ko sem odhajal in premišljeval o Tonetu in njegovem delu, me je postalo sram pred seboj. Vedel sem, da za svoj nesebični trud ni terjal ustreznega plačila, saj je v njem našel več: osebo zadovoljstvo, ko pomaga sirotam, ki jih celo sorodniki kaj redko obiskujejo. M. L.

Zadeva »RIBIČI« znova pred skupščino

Kot jara kača se vlečejo spori med ribiško družino Mirna in njenim sevniškim pododborom. Trenutno pravzaprav sploh ni mogoče ugotoviti, kdo pije in kdo plača, nekatere stvari pa raziskuje celo sodišče. Nedavno so sevniški ribiči znova vložili zahtevo za odcepitev občinskega sveta za kmetijstvo in gozdarstvo. Kaze, da bo občinska skupščina to dolgo pravdo znova obravnavala na prvi seji.

Svet bo izbral najugodnejšo rešitev

Občinska skupščina v Sevnici je sredi poletja ustanovila posebno komisijo, ki naj prouči, kako bi usposobili za rabo jamo grobnico, ki jo je pomanjkljivo zgradila gradbena grupa že likvidiranega podjetja »Marok«. Za nesolidno delo in napake pri gradnji podjetja seveda ne morejo več bremeniti. Komisija je pripravila več variant, kako bi stvari popravili, najugodnejšo rešitev pa bo na prvi prihodnji seji izbral svet za kmetijstvo in gozdarstvo.

»S TRTO ZVEZAN, S KLINCEM ZBIT.« Betežni sevniški most čez Savo je prejšnji teden dobil še eno oporo. Debeli hlodi, ki ležijo na vozišču mostu, mu z verigami pomagajo, da se drži nad Savo (Foto: Legan)

Uspehi in težave veterinarske postaje

Sevniška veterinarska postaja ima 750 S-din izgube pri vsaki plemenici

Odborniki sevniške skupščine so na zadnji seji dejali, da so v glavnem zadovoljni z delom sevniške veterinarske postaje, odkar se je leta odcepila od Brestanice. Odbornik Salamon iz Gaberja je ob tej priložnosti predlagal, naj bi tudi pod njihovo vasjo naredili osemenjevalno postajo.

Na področju veterinarske postaje so v letošnjem letu dosegli 77 odst. oploditev plemenic, kar je boljši uspeh, kot znaša republiško povprečje.

Veterinarji postaje so letos tudi uspešno zatrli kokošjo kugo in proti njej cepili 3823 kokoši. Po predvidenem načrtu poteka tudi letošnja tuberkulinizacija 2000 goved, saj so v spomladanskem času preizkusili že 36 odst. živali, druge pa bodo v jeseni.

Vendar niso brez težav. Kaze, da jim bo župnijski urad odpovedal nujno potrebne prostore, precej težko pa se otepa tudi finančnih težav. Pri vsaki kravi, ki jo umetno osemenjejuje, imajo 750 S-din izgube, ta znesek pa se bo s podražitvijo benčina še povečal, saj imajo zelo raztreseno področje, ki ga je treba vsak dan obiskovati.

Računajo, da bo imela veterinarska postaja letos poldruhi milijon dinarjev izgube. Dogovorjeno je, da bo primanjkljaj poravnal kmetijski kombinat Sevnica iz dohodka pri odkupu živine in mleka. Če bi v prihodnje ta vir usahnil, bi bila postaja prisiljena povikati skočnino, ki že doslej znaša kar precej: 3000 S-din.

Otroci so še ostali na cesti

Na nedavni seji občinske skupščine v Sevnici so govorili tudi o otroškem varstvu. Kljub prvim korakom in uspehom, ki so bili na tem področju že doseženi, je ostalo še precej otrok prepustnih cest. Pri tem so zlasti prizadeti otroci staršev, ki težje plačujejo prispevke za varstvo otrok. Ker po mnenju odbornikov ne bi kazalo uvesti različne cene glede na zmogljivost staršev, so sklenili, da bo treba proučiti možnosti zbiranja samoprispelkov. V sevniški šoli stane sedaj starše varstvo enega otroka 4000 S-din na mesec. Oskrbe je trenutno deležno 43 otrok.

Predaval bo R. Albreht

Občinski komite ZK v Sevnici je za deveto letošnje predavanje zaprosil namestnika zveznega sekretarja za delo tov. Romana Albrehta, da bi govoril o nagrajevanju po ekonomskih enotah. Tov. Albreht je na to že pristal in bo v Sevnici predaval v bližnji prihodnosti, ko se bo službeno mudil v Sloveniji. Konec ANICA

Nove zidanice okoli Malkovca

Prejšnji mesec je malkovsko klet prevzelo novo-meško trgovsko podjetje Hmeljnik

Kljub slabim cestam privabijo idilični grički okoli Malkovca mnogo turistov. Tja radi zahajajo predvsem ljubitelji pristnega cvička, ki je manj daleč okoli. Ko smo pred nekaj dnevi obiskali trggače, ki so pospravljali zadnje letošnje grozde laškega rizlinga, nas je presenetilo vse večje število ličnih novih

zidanic, predvsem na Kompalci. Kot so nam povedali, lahko obiskovalci vsak čas kupijo v kleti pijačo, saj živi oskrbnik v vasi, če ga že ne dobite pri delu v kleti ali v bližnjih vinogradih. Letošnja toča je sicer občutno zmanjšala pridelok, vendar računajo, da bodo z nakupom vina od sosednjih kmetovalcev imeli tri in pol vagona vina, kolikor imajo prostorov in posede

Prosvetni delavci zahtevajo

Prosvetni delavci sevniške osnovne šole in njenih podružnic zahtevajo, naj se takoj izboljša njihov materialni položaj, ne glede na novi zakon o financiranju šolstva, ki bo začel veljati prihodnje leto. Ugotavljajo, da je nerazumljivo, da imajo kot učitelji in predmetni učitelji tako nizke osebne dohodka, kot da družba ne bi cenila njihovega dela. Občinski sindikalni svet jih v zahtevah podpira, ker smatra, da so upravičene. Na občinski upravi so zatrjili, da bodo v bližnji prihodnosti naredili, kolikor je v njihovi moči.

Pričakujemo, da bo novo-meško trgovsko podjetje Hmeljnik znalo bolje izkoristiti bogastvo Malkovca, kot ga je nekdanja sevniška kmetijska zadruga. Malkovska klet je bila namreč prejšnji mesec prodana Hmeljniku za 20 milijonov starih dinarjev. Hkrati s kletjo sta bila prodana tudi 2 hektarja vinogradov.

Maurer zmagal v Sevnici

Na šahovskem brzopoteznem turnirju za oktober je v Sevnici zmagal gost SD Ljubljana Maurer z 12 točkami, drugi so se razvrstili: Timer 10, Dvojmoč 9,5, Gačnik 9, Marolt 7,5, Stopar in inž. Novak po 7 in tako dalje. D. B.

DR. HINKO HEFFERLE GRADOVI V MIRENSKI DOLINI

Leta 1616 tega gradu krški škofje še niso prodali, pač pa so se ga menda nedolgo po tem polastili Turjačani, ki so verjetno grad popravili. Ti so bili tedaj tudi gospodarji na Rakovniku, kjer je že nekaj stoletij stal velik grad. V prvi polovici 17. stoletja je bil na Škrijevem gospodar Gašper baron Kajzelj. 1670 se omenja kot njegov naslednik sin Janez Daniel. Po nesrečni smrti barona je postala lastnica Škrijevega njegova vdova Marija Margareta pl. Kajzelj, roj. Schernburg. Ta se je 1695 preselila iz Mokronoga na grad Škrijevo in tam umrla 1724. Grad je zapustila svojemu sorodniku Karlu Zmagomiru pl. Kajzelju. 1738 pa je Škrijevo pripadlo Francu Antonu pl. Langemantlu. Kasneje so gospodarili tam tudi plemiči Russensteini in Wernekerji. Za njimi so imeli grad Schullerji, Vašiči, Skedli, Pavlin ter pred zadnjo vojno salezijanci. Nato je grad Škrijevo prišel kot ljudska imovina v občinsko upravo.

3. GRADIC ZAGORICA
Severno od Mokronoga, kaka dva kilometra stran, stoji na prijaznem sončnem bregu gradič Zagorica. Okrog so sadovnjaki in dobre njive

Gradič Zagorica

ter travniki, malo više nad dvorcem pa vinogradi in lepi gozdovi. Sprva je gradič spadal pod mirensko gosposčino, ker ga je 1275 Friderik Mirenski kupil od opata Konrada Stiškega. Kasneje so tu gospodarili pl. Gallenbergi, ki so v bližini zgradili konjušnico. Potem

je bil gradič prodan baronu Freykirchnu, nato ga je dobil v last baron Andrej Rapicio. Njegova hči Elizabeta se je poročila z gospodom Jurijem Schreiberjem, ki je zapustil gradič sinovoma Francu, župniku v Svibnem, in Ernestu Jakobu. V prvi polovici 18. stol. je bil tu gospodar vlastelin Vincenc Bartollis, ki je umrl 1739, nakar so dobili gradič v last njegovi dedici, v imenu katerih je gospodaril baron Kajetan Gall, ki je bil lastnik gilte Stolp Spodnji Mokronog, gilte na Sv. vrhu itd. Končno je gradič prišel pod gosposčino Mokronog, ko je 1824 dvorec kupil baron Mandell. Temu je sledil baron Berg. Nato je dvorec prišel v roke kmetu Keržiču, katerega vnuki še danes tu gospodarijo.

II. GRADOVI MIRENSKE DOLINE IZVEN MOKRONOŠKE DEŽELSKSKE SODNIJE

Mirenska dolina je bila že Valvasorju znana kot dolina gradov. Rodovitna zemlja, bogata polja, sočni

TRGOVSKO PODJETJE SEVNICA

nudi potrošnikom v svojih prodajalnah vse vrste prehranbenega in industrijskega blaga po zmernih cenah.

Obiščite nas in prepričali se boste o konkurenčnih cenah in solidni postrežbi!

Predvsem: DELOVNI DOGOVOR

Pred nami so letne konference krajevnih organizacij Socialistične zveze, na katerih bomo dali obračun za delo v preteklem letu, izvolili nova vodstva krajevnih organizacij in občinsko konferenco ter sprejeli naloge za prihodnje leto. Letošnje konference so toliko pomembnejše, ker se nahajamo pred zahtevnimi nalogami gospodarske in družbene reforme ter pred volitvami.

Nobena izmed konferenc ne bo mogla mimo nekaterih najvažnejših vprašanj bodoče gospodarske po-

litke, krepitve samoupravljanja ter nagrajevanja po delu, saj so ta vprašanja življenjskega pomena za slehernega občana. Razpravljati pa bomo morali tudi o organizacijskih vprašanjih, o metodah dela, o članstvu, o programiranju in o vprašanju kadrov. Ker so nam zadnji kongres Socialistične zveze ter plenumu Zveze komunistov dali bogate napotke, se bomo morali z vsemi močmi zavzeti, da jih bomo uresničili.

Po številu članov Socialistične zveze smo v naši ob-

čini močno pod republikam povprečjem. Da imamo v naši organizaciji vključenih le 51 odst. volilcev, to nikakor ni resničen odraz razpoloženja občanov, temveč bolj posledica šibkosti našega delovanja. Da bi povečali učinkovitost organizacije, je treba ločiti obveščanje formiranja stališč, forumske oblike dela pa zamenjati z oblikami neposrednega dela s člani. Če gre le za obveščanje občanov, se moramo v bodoče bolj posluževati časopisov, radia in televizije; sestanke, posvetovanja in razgovore pa organizirati le tedaj, kadar hočemo izmenjati mišljenja in oblikovati stališča. Tako se bomo izognili prepogostemu sklicevanju ljudi in ustvarili pri občanih zaupanje v sprejete dogovore.

Posebno pozornost moramo posvetiti programiranju bodočih nalog. To zavzema v pravilniku občinske organizacije SZDL, ki ga občinski odbor pravkar daje v razpravo, posebno mesto. Treba je opozoriti na resnične možnosti, ko določamo bodoče naloge, saj je veliko boljše, da se lotimo manj stvari, pa tiste uresničimo.

Preudarno moramo odločati o posameznikih, ki bodo kandidirali v vodstva krajevnih organizacij in občinsko konferenco, hkrati pa je treba misliti na medsebojno sodelovanje pri izbiri bodočih kandidatov.

SLAVKO KRŽAN

Sedaj gredo mokronoški malčki lahko vsak dan v vrtec, njihove matere pa z manj skrbi na delo. Takole so se prejšnji teden zbrali na dvorišču za sodnijo, da jih bo, stric' slikal (Foto: M. Legan)

Še 146 metrov glavnega voda

Opomniti je treba tiste, ki že imajo tekočo vodo, pa prispevka še niso poravnali

Gradnja mokronoškega vodovoda se bliža kraju. Da bi voda pritekla po zadnjih 146 metrih glavnega voda v naselebi Florjan, je treba še blizu dva milijona starih dinarjev; v to je vključen tudi dolg izvajalcu del komunalnemu ustanovitelju. Znova je treba opomniti nekatere Mokronošane, ki prispevka še sedaj niso plačali, čeprav imajo že tekočo vodo; prebivalci Flor-

jana, ki so obveznosti poravnali, pa jo nosijo še s škafi iz bližnjih vodnjakov.

Da bi imela voda v ceveh dovolj velik pritisk, gradijo na žalostni gori tudi rezervoar, ki bo stal 8 milijonov S-din. Polovico zneska bo prispevala angleška dobrodelna organizacija, katere zastopnik je poletil v spremstvu predstavnikov Rdečega križa obiskal Mokronog, polovico pa bo dal KPD Dob.

Ko je nedavno gorelo gospodarsko poslopje Jožeta Zihlerja, se je pokazalo, da hidranti prav nič ne koristijo, če gasilci nimajo ustreznih priključkov. Ker samj nimajo denarja, da bi jih kupili, so prejšnji teden zaprosili zavarovalnico, naj prispeva del denarja, saj bi bila dobro opremljena gasilska služba tudi zavarovalnicam v korist.

Šentruperska trgovina bo odprta v tednu dni

Ker so se Šentrupercani pritoževali in spraševali, zakaj tako dolgo ni odprta zgornja Mercatorjeva trgovina v Šentrupertu, smo o tem vprašali na upravi v Trebnjem. Povedali so nam, da jo bodo odprli čez teden dni. Posebna inventurna komisija je morala urediti nekatere notranje nepravilnosti in težave, preureditev trgovine pa se je malo zavlekla. Zgornja prodajalna bo odsele specializirana za prodajo tehničnih predmetov in gradbenega materiala. Na upravi so zatrjili, da se bodo potrudili, tako da bodo kupci čimbolj zadovoljni.

Pravilnik v razpravi

Prejšnji teden so na občinskem odboru Socialistične zveze v Trebnjem razmnožili in razposlali pravilnik občinske organizacije SZDL krajevnim odborom z namenom, da dobijo nanj pripombe članov in vodstev. Pravilnik bo v razpravi do občinske konference, ki bo predvidoma v januarju prihodnje leto.

**INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL
NOVO MESTO
OBRAT V BREZICAH**

anTeña
sprejema in oddaja vaše želje

Bič: asfaltirali so priključke

Prejšnji teden je novomeško Cestno podjetje asfaltiralo priključke avto ceste v Biču. Vaščani so tega zelo veselili, saj so se tako znebili poletnega prahu in jesenskega blata.

Na zborih predvsem o srednjeročnih kreditih

Zaradi pomanjkljivo zastavljenih srednjeročnih načrtov gospodarskih organizacij je občinska skupščina v Trebnjem na zadnji seji sklenila svoje ugotovitve posredovati podjetjem, ki naj načrte ponovno pregledajo in izpopolnijo. Občinski sindikalni svet meni, naj o njih temeljiteje razpravljajo tudi sindikalne podružnice, saj je v podjetju zaposlenim delavcem srednjeročni načrt tako rekoč življenjskega pomena. Srednjeročni programi bodo ena glavnih točk tudi na občini zborih sindikalnih podružnic, ki se bodo začeli prihodnji mesec. Še prej pa bo imelo občinsko sindikalno vodstvo sestanke s posameznimi izvršnimi odbori sindikalnih podružnic.

Volitve v skupščino socialnega zavarovanja

Ker je sodniku občinskega sodišča v Trebnjem Jožetu Bizjaku potekel mandat čla-

na skupščine skupnosti socialnega zavarovanja delavcev, ki ima sedež v Novem mestu, so v tej volilni enoti 13. oktobra izbrali za novega člana Toneta Severja, načelnika oddelka za družbene službe pri občinski upravi v Trebnjem. Prav tako bodo morali v volilni enoti upokojencev izvoliti namesto dosedanjega člana Ludvika Slaka novega zastopnika.

Konferenca bo sredi novembra

Občinski komite ZMS v Trebnjem bo v kratkem začel pripravljati redno občinsko mladinsko konferenco, ki bo sredi novembra. Do takrat bodo imeli konference v vseh mladinskih aktivih, kjer bodo govorili o dosednji dejavnosti. Medtem ko imajo nekateri aktivni predvsem vaski v Mokronogu, na Mirni in v Veliki Loki, kaj pokazati, za mnoge tega ne bi mogli trditi. Malo prizadevni so zlasti v delovnih organizacijah.

DROBNE Z MIRNE

KER JE V TRGOVINAH NA MIRNI zelo slaba izbira sadja in zelenjave, ki je zaradi dolgih prevoznih poti dražja in večkrat nagnata, je mirenska krajevna skupnost sklenila, da nasprotni gasilskega doma postavi tržnico. Mize, na katerih bodo kmetovalci in vrtničarji prodajali kmetijske pridelke, so že naročili.

uprava na ta predlog ni niti odgovorila. Domačini, ki so veliko prispevali za cesto, bi radi tudi vedeli, kakšen je obračun stroškov asfaltiranja. Izvajalec del jim ga še do sedaj ni poslal. In še eno pripombo imajo: odkar so cesto asfaltirali, so šli cestarji z nje, na mostu pa že raste trava.

V TOVARNI NALIVNIH PERES so začeli izdelovati dva nova dopolnilna proizvoda: plastične reliefe kot solska učila za spoznavanje narave in računalniške za učenje računstva v nižjih razredih osnovnih šol.

NEDOLGO TEGA JE Vera Jerman iz Strahe našla na cesti paket tovarne nalivnih peres, vrednih sto tisoč starih dinarjev in označen z rdečo nalepkico: Pozor, steklo! Podobne primer se je zgodil tudi s pošiljko tovarne nalivnih strojev, kar priča o skrajno malomarnem prevozu pošiljk.

KLJUB PONOVNIM OPOZORILOM nekateri Mirenčani niso hoteli plačati dogovorjenega prispevka za asfaltiranje ceste. Komisija je sklenila, da bo laterjavo prepuščila oddelku za finance pri občinski upravi.

GEPRAV IMA MIRNA avtomatsko telefonsko napeljavo, se zveza z drugimi kraji ne dobi dosti prej, kot se je nekoč. Razen tega se pogovori zelo slabo slišijo. Krajevna skupnost je o tem že obvestila upravo v Novem mestu.

DA KMETOVALCI PONUJAJO VEČ ŽIVINE, kot je odkupi posredniška trgovina, se vidi tudi iz naslednjega. V nasprotju s prejšnjimi leti, ko so se odkupovalci skoraj stekli za vsako živinico, je letos čisto drugače. Kot da bi se iz rejcev norčevali, naročajo, naj ljudje v jutranjih urah pripeljejo živino, potem pa jih pustijo, da čakajo ves dan, naj bo dež ali sonce. Odkupovalcem pride čakanje prav, saj poslane živina lačna in lažja. Kmetijska združba kot posredovalec ne more dosti pomagati, ker je odvisna od zastopnikov teh podjetij.

NA KRIZISCU PRED KOLOŠEVO gostilno je vse bolj potrebno ogledalo, ker je ovinkov sila ne, pregleden in je zaveval že več nesreč.

BLIZAJO SE DOLGE NOCI in javna razsvetljava bo vse bolj potrebna. Kljub dobri volji skupščine in krajevne skupnosti pa napeljava še ni dokončno urejena. Elektro Krško, ki ima še okoli pol milijona mirenškega denarja, se nič ne zmeči, da bi svoje obvezo tudi izpolnil.

SMUCARSKA SEKCIJA telovadnega društva redno vadi in se pripravlja na zimsko tekmovanje. Na društvenem sestanku so pred kratkim razpravljali, da bi za letošnjo zimo priredili zelo privlačno tekmovanje — počne skoke na smučarski skakalnici. Električni je že napeljana, žarnice pa bi posodila podjetja, ki jih imajo v zalogi za različne svečanosti.

ZNOVA JE ZACEL DELATI šolski foto krožek. V kratkem bo organiziral tudi tečaj.

DOBENEC NIKAKOR ne more prav zažveči. Letošnji zimski kazalo uresničiti zamisli o smučarskih tečajih za šolsko mladino in člani društva Partizan. Tečajniki bi v domu našli prijetno zatočišče.

NA ZELJO MIRENČANOV je komisija za cestno varnost podprla predlog, naj se uvede omejitve hitrosti vožnje po novi asfaltni cesti. Novomeška cestna

travniki in sadovnjaki so privabili že zgodaj razne fevdalce, da so si tu zgradili gradove. Omeniti moramo tudi lepe vinograde, ki jih je na obronkih šentruperskih hribov na stotine. Ta »mala dolina gradov« je imela na desetletje danes večinoma že porušene gradove. Le nekateri še stojijo, na primer Zapuže, Lanšprež in Skrljevo. Naj opišem tudi tiste, ki so bili že zdavnaj porušeni, in one, ki so postali žrtve med NOB (1941—1945).

4. GRAD RAKOVNIK

1340 je podelil oglejski patriarh nekemu Henriku de Gradnik 20 zemljišč v šentruperski fari v fevd. Deset zemljišč je bilo pri vasi Mirna, deset pa med Mirno in šentrupersko cerkvijo. Menda je tedaj že stal tam grad Rakovnik. Gradnik je najbrž prišel s Koroškega, kjer je kraj Gradnik. Bil je vitez, ki je povečal prvotni manjši gradič Rakovnik ali pa ga je sploh na novo sezidal. O tem nimamo zanesljivih podatkov. Valvasor omenja v kasnejšem času Ivana Gradnika, ki je na čelu svoje čete padel v boju s Turki.

hribov in gričkov. Grad so sezidali šele turjaški gospodje, ki so ga nato imeli dolga leta v lasti. V drugi polovici 16. stoletja so grad dobili v last gospodje Apfalterni. V prvi

Grad Skrljevo

polovici 17. stoletja je grad pripadal gospodom Gušičem, za njimi pa pa Tadiovlovičem. Še kasneje se omenjajo kot gospodarji gradu baron Hans Ludvik Gall in njegovi dediči. Od teh je grad kupil grof Maks Valerij Barbo, kateremu je okrog 1760 sledil Jošt Vajkard grof Barbo. V prvi polovici 19. stoletja je gospodoval na gradu grof Oton Barbo. Njegov sin Jožef Emanuel grof Barbo (rojen 1825, umrl 1897 na Dunaju) je bil deželni državni poslanec ter je ves živel za

slovenskega človeka. Bil je velik rodoljub in sokol. Na gradu Rakovniku so svoječasnó kazali album s sliko tega grofa v sokolskem kroju in s slovensko zastavo v roki. Tudi njegov sin Henrik je bil odločen slovenski narodnjak, umrl pa je star komaj 20 let. Tak je bil tudi drugi sin Anton, poznejši nemški državni odposlanec. Dokler mu je živela žena (madžarskega pokolenja), je bila hiša po zgledu slovenskega deda slovenska. Njegov sin Robert Vajkard Barbo je bil sin te matere. Ko pa je umrla, je dobil mačehe. Ta je odpravila vse slovenske tradicije na gradu. Oče Roberta Barba Anton grof Barbo je bil kljub nemškemu pritisku žene skrajno tolerant in je kot deželni odbornik na sejah poročal slovenski. Njegov sin Robert ni bil vzgojen trdno v slovenskem duhu. Postal je artilerijski častnik, vendar je po končani prvi svetovni vojni pripeljal svojo baterijo v polni opremi v Maribor in se je dal tedanjim slovenski vladil oziroma generalu Maistru na razpolago v bojih z Nemci. Kasneje je stopil kot artilerijski kapetan v rezervo jugoslovanske vojske. Ko se je vrnil na svoj rodni grad, je v nemščini spisal roman »Bela kroglak«, kjer posrečeno slika tedanje razmere v Mirenški dolini in na Slovenskem. Ko so leta 1943 Nemci zasedli Mirenško dolino, so ga imenovali za župana v Šentrupertu.

VARČEVANJE ZA NAKUP, GRADNJO, DOGRADITEV IN PREUREDITEV STANOVANJ IN STANOVANJSKIH HIŠ

Ob letošnjem 31. oktobru, svetovnem dnevu varčevanja, lahko v Dolenjski banki in hranilnici z veseljem ugotovimo precejšen porast hranilnih vlog. To pomeni, da je varčevanje kot pomemben činitelj v vsakem gospodarstvu tudi pri nas prodrlo v najširši krog delovnih ljudi. Uspeh v varčevanju je hkrati gospodarski uspeh in uspeh reforme.

Od začetka 1966 pa do 30. septembra 1966 se je vrednost hranilnih vlog pri Dolenjski banki in hranilnici povečala od ene milijarde in 110.460.500 Sdin na eno milijardo in 663.609.700 Sdin. Hranilne vloge so se torej v devetih mesecih povečale za več kot 553 milijonov Sdin. Lahko pričakujemo, da bo porast hranilnih vlog v zadnjem tromesečju enak porastu v prvih devetih mesecih 1966 in da se bodo hranilne vloge do konca leta povečale skoraj za 788 milijonov starih dinarjev.

Število vlagateljev se je povečalo od 15.033, kolikor jih je bilo na začetku leta, na 16.261 konec septembra letos. Vrednost hranilnih vlog se je letos povečala za 67,27 odst., število vlagateljev pa za 8,17 odst. To pomeni, da so zneski, ki so jih posamezniki privarčevali, veliko večji, kot so bili lani.

Nimate hiše? Ali si morate želito stanovanje, pa ga nimate? Bi radi dogradili že začetno hišo, pa vam je manjkalo denarja? Ali bi radi preuredili slabo stanovanje, v katerem stanujete? Najbrž je ljudi s takšnimi željami veliko, toda denarja manjkuje. Kje ga dobiti?

Privarčujte ga! Pri tem vam bo pomagala Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu, ki je uvedla poseben način varčevanja in posojil za nakup, gradnjo, dograditev in popravilo stanovanj in stanovanjskih hiš.

Odločiti se morate, da boste nekaj časa vlagali vsak mesec primeren znesek denarja na hranilno knjižico za enega od prej naštetih namenov. Po posebnem pravilniku Dolenjske banke in hranilnice v Novem mestu lahko vlagate po 10.000, 20.000, 30.000, 40.000 ali 50.000 S din na 13 mesecev. Lahko vlagate seveda tudi dve leti, tri leta, štiri, pet in šest, pa tudi sedem, osem, devet ali deset let. Po preteklu tako dogovorjenega obdobja varčevanja vam nudi Dolenjska banka in hranilnica kredit na privarčevani

znesek. Ta kredit je odvisen predvsem od dolžine časa, v katerem ste varčevali. Če varčujete 13 mesecev, je kredit enak 75 odst., čez 2 leti 100 odst., čez 3 leta 125 odst., čez štiri leta 150 odst., čez pet let 175 odst. in čez šest let 200 odst. privarčevanega zneska.

Vzemimo, da ste se odločili vlagati na hranilno knjižico po 30.000 S din na mesec.

V 13 mesecih boste privarčevali 390.000 S din in lahko nato najeli na ta znesek 75 odst. kredit, ki bo znesel 292.500 S din. Po 13 mesecih varčevanja boste torej razpolagali s 682.500 S din. Najeti kredit, ki vam ga kot varčevalcu zagotavlja Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu, boste morali vrniti v štirih letih po najetju, mesečni obrok pa bo 6.400 S din.

V dveh letih boste privarčevali 720.000 S din in lahko nato najeli na ta znesek 100 odst. kredit, ki bo znesel 720.000 S din. Po dveh letih varčevanja boste torej razpolagali s 1.440.000 S din. Najeti kredit, ki vam ga kot varčevalcu zagotavlja Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu, boste morali vrniti v šestih letih po najetju, mesečni obrok vračila pa bo 10.700 S din.

V 3 letih boste privarčevali 1.080.000 S din in lahko nato najeli na ta znesek 125 odst. kredit, ki bo znesel 1.350.000 S din. Po treh letih varčevanja boste torej razpolagali s 2.430.000 S din. Najeti kredit, ki vam ga kot varčevalcu zagotavlja Dolenjska banka in hranilnica, boste morali vrniti v 8 letih po najetju, mesečni obrok vračila pa bo v tem primeru 15.300 S din.

V 4 letih boste privarčevali 1.440.000 S din in lahko nato najeli na ta znesek 150 odst. kredit, ki bo znesel 2.160.000 S din. Po štirih letih varčevanja boste torej razpolagali s 3.460.000 S din. Najeti kredit boste morali vrniti v 10 letih po najetju, mesečni obrok vračila pa bo v tem primeru 19.900 S din.

V 5 letih boste privarčevali 1.800.000 S din in lahko nato najeli na ta znesek 175 odst. kredit, ki bo znesel 3.150.000 S din. Po petih letih varčevanja boste torej razpolagali s 4.950.000 S din. Najeti kredit boste v tem primeru morali vrniti v 12 letih po najetju, mesečni obrok vračila pa je 24.700 S din.

V 6 letih boste privarčevali 2.160.000 S din in lahko nato najeli na ta znesek 200 odst. kredit, ki bo znesel 4.320.000 S din. Po šestih letih varčevanja boste torej razpolagali s 6.480.000 S din. Najeti kredit, ki vam ga kot varčevalcu zagotavlja Do-

lenjska banka in hranilnica, boste morali vrniti v 15 letih po najetju, mesečni obrok vračila pa je 27.900 S din.

S takšnim načinom varčevanja sta vsakomur stanovanje ali pa novi dom laže dosegljiva.

Če pa vam ni po volji varčevanje, v katerem mesecu za mesecem nosite na hranilno knjižico dogovor-

jeni znesek in čakate nekaj časa, preden lahko začnete ta sredstva uporabljati, vam Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu nudi še eno priložnost.

Morda delate v kolektivu, ki ima na skladu skupne porabe denar in ga namenja posameznikom kot kredit za gradnjo stanovanj. Ti krediti so običajno majhni in pač ne zadoščajo za dograditev hiše ali stanovanja. Najbrž imate tudi vi sami privarčevanega kaj denarja, saj se gotovo brez tega gradnje ne bi lotili. Če imate sami npr. 1 milijon S din, podjetje pa vam nudi 2 milijona S din kredita, bo ta denar komajda zadoščal za začetek gradnje. Nato boste iskali dodatne kredite, si denar izposojali, si ga pritrgovali od ust in z veliko muko in težavami zgradili hišo v nekaj letih.

Odločite se raje drugače! Svoj milijon in dva milijona, ki vam ju nudi podjetje kot kredit, lahko vložite kot hranilno vlogo na Dolenjsko banko in hranilnico v Novem mestu. Tam se dogovorite, da boste to vlogo pustili nekaj časa nedotaknjeno in nato vam Dolenjska banka in hranilnica zagotavlja k vašemu znesku še ustrezen kredit. Če boste pustili svojo vlogo v banki nedotaknjeno 13 mesecev, vam bo banka po tem roku odobrila 75 odst. kredita; če jo boste pustili nedotaknjeno 2 leti, bo znašal kredit 150 odst.; če jo boste pustili nedotaknjeno 3 leta, bo kredita 200 odst. Po 4 letih bo kredita 250 odst.; in če boste pustili vlogo nedotaknjeno 5 let, bo kredita 300 odst. Če torej na ta način oročite 3 milijone S din na 5 let, boste imeli po petih letih na voljo za gradnjo svoje hiše 3 milijone S din in še 9 milijonov kredita, ki vam ga kot varčevalcu zagotavlja Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu.

Varčevalca Jože Crnič iz Regerče vasi 1 in Franci Sketa s Podgrada 10 (fantek v ospredju slike) sta spet prinesla svoj »pridelek« — privarčevani denar v Dolenjsko banko in hranilnico, kjer vlagata prihranke na hranilno knjižico. Njima ter vsem mladim in starim varčevalcem pri nas za 31. oktober, svetovni dan varčevanja, naše iskrene čestitke z željo, da bi njihove hranilne vloge kar najhitreje naraščale! (Foto: Miloš Jakopec)

lenjska banka in hranilnica v Novem mestu, boste morali vrniti v 15 letih po najetju, mesečni obrok vračila pa je v tem primeru 27.900 S din.

S takšnim načinom varčevanja sta vsakomur stanovanje ali pa novi dom laže dosegljiva.

Če pa vam ni po volji varčevanje, v katerem mesecu za mesecem nosite na hranilno knjižico dogovor-

Sledite zgledu 200 varčevalcev, ki že varčujejo za nakup, gradnjo, dograditev in preureditev stanovanj in stanovanjskih hiš! 200 varčevalcev se je pri Dolenjski banki in hranilnici s posebnimi pogodbami dogovorilo, da bodo privarčevali v nekaj letih 388.050.400 starih dinarjev, Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu pa jim bo po teh pogodbah odobrila 331.103.100 starih dinarjev kredita za nakup, gradnjo, dograditev in preureditev stanovanj in stanovanjskih hiš.

Z varčevanjem si bo 200 varčevalcev omogočilo gradnjo. Po dogovorjenem roku bodo razpolagali s 719.153.500 Sdin sredstev.

Pridružite se jim in varčujte za gradnjo svoje hiše!

Varčevalca Jože Crnič iz Regerče vasi 1 in Franci Sketa s Podgrada 10 (fantek v ospredju slike) sta spet prinesla svoj »pridelek« — privarčevani denar v Dolenjsko banko in hranilnico, kjer vlagata prihranke na hranilno knjižico. Njima ter vsem mladim in starim varčevalcem pri nas za 31. oktober, svetovni dan varčevanja, naše iskrene čestitke z željo, da bi njihove hranilne vloge kar najhitreje naraščale! (Foto: Miloš Jakopec)

lenjska banka in hranilnica v Novem mestu, boste morali vrniti v 15 letih po najetju, mesečni obrok vračila pa je v tem primeru 27.900 S din.

S takšnim načinom varčevanja sta vsakomur stanovanje ali pa novi dom laže dosegljiva.

Če pa vam ni po volji varčevanje, v katerem mesecu za mesecem nosite na hranilno knjižico dogovor-

jeni znesek in čakate nekaj časa, preden lahko začnete ta sredstva uporabljati, vam Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu nudi še eno priložnost.

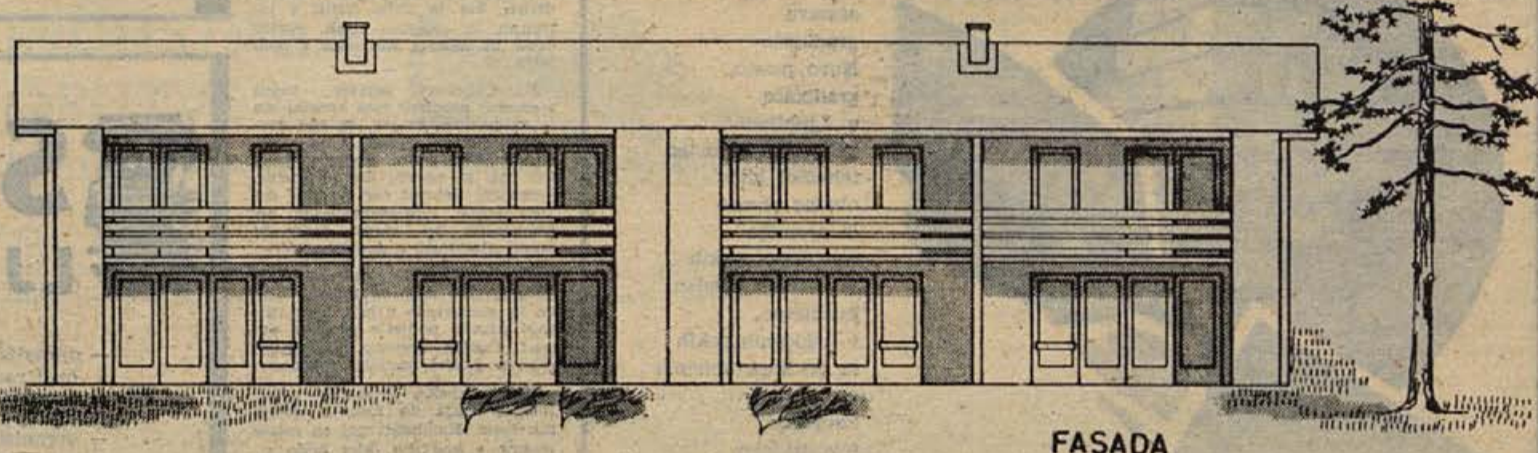
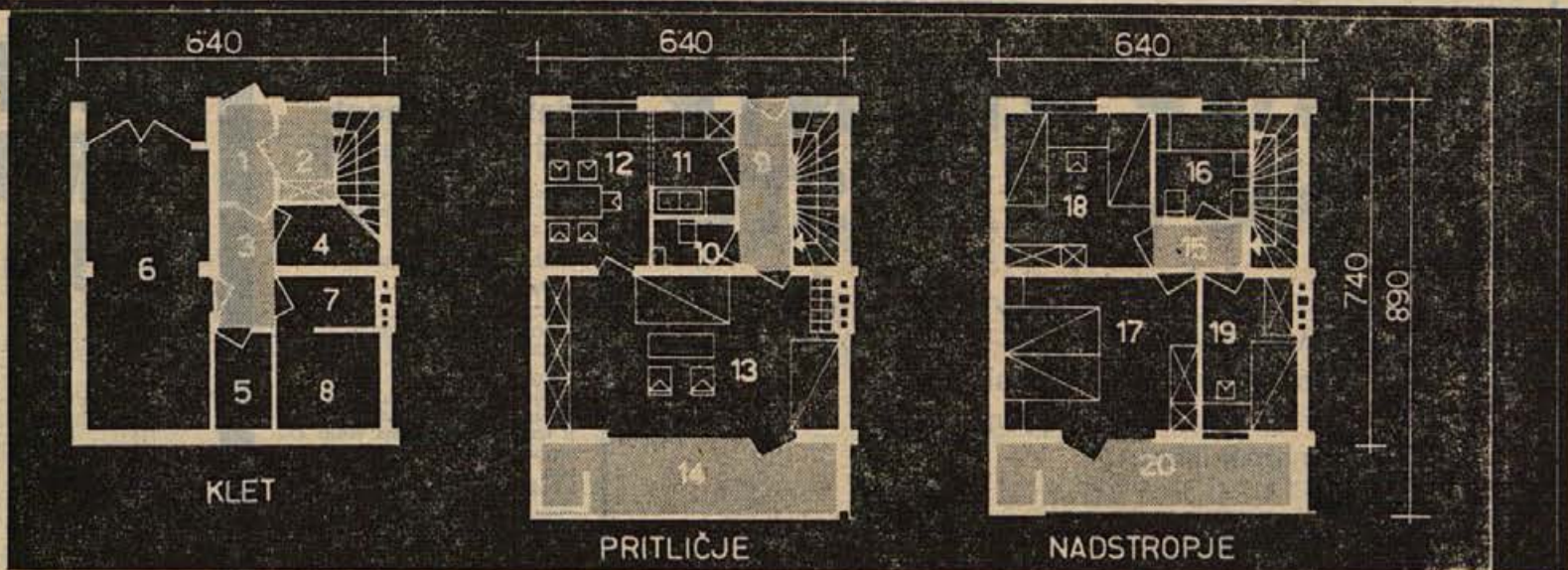
Morda delate v kolektivu, ki ima na skladu skupne porabe denar in ga namenja posameznikom kot kredit za gradnjo stanovanj. Ti krediti so običajno majhni in pač ne zadoščajo za dograditev hiše ali stanovanja. Najbrž imate tudi vi sami privarčevanega kaj denarja, saj se gotovo brez tega gradnje ne bi lotili. Če imate sami npr. 1 milijon S din, podjetje pa vam nudi 2 milijona S din kredita, bo ta denar komajda zadoščal za začetek gradnje. Nato boste iskali dodatne kredite, si denar izposojali, si ga pritrgovali od ust in z veliko muko in težavami zgradili hišo v nekaj letih.

Odločite se raje drugače! Svoj milijon in dva milijona, ki vam ju nudi podjetje kot kredit, lahko vložite kot hranilno vlogo na Dolenjsko banko in hranilnico v Novem mestu. Tam se dogovorite, da boste to vlogo pustili nekaj časa nedotaknjeno in nato vam Dolenjska banka in hranilnica zagotavlja k vašemu znesku še ustrezen kredit. Če boste pustili svojo vlogo v banki nedotaknjeno 13 mesecev, vam bo banka po tem roku odobrila 75 odst. kredita; če jo boste pustili nedotaknjeno 2 leti, bo znašal kredit 150 odst.; če jo boste pustili nedotaknjeno 3 leta, bo kredita 200 odst. Po 4 letih bo kredita 250 odst.; in če boste pustili vlogo nedotaknjeno 5 let, bo kredita 300 odst. Če torej na ta način oročite 3 milijone S din na 5 let, boste imeli po petih letih na voljo za gradnjo svoje hiše 3 milijone S din in še 9 milijonov kredita, ki vam ga kot varčevalcu zagotavlja Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu.

Morda delate v kolektivu, ki ima na skladu skupne porabe denar in ga namenja posameznikom kot kredit za gradnjo stanovanj. Ti krediti so običajno majhni in pač ne zadoščajo za dograditev hiše ali stanovanja. Najbrž imate tudi vi sami privarčevanega kaj denarja, saj se gotovo brez tega gradnje ne bi lotili. Če imate sami npr. 1 milijon S din, podjetje pa vam nudi 2 milijona S din kredita, bo ta denar komajda zadoščal za začetek gradnje. Nato boste iskali dodatne kredite, si denar izposojali, si ga pritrgovali od ust in z veliko muko in težavami zgradili hišo v nekaj letih.

Ob vsem tem pa ste lahko bolj brez skrbi, če imate denar naložen pri Dolenjski banki in hranilnici!

Vaš dom
vam
hitro,
poceni,
sodobno
in
po vaši
želji
zgradi

VRSTNA HIŠA »PIONIR« — RAZPORED IN POVRŠINE PROSTOROV

KLET:	5. ozimnica 2,51 m ²	PRITLIČJE:	13. dnev. soba 20,46 m ²	17. spalnica
1. vetrolov 2,22 m ²	6. garaža 15,34 m ²	9. hodnik 4,16 m ²	14. loggia 8,68 m ²	staršev 13,60 m ²
2. vhod 2,33 m ²	7. kotlarna 2,51 m ²	10. WC 1,60 m ²	NADSTROPJE:	18. otroš. soba 10,33 m ²
3. hodnik 4,43 m ²	8. premog 5,71 m ²	11. kuhinj. niša 3,55 m ²	15. hodnik 2,07 m ²	19. otroška soba 6,60 m ²
4. ozimnica 3,07 m ²		12. jedilni kot 7,26 m ²	16. kopalnica 4,44 m ²	20. loggia 8,68 m ²

SGP „PIONIR“ NOVO MESTO

s svojimi gradbišči v Ljubljani, Novem mestu in Brežicah ter z naslednjimi obrati: mehanokovinskim, avtoparkom, žago, mizarstvom, cementninarskim, za polaganje podov in pleskarskim

- Gradimo vse vrste visokih in nizkih gradenj po vsej Sloveniji.
- Ustvarjamo 70 milijonov N-din realizacije na leto, od tega 40.000.000 N-din v blokovni in individualni gradnji.

PO VAŠI ŽELJI:

- Ukvarjamo se z gradnjo individualnih in vrstnih hiš. Za podrobne informacije se obrnite na našo informativno službo v Novem mestu, Kettejev drevored 37, in v Ljubljani – Moste, Partizanska cesta 19. Gradimo po lastnih projektih in razpolagamo z lokacijami ali pa jih preskrbimo.
- V letu 1967 pričnemo graditi večje število vrstnih in individualnih hiš v Novem mestu, Ljubljani, Sevnici, Krškem in Brežicah.

- Na Vašo posebno željo vam zgradimo hišo:

☐ do kletne plošče	☐ do pete faze
☐ do tretje faze	☐ z opremo ali brez opreme
- Dobavimo Vam tudi posamezne elemente za stavbo:

☐ betonske zidake	☐ mizarne izdelke
☐ položeno armaturo	☐ strešno konstrukcijo

SODOBNO:

- Na svojih gradbiščih in v obratih imamo zaposlenih 1560 delavcev, od tega 22 inženirjev, 60 tehnikov, 51 delovodij in 106 ostalih strokovnjakov.
- Naši stroji in strojne naprave so vredni 11.000.000 N-din.

POCENI:

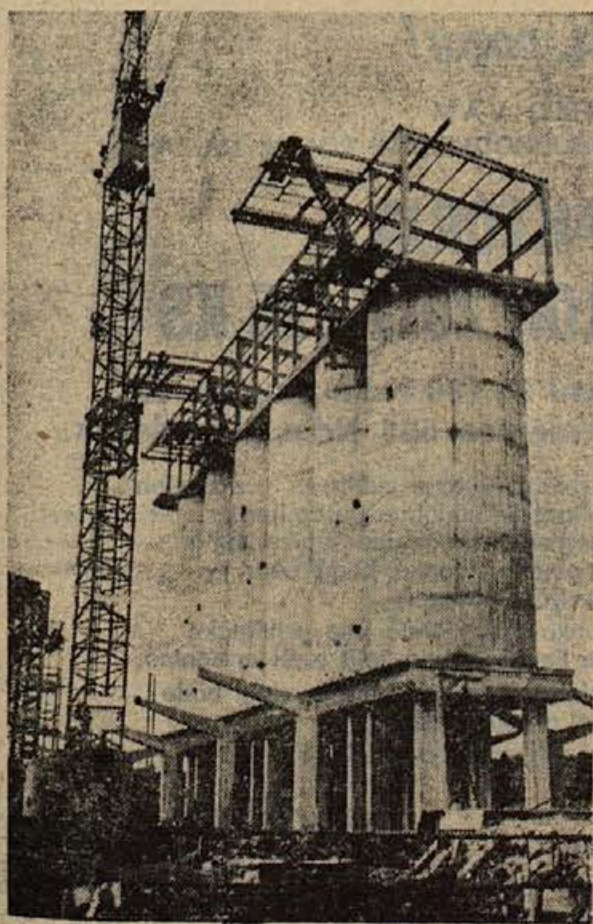
- Cene gradenj so (odvisno od velikosti) naslednje:

☐ gradnja do kletne plošče od 20.000 do 25.000 N-din	☐ nju) od 40.000 do 55.000 N-din
☐ dograditev do tretje faze (v surovem stanju)	☐ popolna dograditev od 95.000 do 130.000 N-din.

Kuhinjo in ostale prostore opremimo po projektu ali pa po Vaši posebni želji.

IN HITRO:

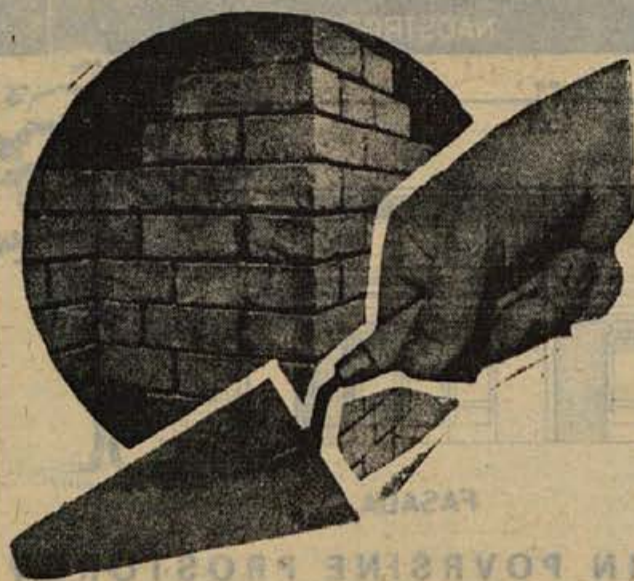
- Enodružinsko hišo zgradimo do tretje faze v 45 dneh, »na ključ« pa v petih mesecih.
- Skupine vrstnih hiš zgradimo v 6 do 9 mesecih.

S sodobno mehanizacijo se lotevamo tudi največjih gradenj. Na sliki: novomeška steklarina med gradnjo.

SGP PIONIR NOVO MESTO

čestita za občinski praznik
Novega mesta
vsem investitorjem, poslovnim
partnerjem, kooperantom
in naročnikom

SGP PIONIR
ima v svojem
sestavu
gradbišče
Novo mesto,
gradbišče
v Ljubljani
in Brežicah, lasten
tehnični biro,
obrtne obrate
in opravlja
vse vrste nizkih
in visokih gradenj
kvalitetno,
v določenih rokih
in po konkurenčnih
cenah!
Zaupanje
investitorjev
je naše spričevalo!

Razglas prostih delovnih mest v hotelu Kandija

Komisija za delovna razmerja v
gostinskem podjetju hotel »Kandi-
ja« v Novem mestu

razglašuje prosta delovna mesta za:

- PERICO,
- SNAŽILKO,
- NEKVALIFICIRANEGA
DELAVCA

Pogoji:

Perica, nekvalificirana delavka, sposobna pranja in likanja s stroji ter pismena, da zna voditi evidenco nad opranim perilom; osem, urni delovni čas, vendar deljen zaradi sušenja perila v popoldanskih urah; stanovati bi morala v podjetju.

Snažilka, nekvalificirana delavka, osemurni delovni čas, vendar deljen, ker je treba čistiti v jutranjih in večernih urah, zaradi česar bi morala stanovati v podjetju.

Nekvalificiran delavec, vaje vseh del; prednost ima kmečki sin iz vinorodnih krajev, ki zna ravnati z vinom oziroma vinski posodo; imeti mora odslužen vojaški rok in veselje do gostinstva. Osemurni delovni čas, vendar deljen zaradi dopoldanskih in popoldanskih del, zaradi česar bi moral stanovati v podjetju.

Za navedena delovna mesta traja poskusno delo en mesec. Hrana in stanovanje v hiši, kjer uživajo delavci podjetja poseben popust. Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Nastop službe je možen takoj. Razglas velja do zasedbe delovnih mest. Kandidati naj se zglase osebno v podjetju, kjer bodo sami oddali prošnje in se seznanili s pogoji dela.

OBRтни SERVIS SEMIČ

izdeluje žetvene naprave,
opravlja kooperantske po-
sle za ISKRO v Semiču,
izdeluje kmetijsko orodje
vseh vrst ter priporoča
vsakovrstne kovinarske in
kovaške usluge.

Za 28. oktober, semiški
krajevni praznik, želimo
domačinom vse najlepše
in jim čestitamo!

SAP LJUBLJANA

- opravlja s svojimi najmodernejšimi avtobusi redne in posebne vožnje po domovini in v tujino;
- organizira kongrese, konference in posvetovanja ter letovanja v svojih počitniških domovih;
- rezervira hotelske in zasebne sobe v Jugoslaviji;
- posreduje nabavo potnih listov in vizumov ter železniških vozovnic;
- prodaja turistične spominke in nudi turistične informacije;
- menja tuja plačilna sredstva.

Zgoraj navedene usluge izvršujemo strokovno, kvalitetno in po konkurenčnih cenah.

Zahtevajte pojasnila za opisane storitve v turističnih in prometnih poslovalnicah

SAP - LJUBLJANA:

Brežice, Cerkljica, Hrastnik, Kočevje, Ljubljana, Idrija, Piran, Portorož, Trbovlje, Trzin in Zagorje ob Savi.

Za cenjena naročila se priporočamo in vam zagotavljamo, da boste z našimi uslugami vsestransko zadovoljni!

DELOVNI KOLEKTIV

LEKARNE NOVO MESTO

LEKARNIŠKE POSTAJE ŠENTJERNEJ -
LEKARNIŠKE POSTAJE DOLENJSKE
TOPLICE

PRISRČNO ČESTITA OB LETOSNJEM
PRAZNOVANJU 29. OKTOBRA

IN POZDRAVLJA VSE DELOVNE LJUDI
NOVOMEŠKE OBČINE!

OMP »INŠTALATER« NOVO MESTO

razpisuje

prosta delovna mesta:

1. SKLADIŠČNIKA
2. KV VODOVODNEGA
INŠTALATERJA
3. VAJENCA VODOVODNE STROKE
4. VAJENCA ZA KLEPARSKO STROKO

POGOJ za skladiščnika: kvalificiran delavec trgovske ali kovinske stroke, oziroma dokončana osemletka s prakso na podobnih delovnih mestih. Vodovodni inštalater mora imeti opravljen pomočniški izpit ali daljšo prakso v vodovodni stroki. Vajenca morata imeti dokončano osemletko.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi.

Na podlagi določb 29. člena pravilnika o samoupravljanju in delovnih razmerjih delavcev v upravi Skupščine občine Brežice, svet delovne skupnosti uprave skupščine občine Brežice v soglasju s tajnikom skupščine

R A Z P I S U J E
prosto delovno mesto

REFERENTA za obrambno vzgojo in civilno zaščito

Pogoj za sprejem na razpisano delovno mesto je višja šolska izobrazba. Zaželeno je tudi nekajletna praksa v upravni službi.

Razpis bo zaključen 10 dni po objavi. — Prejemki bodo določeni po pravilniku. — Vloge in šolsko spričevalo pošljite skupščini občine Brežice.

Veterinarska
postaja Novo mesto
razpisuje
JAVNO LICITACIJO
za prodajo

osebnega avtomobila
Citroen CV2-spaček
v voznem stanju
motornega kolesa
Tomos-Puch
v voznem stanju
krave - visoko breje.
Licitacija bo 29. okt. 1966
ob 8. uri v prostorih
postaje. Do 9. ure ima
prednost socialistični sektor,
po 9. uri pa zasebniki.
Ogled je možen vsak dan
od 7. do 14. ure na sedežu
postaje.

ELEKTROTEHNA

TRGOVSKO, UVOZNO
IN IZVOZNO PODJETJE
LJUBLJANA, Parmova 39

čestita

za občinski praznik
Novega mesta
vsem občanom!

Obenem priporočamo OBISK V NAŠI TRGOVINI V NOVEM MESTU na Glavnem trgu, ki nudi bogato izbiro najraznovrstnejših elektrotehničnih aparatov za gospodinjstvo, elektroakustičnih aparatov ter raznovrstnega elektroinstalacijskega materiala.

ELEKTROTEHNA trguje tudi na debelo. Ponudbe pošiljajte tudi na zunanjetrgovški sektor.

Solidna postrežba!

Konkurenčne cene!

Kmetovalci, pozor!

NUDIMO VAM
POD NAJUGODNEJŠIMI POGOJI NAKUP

TRAKTORJA ZETOR 2011 - 25 KS

po ceni 23.130 Ndin plus davek
in jermenica 555 Ndin plus davek.

To je traktor odlične kvalitete, preizkušen tudi pri nas in sodobno opremljen za najbolj zahtevnega uporabnika, saj ima dvostopenjsko sklopko, kompresor in hidravlične zavore.

Nanj lahko priključimo vse priključke sistema Ferguson, po želji tudi jermenico. Originalne bočne kosilnice in plugi bodo v prodaji do spomladi.

Ne zamudite ugodne priložnosti!

Naročila sprejema
in daje informacije

AGROTEHNIKA
LJUBLJANA, Titova c. 38
telefon 310-598

Delovni kolektiv, organj samoupravljanja
TOVARNE USMERNIŠKIH NAPRAV
ISKRA
NOVO MESTO

pošiljajo za letošnji praznik novomeške občine pristrčno pozdrave z najlepšimi željami za nadaljnjo gospodarsko rast!

Vsem zasebnim in družbenim lastnikom motornih vozil čestita za 29. oktober, občinski praznik, in se jim še nadalje priporoča

PETROL
 LJUBLJANA - SKLADIŠČE
NOVO MESTO

Za občinski praznik se pridružuje čestitkam kolektivov tudi

ISKRA
 TOVARNA ELEMENTOV
 ZA ELEKTRONIKO

ŠENTJERNEJ

Delovni kolektiv podjetja

REMONT
MIRNA PEČ

pristrčno pozdravlja svoje stranke in investitorje ter jim čestita za praznik domače občine!

INDUSTRIJA
OBUTVE
NOVO MESTO

proizvaja kvalitetno obutev in jo priporoča potrošnikom, hkrati pa vošči vsem delovnim kolektivom in občanom za praznik novomeške občine!

Gozdno gospodarstvo
NOVO MESTO

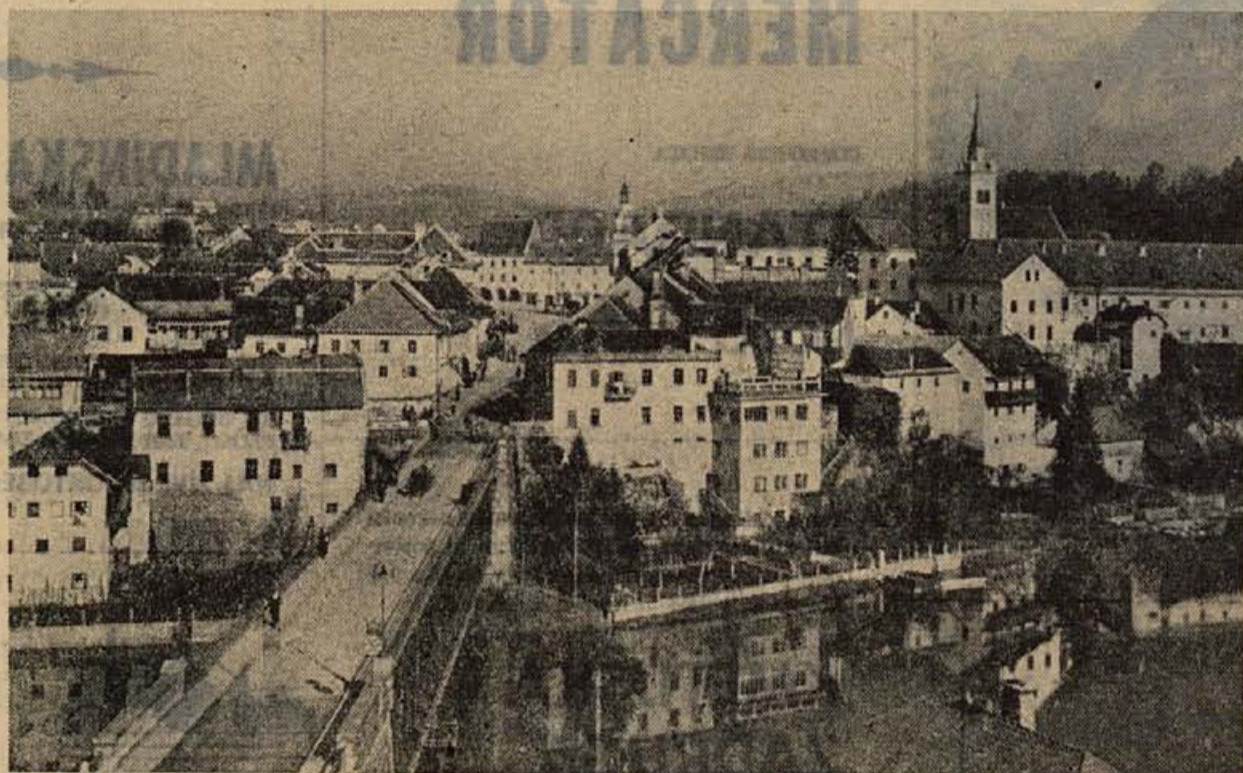
želi se mnogo uspehov vsem delovnim organizacijam na področju novomeške občine in jim čestita za 29. oktober!

KERAMIKA
NOVO MESTO

tovarna keramičnih izdelkov — priporoča svoje usluge in kvalitetne izdelke.

Ob tej priložnosti čestitamo tudi za občinski praznik!

Vsem stalnim in občasnim gostom se še nadalje priporočamo za obisk ter jih lepo pozdravljamo. Gospodarskim kolektivom, šolam in drugim delovnim organizacijam s področja družbenih služb pa čestitamo za dosedanje uspehe in jim voščimo za 29. OKTOBER!

HOTEL
GRAD
OTOČEC

KOVINAR - NOVO MESTO

opravlja vsa strojna in strojnoključavničarska dela, kleparske in kovaške usluge, popravlja tehtnice, se ukvarja z mehaniko in galvanizacijo ter se priporoča.

Naj živi 29. oktober — praznik novomeške občine!
 Naj žive uspehi in prizadevanja za nenehen napredek na vseh področjih!

Pristrčno čestitamo ob 29. oktobru vsem delovnim kolektivom v novomeški občini, želeč jim nadaljnjih delovnih zmag!

INDUSTRIJA IN RUDNIKI

KREMEN
NOVO MESTO

V imenu vseh svojih obratov čestita gostom za občinski praznik

GOSTINSKO
PODJETJE
HOTEL

METROPOL
NOVO MESTO!

Delovni kolektiv

SPLOŠNE BOLNIŠNICE
NOVO MESTO

iskreno čestita za praznik novomeške občine vsem kolektivom na svojem področju, prav tako pa občanom vseh poklicev ter jim želi nadaljnjih delovnih uspehov!

INIS
INDUSTRIJA STEKLA
NOVO MESTO

Pozdravljamo dosedanja prizadevanja vseh delovnih občanov v borbi za čim hitrejšo gospodarsko rast ter jim želimo na tem področju še mnogo uspehov!

PRISTRČNA VOŠČILA ZA OBCINSKI PRAZNIK!

Priporočamo se graditeljem in investitorjem stavb, obenem pa jim voščimo za praznik novomeške občine.

Krepimo, izpopolnjujmo in razvijamo samoupravljanje ter bodimo dovezetni za pobude proizvajalcev!

NOVOMEŠKA
OPEKARNA
ZALOG

BETI

BELOKRANJSKA
TRIKOTAŽNA INDUSTRIJA
METLIKA

OBRAT MIRNA PEČ

želi vse najlepše za občinski praznik in pozdravlja kupce svojih prvovrstnih izdelkov!

Prisrčne pozdrave in čestitke potrošnikom električne energije, vsem delovnim ljudem v občini pa še posebej čestitamo za 29. oktober!

ELEKTRO

LJUBLJANA -

POSLOVNA ENOTA
NOVO MESTO

Podjetje

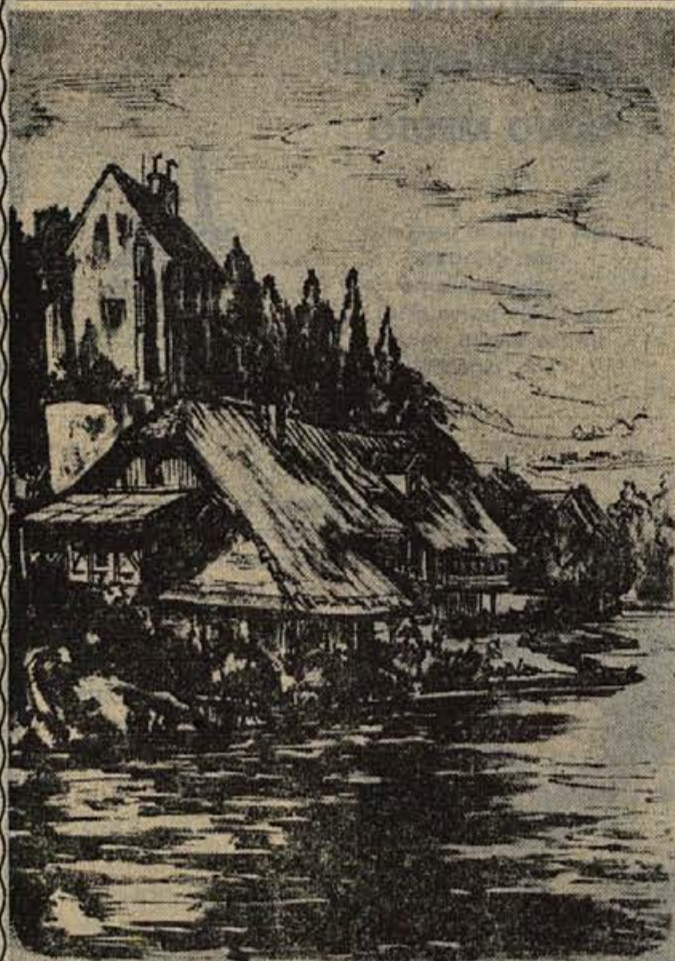
OBRTNIK

LJUBLJANA -

POSLOVNA ENOTA

NOVO MESTO

vam nudi v vseh novomeških trgovinah bogato izbiro pletenin, perila, konfekcije in drugega blaga. Priporočamo se za nakup in čestitamo za praznik!

Vlado Lamut: Novo mesto

V imenu vseh svojih prodajal se zahvaljujemo potrošnikom za dosedanje zaupanje in se jim priporočamo tudi vnaprej, hkrati pa jim pošiljamo prisrčna voščila za letošnji občinski praznik!

MERCATOR

POSLOVNA ENOTA

STANDARD

NOVO MESTO

ZA PRAZNIK NOVOMESKE OBCINE CESTITA TUDI DELOVNI KOLEKTIV

PEKARNE IN SLAŠČIČARNE NOVO MESTO

MLADINSKA KNJIGA

KNJIGARNA IN PAPIRNICA

NOVO MESTO

NUDI RAZEN PISARNISKIH IN SOLSKIH POTREBŠČIN

SE BOGATO IZBIRO KNJIG, GRAMOFONSKIH PLOSC, TER DARIL Z UMETNISKO VREDNOSTJO

NAJ ŽIVI 29. OKTOBER!

Vsem delovnim ljudem na področju novomeške občine, zlasti pa kmetovalcem in poslovnim prijateljem, čestitamo z željo, da bi v prihodnje še boljše in tesneje sodelovali!

KMETIJSKA ZADRUGA

NOVO MESTO

PRIJETNO
OKREPILO
NA POTI Z VLAKOM
NUDI
SVOJIM GOSTOM

KOLODVORSKA RESTAVRACIJA NOVO MESTO

ISKRENA VOŠČILA
ZA 29. OKTOBER!

DELOVNI KOLEKTIV

KOMUNALNEGA PODJETJA NOVO MESTO

VOŠCI ZA NOVOMESKI PRAZNIK VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM IN POSAMEŽNIM OBCANOM!

Vsem uporabnikom cest tako družbene- ga kot zasebnega sektorja pošiljamo ob praznovanju letošnjega občinskega praznika najtoplejše čestitke, želeč novih uspehov v bodočnosti!

CESTNO PODJETJE

NOVO MESTO

OMP INŠTALATER

NOVO MESTO

SE PRIDRUŽUJE
POZDRAVOM
IN
CESTITKAM
DELOVNIH
LJUDI
ZA OBCINSKI
PRAZNIK
TER
SE PRIPOROČA!

„NOVOLES“

LESNI KOMBINAT

NOVO MESTO

iskreno želi vsem gospodarskim organizacijam nadaljnjih uspehov pri dvigu proizvodnje in uveljavljanju na mednarodnem tržišču. Vsem delovnim občanom pa želi prijetno praznovanje občinskega praznika!

GORJANCİ

Avtopromet - tuzemska špedicija
NOVO MESTO - STRAŽA

želi prijetno vožnjo vsem potnikom v svojih avtobusih, obenem pa vošči za praznik novomeške občine vsem delovnim ljudem na njenem področju!

OBCINSKA SKUPŠČINA NOVO MESTO

Občinski odbor SZDL — Občinski komite ZKS — Občinski komite ZMS — Občinski odbor ZZB — Občinski sindikalni svet

CESTITAJO ZA LETOSNJI 29. OKTOBER!

Prizadevamo si za nenehen napredek na gospodarskem, političnem in na vseh drugih področjih javnega življenja, za vse večjo vlogo svobodnega položaja človeka samoupravljalca, da bi s skupnimi močmi zgradili družbo kot skupnost svobodnih in enakopravnih delovnih ljudi!

Cenjenim strankam in poslovnim prijateljem priporočamo svoje usluge in jim voščimo za 29. oktober — praznik Novega mesta!

**ELEKTROTEHNIČNO
PODJETJE
NOVO MESTO**

MIZARSKO PODJETJE

**PODGORJE
ŠENTJERNEJ**

pozdravlja svoje poslovne znance in prijatelje, hkrati pa vošči delovnim ljudem novomeške občine za 29. oktober!

ISKRA

OBRAT KERAMIČNIH
KONDENZATORJEV

ŽUŽEMBERK

VSEM PREBIVALCEM SUHE KRAJINE, ŽUŽEMBERČANOM IN VSEM OBČANOM NOVOMEŠKE OBČINE ČESTITAMO ZA PRAZNIK 29. OKTOBER!

DELOVNI KOLEKTIV

OBRTNEGA
PODJETJA

**ELA
NOVO MESTO**

VOŠČI

VSEM PREBIVALCEM
NOVOMEŠKE OBČINE
ZA NJIHOV PRAZNIK!

**ŠOLSKA RE-
STAVRACIJA
BREG**

POSLUJE vsak dan neprekinjeno od 9. do 22. ure — NUDI domače posebnosti jedi, napitkov in pijač ter jedi mednarodne kuhinje — SPREJEMA individualna in skupinska naročila ter rezervacije za vse vrste obrokov.

Ob poslovnih obiskih, družinskih praznikih, porokah in drugih priložnostih nas obiščite in potrudite se bomo, da boste zadovoljni!

Čestitamo za občinski praznik!

DELOVNI KOLEKTIV

**RIBJE RESTAVRACIJE
NOVO MESTO**

pristrčno čestita za praznik novomeške občine ter priporoča svoje specialitete — vsakovrstne ribe!

**KNJIGOTISK
NOVO MESTO**

TISKARNA —
KNJIGOVZNICA —
KARTONAŽA

Priporočamo se za nadaljnja naročila in čestitamo za letošnji občinski praznik!

Najpristrčnejša voščila delovnim ljudem novomeške občine za praznik 29. oktober

Novoteks

NOVO MESTO

Uspehi, ki jih ugotavljamo na vseh področjih, so spremenili zunanjo podobo naše pokrajine in hitro spreminjajo tudi miselnost ljudi!

Veliko smo že naredili, vendar si moramo še nadalje prizadevati za rast proizvodnje, za čim boljšo kvaliteto izdelkov in za večjo storilnost!

ŽIVILSKI KOMBINAT

LJUBLJANA
DOLENJSKO PODROČJE
NOVO MESTO

KUPUJTE NASE PRIZNANE MLEVSKE IZDELKE IN VSAKOVRSNE TESTENINE! JAMČIMO ZA TOČNO IN SOLIDNO POSTREŽBO!

SVOJIM ODJEMALCEM IN POSLOVNIM SODELAVCEM SE TOPLO PRIPOROČAMO TUDI V BODOCE, DELOVNIM LJUDEM IN KOLEKTIVOM NOVOMEŠKE OBČINE PA VOŠČIMO ZA PRAZNIK 29. OKTOBER!

Vsem potrošnikom cigaret in drugih tobačnih izdelkov na novomeškem področju voščimo za praznik in se jim priporočamo!

**TOBAČNA TOVARNA
LJUBLJANA — SKLADIŠČE
NOVO MESTO**

**ZDRAVILIŠČE
DOLENJSKE TOPLICE**

Vsem delovnim organizacijam in občanom na področju občine Novo mesto želimo za občinski praznik vse najlepše!

**PODJETJE ZA STANOVANJSKO
GOSPODARSTVO
IN UREJANJE NASELIJ
NOVO MESTO**

KRKA

TOVARNA ZDRAVIL
NOVO MESTO

čestita ob praznovanju letošnjega občinskega praznika vsem delovnim organizacijam za doseganje delo, prav tako pa iskreno želi nadaljnjih uspehov v posameznih kolektivih, kakor tudi v širši družbeni skupnosti!

Naj živi naš praznik — 29. oktober!

NUDI SVOJIM GOSTOM PRIJETNO BIVANJE V LEPO UREJENIH IN OGREVANIH SOBAM, IZDATNO HRANO, SOLIDNO POSTREŽBO IN ZDRAVILNE TERMALNE KOPELI!

ZA OBISK SE PRIPOROČAMO TUDI OBČASNIM GOSTOM IZ BLIŽNJIH IN ODDALJENIH KRAJEV!

PREBIVALSTVU DOMAČE OBČINE VOŠČIMO ZA NJIHOV PRAZNIK!

PODJETJE OPREMALES, NOVO MESTO, TRDINOVA 45

obvešča cenjene stranke: odprli smo prodajo svojih pohištvenih in tapetniških izdelkov v skladiščnih prostorih na Partizanski cesti 13 v Novem mestu (bivša tapetniška delavnica). Nekaterim izdelkom smo občutno znižali cene!

Sprejemamo vsa naročila za izdelavo zaves, avtomobilskih preoblek ter za druge tapetniške usluge.

■ Vsem svojim poslovnim prijateljem čestita
■ kolektiv za novomeški občinski praznik!

